

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**1663-1664 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (s. 1-80)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muzaffer DÖNER

**Danışman
Doç. Dr. Eşref TEMEL**

ARTVİN-2024

**T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**1663-1664 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (s. 1-80)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muzaffer DÖNER

**Danışman
Doç. Dr. Eşref TEMEL**

ARTVİN-2024

TEZ BEYANNAMESİ

Artvin oruh Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-ğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “1663-1664 Tarihli Harput şer‘iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (s. 1-80)” adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallara uygun olarak davrandığımı taahhüt ederim. Aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabûl ettiğimi de beyan ederim. Tezimin kğit ve elektronik kopyalarının Artvin oruh Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-ğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Artvin oruh niversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin ... ay süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu srenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

15/10/2024

Muzaffer DÖNER

T.C.
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

Doç. Dr. Eşref TEMEL danışmanlığında, **Muzaffer DÖNER** tarafından hazırlanan bu çalışma **15/10/2024** tarihinde aşağıdaki jüri tarafından **Tarih** Anabilim Dalı'nda **oybirliği** ile **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Prof. Dr. Barış SARIKÖSE	İmza:.....
Jüri Üyesi	: Doç. Dr. Eşref TEMEL	İmza:.....
Jüri Üyesi	: Dr. Öğr. Üyesi Muhittin KUL	İmza:.....

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir.

...../...../2024
Prof. Dr. Mustafa Çağatay KORKMAZ
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

TEZ BEYANNAMESİ.....	I
TEZ KABUL TUTANAĞI.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
TABLO LİSTESİ	VII
KISALTMALAR.....	VIII
ÖZET.....	IX
SUMMARY.....	X
ÖNSÖZ.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE ADLİ TEŞKİLAT

1. Adli Teşkilat.....	3
1.1. Osmanlı'da Adliye Teşkilatının Oluşumu.....	3
1.2. Osmanlı'da Adli Teşkilatın Unsurları	3
1.2.1. Şeyhülislâmlık	3
1.2.2. Kadıaskerlik Kurumu.....	4
1.2.3. Kadılık Kurumu	4
1.3. Yargılama Şekli.....	5
1.4. Şer'iyye Mahkemeleri	5
1.4.1. Mahkeme Çalışanları	6
1.4.1.1. Nâib.....	6
1.4.1.2. Kâtib.....	7
1.4.1.3. Kassâm.....	7
1.4.1.4. Çavuş.....	8
1.4.1.5. Müftü.....	8
1.4.1.6. Mübâşirler	8
1.4.1.7. Muhzır.....	8
1.4.1.8. Şuhûdü'l-hâl.....	9
1.5. Şer'iyye Sicilleri ve Sicillerde Yer Alan Belge Çeşitleri	9
1.5.1. İ'lâmlar	10

1.5.2. Huccetler.....	10
1.5.3. Ma'rûzlar	11
1.5.4. Terekeler.....	11
1.5.5. Müraseleler	12
1.5.6. Emir ve Fermanlar	12
1.5.7. Berâtlar (Nişân)	13
1.5.8. Temessükler.....	13
1.5.9. Buyruldular.....	14
1.5.10. Tezkireler.....	14
1.6. Tarihi Kaynak Olarak Şer'iyce Sicillerinin Önemi ve İçeriği	14
1.7. Kadı Sicilleri İle İlgili Yapılan Çalışmalar.....	16
1.8. Harput Şer'iyce Sicilleri.....	16

İKİNCİ BÖLÜM

SİCİLDEKİ BELGELERİN ÖZETLERİ VE KONULARINA GÖRE TASNİFİ

2. Belgelerin Özetleri ve Tasnifi	18
2.1. Belgelerin Özetleri	18
2.2. Belgelerin Konularına Göre Tasnifi.....	37
2.2.1. Vergi, Vergi Ödemeleri ve Narh İle İlgili Belgeler.....	37
2.2.2. Alım-Satım ve Kirayla İlgili Belgeler	38
2.2.3. Alacak, Verecek, Borç, Verâset, Miras, Emanet ve Sulh Akidleri ile İlgili Belgeler.....	40
2.2.4. Vekîl ve Vasî Tayini, Nafaka, Boşanma, Mehir, Hibe ve Tereke İle İlgili Belgeler.....	41
2.2.5. Gasp, Darp, Yaralama, Sözlü Saldırı, İftira, Cinayet ve Ölüm Keşifleriyle İlgili Belgeler.....	43
2.2.6. Arazi, Mal vb. Çeşitli Anlaşmazlık Belgeleri.....	44
2.2.7. Vakıf ve Fetvayla Alakalı Belgeler	45
2.2.8. Diğer Belgeler.....	45
2.2.9. Belgelerin Konularına Göre Yüzdelik Dağılımı.....	46

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELGELERİN DEĞERLENDİRMESİ

3. Değerlendirme	48
3.1. Osmanlı Devleti'nin Durumu (1663-1664).....	48
3.2. Harput'un İdari Yapısı.....	48
3.3. Sicilde Adı Geçen İdarî ve Askerî Görevliler	49

3.3.1. Dizdar	49
3.3.2. Kethüdâ.....	49
3.3.3. Muhzır.....	50
3.3.4. Melikler.....	50
3.3.5. Sicilde Adı Geçen Diğer Görevliler ve Meslekler.....	51
3.4. Sicilde Adı Geçen Aşiret, Kabile, Cemâ‘at ve Tâifeler	51
3.5. Sicilde Adı Geçen Eyâlet, Sancak, Kazâ, Nâhiye, Karye, Mahalle, Mezra‘a İle Göller ve Sular.....	52
3.5.1. Eyâlet, Sancak ve Kazâlar	52
3.5.2. Nâhiyeler.....	52
3.5.3. Karyeler	53
3.5.4. Mahalleler	54
3.5.5. Mezra‘alar.....	54
3.5.6. Göller ve Sular	55
3.6. Sicildeki Ekonomi İçerikli Belgeler	55
3.6.1. Vergiler.....	55
3.6.2. Öşür.....	56
3.6.3. ‘Avârız ve Nüzûl.....	56
3.6.4. Mukâta‘a	56
3.6.5. Bennâk ve Mücerred.....	57
3.6.6. Narh.. ..	57
3.7. Alım-Satım ve Kira İle İlgili Belgeler.....	57
3.8. Alacak-Verecek Davaları	58
3.9. Çarşı ve Esnaflarla İle İlgili Belgeler	58
3.9.1. Çarşılar.....	58
3.9.2. Esnaflar	58
3.10. Sicilde Yer Alan Dini ve Sosyal Yapılar.....	59
3.11. Toplumsal Yapı ve İlişkiler.....	59
3.11.1. Aile... ..	59
3.11.2. Vasî Tayini.....	59
3.11.3. Vekîl Tayini	60
3.11.4. Nafaka Takdîri	60
3.11.5. Hibe (Bağışlama)	60
3.11.6. Verâset	61
3.11.7. Din Değiştirme.....	61
3.12. Toplumsal Düzeni Bozan Olaylar	61
3.12.1. Gasp ve Hırsızlık	61

3.12.2. Öldürme, Yaralama ve Hakaret Olayları	61
---	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1663-1664 TARİHLİ HARPUT ŞER‘İYYE SİCİLİ’NİN TRANSKRİPSİYONU

(s. 1-80)

4. Tezde Kullanılan Metot ve Transkripsiyon.....	63
4.1. Tezde Kullanılan Metot.....	63
4.2. Belgelerin Transkripsiyonu	64
SONUÇ.....	180
KAYNAKLAR.....	182
EKLER.....	186
ÖZGEÇMİŞ.....	191

TABLO LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1: Belge Özetleri.....	18
Tablo 2: Vergi, Vergi Ödemeleri ve Narh Belgeleri.....	37
Tablo 3: Alım-Satım ve Kira Belgeleri.....	38
Tablo 4: Alacak, Verecek, Borç, Verâset, Miras, Emanet ve Sulh Akidleri Belgeleri.....	40
Tablo 5: Vekîl ve Vasî Tayini, Nafaka, Boşanma, Mehir, Hibe ve Tereke Belgeleri.....	41
Tablo 6: Gasp, Darp, Yaralama, Sözlü Saldırı, Cinayet ve Ölüm Belgeleri.....	43
Tablo 7: Arazi, Mal vb. Çeşitli Anlaşmazlık Belgeleri.....	44
Tablo 8: Vakıf ve Fetva Belgeleri.....	45
Tablo 9: Diğer Belgeler.....	45
Tablo 10: Belgelerin Konularına Göre Yüzdelik Dağılımı.....	46
Tablo 11: Aşîret, Kabile, Cemâ'at ve Tâîfeler.....	51
Tablo 12: Eyâlet, Sancak ve Kazâlar.....	52
Tablo 13: Nâhiyeler	52
Tablo 14: Karyeler.....	53
Tablo 15: Mahalleler.....	54
Tablo 16: Mezra'alar.....	55
Tablo 17: Göller ve Sular.....	55
Tablo 18: Esnaflar.....	58
Tablo 19: Dini ve Sosyal Yapılar.....	59

KISALTMALAR

b.	: belge
ed.	: Editör
Haz.	: Hazırlayan
K.	: Kısım
M.	: Miladî
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
Neş.	: Neşreden
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
S.	: Sayı
s.	: sayfa
TAD	: Tarih Araştırmaları Dergisi
TDK	: Türk Dil Kurumu
Vrk	: Varak
vs.	: Vesair

ÖZET

1663-1664 TARİHLİ HARPUT ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (s. 1-80)

Dünya tarihinde çok büyük izler bırakmış olan Osmanlı Devleti'nin siyasi, askeri, iktisâdî, hukûkî, bürokrasi, dinî ve sosyal hayatı ile ilgili konularının aydınlatılmasında en önemli arşiv kaynaklarından biri şer'îyye sicilleridir. XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar mahkeme kayıtlarının yer aldığı bu siciller, kadı veya nâib tarafından tutulurdu.

Diyarbakır eyâletine bağlı olan Harput kazâsına ait 368 Nolu Şer'îyye Sicili H.1074-1075 (M.1663-1664) yıllarını ihtiva etmesi hasebiyle Padişah IV. Mehmed ve Sadrazam Köprülü Fâzıl Ahmed Paşa dönemine denk gelmektedir.

Çalışmaya konu olan defterin ilk 80 sayfalık kısmı üzerinde durulmuştur. Tezin ilk bölümünde Harput'un tarihi, şer'îyye mahkemeleri ve görevlileri ile şer'îyye sicillerinin önemi ve içerdiği belge türlerinden bahsedilmiştir. İkinci bölümde belge özetleri çıkarılıp belgeler, konularına göre tasnif edilmiştir. Üçüncü bölümde belgelerin değerlendirmesi ve dördüncü bölümde ise transkripsiyonu yapılmıştır. Çalışmada sicilden elde edilen veriler ışığında; 1663-1664 yıllarında Harput kazâsının iktisâdî, hukûkî, idarî, dinî, sosyal ve kültürel hayatı hakkında önemli bilgiler sunulmuştur. Bu çalışmayla Harput şehir tarihini aydınlatmak ve yapılacak olan diğer şehir tarihi araştırmalarına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mahkeme Kayıtları, Şer'îyye Sicili, Kadı, Adalet, Harput.

SUMMARY

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF HARPUT SHERIYYE REGISTRY DATED 1663-1664 (p. 1-80)

One of the most important archive sources in elucidating issues related to the political, military, economic, legal, bureaucratic, religious and social life of the Ottoman Empire, which left great traces in world history, is the Sharia Registry Books. From XVth century to XXth, these books containing court records were kept by the kadi or nâib.

The Sharia Registry Book No. 368, belonging to the Harput District of the Diyarbakır Province coincides with the period of Mehmed IV and Grand Vizier Köprülü Fazıl Ahmed Pasha as it covers the period between H.1074-1075 (M.1663-1664).

Sharia Registry Book's first 80 pages were studied as part of our subject. As the primary section of our thesis, Harput's history, the Sharia Courts and their officials, Sharia Courts' significance and also document types they include are mentioned. In the second part documents were summarised and classified by subject, in the third part documents were assessed and in the fourth part the registry book was transcribed. In the light of the data obtained from the registry in our study, our aim is to shed light on the history of the city and contribute to city history research by providing important information about the economic, legal, administrative, religious, social and cultural life of the Harput District in 1663-1664.

Keywords: Court Records, Shar'iyah Record, Kadi, Justice, Harput.

ÖNSÖZ

Osmanlı tarihi araştırmalarına kaynaklık teşkil eden şer'yye sicilleri; dönemin siyasî, askerî, iktisâdî, kültürel ve sosyal yapısı hakkında çok değerli bilgiler sunmaktadır. Bu alışmada, Harput'a dair sicil defterinde tutulan kayıtlardan yola çıkılarak şehrin sosyal ve kültürel hayatı, beşerî ve hukûkî ilişkileri, idarî ve fiziki yapısı, ticari ve ekonomik faaliyetleri ile ilgili değerlendirmeler yapılmıştır. Böylelikle Harput şehir tarihçiliği yanında diğer şehir tarihi araştırmalarına da katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

Tezin hazırlanıp yazılmasına kadarki her süreçte bana karşı göstermiş olduğu samimi ilgi, alaka ve yakınlık ile teşvik, yardım ve desteklerinden dolayı kıymetli hocam Sayın Doç. Dr. Eşref TEMEL'e teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım. Ayrıca çalışmam esnasında her daim yanımda olup moral ve motivasyon kaynağım olan eşim, kızım ve oğullarıma teşekkür ederim. Rabbime de bu tezi yapma fırsatı verdiği için sonsuz şükürler olsun.

Bu tezi, 08.08.1980'de vefât eden anneme ithaf ediyorum.

Muzaffer DÖNER

Artvin 2024

GİRİŞ

Harput'un tarihini M.Ö. 2000'li yıllardan itibaren Doğu Anadolu'da yaşayan Hurriler dönemine kadar götürmek mümkündür. Zira Harput isminden Asur ve Hitit yazılı kaynaklarında bahsedilmektedir. Harput isminden; Asur kaynaklarında "Karpata", Hititler döneminde "İşuva", Urartular'da "Karberd" diye söz edilmiştir. Hatta Strabon'un "Karkathiokerta" diye zikrettiği şehrin de Harput olduğu belirtilmektedir. Daha sonraki süreçte Harput'tan İranlılar "Ziata Castellum", Araplar "Hısnızıyad Hartebirt ve Hinzit", Ermeniler "Handzit" olarak ifade etmişlerdir. Türklerin bölgeye geldiği sırada Harput şehrine "Hanzit" deniliyordu. Çubukoğulları ve Artukoğullarının yaşadığı dönemlerde ise "Harput" aynı isimle kullanılmıştır. Harput'a Bizans kaynakları "Khorpate", Fransız tarihçileri "Quartapiert", Osmanlılar ise "Hartabird", "Harput" ve "Harpurd" demiştir. XIX. yüzyıla gelindiğinde halk arasında "Harput" ismi telaffuz edilmeye başlanmıştır. Sultan Abdülaziz döneminde idarî yapılanmanın yeniden düzenlendiği sırada 1867'de Vali İsmâ'il Paşa'nın teklifi ile Harput'a "Mamûratü'l-Aziz" adı verilmiştir. Ancak halk bu ifadenin telaffuzunda zorlandığından "Elaziz" diye kısaltmıştır. Atatürk, 1937 yılında bölgeye geldiğinde şehre, "azığı bol il" manasında "Elazık" adını koymuştur. Daha sonra ise bu isim Bakanlar Kurulu kararıyla 10.12.1937 yılında, "Elazığ" olarak değiştirilmiştir (Yurt Ansiklopedisi, 1982, 2474-2583; Şentürk, 1993; Aşan, 1999, 51; Ünal, 1997, 232-235).

Doğu Anadolu'nun Yukarı Fırat bölümünde bulunan Harput, günümüz Elazığ şehri topraklarında yaklaşık 3200 km² alana dağılmış kadîm bir kenttir. Şehrin en eski sâkinleri olan Hurrilerden sonra bölge sırasıyla; Hititler, Urartular ve Romalıların hâkimiyeti altına girmiştir. MS VII. yüzyıla gelindiğinde Harput ve çevresi Araplar tarafından feth edilmiştir. Türklerin bölgeye girmesi ise Malazgirt Savaşı'ndan sonra olmuştur. Bu dönemden sonra Harput; Artuklu, Anadolu Selçuklu ve İlhanlı, Dulkadiroğulları, Timur, Akkoyunlu, Karakoyunlu, Kadı Burhaneddin ve Safevi devletleri tarafından idare edilmiştir. Harput, Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlılar tarafından 1516'da Safevilerden alınmıştır. Bölgede Osmanlı tarafından yapılan idarî çalışmalar neticesinde Harput şehri, Diyârbekir Eyâleti'ne bağlı bir sancak hüviyeti kazanmıştır. 1800'lü yılların sonlarında ise "Maden-i Hümayun Emaneti" adı altında bölgede bir idarî birim oluşturulmuştur. Hatta Diyârbekir'e atanan valiler Diyârbekir yerine Harput'ta oturmayı tercih etmiştir. Söz konusu süreçte Çarsacak, Palu, Çermik, Eğil, Çüngüş, Ergani ve Harput da kazâlarıyla beraber iktisadi yönden Maden-i Hümayun'a, idari yönden de Diyârbekir Eyâleti'ne bağlıydı. Harput'ta 1845

tarihine gelinceye değin bu idari yapı devam etmiş ve 20.09.1845 tarihinde ise Diyârbekir Eyâleti'nden ayrılarak kendisine bağlı kazâların tümü ile müstakil bir mutasarrıflık haline dönüştürülmüştür. Böylelikle 01.04.1846 yılında müstakil bir eyâlet hüviyetinde Osmanlı Devleti idari yapısı içinde yer edinmiştir (Hayli, 1988, 287-305; Ardıçoğlu, 1964; Ünal, 1989, 12-26; Aksın, 1999, 27-30).

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI DEVLETİ'NDE ADLİ TEŞKİLAT

1. Adli Teşkilat

1.1. Osmanlı'da Adliye Teşkilatının Oluşumu

İslam devletlerinde hukuk ve adalet işleri için adliye teşkilâtı kurulmuştur. Bu kurumlar kadılıkudâtlık, mezâlim mahkemeleri, kadı mahkemeleri ve bunlara bağlı kuruluşlardan oluşmuştur. Süreç içerisinde bu teşkilât yapılanmasında, her bir devletin bulunduğu siyasi, idari ortama göre bazı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Osmanlı'da mahkemeler, daha önceki ve çağdaşı olan İslâm devletlerinde görülen örneklerle nazaran daha gelişmiştir. Zira Osmanlı mahkemesi, görev ve yetki alanları daha genişlemiş, hem şer'î hem örfî davalara bakan tek mahkeme olmuştur. Osmanlı Devleti'ndeki adli teşkilat, "ilmiye" denilen "ulema" sınıfı üzerine inşa edilmiştir. Ulema sınıfı içerisinde Rumeli ve Anadolu Kazaskerleriyle en önemli sekiz kentin kadıları en yüksek rütbeli ulema olmuştur. Ulema medreselerden yetişmiş, kadılık, müftülük, müderrislik, kadıaskerlik, defterdarlık, şeyhülislâmlık yapmıştır. İlmiye sınıfı; eğitim-öğretimin devam ettirilmesi, sosyal, dinî, idarî ve askerî hususlarda dinin görüşünün açıklanması ve idarî yargıya ait hizmetlerin görülmesine katkı sunmuştur (Atar, 2003, 338-341; Aydın, 2003, 341-344; İnalçık, 2007, 178; Ünal, 2015, 116).

1.2. Osmanlı'da Adli Teşkilatın Unsurları

1.2.1. Şeyhülislâmlık

İslâm dünyasında Şeyhülislâmlık XI. yüzyılda ortaya çıkmıştır. Şeyhülislâm ünvanı genellikle, yüksek bilgi sahibi fakihlere ve fetva verebilen bilginlere verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde ilk şeyhülislâm, II. Mûrad zamanında yaşayan Molla Fenarî'dir. XVI. yüzyılın ortalarında idarî görevleri artan şeyhülislâmlar yine aynı yüzyılın sonlarına gelince devletin siyasî kararlarında vezîr-i a'zamlarla aynı konuma gelmişlerdir. Şeyhülislâmlar; dinî, siyasî ve idarî konularda fıkha ve özellikle de Hanefî fikhına göre fetva vermiş ve din bürokrasisini idarî bir görevli olarak yönetmiştir. Bu minvalde kadı, müderris ve müftülerin atama ve terfileri Şeyhülislâmlar tarafından yerine getirilmiştir (J. H. Kramers, 1979, 485-489; İpşirli, 2010, 91-96).

1.2.2. Kadıaskerlik Kurumu

Osmanlı'da hukuk ve adliye teşkilatı “kadıaskerlik” ve “kadılık” kurumları üzerine inşa edilmiştir. Kadıaskerlik Fatih Sultan Mehmed döneminde, Karamani Mehmed Paşa'nın arzı ile Rumeli ve Anadolu Kadıaskerliği olmak üzere yapılandırılmıştır. I. Selim döneminde merkezi Diyarbakır olan Arap ve Acem kadıaskerliği kurulmuştur. Kadıaskerler divanın doğal üyesi olmuştur. Burada görüşülen hukukî konularda söz hakkına sahip olmuşlardır. Kadıaskerler bir yıl görevde kalmış, kadıaskerlikten sonra şeyhülislâmlık görevine getirilmişlerdir (Uzunçarşılı, 2014, 151).

1.2.3. Kadılık Kurumu

Kadı, sözcük olarak “hükmeden”, “yerine getiren” manalarına gelmektedir. Kadıların hukukî, idarî ve beledî görevleri olmuştur. Kadılar, Osmanlı Devleti'nin yönetim mekanizmasının en önemli unsurlarından birini teşkil etmiştir. Sancak ve kazâlara kadar bütün yönetim birimlerinde görev yapmıştır. Taşra idarî birimlerinin başındaki en büyük adlî amiri kadıdır. Osmanlı Devleti idare ettiği toprakları yüzyıllar boyu adalet ile yönetmiştir. Adaletin somut temsilcileri de kadılar olmuştur. Zira Osmanlı hukukunda yargı otoritesi padişahı idi. Padişah ise bu yetkisini kadılar aracılığıyla kullanmıştır. Osmanlı Devleti'nde ilk kadı Osman Gâzi tarafından tayin edilmiştir. Kadıların en temel görevi adliye işleriyle uğraşmak olmuştur. Bununla birlikte halka hizmeti içeren birçok görevi de yerine getirmişlerdir. Bu görevleri kısaca özetlemek gerekirse; yargılama, kazâ halkı ile merkez arasında köprü olma, sancakların mukâta'a işlerini kontrol etme, vakıf akarlarının kiraya verilmesi ile ilgili işleri takip etme, muhtesiplik, 'avârız hanelerinden toplanan vergilerin kontrolü, sikkelerin durumunu gözetleme, ordunun ihtiyaçlarının temini, vakıfların denetlemesi, vakıfların kurulması, senetlerin tanzimi, kölelerin azâdı, vasîyetnamelerin tanzimi, terekenin pay edilmesi, alım satım, kira, vekâlet, rehin, nikâh akitleri, boşanmaların kaydı gibi her türlü hukuki işlemler. Kadı olacak kişide bazı şartlar aranmıştır. Öncelikle bir kadı, reşit, temyiz gücüne sahip, imanlı, adaletli, tarafsız ve erkek olmalıdır. Kadılar medreselerden mezun olduktan sonra Kahire, Bağdat, Bursa, Konya gibi merkezlerde bulunan kadıların yanında “danişmendlik” yapmaları gerekiyordu. Üç ile beş yıl veya daha fazla sürebilen danişmendlik dönemini tamamlayanlar, İstanbul'da bir yıla kadar da mülazamet müddetini doldururdu. Bundan sonra bir yere kadı olarak atanabilirdi. Sırası gelen kadı için sultana arzda bulunulur, onun onayından sonra berat verilirdi. “Ruznâme” adı verilen deftere kadıların nereye ve ne kadar süre ile atanacakları kayıt edilirdi. Kadılar

“Mevleviyet” ile “kazâ kadılıkları” şeklinde iki dereceye ayrılmıştır. Kadılar, olağanüstü bir durum olmadığı sürece görevden alınmamış ve kendi istekleri dışında görev yerleri değiştirilmemiştir. Ama istekleri doğrultusunda istifa etmiş ya da becayış yapmıştır. Görevden alınma durumunda müderrislik veya müftülük yaparak geçimlerini sağlama imkânı bulmuştur (Bozatay & Demir, 2014, 71-89; Ekinci, 2001, 959-1006; Ortaylı, 1976, 95-107; Atalar, 1980, 309-330; Tak, 2009, 26; Akgündüz, 1998. 70; Uzunçarşılı, 2014, 98-101).

1.3. Yargılama Şekli

Osmanlı’da kadı şeriata uygun hüküm vermekle yükümlüydü. Onlar, kararlarını hiç kimseye danışmazdı. Kararlarında vicdanına karşı sorumlu idi, bunlar eleştirilmezdi. Gerekli zamanlarda fetva isterdi. Fetva kendi kararına uygun değilse kararı dilediği şekilde verebilirdi. Biçim olarak yargılama şu şekilde yapıldı: “Başlangıçta davacının iddiaları mahkemede dinlenirdi. Ardından davalının ifadesi alınır, eğer itirazları varsa söz hakkı verilir dinlenirdi. Davalı, davacının iddia ettiklerini ikrâr ettiği takdirde bu ikrâr ile ilzâm ederdi, şayet inkâr edilirse hâkim davalıdan delillerini talep ederdi. Davacı mahkemeye sunduğu delillerle ispat ederse, bu durumda hâkim davacının şahitlerini tezkiye ettikten sonra şahitlerin şehâdetinin makbûl olup olmamasına bakardı. Şehâdetler uygunsa karar davacı lehine çıkar, şayet davacı sunduğu delillerle iddiasını davasını ispat etmediği takdirde davalıya yemin etmesi teklif ettirebilirdi. Davalı yemin eder ya da davacı yemin teklifi talebinde bulunursa, hâkim davacıyı davalıyla olan nizaından men ederdi. Davalı yeminden imtina ederse, onun aleyhinde karar çıkardı. Tüm bunlardan sonra hâkim kararı ve tutulan zaptı düzenler hem davacı ve hem de davalıya bunu verirdi (Akgündüz, 1998, 71).

1.4. Şer‘iyye Mahkemeleri

Arapçada “hükm” sözcüğü kökünden türetilmiş ve yer (mekân) adı olan mahkemenin, lügat anlamı ise “yargılamanın yapıldığı yer, hüküm verilen yer,” manasına gelmektedir. İlmi fıkıhta ise kadının davalara baktığı mekândır. Osmanlı’da Şer‘i mahkemelere kadılar bakmıştır. Kadının evi, mescid, câmi ve medreselerin belirli odaları mahkeme olarak kullanılmıştır. Herkesin mahkemeye başvurma hakkı olmuştur. Osmanlı adli yapısında Şer‘iyye Mahkemeleri tek dereceli olmalarından dolayı tarafların aleyhine veya lehine karar vermiştir. Ancak hâkimin kasıtlı davranması ve yanılması durumunda ilgili kişilere, haklarında alınan kararlara itiraz etme hakkı tanınmıştır. Kişi aleyhte neticelenen davalarda, hiyerarşik olarak bir üst pozisyonunda bulunan makamdaki kadıdan verilen kararın

tekrardan incelenmesini talep edebilmiştir. Ayrıca şer‘i mahkemedeki yargılamada kadı, görevini tam manasıyla yerine getirememişse veya hukuka mugayir davrandığında davalı davayı Divan-ı Hümayun’a götürebilmiştir. Şer‘iyye mahkemelerinde kadının yanında başka görevliler de bulunmuştur. Bunlardan en önemlisi nâibtir. Ayrıca kâtip, kassâm, çavuş, müftü, mübâşir, muhızır ve şuhûdü’l-hâl görev almıştır. Bununla birlikte mahkemelerde daha az önemi haiz nöbetçi, tercüman, kethüdâ, mahkeme imâmı, kapıcı, hademe, tezkiye memuru gibi görevlileri de zikretmek gerekir (Atar, 2003, 338-341; Ekinci, 2001, 959-1005; Bozatay & Demir, 2014, 83; Avcı, 2006, 311-312; Afyoncu & Ahışalı, 2002, 53-55; Öztürk, 2001, 579-582; Akgündüz, 1998, 73; Uzunçarşılı, 2014, 181; Özharat, 2015, 89-125; Akgündüz, 1998, 74; Ahışalı, 2006, 85-86; Yediyıldız, 2003, 337; Taş, 2008, 25-44).

1.4.1. Mahkeme Çalışanları

1.4.1.1. Nâib

Kadılar, görevlendirildikleri mahalde uhdesine verilen görev ve işleri yapmakla mükellef kişilerdi. Fakat uhdesinde olan görevler çok fazla olduğundan, kendisine yardımcı olabilecek kişilerin bulunması gerekiyordu. Böylelikle kadılar söz konusu işlerde kendilerine vekîl olmak üzere nâib adı verilen görevli tayin ederdi. Nâib, anlam olarak şeriât kurallarına göre hüküm veren kadı vekîli olarak bilinirdi. Sözlük anlamı ise "birini temsil etmek, birine vekâlet etmek" anlamındaki nevb kökünden türeyen nâib, bir makamın asıl sahibi gelene kadar geçici olarak sorumluluğunu üstlenen kimse anlamına da gelmekteydi. Kadılar atandıkları yere bazen kendileri gitmez, kadının vekîli olarak bilinen nâibler vekâleten görevli olarak tayin edebilirlerdi.

Kadılar, bir yere nâib tayin ederken hususi olarak o bölgenin ulemasından olanları tercih ederlerdi. Bu nâibler bölgedeki medreselerde icazet elde etmiş, liyakatli ve nitelikli kişilerden oluşmaktaydı. Osmanlı kadısı, nâib tevcîh ederken sayılarını kendi isteğiyle arttırma yetkisine sahipti. Kadı, bölgesi dâhilinde nâib tayin etmek suretiyle cedit bir mahkeme kurma talebinde bulunurdu. Kadı bu isteğini merkezi idareye yazıyla bildirmek ve gerekli olan izni almak zorundaydı. Bu kişiler bazen emri altındaki işlere tayin edilebilirdi. Kadı nâibinin görevlerini sıralamak gerekirse; kadının namına onun görevlerini kapsar ve davalara bakardı. Nâib hem adli işlerde hem de idari işlerinde kadıya yardımcı olmuştur. Nâib ayrıca hukuki davalar yanında bazı keşif işlerini yürütürdü. Nitekim hırsızlık, cinayet vs. gibi olaylarda keşif işlerini yerine getirirdi. Birçok görevi icra eden nâibler, kendi arasında Kazâ Nâibleri, Kadı Nâibleri, Mevali Nâibleri, Bab Nâibleri, Ayak Nâibleri ve

Arpalık Nâibleri olarak altı bölümden oluşmaktaydı (Bozatay & Demir, 2014, 83; Devellioğlu, 1993, 798; Avcı, 2006, 311-312; Sertoğlu, 1986, 236; Ortaylı, 1976, 96; Arık, 1997, 27; Ortaylı, 1976, 98).

1.4.1.2. Kâtib

Kelimenin köküne bakıldığında ketb yani yazmak fiilinden türemiş olan kâtib; küttab, ketebe yazı işleri ile uğraşan kişi anlamına gelmektedir. Kâtipler, güzel ve düzgün yazı yazan, yetenekli, güvenilir kişiler arasından kadılar tarafından seçilmekteydi. Kâtiplerin en asli ve önemli görevleri davalardaki iddiaların ve savunmaların tarafsız ve doğru bir şekilde kayda geçirmektir. Kendi vazifelerinin yanında kâtiplerin cizye, ‘avârız gibi vergilerin toplanması ve tereke tespiti gibi görevleri yerine getirdikleri bilinmektedir. Kâtiplerin uzun bir görev süreleri olmasına rağmen çok lüzum olmadıkça görevlerini bırakamazlardı (Küçükaşcı, 2022, 49; Afyoncu & Ahışhalı, 2022, 53-55).

1.4.1.3. Kassâm

Kassâm; İslâm hukukuna göre vefât eden kişinin terekesini paylaştırmakla görevli memura denmiştir. İslâm hukukuna göre mirasın yani terekenin mirasçılar arasında paylaşılması işinden önce vefât eden kişinin kefeni için gerekli para ve daha sonra meyyitin defin edilmesi için masraflarından sonra da varsa borcunun kapatılması işlemi yapılırdı.

Halife Hz. Ali döneminde yaşamış Yakup El Kindi İslâm tarihinin ilk kassâmı olarak bilinmektedir. Hz Ali’den sonra kassâmlık görevi devam ettirilmiştir. Osmanlı tarihinde de bu görevler için memurlar görevlendirilmiştir. Kassâmların aldıkları herhangi bir maaşları bulunmamakla beraber, taksimatlarını yaptıkları terekeden küçük bir miktarda resmî kısmet adıyla bir ücret almışlardır. Kassâmlar vefât eden kişinin taşınır taşınmaz bütün emvallerini kâtipler marifetiyle tereke defterlerine kayıt ederlerdi. Böylelikle terekeler varisler (mirasçılar) arasında İslâm hukuku kurallarına göre paylaştırılırdı. Kassâmlar kadıların birinci dereceden adli yardımcısıdır. Kassâmlık, Osmanlı Devleti’nde kazâskerliğe bağlı olarak görev yapan askeri sınıfın tereke taksimiyle görevli, kazâ, sancak ve eyâlet yönetimi birimlerinde görevli olan kadının uhdesinde görevli kassâmlar ise askeri sınıfa mensup olmayan vatandaşın tereke işlerine bakardı (Akgündüz, 1998, 75; Said Öztürk, 2001, 579-582; Bozkurt, 2012, 69).

1.4.1.4. Çavuş

Çavuş; Osmanlı'da şer'î mahkemelerden çıkan i'amların yerine getirilip uygulanması, mahkemeden çıkan hapis cezası, kesinleşen bedeni veya nakdi cezaların uygulanmasını, borçlunun malının satılarak borcunun ödenmesi işlemlerini icra etmekle görevli olan memura denmektedir (Akgündüz, 1998, 73).

1.4.1.5. Müftü

Osmanlı ilmiye sınıfındaki Müftü, davalının veya kadının talebi üzerine konuyla ilgi olarak görüşlerini belirten kişidir. Fetva ise müftünün verdiği hükümlere denirdi. Teba'a veya devlet idarecileri yaşanan bazı problemlerin İslâm hukukuna göre destek sağlama ve referans gösterme ihtiyacı duydukları durumlarda müftüye müracaat ederlerdi. Nitekim kadılar, her zaman müftülerle iletişim halinde olup, gerek duyulduğu takdirde fetva talebinde bulunabilirlerdi. Böylelikle Osmanlı'da hukuki anlamda geniş perspektifte fikir birliğinin sağlanması oluşturulurdu. Ama bütün bunlara rağmen kadının verdiği karar bağlayıcı özellik taşımaktaydı (Uzunçarşılı, 2014, 181; Özharat, 2015, 117).

1.4.1.6. Mübâşirler

Mübâşirler, hukuk siteminde önemli bir yere sahip olan mahkemelerdeki tebliğ ve celp işlemleri sürecinde görevli olan bir personellerdir. Tazminat dönemi öncesinde devlet tarafından soruşturmaya konu olan işlemlerde görev alan bir memur idi. Mübâşir ara sıra adli teşkilatta yer alan Çavuşların da görevlerini yerine getirmekle beraber Muhzır ile aynı görevleri yapmıştır. Mübâşirler devletteki bu görevlerine karşılık maaş ve harcırah ödemeleri alırdı (Akgündüz, 1998, 74).

1.4.1.7. Muhzır

Muhzır; lügatte huzura getiren, ortamda hazır bulunduran anlamlarını ihtiva etmektedir. Muhzır için a'vân ve müşîş kavramları da kullanılarak davacıyı ve davalıyı mahkemeye sevk eden memur rolü biçilmiştir. Bazı mahkemelerin küçük olması nedeniyle kâtib bulunmazdı. Nitekim bu durumda kayıt işlemlerini vakti el verdikçe kadı yapardı ve muhzır da aynı zamanda bu yazma işlemlerinde bizzat görevlendirilebilirdi. Muhzır görevinin gerektirdiği durumlarda kadının emriyle yanına asker alabilmekte ama işlerinde zor kullanma yetkisi bulunmamaktaydı. Mahkemede belirtilen zamanda bulunması gereken kişilerin hazır bulunması amacıyla kadı marifetiyle bir mürâsele (celp kâğıdı) oluşturulur ve muhzır eliyle mürâsele kâğıdıyla çağrı yapılan kişiler mahkemeye gelip hazır bulunurlardı.

Ayrıca mahkeme sırasında huzur ve sükûneti sağlamakla muhız görevli idi (Ahışalı, 2020, 85-86).

1.4.1.8. Şuhûdü'l-hâl

Osmanlı hukuk sisteminde uygulama açısından dikkat çekici kişilerden biri şuhûdü'l-hâl olarak bilinen ve mahkemede görülen davalarda hazır bulunan kişilerdir. Bu kişilerin hukukî karar verme sürecinde herhangi bir yetkileri olmayıp sadece mahkemede bir gözlemci pozisyonunda bulunmaktaydılar. Şuhûdü'l-hâl ekibi mahkemedeki karar sürecine direk katkı veya etki etmemiş olsalar da mevcudiyetleriyle tarafsız ve adil yargılamanın sağlanması konusunda ortamda güven verici bir hava oluşmasına katkı sağlardı. Osmanlı'da şer'î mahkemelerdeki duruşmalarda Şuhûdü'l-hâl davaları takip eder ve gözlem yaparlardı. Şuhûdü'l-hâl ekibinde, söz konusu muhitte tanınmış, kabûl görmüş müderris ve kanaat önderi denilebilecek olan ve ayrıca güvenilirliği, dürüstlüğü, doğruluğu, adil ve eşitliğe bağlılığı konularında olumlu kanaatlere sahip olanlar arasında yer alan kişiler yer alırdı. Şuhûdü'l-hâl ekibinde yer alan kişilerin sayısı, davanın cinsine göre farklılık gösterebiliyordu. Yani artıp azalabiliyordu. Yine ekipte yer alan kişilerin niteliği de mahkemeye göre de farklılık gösterebiliyordu Çalışmamızda önemli gördüğümüz başlıca mahkeme görevlilerini ele almakla birlikte, incelediğimiz görevlilerin dışında Osmanlı Şer'î Mahkemelerinde; Nöbetçi, Tercüman, Kethüdâ, Mahkeme İmamı, Kapıcı, Hademe, Tezkiye Memuru gibi görevliler de bulunmaktadır (Yediyıldız, 2003, 337; Taş, 2008, 25).

1.5. Şer'îye Sicilleri ve Sicillerde Yer Alan Belge Çeşitleri

Adli idarede kadı tarafından veya nâibin mahkeme kayıtlarını tuttukları defterlere şer'îye sicilleri denilmiştir. Bunlar; "sicillât-ı şer'îye", "kadı divanı" ve "mahkeme kayıtları" şeklinde de ifade edilmiştir. Şer'îye sicil kayıtları Osmanlı toplumunun iktisadi, sosyo-kültürel, hukuki, siyasi ve diğer başka alanlar hakkında bilgiler önemli bilgiler sunmaktadır. Sicil kayıtları yerel tarih çalışmaları / araştırmaları konusunda ana kaynakların başında gelmektedirler. Şer'îye sicil kayıtlarının tarihi gelişimine bakıldığında ise Emevi, Abbasi, Selçuklu ve İlhanlıların da sicillerle ilgili kayıtları olduğu malumdur. Şer'îye sicilleri XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar Osmanlı'nın hukuki, sosyal, iktisadi, askeri ve kültürel yapısı hakkında bilgiler vermektedir. Birçok önemli şahsiyet Şer'îye Sicilleri üzerinde çalışmıştır. Osmanlı Devleti'ne ait adli teşkilatın ürünü olan şer'îye sicil defterlerinin muhteviyatında çok farklı belge çeşitleri bulunmaktadır. Bu belgelerin bir bölümü merkezden (İstanbul) gönderilen belgelerin suretlerinden oluşmaktadır. Diğer bir

bölümü ise şer‘i mahkemedeki işlem / kayıtlardan meydana gelen evraklardan oluşmaktadır. Merkezden gelen belgeler genellikle sicil defterinin sicil-i mahfûz denilen ön kısmında, şer‘i mahkemede oluşturulan belgeler ise defterin arka kısmında yer almıştır. Merkezden gelen ve detaylarının da aşağıda sunulacağı belgelerde ferman, emir, buyruldu, tezkere ve berat yer almakta olup; İ‘lâm, hüccet, tereke gibi kayıtlar ise mahkemelerde görülen davaların sonucunda oluşturulan belge çeşitleridir (Uğur, 2010, 8-11).

1.5.1. İ‘lâmlar

İ‘lam, mahkeme kayıtlarından olan Şer‘iyye sicillerinde bulunan önemli belge çeşitlerinden biridir. İ‘lam kelimesi Lügate bildirmek anlamına gelmekte olup, herhangi bir konuda bilgi vermek amacıyla üst makamlara yazılarak, arz niteliği taşımaktadır. Başka belge çeşitleriyle karıştırılan i‘lamlar şimdi (günümüzde) mahkeme kararına benzeyen i‘lamat-ı Şer‘iyye yani şer‘i ilamlardır. Kadı şer‘i hükümlere göre kararını verir ve i‘lam belgesinde karar alıcı olan kadının imzası ve mührü bulunurdu. Ancak kadının imzasının yer aldığı her belge i‘lam niteliğinde değildir. İ‘lamı hüccet belgesinden farklı kılan özellik ise kadının karar vermesi ve yine kadının mührünün ve imzasının belgenin alt bölümünde bulunmasıdır. Şer‘iyye sicillerinde yer alan i‘lamların şablonu (yazılış şekli) genellikle davacının iddiaları ile bu iddialara dayanak oluşturan ispatlayıcı nitelikteki delillerle başlamaktadır. Akabinde dava edilen şahsiyetin karşı cevapları sebepleri ile birlikte dinlenir, son kısımda ise kadı tarafından verilen kararın nasıl verildiği ve kararın gerekçeleri ile alakalı bilgiler yer alırdı. Kadının vermiş olduğu karar, sicillerdeki i‘lam belgelerini diğer şer‘iyye sicillerindeki belgelerden farklı kılan en ayırt edici niteliklerdir (Akgündüz, 2009, 36).

1.5.2. Hüccetler

Hüccet kelimesi Osmanlı Devleti’nde iki farklı anlamda kullanılmıştır. Bu anlamlardan biri mahkemede hâkim huzurunda taraflardan birinin ifade ettiği sözlerini, diğer tarafın ise bu sözleri tasdik etmesini ihtiva eden ama bir hüküm ihtiva etmeyen hallerde düzenlenmiş olan belgelere denilmektedir. Diğer bir anlamı ise; ikrâr, yemin ve yeminden dönme, şahitlik gibi hukuki delillere verilen addır. Hüccet türü belgelerde kadının mührü ve imzası belgenin üst bölümünde yer alırdı. Dolayısıyla şer‘iyye sicillerinde kadının mührü ve imzasının yer aldığı bu nevi belgelere Hüccet adı verilmiştir. Hüccet belgelerinin muhteviyatı; üç ana unsurdan oluşmaktadır. Bunlar davalı, davacı ve taraflar arasında cereyan eden konu olarak sıralanabilir. Şer‘iyye sicil defterlerine geçirilen hüccet belgelerinde kadının adı ve mührü bulunmamakta iken davalar sonunda davalı ve davacıya

verilen asıl belgelerde ise kadının adı ve mührü yer almaktadır.

Osmanlı'da hüccet belgelerinde adeta klişe haline gelmiş kavram ve kelimeler kullanılmıştır. Hüccet belgelerinin giriş bölümünde söz konusu belgenin yazıldığı kadılık makamının bulunduğu şehrin isminin zikr edilmesiyle başlamaktadır. Şehir; *medîne*, *mahmiye*, *mahrûse* gibi sözcüklerle ifade edilmiştir. Yine muhteviyatına göre keşif ve muayene konularını içeren hüccetlerde ise; *hususu âti'l-beyânın mahallinde keşf ve tahrîri iltimas olunmağın, zikri âti hususu mahallinde muâyene ve tahrir için, oldur ki, budur ki, , Sebeb-i tahrir-i hurûf oldur ki, Sebeb-i tahrir-i kitâb oldur ki* vs. kelimeler de kullanılmıştır. Hüccet belgelerinin son bölümünde ise belgenin kayıt edildiği tarih yazılır. Tarih gün, ay ve yıl şeklinde belirtilmektedir. Belgede son olarak ise yukarıda anlatıldığı üzere mahkemede gözlemci pozisyonunda bulunan kişiler olarak adlandırılan “şuhûdü'l-hâl” veya “ şuhûd-ı muhızır” kişilerin ünvanlarıyla beraber isimleri sıralanırdı (Oğuz & Akgündüz, 1998, 446-450; Akgündüz, 1988, 21-27).

1.5.3. Ma'rûzlar

Ma'rûz kelimesi lügatte arz edilen, sunulan, verilen manasına gelmektedir. Terim anlamında ise sözlü ve yazılı olarak yaptıklarını ifade etme yöntemi manasında kullanılmaktadır. Osmanlı hukuk literatüründe mahkemelerde kadılar marifetiyle, icra makamlarına idari durumun bildirildiği yazıya geçirilen kayıtlara ya da muhatapların kadiya veya icra makamına hitâben yazılan, şikâyet edilen konuların arzu hallerine ma'rûz denilmektedir (Duman, 2007, 150).

1.5.4. Terekeler

Muhallefat veya diğer bir adıyla tereke; Osmanlı Devleti'nde ölen bir kişiden miras olarak kalan mallarının tümüne denilmektedir. Osmanlı Devleti hukuk işleyişinde kadıların birçok görevinin yanında, ölen kişilerden geriye kalan mal ve eşyalarının tespit edilmesi ve bu mal ile eşyaların varislerine paylaşımı konuları da bulunmaktadır. Fakat ilerleyen dönemlerde mirasın varislere paylaştırılması görevi kadılık kurumunun içerisinde görevli olan ve “kassâm” adı verilen görevlilerin uhdesine verilmiştir.

Osmanlı Devleti'nde herkes miras paylaşımını kadiya yaptırmak zorunda değildi. Nitekim sivil miras paylaşımını kendi özgür iradeleri ile isterlerse kadiya yaptırabilirlerdi, isterlerse de kadiya yaptırmayabilirlerdi. Ancak kadılar, mirastan pay alacakların ya da mirastan alacağı bulunan kişilerin başvurusu üzerine veyahut mirasçılar içerisinde reşit

olmayan (küçük) çocukların bulunması halinde miras taksimatı konularına dâhil olmuşlardır. Sivillerin aksine devlet görevlisi olan askerlerin terekelerinin kadı marifetiyle kayıt edilmesi bir zorunluluk halinde getirilmiştir. Böyle bir uygulamanın olması da şer‘iyye sicil defterlerindeki tereke kayıtlarının büyük bir bölümünün askeri şahsiyetlere ait olması sonucunu doğurmuştur.

Şer‘iyye sicil defterlerinde çok farklı dava kayıtları bulunmaktadır. Ancak bulunan kayıtlar içerisinde en fazla görülen dava çeşidi ise miras davalarıdır. Hatta bazı kadılıklerde tereke bilgilerinin bulunduğu ayrı kassâm defterleri tutulmuştur. Bunun dışında diğer kayıtların yapıldığı sicil defterlerinde de tereke kayıtları bulunmaktadır. Sicil defterlerindeki tereke bilgilerinde vefât eden kişinin adı ve ünvanıyla birlikte; ailesi, eşi ve çocuk sayısı, mensubiyeti, mesleği ve görev ünvanı, kalan malın miktarı, gayr-ı menkûl ve menkûl malı, paraları ve mücevheratı, borçları, câriye ve köleleri, nafaka, mehir ve para rayiçleri, eşya ve mallarının bedelleri vs. gibi birçok konuda detaylı bilgiler bulunmaktadır. Osmanlı’da miras taksimatı genellikle yakın akrabadan başlayarak yapılmıştır. Tereke paylaşımları konusunda ayrıntılı bir mal varlığı tespiti yapmakta ve mirasçıların hisseleri, ne kadar hisse düşeceği ile ilgili şer‘iyye sicil defterlerinde detaylı bir şekilde hesaplama yapılmıştır. Böylelikle sicil kayıtlarındaki tereke bilgileri, Osmanlı Devleti’nin sosyo-ekonomik tarihi ve hayatıyla alakalı araştırmalar ve araştırmacılar için önemli kaynaklardan biri olarak yerini korumaktadır (Özcan, 2020, 450-451; Öztürk, 2001, 579-582).

1.5.5. Müraseleler

Arapça kökenli bir kelime olan mürasele, haberleşme ve mektuplaşma manalarını ihtiva etmektedir. Osmanlı Devleti bürokrasi literatüründe ise kadının kendi makamına göre daha alt derecedeki kişi veya makamlara yahut kendi makamına eşit seviyedeki makamlara gönderilmek üzere yazılan resmî belgelere mürasele adı verilmektedir. Yine Rumeli ve Anadolu kazâskerleri marifetiyle kadılar ile nâîblere yazılan ve kadılar tarafından nâhiyelerde görevlendirilen nâîblere atamaları ve görevle ilgili yetkilerinin içeriğini açıklayan resmî yazışma evraklarına denilmektedir. Müraselelerin farklı çeşitleri bulunmaktadır. Bunlardan biri de sanığın mahkemeye celbi talepleriyle ilgilidir (Pakalın, 621; Akgündüz, 1989, 38).

1.5.6. Emir ve Fermanlar

Osmanlı Devleti’nin en büyük divanı olan Divan-ı Hümayun’daki toplantılardan çıkan veya Paşa Kapısı divanlarındaki toplantılardan çıkan kararlara paralel olarak

düzenlenen ve üstünde tuğra bulunan hükümdar (padişah) emirlerine (buyruklarına) ferman adı verilmektedir. Emir ve hüküm kavramları da ferman ile aynı anlamda kullanılmıştır. Fermanlar birçok farklı sebeplerden dolayı yazılmıştır. Bunlar; vergi, asker toplanması, sefer vs. gibi birçok konuda olmuştur.

Divân-ı Hümayun'da derç edilen kararlar (fermanlar) ilgili yerlere gönderildikten sonra; beylerbeyi, kadı, sancakbeyi bu fermanların birer resmî kopyasını şer'îyye sicil defterlerine kaydetmekteydiler. Divân'da alınan kararların, bazı yasak ve nizamın tebliğine dair kayıtları içeren fermanlar veya direk bir emri iletmek amacıyla kadılara yollanır veya kadıların salahiyeti dışındaki konular nedeniyle, kadının çözüme ulaştıramadığı örfî veya idari işleri ferman istemek amacıyla Divan'a arz etmekteydi (Kütükoğlu, 1995, 400-406; Tak, 2009, 230).

1.5.7. Berâtlar (Nişân)

Berât veya nişân; Osmanlı bürokrasisinde memuriyette atama, herhangi bir gelirden tahsis, kullanma hakkı, imtiyaz verildiğini gösteren belgeye denilmektedir. Yazılı evrak ve mektup olan nişân bazı hizmet, vazife ve memuriyetlere atananlarının görevlerini yapabilmeleri amacıyla çıkarılan padişah tuğralı tayin ve izin belgeleridir. Beratların içeriğinde görevlendirilen / atanan kişinin bilgileri, bu göreve neden atandığı, verilen / atanılan görevin ismi, görevin yeri, vergisi, maaşı gibi unsurlar yer alırdı. Padişahın tuğrasını taşıyan berât padişahın tahtta kaldığı süreyle sınırlıydı. Ancak bunlar yeni padişah döneminde yenilenebilirdi (Gökbilgin, 1992, 85; Sertoğlu, s.45).

1.5.8. Temessükler

Arapçada; sarılmak, yapışmak, tutunmak anlamlarına gelmektedir. Osmanlı Devleti bürokrasi literatüründe ise; borç verilmesi, borcun ödenmesi, bir metanın teslim edilmesi veya metanın teslim alınması vs. gibi hallerde karşı tarafa verilmesi gereken belgeye temessük adı verilmektedir. İlerleyen dönemlerde senet ve tahvil sözcükleri temessük kavramı yerine kullanılmaya başlanmıştır. Temessük belgelerinin tümünde mutlaka tarih, imza ve birden fazla mühür bulunmaktaydı. Temessük adı verilen belgelerin neden verildiği, hangi tarihe kadar geçerliliğini koruduğu ve müzakereyi yapan kişilerin adları gibi hususlar temessüklerde yer almaktaydı. Temessük belgeleri alım-satım, borç vs. gibi birçok alanda kullanılırlardı (Kütükoğlu, 2011, 413-414).

1.5.9. Buyrulduklar

Türkçede buyurmak eyleminden meydana gelen buyruldu veya buyuruldu sözcüğü, Osmanlı bürokrasi literatüründe sıklıkla kullanılmıştır. Terim olarak ise; Osmanlı Devleti bürokrasisinde vezîr-i a‘zam, vezîr, kazâsker, kaptanpaşa, defterdar ve beylerbeyi gibi üst düzey pozisyonda yer alan yöneticilerin, kendilerine göre alt makamlara yolladıkları emirleri ifade etmektedir. Buyrulduklarda, kendine has bir yazım şekli kullanılmakla beraber, merkezde ve taşra yazılanlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadırlar. Şer‘iyye sicil defterlerinde vezîr-i a‘zam buyruldukları yer almaktaydı (Kütükoğlu, 1994, 197).

1.5.10. Tezkireler

Osmanlı’da alt makamlara üst makamlar tarafından gönderilen veya eşdeğer makamlar arasında yazılarak birbirlerine gönderilen belgelere Tezkire denilmektedir. Şer‘iyye sicil defterlerinde adı zikr edilen birinci manadaki tezkireler, vezîr-i a‘zam gibi üst düzey görevlilerin yardımcısı anlamına gelen “tezkireciler” tarafından yazılırdı (Akgündüz, 2009, 46).

1.6. Tarihi Kaynak Olarak Şer‘iyye Sicillerinin Önemi ve İçeriği

Şer‘iyye sicilleri, Osmanlı’nın sosyo-ekonomik yapısı hakkında bilgi veren önemli arşiv kaynağıdır. Osmanlı’da yaşayan halkın sosyal tarihlerini aydınlatan ana kaynak niteliği taşır. Bu bağlamda reayanın ailesinin yapısı, geleneği, ailedeki çocuk sayısı toplumsal güvenlik kurumlarını, fakir, zengin, zımmî veya Müslüman olan ailelerin durumu gibi hususları bu kaynak vesilesiyle incelemek mümkündür. Ayrıca siciller, halk kültürü açısından da büyük önem arz eder. Zira halkın nasıl yaşadığı, ne yiyip içtiği, ne giydiği ve bunun gibi soruların yanıtı sicillerde bulunabilir. Bu kayıtlar iktisat tarihi, yer ve aşiret adları ve mimari tarih bakımından da büyük önem arz etmektedir. Şer‘iyye sicilleri dava ve muhakeme usullerini tespit etme açısından da önemlidir. Ayrıca şer‘iyye sicillerinde geçen Türkçe kavramlarla ilgili, imla özellikleri, anlatım ve biçim durumu, yiyecek ve eşyaların isimleri, dil yönünden ayrı ayrı mukayese edilecek konulardır. Osmanlı Devleti’ndeki şer‘iyye sicili arşivleri, günümüzde Osmanlı ve Ortadoğu çalışmalarının birinci el kaynaklarını oluşturmaktadır. Sicillerde kadınlarla ilgili çalışmaları, Müslüman veya gayrimüslim arasındaki ilişkileri ve toplumun maddi kültürünü oluşturan Osmanlı hukuku gibi konular sicillerle yeni anlamlara ve yorumlara kavuşmuştur (Yılmazçelik, 2001, 7; 2005, 75; Atalar, 1980, 312; Uğur, 2010, 8-11).

Şer‘iyye sicillerinin önemini maddeler halinde sıralamak gerekirse:

- a) Osmanlı Devleti’nin idari, siyasi ve sosyal tarihiyle ilgili önemli bilgiler sunmakla beraber, dönemle ilgili yaşam şartlarını gün ışığına çıkartmak ve bunları belgelere dayandırma imkânı sunar.
- b) Şer‘iyye sicil defterleri, muhteviyatına sahip olduğu yörenin tarihi, iktisadi ve sosyal kişiliklerini ortaya çıkararak yöreyle ilgili bütüncül bir değerlendirme imkânı sağlar.
- c) Şer‘iyye sicil defterlerinde olan ve Osmanlı’yla ilgili resmî kayıtlar içeren (ferman, tezkire, mektup vs.) önemli belgelerdir.
- d) Vakti zamanında Osmanlı Devleti’nin doğal sınırları içerisinde yer alan toprakların (bugün Türkiye sınırları içerisinde yer alan veya yer almayan) tarihine ışık tutması açısından önemli belgelerdir.
- e) Şer‘iyye sicil defterlerinde atamalarla ilgili belgeler de bulunmaktadır. Bu belgelerde, hangi devlet görevlisinin hangi tarihte, hangi pozisyonda ve nereye atandığı konularını içermektedir. Böylelikle çeşitli devlet adamının birçok yönüyle hikâyelerini öğrenme imkânı bulunabilmektedir.
- f) Şehirler, kazâlar, nâhiyeler, köyler ve mahalle gibi yerleşim yeri isimleri, o bölgedeki kişi ad ve ünvanları, cemâ‘at ve aşiret adları, miras kayıtları ve eşya adları geçmektedir. Bu bilgiler de yöreyle ilgili birinci elden kaynak hüviyetiyle araştırmacılara niteliğine göre önemli kaynaklar sunmaktadır.
- g) Osmanlı’da yapılacak seferler ve hazırlıklarla ilgili bilgiler şer‘iyye sicil defterlerinde bulunduğundan sefer hazırlıkları ve ordunun ihtiyaçları ile ilgili önemli bilgiler içermektedir.
- h) Akraba olanların şer‘i mahkemelerdeki davalarında nasıl dava açacakları ve kendi iddialarını ne şekilde savunacakları, dinî kitaplarda (fıkıh) bulunan hükümler ışığında nasıl uygulandığı sicil defterleri yardımıyla tespit etme imkânı bulunabilmektedir.
- i) Kapsadığı dönem bakımında sicil defterleri Osmanlı’nın XV. ve XX. asırlar arasındaki toplumsal hayat, ekonomik yaşam, ticaret, tarım ve hayvancılık, dış satım ve dış alım ürünleri, üretilen sanayi ürünleri, meslek ve sanat çeşitliliği,

vergiler, davalardaki cezalar, hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

- j) Şer‘iyye sicil defterlerinde çeşitli kurumların (sosyal, dinî, idari, adli ve iktisadi vs.) yapısı, işleyişi ve fonksiyonları hakkında önemli bilgiler bulunmaktadır.
- k) Şer‘iyye sicil defterlerinde; evlenme, boşanma, miras, tereke vs. gibi aile hayatıyla ilgili birçok konuda bilgiler içeren belgeler bulunmaktadır. Bu bilgilerden yararlanarak Osmanlı aile hukuku, eşler arasındaki mal paylaşımı, çocukların, kadının ve kızların hakları hakkında önemli tespitler yapılabilmektedir.
- l) Geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı Devleti’nde çok farklı din, dil, mezhep ve etnik yapıya mensup halk yaşamaktaydı. Şer‘iyye sicil defterlerinde yer alan kayıtlar aracılığıyla yukarıda zikr edilen halkların birbirleriyle ve devlet organlarıyla olan ilişkileri hakkında önemli bilgilere ulaşılabilmektedir.
- m) Osmanlı döneminde gerek devlet ve gerekse de vakıf ve kişiler tarafından yapılmış mimari eserlerin yapıları, tarihi, yapılış ve kullanım amaçları vs. gibi önemli bilgiler bulunmaktadır.
- n) Tıp tarihi, hasta ve hekimler arasında şer‘i mahkemeler kanalıyla yapılan anlaşmalar, tıbbi operasyon (ameliyat) senetleri gibi birçok belgeyi şer‘iyye sicil defterlerinde tespit etme imkânı bulunabilmektedir (Akgündüz, 1998, 12-17; Atalar, 1980, 312-313).

1.7. Kadı Sicilleri İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Günümüzde sicil çalışmaları sayesinde konu ile ilgili literatür oluşmuştur. Bugüne dek üzerine çalışılan şer‘iyye sicilleriyle ilgili yapılan çalışma konularını şöyle sıralamak mümkündür; katalog çalışmalarının yapılması, çalışmanın metin - çeviri yazılarının hazırlanıp, bunlara dayanarak ortaya çıkarılan çalışmalardır. Buradaki en büyük sorun, ülkemiz dışındaki diğer ülkelerin arşivlerinde bulunan kayıtların toplu bir kataloğunun yapılamamasıdır. 1960’lardan itibaren bunların kataloglamasına başlanmıştır. Osman Ersoy tarafından 1994 tarihinde ilk çalışma hazırlanmış, bunu sonra Mücteba İlgürel ve Yusuf Halaçoğlu takip etmiştir. Çalışmalar, daha sonraki yıllarda da devam etmiştir. İlk toplu kataloğu ise Ahmet Akgündüz yayınlamıştır (Tak, 2009, 139).

1.8. Harput Şer‘iyye Sicilleri

Harput Şer'yye sicillerinden en eski tarihli Hicrî 1034-1035 / Miladî 1624-1625, 383 nolu H. 394 nolu defter ise en son tarihli olup Hicrî 1315-1337 / Miladî 1897-1919 tarihleri arasını kapsamaktadır. Bunların asılları 1990'dan beri Milli Kütüphane'de koruma altında bulunmaktadır (BeŐirli, 1999, 9). Ayrıca bunların dijital suretleri de T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi'nde bulunmaktadır.

Başlangıçta Harput'a ait toplam 28 sicil tespit edilmiştir. Bunlar; 324 nolu H. 1064-1090 tarihli, 331 nolu H. 1094-1096 tarihli, 350 nolu H. 1073 tarihli, 362 nolu H. 1082-1083 tarihli, 368 nolu H. 1074-1075 tarihli, 379 nolu H. 1283-1288 tarihli, 380 nolu H. 1299-1307 tarihli, 381 nolu H. 1283-1284 tarihli, 382 nolu H. 1072-1073 tarihli, 383 nolu H. 1034-1035 tarihli, 384 nolu H. 1047-1066 tarihli, 385 nolu H. 1064-1066 tarihli, 386 nolu H. 1042-1043 tarihli, 387 nolu H. 1310-1327 tarihli, 388 nolu H. 1122-1124 tarihli, 389 nolu H. 1279-1280 tarihli, 390 nolu H. 1280-1281 tarihli, 391 nolu H. 1103-1133 tarihli, 392 nolu H. 1260-1264 tarihli, 393 nolu H. 1253-1256 tarihli, 394 nolu H. 1315-1337 tarihli, 395 nolu H. 1315-1318 tarihli, 396 nolu H. 1136-1138 tarihli, 397 nolu H. 1076-1077 tarihli ve 398 nolu H. 1230-1255 tarihli defterlerdir. Ayrıca bu sicillere ilaveten 6 tane daha Harput Şer'yye Sicil Defteri Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi bünyesindeki kütüphanede bulunmuştur. Bunlar da; 38244-I. Numaralı Harput Şer'yye Sicil Defteri, 38244-II. Numaralı Harput Şer'yye Sicil Defteri, 38244-III. Numaralı Harput Şer'yye Sicil Defteri, 38244-IV. Numaralı Harput Şer'yye Sicil Defteri, 38244-V. Numaralı Harput Şer'yye Sicil Defteri ve 38244-VI. Numaralı Harput Şer'yye Sicilleri bulunmaktadır. Bu Şer'yye Sicilleri konusunda yüksek lisans tezleri hazırlanmıştır. Harput Şer'yye Sicilleri ile ilgili makale çalışmaları da yapılmıştır (Akgündüz, 1998, 189; Erdoğan, 2006, 9).

İKİNCİ BÖLÜM

SİCİLDEKİ BELGELERİN ÖZETLERİ VE KONULARINA GÖRE TASNİFİ

2. Belgelerin Özetleri ve Tasnifi

2.1. Belgelerin Özetleri

Tablo 1: Belge Özetleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Özeti	Belgenin Yılı	
			Hicrî	Miladî
1.	s.1/b.1	Unun batmanı 10 akçe olarak belirlenmiştir.	Tarih Yok	Tarih Yok
2.	s.1/b.2	Mahkeme binasının tamiri için harcanan masraflar belirtilmiştir.	Tarih Yok	Tarih Yok
3.	s.1/b.3	Bezirhanenin hibe edilmesi	Tarih Yok	Tarih Yok
4.	s.2/b.1	Vali adına toplanan harç akçesi	1074	1664
5.	s.2/b.2	Zahriye Câmî‘-i mütevellîsinin Hasan'a borç vermesi	1074	1664
6.	s.2/b.3	Vali adına toplanan harç akçesi	1074	1664
7.	s.2/b.4	Harput zabitanın şüphelileri yakalama ve yargılanmaları sonucunda da cezalandırma yetkisi	1075	1664
8.	s.3/b.1	Harput’a bağlı İğinki karyesi sâkinlerinden Fatma bnt. Ali'nin Seyyid İbrâhîm'i vekîl tayin etmesi	1074	1664
9.	s.3/b.2	Harput’a bağlı Sâre Hâtûn Mahallesi'nde yaşayan el-Hâcc Ahmed Halife b. Ahi Mûsâ, babasının yaptırdığı Ahi Mûsâ Mescidi’ne Sûk-ı Sultânî’deki iki dükkân, şehirde Eskigöl yakınlarında bir dükkânı mütevellîsi oğlu Hâcî Mehmed olan vakfa teslim etmiştir. Dükkân kira gelirinden elde edilen üç akçenin bir akçesi mescit imâmına, bir akçesini mescit ve dükkânların tamirine ve bir akçesi de vakıf mütevellîsine vakfetmiştir. Oğlunun neslinden olanları da vakfa mütevellî olmasını şart koşmuştur. Vâkıf sonra dükkânların vakfiyetini iptal etmek istemiş, fakat mahkeme buna cevaz vermemiştir.	1074	1664

10.	s.4/b.1	Bulunduğu yerden başka bir yere giden zımmînin vergisi geride kalan yakınlarından tahsîl edilebilir mi? sorusuna hâkim olmaz diye cevaplamıştır.	Tarih Yok	Tarih Yok
11.	s.4/b.2	Esnaflara yüklenen vergiden bahsediliyor.	Tarih Yok	Tarih Yok
12.	s.4/b.3	Esnaflara yüklenen arpa akçesini esnaf, ordupazardan dolayı zorluk çektiklerini öne sürerek köylülerin ödemesini istemiştir. Köylüler de bunu kabul etmiştir.	Tarih Yok	Tarih Yok
13.	s.4/b.4	Harput Taşili Mukâta‘ası'nın Ahmed Çelebi'ye 410 riyâlî kuruşa verilme tezkiresidir.	1074	1663
14.	s.5/b.1	Mahalle belirtilmeden Hâcî Ali'nin Ebûbekir Efendi'ye sattığı at konusunda yaşanan ihtilafa dair kayıt.	1074	1663
15.	s.5/b.2	Tadım karyesinde yaşayan bir zımmînin bir Müslümana yaptığı mülk satışına dair kayıt.	1074	1663
16.	s.6/b.1	Demirciler Çarşısı'nda yarım hisse dükkânı bulunan Raziye bint-i Gedik'in hissesini Ahmed b. Hüseyin'e 18 hurda kuruşa satışına dair kayıt.	1074	1663
17.	s.6/b.2	Câmi‘-i Kebîr Mahallesi'nde Ebûbekir Çelebi'nin eviyle birlikte müstemilatının Hüseyin b. Mehmed'e 17.500 akçeye satışına dair kayıt.	1074	1663
18.	s.6/b.3	Harput sâkinlerinden el-Hâcc İbrâhîm bin ‘Alî, Güllübağ nâhiyesinde bulunan bağını el-Hâcc Halîl bin Ahmed'e sattığına dair kayıt.	1074	1663
19.	s.7/b.1	Mornik karyesinde bulunan bağ ve bahçenin zımmîler arasında kiraya verilmesine dair kayıt.	1074	1663
20.	s.7/b.2	Kaçur Aşireti’ne mensup kişiler olan ‘Alî bin Kaya ile Velî bin Mehmed arasında yaşanan yaralanma olayına dair kayıt.	1074	1663
21.	s.7/b.3	Harput sâkinlerinden Râbi‘a Hâtûn'un Pekinik nâhiyesinde bulunan bağını Seyyid Mustafâ'ya sattığına dair kayıt.	1074	1663
22.	s.8/b.1	Harput merkezde yaşayan Rabia’nın boşanma sonrası mehirlerinin verilmediğine dair açılan davaya dair kayıt.	1074	1663
23.	s.8/b.2	Hâcî Seyli karyesinden Mahmûd Beşe'nin eşyalarının kaybolması nedeniyle Mehmed b. Kaya'yı dava etmesine dair kayıt.	1074	1663
24.	s.8/b.3	Harput sâkinlerinden el-Hâcc Mustafâ bin Halîl Çelebi'nin, İğiki karyesinde bulunan mülklerini Seyyid Mehmed Çelebi'ye sattığına dair kayıt.	1074	1663

25.	s.9/b.1	Hoğu karyesinde yaşayan Herzek zımmî Ömer Ağa'dan borç alarak karşılığında bağlarını ipotek veriyor. Ömer Ağa buraları ekip dikme hakkını da alıyor.	1074	1663
26.	s.9/b.2	Hüseyin Paşa'nın kaymakamı Osman Ağa, Hızır Ağa'yı Hâcî Seyli köyünde yaşayan Mahmûd Beşe ibn Piri'nin eşyalarının Kara Mehmed b. Kaya ve İsmâ'îl b. Ahmed tarafından çalınması vakasını incelemesi için göndermiştir. Ancak taraflar sulh yapmıştır.	1074	1663
27.	s.10/b.1	Hüseyin Paşa'nın kaymakamı Osman Ağa, Mehmed Ağa'yı Harput kazâsı Ermeni köylerinden Tekeoğlu Mustafâ Beşe ve Tağl Zekeriya adlı kişilerin haksız olarak topladıkları vergileri araştırması için görevlendirmiştir. Neticede bu paraların alındığı tespit edilmiştir.	1074	1663
28.	s.10/b.2	Harput sâkinlerinden olan küçük kardeşler Ahmed ve İbrâhîm ve büyük kardeşler 'Alî ve 'Ömer Halîl taraflarından vekîl olan Mevlûd bin Bayram Velî'nin ve İbrâhîm ibn Sefer adlı kişiler ile Halîl bin Dâvud ve Menenz arasında Kurt karyesinde bulunan bir arazi üzerinde anlaşmazlığa düştükleri tarafların para karşılığında sulh yapmalarına dair kayıt.	1074	1663
29.	s.11/b.1	Hâcî Seyli karyesinde borç para alınıp karşılığında ipotek edilen mülkün, borç ödendiği halde mülk sâhibine iade edilmemesi.	1074	1663
30.	s.11/b.2	Harput'a bağlı Silahane Mahallesi sâkinlerinden Râziye bint-i Molla Yahyâ Hâtûn'un mülklerini Ümmihan Hâtûn'a sattığına dair kayıt.	1074	1663
31.	s.11/b.3	Harput sâkinlerinden Safiye bint-i İbrâhîm Hâtûn ve kızları Kerîme ve Zeliha, Ozan nâhiyesinde bulunan mülklerini 'Alî Çelebi'ye sattıklarına dair kayıt.	1074	1663
32.	s.12/b.1	Harput sâkinlerinden İshak Bey bin Selman'ın Huriye Hâtûn Mahallesi'nde bulunan menzilini Mehmed Beşe bin Mahmûd'a sattığına dair kayıt.	1074	1663
33.	s.12/b.2	Harput merkezde yaşayan kız kardeşlerin miras olarak kalan alacaklarının varisler tarafından ödenmesine dair kayıt.	1074	1663
34.	s.12/b.3	Harput sâkinlerinden Bayram Hâtûn ibneti 'Alî'nin Meydan Mahallesi'nde bulunan menzilini Bekir Beşe bin Mahmûd'a sattığına dair kayıt.	1074	1663

35.	s.13/b.1	Mornik karyesi sâkinlerinden Ersek veled-i Kebir ve karındaşı Hızır'ın tarlalarını Ahmed Ağa'ya satması.	1074	1663
36.	s.13/b.2	Mornik karyesi sâkinlerinden Kebir veled-i Hoçek'in tarlasını Bekir Çelebi'ye sattığına dair kayıt.	Tarih Yok	Tarih Yok
37.	s.13/b.3	Harput'a bağlı Sarılı karyesi sâkinlerinden Hüseyin Çelebi bin Mehmed, Zerterîç karyesi sâkinlerinden Haşim Beşe'ye Sarılı karyesinde bulunan bağçelerini sattığına dair kayıt.	1074	1663
38.	s.13/b.4	Mornik karyesi ahâlisinden bazı kişiler, Melkon'un ödemesi gereken 'avârız vergisini şehre taşıdığı için ödemediğinden onun hakkında şikâyetle bulunmuşlardır. Kadı, Melkon'un köydeki mülkleri için köylülerle şehirdeki mülkleri için de şehirdekilerle birlikte 'avârız vergisini ödemesini kararlaştırmıştır.	1074	1663
39.	s.14/b.1	Medîne-i Harput sâkinlerinden olup vefât eden Bekir Çelebi'nin küçük oğlu İbrâhîm ve küçük kızı Hadice'nin vâlidelerinden kalan terekelerden pay alması.	1074	1663
40.	s.14/b.2	Pertek sancağında bulunan Zezure karyesi sâkinlerinden Şah 'Alî ile Harput kazâsına tâbi' Hâcî Seyli karyesi sâkinlerinden Mahmûd Beşe ibn Pîrî arsında yaşanan mülk anlaşmazlığı davası	1074	1663
41.	s.14/b.3	Kığı'dan Kürd Mehmed Bey ile Harput kazâsına tâbi' Hüsenik karyesi sâkinlerinden Hasan bin Kara ve diğerleri arasında yaşanan kayıp davar olayından kaynaklı kayıt.	1074	1663
42.	s.15/b.1	Medîne-i Harput sâkinlerinden olup vefât eden Velî Beşe'nin çocuklarının Cemşid Hamâmı civarındaki yerlerin yarısının Râbi'a ve Hanife ve Kerîme'nin ve diğer yarısının Ömer ve Hanife'nin olduğuna dair kayıt.	1074	1663
43.	s.15/b.2	Harput sâkinlerinden Mehmed Bey ibn Ramazân Beşe Ertminik karyesinde vâki' Menas zımmî yedinden çiftliğin yarısının Halil Beşe'ye kiraya verilmesine dair sözleşme.	1074	1663
44.	s.16/b.1	Tilenzid karyesi sâkinleri İsmâ'îl bin nâm ve Mustafâ bin Hüdaverdi arasında yaşanan darp ve yaralama olayına dair kayıt.	1074	1663

45.	s.16/b.2	Harput'a bağı Van Kal'ası kullarına hass ta'yîn olunan Behremaz nâhiyesi re'âyâsından Ahmed bin Rıdvân ve Hasan bin Can oğlu ve Hasan bin Şâh Budak Cum'a bin Can ve sâ'irleri Hass mezbûr emini olan Fahrü'l-emsâl 'Ömer Ağa'yı fazladan âdet-i ağnâm talep ederek halkı rencîde ettiğini dair Âsitâne-i Sa'âdet-i âşiyâneye şikâyet edilmesi sonucunda merkezden halktan kanun oranında vergi alınması ve halkın rencîde edilmemesi emrine dair kayıt.	1074	1663
46.	s.16/b.3	Gürcü Bey Mahallesi'nden Beki' bint-i Fikas' Zımmînin torunları Muşnah ve Körlik'e menzilini hibe temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1663
47.	s.17/b.1	Medîne-i Harput kazâsına tâbî' hâss kurâlarından; Ağınsı, Kesrik, Hırhık, Ertminik, Körpe, Kuyulu, Müri, Şintil, Aşvan, Tadım, Zalını, Hersek, Yenice, Mornik, Bizmişen, Vertetil, Hoğı, Ahca? , Pekinik, Zarık, Sürsürü, Perçenç, Şemsi, Mecek, Karingid karyesindeki birçok zımmînin Tadım karye sâkinlerinden Hokas veled-i Nekfos'u velâyet-i mesâlihine görmeğe vekîl ve melik nasb eylediklerine dair kayıt.	1074	1663
48.	s.17/b.2	Melevüz nâm karyede olup vefât eden İbrâhîm Bey'in sulbî oğlu 'Ömer Çelebi'ye vasî tayin edilmesi.	1074	1663
49.	s.17/b.3	Helevüz karyesi sâkinlerinden olup vefât eden İbrâhîm Bey'in sulbî sagîr oğlu 'Ömer Çelebi'ye nafaka ve kisve ve sâ'ir mühimmât-ı lâzımesi nafaka ve kisve ve def'-i zarûreti için yevmî on akçe takdîr edilmesi.	1074	1663
50.	s.18/b.1	Harput'a bağı Alancak karyesi sâkinlerinden Sefer bin Sefer'in, Alancak karyesinde bulunan mülklerini Yusuf Beşe bin Abdullah'a sattığına dair kayıt.	1074	1663
51.	s.18/b.2	Berivan karyesi sâkinlerinden Cebraîl bin 'Abbas ve 'Alî oğlu Hüseyin bin İlyas'ın Berivanlı Gölü mezra'asında bulunan arazilerin kendi tasarruflarında olduğuna dair tescil kaydı.	1074	1663
52.	s.19/b.1	Harput sâkinlerinden Seyyid Hüseyin ibn El-Hâcî Mehmed'in Câmî'-i Kebîr Mahallesi'nde bulunan mülklerini Süleymân Efendi ibn Velî'ye sattığına dair kayıt.	1074	1663

53.	s.19/b.2	Saray Hâtûn Mahallesi sâkinleri arasında yaşanan mal anlaşmazlığı davası.	1074	1663
54.	s.19/b.3	Habusi karyesi sâkinleri arasında borç para alınıp bu borca karşılık ipotek alınmıştır. Bu borcun ödenmesi sonucunda ise rehin olarak alınan malların teslim edilmesine dair kayıt.	1074	1663
55.	s.20/b.1	Kesrik karyesindeki bazı zımmî ve Müslüman ahâli arasında arazi satışına dair kayıt.	1074	1663
56.	s.20/b.2	Harput'a bağlı Kara Sofî Mahallesi sâkinlerinden 'Ömer Ağa bin Büyük el-Hâcc'ın Şintil karyesinde bulunan çiftliğinden bir çiftlik zevcesi Rahîme Hâtûn'a ve bir çiftlik Yusûf bin 'Abdullah'a verdiği ve diğer araziye ise 'Ömer Efendi bin Molla 'Abbas'a sattığına dair kayıt.	1074	1663
57.	s.21/b.1	Medîne-i Harput sâkinleri arasında kefil olunarak alınan borcun ödenmesine dair kayıt.	1074	1663
58.	s.21/b.2	Nekerek karyesi sâkinlerinden Îsâ Ağa ve 'Alî Bey bin 'Abdullah'ın bahçesi arasında bulunan müşterek harkın tescili kaydı.	1074	1663
59.	s.22/b.1	Şintil karyesi sâkinleri arasında borç para alınıp bu borca karşılık ipotek alınmıştır. Bu borcun ödenmesi sonucunda ise rehin olarak alınan malların teslim edildiğine dair kayıt.	1074	1663
60.	s.22/b.2	Harput'a bağlı Meydan Mahallesi'nde iken vefât eden Murtazâ'nın, oğlu 'Alî ve kızları Âmine ve Kezîban'ın Meydan Mahallesi'nde bulunan mülklerini Hüseyin Beşe ibn Hasan'a sattıklarına dair kayıt.	1074	1663
61.	s.23/b.1	Harput sâkinlerinden Âmine bint-i 'Abdurrahman ve Perihân bint-i İlyas ve İsmihân nâm hâtûnların; Cemşid Hamâmı'nda içeride ve taşrada Velî Beşe yeri denilen mevzi'de cülûs konusunda anlaşamamaları hakkında kayıt.	1074	1663
62.	s.23/b.2	Şintil karyesi sâkinleri arasında borç para alınıp bu borca karşılık ipotek alınmıştır. Bu borcun ödenmesi sonucunda ise rehin olarak alınan malların teslim edildiğine dair kayıt.	1074	1663
63.	s.23/b.3	Harput sâkinlerinden Hasan Efendi ve Hüseyin ibn İbrâhîm ve vâlideleri Râziye bint-i Hüseyin'in Ozan nâhiyesinde bulunan mülklerini Ahmed ibn 'Alî Çelebi'ye sattıklarına dair kayıt.	1074	1663

64.	s.24/b.1	Harput sâkinlerinden Emîne bint-i Mehmed adlı Hâtûn ve vasî-i mansûbesi olduğu küçük kızı Âyşe ve yine Amine'nin oğlu Selman'ın Harput'ta Hamidiye nâm mevzi'de bulunan bağlarını Süleymân Çelebi ibn Muslî'ye sattıklarına dair kayıt.	1074	1663
65.	s.24/b.2	Harput'a bağlı Meydan Mahallesi sâkinlerinden Şerîfe Fâtîma bint-i Murtazâ'nın Meydan Mahallesi'nde bulunan mülkünü Fahrû'l-akrân Velî Ağa ibn 'Alî Çelebi tarafından vekîl olan oğlu 'Alî Ağa'ya sattığına dair kayıt.	1074	1664
66.	s.24/b.3	Harput sâkinlerinden Amine bint-i Kaya Bey, tarafından Ozan nâhiyesinde bulunan mülklerini Ahmed Beşe'ye sattığına dair kayıt.	Tarih Yok	Tarih Yok
67.	s.25/b.1	Hüseyin Paşa, Hasan Ağa'yı Harput'ta Seyyid Mustafâ'nın eşini boşaması ve Mehmed'in de onunla evlenmesi olayının tarafların rızasıyla olup olmadığı konusunu araştırmak için görevlendirmiştir.	1074	1664
68.	s.25/b.2	Meydan Mahallesi sâkinlerinden olan Allahverdi'nin zevcesini boğma hadisesine dair kayıt.	1074	1664
69.	s.26/b.1	Medîne-i Harput sâkinlerinden Kâfiye bint-i Süleymân nâm Hâtûn'un kocası Osman'ın kendisini talâkla boşadığına dair kayıt.	1074	1664
70.	s.26/b.2	Harput'ta yaşayan Ketayun ve Hemayon'un vasîsi Mehmed Ağa, onların şehirdeki eskimiş evlerini 60 hurda kuruş karşılığında yine küçük olan Ahmed ve Mehmed'e vasîleri Ebûbekir Çelebi kanalıyla satmıştır.	1074	1664
71.	s.26/b.3	Harput'ta Saray Hâtûn Mahallesi sâkinlerinden Rahîme Hâtûn, Osman Efendi'yi vekîl tayin etmesine dair kayıt.	1074	1664
72.	s.27/b.1	Harput sâkinlerinden olup vefât eden Hüseyin'in sulbî sagîr oğlu 'Alî'ye vasî tayin edilmesi.	1074	1664
73.	s.27/b.2	Saray Hâtûn Mahallesi'nde mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
74.	s.28/b.1	Harput sâkinlerinden Rabi'a ile Velî Beşe'nin kızları arasında yaşanan mülk (bağ) anlaşmazlığına dair kayıt.	1074	1664
75.	s.28/b.2	Rabat karyesi sâkinlerinden Murâd, Kerakos ve Ekob zimmîler ile Ekrâd tâi'fesinden Kürd 'Alî arasında yaşanan arazi anlaşmazlığına dair kayıt.	1074	1664

76.	s.29/b.1	İsmihân bint-i el-Hâcc ‘Osman nâm Hâtûn’un, Alaca Mahallesi’nde bulunan mülklerinin yarısını ‘Ömer Çelebi’ye ve diğer yarısını da Eyüb Çelebi’ye hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
77.	s.29/b.2	Harpût sâkinlerinden el-Hâcc Mûrad Beşe bin ‘Abdullah ile Hâcî Mustafâ arasında gerçekleşen mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
78.	s.30/b.1	Dârü’s-saltanatü’s-seniyye Kostantiniyyetü’l-mahmiyyeti’l-mahallât Zincirlikuyu Mahallesi sâkinlerinden Dergâh-ı Âlî Yeniçerileri Başçavuşluğundan Kerkük ağası olan fâhrü’l-emâcid ve’l-ekârim Velî Ağa ibn Menaş Gor’un Harput Hoca Hamâmı Mahallesi’nde Hoca Hamâmı yakınında bulunan ev ve ona bağlı müştemilatının kardeşi Nebi Beşe’ye hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
79.	s.30/b.2	Harpût sâkinlerinden Erba’a bi-Tımârdan Mustafâ Ağa ile Mîralây Mustafâ Ağa Bey arasında gerçekleşen borç alımına ve borcun ödenmesi şekline dair.	1074	1664
80.	s.30/b.3	Hâcılı Mahallesi’nde mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
81.	s.31/b.1	Hüseyin Paşa, Mehmed Ağa’yı Harput’a bağlı Pağnik karyesinde bir kölenin ‘Alî Beşe’nin câriyesi olduğu sanılan kişi ile fiil-i şen etmesi yüzünden ‘Alî Beşe’nin köleyi öldürdüğü iddi’âsının araştırılması için görevlendirilmesine dair kayıt.	1074	1664
82.	s.31/b.2	Harpût Kalesi’nde mülk ve müştemilatı satışına dair kayıt.	1074	1664
83.	s.32/b.1	Harpût sâkinlerinden ‘Âyşe’ye Ahmed’in vekîl tayin edildiğine dair kayıt.	1074	1664
84.	s.32/b.2	İğiki nâm karye zimmîlerinden olup ölen Kânîk nâm zimmînin sagîr oğulları Arslan ve Karakös’e vasî tayin edilmesi.	1074	1664
85.	s.32/b.3	İğiki karyesinde mülk ve müştemilatı satışı	1074	1664
86.	s.32/b.4	Meydan Mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi’nin altı yaşındaki kızı Binthân’ın mangal üzerine düşüp yanması ve ölmesi neticesinde yapılan keşif ve tahrir ait kayıt.	1074	1664
87.	s.33/b.1	Hinsor karyesi sâkinleri olan ‘Âyşe bint-i ‘Osman Paşa nâm Hâtûn ile ‘Alî Bey bin ‘Abdullah arasında gerçekleşen sulu tarlanın satışına dair kayıt.	1074	1664

88.	s.33/b.2	Harput'ta yaşayan Beki, babasından kalan bağı annesi Anabeki'nin 12 sene önce Seyyid Hüseyin'e geçinmek için 12 kuruşa satmasını, vekîli Hamza vasıtasıyla dava etmiştir. Dava annenin devreye girip bağı Seyyid Hüseyin'e satıldığını doğrulamasıyla kapanmıştır.	1074	1664
89.	s.33/b.3	Muri karyesi sâkinleri olan Sefer nâm zımmî ile Ahmed Çelebi ibn el-Hâcc Mustafâ arasında gerçekleşen mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
90.	s.34/b.1	Arsalaniye Mahallesi'nde mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
91.	s.34/b.2	Harput'taki havâss-ı hümâyûn kurâlarına Melik olan Hocas adındaki zımmînin Âsitâne-i Sa'âdet'e gidip birkaç kıt'a emr-i şerîf ve mübâşir getirip alınan emr-i şerîfin harcı ve ta'yîn olunan mübâşirlerin ücretini ödemek için Bekir Beşe'den otuz beş bin akçe borç aldığını ve daha sonra bu borcun ödenmesine dair kayıt.	1074	1664
92.	s.34/b.3	Harput sâkinlerinden olup vefât eden 'Abdullah nâm Râcil'in sagîre oğulları Halîl 'Alî'ye vasî tayin edilmesi.	1074	1664
93.	s.34/b.4	Ankuzî karyesi sâkinlerinden Mehmed ve kardeşleri Saka Hüseyin ve Tütüncü 'Alî Bey babalarından intikal eden mülklerini Hüseyin Ağa'ya sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
94.	s.35/b.1	Harput'ta Sâre Hâtûn Câmi'-i Vakfî'na ait olan ve müezzine tahsis edilmiş evin Abdullah Beşe'ye 90 kuruşa satılması.	1074	1664
95.	s.35/b.2	Harput'a bağlı Müridi karyesi sâkinlerinden Mahmûd bin Süvar tarafından Mehmed bin 'Alî'ye mülk ve müştemilatının satışına dair kayıt.	1074	1664
96.	s.36/b.1	Harput'ta bazı esnafların salyanenin ödenmesinde güçlük yaşandığına dair Şehir Kethüdâsı olan Bekir Çelebi'ye şikâyetleri üzerine salyanede yapılan indirimine dair kayıt.	1074	1664
97.	s.36/b.2	Râziye bint-i Velî'nin oğlu Halîl bin Mustafâ, Hüseyinîk karyesi sâkinlerinden olan ve aynı zamanda dayısı Hasan bin Budak'ın dedesinden annesine kalan hissesine el koyduğuna dair iddi'âları ve bunun sonucunda yapılan kayıt.	1074	1664
98.	s.36/b.3	Çemişgezek kazâsına bağlı Kergâh karyesi sâkinlerinden Şâhverdi bin Şâh Hüseyin'in aynı	1074	1664

		karyede bulunan mülklerini Hüseyin bin Cano'ya tefvîz ve sattığıma dair kayıt.		
99.	s.37/b.1	Harput sâkinlerinden ‘Alî ibn Hızır, Salakhane Mahallesi sâkinlerinden olup vefât eden Sultân bint-i Hâcî'nın amcasının oğlu olduğunu ve onun terekesine irsen kendisinin varis olduğunu belirtmiştir. Böylelikle daha önce yine Harput sâkinlerinden Mihribân bint-i nâm Hâtûn'a geçen terekelerin kendisine verilmesine dair yapılan başvuruya dair kayıt.	1074	1664
100.	s.37/b.2	Kiğivenk karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Ahmed'in sagîre kızı Na'ime'ye vasî tayin edilmesi.	1074	1664
101.	s.38/b.1	Hoş karyesi sâkinlerinden Emîne bint-i el-Hâcc Pîrî ile nâm Mustafâ ibn İbrâhîm arasında yaşanan arazi (bağ) anlaşmazlığı.	1074	1664
102.	s.38/b.2	Vefât etmiş olan Sultân nâm Hâtûn'un mal varlığına ait listenin kaydı.	Tarih Yok	Tarih Yok
103.	s.38/b.3	Hoş karyesi sâkinlerinden Mustafâ ibn İbrâhîm'in, Dilâver adlı şahsın kendisine şetm (küfür/azarlama) ettiğine dair kayıt.	1074	1664
104.	s.38/b.4	‘Alîşam karyesi sâkinlerinden ‘Âyşe bint-i Ahmed, babasından kalan malların daha sonra evlenip ve vefât eden vâlidesi olan Cebrâ'il'in çocukları Kaya ve Mehmed, Halîl ve Mustafâ'ya geçtiğini ve söz konusu malların kendisine ait olduğuna dair kayıt.	1074	1664
105.	s.39/b.1	Kiğivenk karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Ahmed'in kızı Nai'm'e'ye babasından kalan maldan nafaka, kisve ve sükna takdîri kaydı.	1074	1664
106.	s.39/b.2	Tilenzid karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Mahmûd Beşe'nin sagîr yetîmi ‘Alî'ye vâlideleri Rahîme nâm Hâtûn'un vasî tayin edilmesine dair kayıt.	1074	1664
107.	s.40/b.1	Tilenzid karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Mahmûd Beşe'nin sagîr yetîmi ‘Alî'ye düşen mirasın satışına dair kayıt.	1074	1664
108.	s.40/b.2	Tilenzid karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Mahmûd Beşe'nin bâliğ oğlu Hüseyin'e düşen mirasın satışına dair kayıt.	1074	1664
109.	s.41/b.1	Tilenzid karyesinde vefât eden Mahmûd'dan kalan bağın verese arasında birbirlerine satışına dair kayıt.	1074	1664
110.	s.41/b.2	Kiğivenk karyesinde vefât eden Han Ahmed'in bağının satılıp varislerine verilmesine dair kayıt.	1074	1664

111.	s.42/b.1	Hoş karyesinde bulunan müşterek arazi üzerindeki anlaşmazlığa dair kayıt.	1074	1664
112.	s.42/b.2	Medîne-i Harput sâkinlerinden olup vefât eden Mehmed'in zevce-i metrûkesi Rahîme'nin mehr-i müecceline mukabil kalan kısmını alma konusuna dair işlem.	1074	1664
113.	s.42/b.3	Pekinik karyesinde mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
114.	s.43/b.1	Kirkân mezra'asında mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
115.	s.43/b.2	Tilenzid karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Mahmûd Beşe'nin sagîr oğlu 'Alî ve sagîre kızı Hadice nâm sagîr ve sagîrelere vasî tayini kaydı.	Tarih Yok	1664
116.	s.43/b.3	Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan bin Mustafâ'nın emanet olarak bıraktığı mallarının teslim edilmesine yönelik talep kaydı.	1074	1664
117.	s.44/b.1	Zarik karyesi zımmîlerinden birinin Müslüman birine mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
118.	s.44/b.2	Medîne-i Harput sâkinlerinden Fahrü'z-zü'amâ İbrâhîm Ağa'nın Zarik karyesinde olan mülkünü tescil ettirmesine dair kayıt.	1074	1664
119.	s.44/b.3	Harput'a bağlı Meydan Mahallesi sâkinlerinden Keşan bint-i 'Abdullah adlı Hâtûn'un Meydan Mahallesi'nde bulunan mülklerini Zeyneb bint-i Hüseyincan Ağa'ya sattığına dair kayıt.	1074	1664
120.	s.45/b.1	Dam-ı Büyük karyesi sâkinlerinden Mehmed bin Hüseyin kızı 'Âdile'yi terbiye ve eğitimi için bakıcıya vermesi neticesinde nafaka ve kisve ve sâ'ir levazımına karşılık on hurda kuruş ödemesine dair kayıt.	1074	1664
121.	s.45/b.2	Harput'a bağlı Habusi karyesi sâkinlerinden Sâre adlı zımmînin Habusi karyesinde bulunan mülklerini Kara Kâviz adlı zımmîye sattığına dair kayıt.	1074	1664
122.	s.46/b.1	Harput'a bağlı Habusi karyesi sâkinlerinden Hocas veled-i Delik adlı zımmînin Habusi karyesinde bulunan mülklerini Ovak veled-i Sokas adlı zımmîye sattığına dair kayıt.	1074	1664
123.	s.46/b.2	Belge eksik bırakılmıştır.	Tarih Yok	Tarih Yok
124.	s.46/b.3	Hoca Mahallesi sâkinlerinden Hızır Çelebi ibn Yûsuf'un, Beytullah'a (Kâbe) giderken mallarını eşi ve çocuklarına hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664

125.	s.46/b.4	Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd, Beytullah'a (Kâbe) giderken oğlu Mehmed Çelebi'ye Ahmed Bey Mahallesi'nde ve 'Alışam karyesinde bulunan mallarını hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
126.	s.47/b.1	Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd, Beytullah'a (Kâbe) giderken mallarını eşi ve çocuklarına hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
127.	s.47/b.2	Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Murâd, Ahmed Bey Mahallesi'nde bulunan mülklerini kızı Sâre nâm Hâtûn'a hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
128.	s.47/b.3	Şemsi karyesi sâkinlerinden olan zımmî Vargil veled-i Reşgan'ın Müslüman olması ve 'Ömer adını aldığına dair kayıt.	1074	1664
129.	s.47/b.4	Müslüman olan 'Ömer'in altı yaşındaki 'Osman isminin verilmesine dair kayıt.	1074	1664
130.	s.48/b.1	Harput sâkinlerinden Hamzâ ibn Mansur; parasını ve Müridi karyesi ile Kara Sofi Mahallesi'nde bulunan mallarını kızları ve vefât eden oğlunun çocuklarına (torunlarına) hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664
131.	s.48/b.2	Harput sâkinlerinden Ken'ân ibn 'Abdullah, ticârî işleri için Diyârbekir'e gittiğini ve dönüşte Çayüstü mevzi'inde bazı şakiler tarafından darp edildiğine ve para ile mallarının gasp edildiğine dair dair kayıt.	1074	1664
132.	s.49/b.1	Van kazâsından olup hâlâ Mahmiye-i Âmid'de tevâtür eden 'Alî bin Kulî'nin, Medîne-i Harput'a bağlı Tadım karyesi sâkinlerinden Aleksan veled-i Hızır nâm zımmînin yanında bıraktığı emanetleri teslim aldığına dair kayıt.	1074	1664
133.	s.49/b.2	Harput sâkinlerinden olup vefât eden İbrâhîm bin 'Abdurrahman Çavuş'un sagîre kızları Kerîme ve Kadile'ye vasî tayini kaydı.	1074	1664
134.	s.49/b.3	Vartan veled-i Bâlî'nin ölümünden sonra onun eşinin Gürcü Bey Mahallesi'nde ve Şüşnaz nâhiyesinde bulunan mülklerinden kendi hissesine düşen miktarı almasına dair kayıt.	1074	1664
135.	s.50/b.1	Perçenç karyesinde Mustafâ Beşe tarafından tutuklanan İbrâhîm Beşe ve Mehmed Çelebi'yi kurtarmak için gelen Bekir Beşe'nin Mustafâ'yı yaralamasına dair kayıt.	1074	1664

136.	s.50/b.2	Körpe karyesinde zimmîlerin Müslüman ahâliye mülk ve müştemilatı satışına dair kayıt.	1074	1664
137.	s.50/b.3	Harput zimmîyân tâi'fesinden; Kotan veled-i Tomacan ve Can Mûrad Bey ve Hızır Bey ve Malcan ve Mercan ve Yağû Bek ve Anderas ve Meldun ve Avanes ve Safer ve İsra Bey ve Hızır ve Haçok ve Aslan ve Avanes ve sâ'irlerinin 1073 senesine mahsub olmak üzere ferman olunan 'avârız ve nüzûl akçesinden hânelerden tahsîl olunan akçe için Mustafâ Ağa'dan iki yüz kırk riyâlî kuruşa ve İsmâ'îl Bey'den altı bin akçe istikrâz alınmasına dair kayıt.	1074	1664
138.	s.51/b.1	Harput sâkinlerinden Kulcan veled-i Tahta nâm zimmînin bir merkebinin kayıp olduğunu ve bunun da Hefthisar karyesi sâkinlerinden Arzman'ın elinde olduğuna dair şikâyetine dair kayıt.	1074	1664
139.	s.51/b.2	Harput sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn İbrâhîm Beşe, Perçenç karyesi sâkinlerinden İbrâhîm Beşe nâm Râcil'in kendisine küfür ve hakaret ettiğini ayrıca üstüne yürüdüğüne dair kayıt.	1074	1664
140.	s.51/b.3	Harput'ta yaşayan Ahmed ve Abdullah evlerini 40 kuruş karşılığında dışarıdan gelen devlet görevlilerinin kalması için kiraya vermiştir. Alacakları kira ücretini de yıllık olarak ödemeleri gereken vergilerle mahsuplaşmışlardır.	1074	1664
141.	s.52/b.1	Kinederic karyesinde yaşayan ahâli, hep birlikte ödedikleri 'avârız vergisini, içlerinden Halîl'in ben yeniçeri oldum bu yüzden vergi ödemeyeceğim, demesi üzerine Halîl'i dava etmişlerdir. Kadı Halîl'in önceden olduğu gibi vergi ödemesine karar vermiştir.	1074	1664
142.	s.52/b.2	Harput sâkinlerinden Hüseyin bin Mehmed'in Ahmed bin Şa'ban'a bakkal dükkânı satışına dair kayıt.	1074	1664
143.	s.52/b.3	Harput sâkinlerinden Emîne bint-i es-Seyyid Ahmed nâm hâtûnun el-Hâcc Mehmed Çelebi'yi kendine vekîl tayinine dair kayıt.	1074	1664
144.	s.53/b.1	Erzürük karyesinde Allahverdi Ağa ibn Mustafâ Çavuş ile karye-i mezbûre sükkânından Oruç oğlu veled-i ve Mevlûd bin Hâcî arasında yaşanan arazi anlaşmazlığına dair kayıt.	1074	1664

145.	s.53/b.2	Mornik karyesi sâkinlerinden Firak nâm zımmî ile Ahmed bin Emirza arasında gerçekleşen bağçe ve tarla satışına dair kayıt.	1074	1664
146.	s.53/b.3	Erzürük karyesinde Allahverdi Ağa ibn Mustafâ Çavuş, ‘Abdullah adlı şahsın kendine ait ev yerini zabt edip evinden oraya bir kapı açtığına dair şikâyeti ve bunun incelenmesine dair kayıt.	1074	1664
147.	s.54/b.1	Kesrik karyesi zımmîlerinden Kerkenek veled-i Musah ve karındaşı Ezvik, babalarından intikal eden kavak bağçelerini ‘Alî Bey ibn İslâm'a sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
148.	s.54/b.2	Harput Kal‘ası sâkinlerinden ‘Osman Beşe ibn Mevlûd bin Hüseyin, kardeşi Ebûbekir ve Mu‘aviye hemşiresi Fâtıma ve vâlidesi Bozkurtlu kendilerine ait olan ev ve müstemilatını Halîl Çelebi bin Pîrî'ye sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
149.	s.54/b.3	Medîne-i Harput sâkinlerinden olup ölen Vartan veled-i Bâlî nâm zımmînin eşi Manane, ölen merkûman anası Canzâde ve kız kardeşi Melki arasındaki Gürcü Bey Mahallesi ve Şüşnaz nâhiyesindeki miras paylaşımına dair kayıt.	1074	1664
150.	s.54/b.4	Harput sâkinlerinden Sefer veled-i Serkis ve kardeşi Asdur nâm zımmîlerin Huriye Hâtûn Mahallesi'nde bulunan mülklerini ‘Osman Beşe ibn Şâh ‘Alî'ye sattığına dair kayıt.	1074	1664
151.	s.55/b.1	Nekerek karyesi sâkinlerinden İbrâhîm bin Hasan ile Pirinççi karyesi ağası Timurtaş arasında yaşanan arazi anlaşmazlığına dair kayıt.	1074	1664
152.	s.55/b.2	Harput sâkinlerinden Safiye bint-i Ahmed Beşe'nin Hâcî Seyli karyesinde bulunan mülkünü Hanife bint-i Hüseyin nâm hâtûna sattığına dair kayıt.	1074	1664
153.	s.56/b.1	Harput sâkinlerinden Fâtıma bint-i ‘Alî Beşe, Etminik karyesinde bulunan ortaklı ve ortaksız olduğu mülklerini Hâcî Bekir bin Nasûh Beşe'ye sattığına ve yine Ahî değirmenden cârî olan sudan on iki günden bir gün bir gece ve Armud Deresi'nde cârî olan sudan on üç günde iki gece suların kullanım hakkını Hâcî Bekir bin Nasûh Beşe'ye devir ettiğine dair kayıt.	1074	1664
154.	s.56/b.2	Harput sâkinlerinden İsmâ‘îl bin Peyami, Avcılı karyesinde bulunan sulu tarlasını ‘İsâ bin Hakkverdi'ye sattığına dair kayıt.	1074	1664

155.	s.57/b.1	Harput'a bağı Harput'ı Zerterıç karyesi sâkinlerinden el-Hâcc Haşım, mülklerini ve suyunu emanet olarak Can Ahmed'e bıraktığına dair kayıt.	1074	1664
156.	s.57/b.2	Harput'a bağı Harput'ı Seyli karyesi sâkinlerinden Mehmed Beşe bin Turgu, Seyli karyesinde bulunan mülklerini Aravik nâm zımmiye sattığına dair kayıt.	1074	1664
157.	s.58/b.1	Harput sâkinlerinden 'Ömer bin Mehmed, kardeşi Bekir ve hemşiresi 'Âyşe nâm hâtûn ve kardeşi Rahîme ve diğ er hemşiresi Rahîme adlı kişiler Meydan Mahallesi'nde bulunan mülklerini es-Seyyid Halîl bin İbrâhîm'e sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
158.	s.58/b.2	Harput'a bağı Harput'ı Seyli karyesi sâkinlerinden Mehmed Beşe bin Zorkaya, Harput'ı Seyli karyesinde bulunan mülklerini ve suyunu, Aravik nâm zımmiye sattığına dair kayıt.	1074	1664
159.	s.59/b.1	Harput'a bağı Harput'ı Pekinik karyesi sâkinlerinden es-Seyyid Fazlullah; Pekinik karyesinde bulunan ve vâlidesi Sâliha Hâtûn'a ait olan bağı ve bağçelerini es-Seyyid Mustafâ Çelebi'ye satmasına razı olduğunu ve bununla ilgili bir talebinin olmadığına dair kayıt.	1074	1664
160.	s.59/b.2	Harput'a bağı Harput'ı Pekinik karyesi sâkinlerinden Garib Sultân nâm zımmiyenin, Pekinik karyesinde bulunan bağı yerini es-Seyyid 'Alî bin Yûsuf'a sattığına dair kayıt.	1074	1664
161.	s.59/b.3	Harput'a bağı Harput'ı Dalumi karyesi sâkinlerinden olup ölen zımmînin küçük oğlu Kotil'in vâsîsi olan Bulmuş adlı zımmî; Dalumi karyesinde bulunan ahurun Kotil'e babasından kaldığını ve onun malı olduğunu belirterek bu ahura ise 'Abdol adlı bir zımmî tarafından el konulduğu şeklinde dava edilmiştir. Dava neticesine söz konusu ahurun 'Abdol'a ait olduğu kararı çıktığına dair kayıt.	1074	1664
162.	s.60/b.1	Harput'a bağı Harput'ı Zalını karyesi sâkinlerinden Mûrad bin 'Abdullah, Ahmed adlı şahıstan satın aldığı tarla ve içindeki badem ağaçlarını yine aynı karyeden olan Âhican adlı zımmiye 12,5 kuruşa sattığını, paranın 10,5 kuruşunu aldığını, kalan 2,5 kuruşa karşılık ise ondan bir tarla aldığına dair kayıt.	1074	1664
163.	s.60/b.2	Ken'an Paşa, Halîl Bey'i Harput Pağnik karyesinde Osman Çelebi ile Can Ahmed'in tarla konusunda	1074	1664

		Mehmed’i darp etmesi olayının araştırılması için görevlendirmiştir.		
164.	s.61/b.1	Harput sâkinlerinden el-Hâcc İbrâhîm Beşe bin Büyük el-Hâcc Bekir mülkünü, Vertil karyesi sâkinlerinden Markus veled-i Sahek nâm zımmîye sattığına dair kayıt.	1074	1664
165.	s.61/b.2	Huği karyesinde yaşayan zımmînin köyde bulunan söz konusu bir tarlanın Ömer Ağa'ya ait olduğunu fakat üzerindeki ağaçların yarısının kendisine diğer yarısının da yine Ömer Ağa'ya ait olduğuna dair kayıt.	1074	1664
166.	s.61/b.3	Harput sâkinlerinden Hasan Nasûh er-racîl Zalunı karyesinde bulunan mülkünü, es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid Mevlûd’e sattığına dair kayıt.	1074	1664
167.	s.62/b.1	Harput sâkinlerinden İbrâhîm Ağa bin Murtazâ Ağa, Arnavud ‘akârında bulunan mülkünü Allahverdi Ağa bin Mustafâ’ya sattığına dair kayıt.	1074	1664
168.	s.62/b.2	Harput sâkinlerinden İlyas Çavuş nâm müteveffânın sagîr oğulları Mehmed ve Mustafâ’ya vasî tayin edilmesi.	1074	1664
169.	s.62/b.3	Harput sâkinlerinden ‘Ömer ve İbrâhîm ibn Mahmûd Çelebi, kardeşi Bekir Çelebi kendi asâleten ve hemşiresi ‘Âyşe nâm Hâtûn ve diğer küçük hemşiresi Rahîme; Meydan Mahallesi’nde bulunan mülk ve müştemilatlarını es-Seyyid Halîl Beşe İbrâhîm’e sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
170.	s.63/b.1	Kesrik karyesi zımmîlerinden İkob veled-i Kârok adlı çocuğun babası Kârok adlı zımmî, Kesrik karyesinde bulunan toprağı oğlu Kârok’a ceddi Hokas zımmînin hibe ve temlîk ve teslîm eylediğini belirtmiş ve söz konusu emlâkı ve bir kıt’a ma’lûmü’l-hudûd bağçe ve mülk-i tarlasını velâyeti hibesiyle Karnik adlı şahsa sattığına dair kayıt.	1074	1664

171.	s.63/b.2	Harput sâkinlerinden es-Seyyid Velî ibn İbrâhîm, sâhib-i devlet-i sekbânlardan İbrâhîm'in kendisinden bağ akçesi talep eylediğini ve kendisinin bir müddet bekleyip döndüğünde İbrâhîm'in kendisini hançer ile vurduğunu olayla ilgili keşif ve tahrîr işlemi yapılmasını konusunda şikâyetçi olmuştur. İbrâhîm'den sorulduğunda ise Velî'den bağ akçesini istediğinde kendisine küfür ettiğini ve bunun üzerine hançer ile vurduğunu beyan ettiğine dair kayıt.	1075	1664
172.	s.64/b.1	Harput'a bağlı Hâcılı Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed ibn el-Hâcc 'Alî, câriye-i memlûkesi Perihân bint-i 'Abdullah'ı azâd ettiğine dair kayıt	1074	1664
173.	s.64/b.2	Parçikan karyesi Cihanbeyli aşiretinden Nadir, Allahverdi ve Ali'nin eşyalarını yağmalamıştır. Mağdurlar şahit getirmiş ancak Nadir şahit getiremediği için suçlu bulunmuştur.	1074	1664
174.	s.64/b.3	Berivan karyesi sâkinlerinden Kasım'ın hanımı Besi'yi, Piran karyesi sâkinlerinden Bayram ve Süleymân gelip öldürmüştür. Yaşanan olaya Keban nâhiyesinden Halîl ve Hüseyin şahit olmuşlar, bu yüzden Bayram ve Halîl suçlu bulunmuştur.	1074	1664
175.	s.65/b.1	Harput sâkinlerinden Hüseyin Çelebi'nin bir katırını Acem adlı kişinin Hüseyin'in hizmetkârının elinden alıp daha sonra da mezat ile satması hakkındaki dava.	1074	1664
176.	s.66/b.1	Harput'a bağlı İğinki karyesi sâkinlerinden Zakik veled-i Martaş ve kardeşi Kâkik ve büyük oğlu Avid adlı zımmîler İğinki karyesindeki bağçe ve müştemilatı ile suyunu Yahyâ Efendi ibn Mehmed'e sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
177.	s.66/b.2	Tadım karyesi ahâlisinin topraklarını eken Halîl ve Yusuf için bunların topraklarına zarar vermesi ihtimaline karşı Hüseyin Bey'i kefil isteme davası.	1074	1664
178.	s.66/b.3	Harput'ta Câmi'-i Kebîr mü'ezzini İbrâhîm Çelebi, daha önce Câmi'-i Kebîr mü'ezzini olan ve vefât eden 'Alî Çelebi'nin büyük oğlu Hasan Çelebi huzurunda câmi'-inin cüz akçesinden dokuz kuruş ve on bir bütün riyâlî kuruş tamir akçesinden alıp cüz akçesi dokuz kuruş Hasan Çelebi'ye on bir bütün riyâlî on üç riyâlî Süleymân Efendi'ye ödünç verdiğine dair kayıt.	1075	1664

179.	s.67/b.1	Harput sâkinlerinden Kepçeci ‘Osman ve Kasım ibn ‘Alî Bâlî adlı kişiler mülklerini Mahmûd Beşe bin el-Hâcc Hüseyin'e sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
180.	s.67/b.2	Harput'a bağlı Avcılı karyesi sâkinlerinden ‘Îsâ adlı şahsın bağçesini ve tarlasını Cilli Velî’ye sattığına dair kayıt.	1074	1664
181.	s.67/b.3	Harput'a bağlı Avcılı karyesi sâkinlerinden Hasan bin Hüseyin ‘Alî adlı şahsın kavak bağçesini ve suyunu Mehmed Beşe bin Cum‘a’ya sattığına dair kayıt.	1074	1664
182.	s.67/b.4	Harput sâkinlerinden olup vefât eden Mehmed bin Şa‘bân’ın zevce-i metrûkesi Emîne bint-i ‘Alî adlı hâtûnun zevci Mehmed’in muhallefâtından ve küçük oğlu Mahmûd ve küçük kızı Kâfiye’nin muhallefâtlarından kendisine ait olan hisseleri aldığına dair kayıt.	1074	1664
183.	s.68/b.1	Harput'ta sâkin Ömer Ağa'nın Huği karyesindeki bahçeleri Haçek ve Ovak tarafından murabaa olarak işletilmektedir. Ömer Ağa bahçesinin birini geri aldığı halde ötekini, zımmîlerin bu bahçe bizim babamızın mülküdür demesi üzerine, geri alamamıştır. Konu kadiya intikal edince zımmîler şahit getirmiş, Ömer Ağa da bahçenin zımmîlerin olduğunu kabul etmiştir.	1074	1664
184.	s.68/b.2	Harput sâkinlerinden Ahi Miroğlu ‘Ömer’in, Müridi karyesinde bulunan mülklerini ‘Osman bin Ahmed'e sattığına dair kayıt.	1074	1664
185.	s.69/b.1	Harput sâkinlerinden ‘Alî bin Şa‘bân’ın, Ahmed Bey Mahallesi’nde bulunan mülklerini Bekir Çelebi'ye sattığına dair kayıt.	1074	1664
186.	s.69/b.2	Harput sâkinlerinden olup vefât eden Hasan Çelebi ibn el-Hâcc Pîrî'nin küçük oğlu Hüseyin vasîsi olan amcası Mehmed Çelebi eliyle, yine eşi Fâtıma ve Râbi‘a bint-i el-Hâcc Zeynel Hâtûnlar; Meydan Mahallesi’nde bulunan ev ve müstemilatlarını Mustafâ Çelebi bin Süleymân’a sattıklarına dair kayıt.	1074	1664
187.	s.70/b.1	Harput sâkinlerinden Mustafâ bin Şa‘ban, kardeşi Mevlûd ve hemşireleri Zâhîde ve Sâfiye ve Rahîme adlı hâtûnlar, Ahmed Bey Mahallesi'nde bulunan ev ve müstemilatlarını vefât eden Mehmed bin	1074	1664

		Şa‘ban’ın küçük oğlu Ahmed'e vasîsi Bekir Çelebi marifetiyle sattıklarına dair kayıt.		
188.	s.70/b.2	Harput sâkinlerinden olup vefât eden Mehemmed bin Şa‘ban’ın küçük oğlu Ahmed’in vasîsi olan Bekir Çelebi vasîlikten düşürülerek onun yerine amcası Mevlûd vasî ve diğer amcası ‘Alî ise nâzır nasb olmuştur. Çocuğun bütün malları vasîlerine devir edilmiştir. Eski vasîsi Bekir Çelebi'ye de nafaka ve kisve için yaptığı harcamalardan dolayı ödeme yapıldığının dair kayıt.	1074	1664
189.	s.71/b.1	Harput sâkinlerinden Ahmed Beşe bin Şeyh Ebû'l-Kasım Efendi Hanık karyesinde bulunan mülklerini, Mustafâ ibn Yûsuf'a sattığına dair kayıt.	1074	1664
190.	s.71/b.2	Harput'ta câriyelerin hamâmında başka câriyeler tarafından darp edildiklerine dair şikâyetleri.	1074	1664
191.	s.72/b.1	Huği karyesinde yaşayan kardeş zımmîlerin miras paylaşımı.	1074	1664
192.	s.72/b.2	Harput'ta Hoca Hamâmı'nda câriyelerin başka câriyeler tarafından darp edildiklerine dair şikâyet.	1074	1664
193.	s.73/b.1	Harput'a bağlı Hüsenik karyesi zımmîleri arasında gerçekleşen mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
194.	s.73/b.2	Harput'a bağlı Zahirîye Mahallesi sâkinlerinden olup vefât eden Mehmed bin Mevlûd Bey'in küçük oğlu Mehmed'e nafaka takdîr edilmesi için küçük Mehmed'in vâlidesi Kezbân bint-i ‘Alî Bey tarafından yapılan başvuruya ait kayıt.	1074	1074
195.	s.73/b.3	Ken‘an Paşa huzurunda Harput'a bağlı Opus karyesinde bazı zımmî ve Müslüman ahâlinin yine köy ahâlisinden Mûrad'ın köy ağası Mustafâ Ağa'nın köylüden para aldığı iddi‘âsına dair şikâyeti konusunun açıklığa kavuşturulması.	1074	1664
196.	s.74/b.1	Ken‘an Paşa, Ahmed Bey'i Harput Herdi karyesinde yaşayan Herdi Aşireti mensuplarının darp ve yol kesme hususunun aştırılması için görevlendirmiştir.	1074	1664
197.	s.75/b.1	Ken‘an Paşa, Ahmed Bey'i Harput Herdi karyesinde yaşayan Herdi Aşireti mensuplarının yol kesme hususunun aştırılması için görevlendirmiştir.	1074	1664
198.	s.75/b.2	Velî Ağa'nın kötürdüğü sâbikûn mübâşire zîrde verilen zahîre listesine dair kayıt.	Tarih Yok	Tarih Yok
199.	s.76/b.1	Mirasın paylaşımına dair kayıt.	1074	1664
200.	s.76/b.2	Mornik karyesinde bir zımmînin mülklerini başka birine hibe ve temlik ettiğine dair kayıt.	1074	1664

201.	s.77/b.1	Medîne-i Harput Kal‘ası’nda mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
202.	s.77/b.2	Harput kazâsında vefât eden Ozan Hamza'nın zevcelerinin arasında mehir meselesinin çözümlenmesi.	1074	1664
203.	s.77/b.3	Câmi‘-i Kebîr Mahallesi'nde yetim iki yaşında sulbi sagîr oğul Velî'nin terbiyesi ve eğitimi için yevmî sekiz akçe nafaka takdîr edilmesi.	1074	1664
204.	s.78/b.1	Meydan Mahallesi'nde mülk satışından kaynaklı anlaşmazlık	1074	1664
205.	s.78/b.2	Ağa Câmi‘-i Mahallesi’nde mülk satışına dair kayıt.	1074	1664
206.	s.79/b.1	Şintil karyesi zımmîlerinin rehin olan arazi üzerinde yaşadıkları anlaşmazlığa dair kayıt.	1074	1664
207.	s.79/b.2	Piran karyesinde yaşanan cinayet olayından dolayı katillerin tutuklanıp hapis olunmasını içeren şikâyeteye dair kayıt.	1074	1664
208.	s.80/b.1	Hırhik karyesinde mülk satışı.	1074	1664
209.	s.80/b.2	Harput'un has için tahsis edilmiş köylerinin hissesine düşen borçlarını ödemeye vekîl olarak Hokas veledi Nekfos’un vekîl tayin edilmesi.	1074	1664

2.2. Belgelerin Konularına Göre Tasnifi

2.2.1. Vergi, Vergi Ödemeleri ve Narh İle İlgili Belgeler

Tablo 2: Vergi, Vergi Ödemeleri ve Narh Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.50/b.3	Hüccet	Avârız ve Nüzûl Akçesi	1074	1664
2.	s.16/b.2	Hüccet / İlam / Buyruldu	Fazladan Vergi Tahsîli	1074	1663
3.	s.4/b.4	Tezkire	Mukâta‘ayı İltizama Verme	1074	1664
4.	s.1/b.1	Hüccet	Narh	Tarih Yok	Tarih Yok
5.	s.36/b.1	Hüccet	Salyane	1074	1664
6.	s.2/b.1	Vergi	Tekâlîf-i ‘Örfiye	1074	1664

7.	s.2/b.3	Vergi	Tekâlif-i ‘Örfiye	1074	1664
8.	s.13/b.4	Hüccet	Tekâlif-i Şâkka Da‘vâsı	1074	1663
9.	s.4/b.2	Buyruldu	Vergi Tahsîli	Tarih Yok	Tarih Yok
10.	s.4/b.3	Kayıt	Vergi Tahsîli	Tarih Yok	Tarih Yok
11.	s.52/b.1	Hüccet	Vergi Tahsîli	1074	1664
12.	s.80/b.2	Hüccet	Vergi Tahsîli	1074	1664

2.2.2. Alım-Satım ve Kirayla İlgili Belgeler

Tablo 3: Alım-Satım ve Kira Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.20/b.2	Hüccet	Hibe ve Satış	1074	1663
2.	s.9/b.1	Hüccet	İpotek	1074	1663
3.	s.11/b.1	Hüccet	İpotek	1074	1663
4.	s.15/b.2	Hüccet	Kira Sözleşmesi	1074	1663
5.	s.7/b.1	Hüccet	Kiralama	1074	1663
6.	s.51/b.3	Hüccet	Kiralama	1074	1663
7.	s.40/b.1	Hüccet	Mirasın satışı	1074	1664
8.	s.5/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
9.	s.5/b.2	Hüccet	Satış	1074	1663
10.	s.6/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
11.	s.6/b.2	Hüccet	Satış	1074	1663
12.	s.6/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663
13.	s.7/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663
14.	s.8/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663
15.	s.11/b.2	Hüccet	Satış	1074	1663
16.	s.11/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663
17.	s.12/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
18.	s.12/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663
19.	s.13/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
20.	s.13/b.2	Hüccet	Satış	Tarih Yok	Tarih Yok
21.	s.13/b.3	Hüccet	Satış	1074	1663

22.	s.18/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
23.	s.19/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
24.	s.20/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
25.	s.22/b.2	Hüccet	Satış	1074	1663
26.	s.24/b.1	Hüccet	Satış	1074	1663
27.	s.24/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
28.	s.24/b.3	Hüccet	Satış	Tarih Yok	Tarih Yok
29.	s.26/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
30.	s.27/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
31.	s.29/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
32.	s.30/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
33.	s.31/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
34.	s.32/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
35.	s.33/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
36.	s.33/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
37.	s.34/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
38.	s.34/b.4	Hüccet	Satış	1074	1664
39.	s.35/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
40.	s.35/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
41.	s.36/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
42.	s.42/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
43.	s.43/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
44.	s.44/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
45.	s.44/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
46.	s.45/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
47.	s.46/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
48.	s.50/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
49.	s.52/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
50.	s.53/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
51.	s.54/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
52.	s.54/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
53.	s.54/b.4	Hüccet	Satış	1074	1664
54.	s.55/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664

55.	s.56/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
56.	s.56/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
57.	s.57/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
58.	s.58/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
59.	s.58/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
60.	s.59/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
61.	s.60/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
62.	s.61/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
63.	s.61/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
64.	s.62/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
65.	s.62/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
66.	s.63/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
67.	s.66/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
68.	s.67/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
69.	s.67/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
70.	s.67/b.3	Hüccet	Satış	1074	1664
71.	s.68/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
72.	s.68/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
73.	s.69/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
74.	s.69/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
75.	s.70/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
76.	s.71/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
77.	s.73/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
78.	s.77/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
79.	s.78/b.2	Hüccet	Satış	1074	1664
80.	s.80/b.1	Hüccet	Satış	1074	1664
81.	s.59/b.1	Hüccet	Satış / Rıza Beyanı	1074	1664
82.	s.23/b.3	Hüccet	Satış ve Hibe	1074	1663

2.2.3. Alacak, Verecek, Borç, Verâset, Miras, Emanet ve Sulh Akidleri ile İlgili Belgeler

Tablo 4: Alacak, Verecek, Borç, Verâset, Miras, Emanet ve Sulh Akidleri Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.2/b.2	Hüccet	Borç	1074	1664
2.	s.30/b.2	Hüccet	Borç Ödemesi	1074	1664
3.	s.34/b.2	Hüccet	Borç Ödemesi	1074	1664
4.	s.19/b.3	Hüccet	Borç Ödenme ve Rehn Bırakma	1074	1663
5.	s.22/b.1	Hüccet	Borç Ödenme ve Rehn Bırakma	1074	1663
6.	s.23/b.2	Hüccet	Borç Ödenme ve Rehn Bırakma	1074	1663
7.	s.12/b.2	Hüccet	Borç Ödenmesi	1074	1663
8.	s.21/b.1	Hüccet	Borç Ödenmesi	1074	1663
9.	s.45/b.1	Hüccet	Borç Ödenmesi	1074	1664
10.	s.57/b.1	Hüccet	Emanet Bırakılması	1074	1664
11.	s.43/b.3	Hüccet	Emanetlerin Teslim Edilmesi	1074	1664
12.	s.49/b.1	Hüccet	Emanetlerin Teslim Edilmesi	1074	1664
13.	s.49/b.3	Hüccet	Hisse Paylaşımı	1074	1664
14.	s.15/b.1	Hüccet	Hisse Paylaşımı Tescili	1074	1663
15.	s.54/b.3	Hüccet	Miras Paylaşımı	1074	1664
16.	s.67/b.4	Hüccet	Miras Paylaşımı	1074	1664
17.	s.72/b.1	Hüccet	Miras Paylaşımı	1074	1664
18.	s.76/b.1	Hüccet	Miras Paylaşımı	1074	1664
19.	s.40/b.2	Hüccet	Mirasın satışı	1074	1664
20.	s.41/b.1	Hüccet	Mirasın satışı	1074	1664
21.	s.41/b.2	Hüccet	Mirasın satışı	1074	1664
22.	s.38/b.2	Hüccet	Muhallefat Tescili	Tarih Yok	Tarih Yok

2.2.4. Vekîl ve Vasî Tayini, Nafaka, Boşanma, Mehir, Hibe ve Tereke İle İlgili Belgeler

Tablo 5: Vekîl ve Vasî Tayini; Nafaka, Boşanma, Mehir, Hibe ve Tereke Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.25/b.1	Buyruldu / Hüccet	Görevlendirme ve Boşanma	1074	1664
2.	s.26/b.1	Hüccet	Boşama	1074	1664
3.	s.8/b.1	Hüccet	Boşanma	1074	1663
4.	s.76/b.2	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
5.	s.16/b.3	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1663
6.	s.29/b.1	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
7.	s.30/b.1	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
8.	s.46/b.3	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
9.	s.46/b.4	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
10.	s.47/b.1	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
11.	s.47/b.2	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
12.	s.48/b.1	Hüccet	Hibe ve Temlik	1074	1664
13.	s.64/b.1	Hüccet	Köle Cârîye Azâdı	1074	1664
14.	s.77/b.2	Hüccet	Mehir Meselesi	1074	1664
15.	s.42/b.2	Hüccet	Mehr-i Müeccele Hissesi	1074	1664
16.	s.17/b.3	Hüccet	Nafaka Takdîri	1074	1663
17.	s.73/b.2	Hüccet	Nafaka Takdîri	1074	1664
18.	s.77/b.3	Hüccet	Nafaka Takdîri	1074	1664
19.	s.39/b.1	Hüccet	Nafaka, Kisve ve Sükna Takdîri	1074	1664
20.	s.37/b.1	Hüccet	Tereke Teslimi	1074	1664
21.	s.14/b.1	Hüccet	Terekeden Pay Alımı	1074	1663
22.	s.39/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
23.	s.43/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	Tarih Yok	1664
24.	s.49/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
25.	s.17/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1663
26.	s.27/b.1	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
27.	s.32/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664

28.	s.34/b.3	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
29.	s.37/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
30.	s.62/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
31.	s.70/b.2	Hüccet	Vasî Tayini	1074	1664
32.	s.3/b.1	Hüccet	Vekîl Tayini	1074	1664
33.	s.17/b.1	Hüccet	Vekîl Tayini	1074	1663
34.	s.26/b.3	Hüccet	Vekîl Tayini	1074	1664
34.	s.32/b.1	Hüccet	Vekîl Tayini	1074	1664
35.	s.52/b.3	Hüccet	Vekîl Tayini	1074	1664

2.2.5. Gasp, Darp, Yaralama, Sözlü Saldırı, İftira, Cinayet ve Ölüm Keşifleriyle İlgili Belgeler

Tablo 6: Gasp, Darp, Yaralama, Sözlü Saldırı, Cinayet ve Ölüm Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.25/b.2	Hüccet	Boğma Hadisesi	1074	1664
2.	s.71/b.2	Hüccet	Darp	1074	1664
3.	s.72/b.2	Hüccet	Darp	1074	1664
4.	s.48/b.2	Hüccet	Darp ve Gasp	1074	1664
5.	s.16/b.1	Hüccet	Darp ve Yaralama	1074	1663
6.	s.63/b.2	Hüccet	Darp ve Yaralama	1075	1664
7.	s.2/b.4	Hüccet	Görevlendirme	1075	1664
8.	s.60/b.2	Buyruldu / Hüccet	Görevlendirme / Darp	1074	1664
9.	s.74/b.1	Buyruldu / Hüccet	Görevlendirme / Darp-Yol Kesme	1074	1664
10.	s.31/b.1	Buyruldu / Hüccet	Görevlendirme / Katl	1074	1664
11.	s.75/b.1	Buyruldu / Hüccet	Görevlendirme / Yol Kesme	1074	1664

12.	s.50/b.1	Hüccet	Haneye Tecavüz ve Darp	1074	1664
13.	s.32/b.4	Hüccet	Keşif ve Tahrir	1074	1664
14.	s.38/b.3	Hüccet	Küfür / Azarlamak	1074	1664
15.	s.51/b.2	Hüccet	Küfür / Darp	1074	1664
16.	s.64/b.3	Hüccet	Öldürme	1074	1664
17.	s.79/b.2	Hüccet	Şikâyet	1074	1664
18.	s.7/b.2	Hüccet	Yaralama	1074	1663

2.2.6. Arazi, Mal vb. Çeşitli Anlaşmazlık Belgeleri

Tablo 7: Arazi, Mal vb. Çeşitli Anlaşmazlık Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.10/b.2	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	1074	1663
2.	s.28/b.2	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	1074	1664
3.	s.42/b.1	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	1074	1664
4.	s.53/b.1	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	1074	1664
5.	s.55/b.1	Hüccet	Arazi Anlaşmazlığı	1074	1664
6.	s.53/b.3	Hüccet	Araziyi İşgal Etme	1074	1664
7.	s.79/b.1	Hüccet	Arazi rehninden Kaynaklı Anlaşmazlık	1074	1664
8.	s.28/b.1	Hüccet	Bağ Anlaşmazlığı	1074	1664
9.	s.38/b.1	Hüccet	Bağ Anlaşmazlığı	1074	1664
10.	s.23/b.1	Hüccet	Hamâm Kullanımı	1074	1663
11.	s.19/b.2	Hüccet	Mal Anlaşmazlığı	1074	1663

12.	s.36/b.2	Hüccet	Miras Anlaşmazlığı	1074	1664
13.	s.38/b.4	Hüccet	Miras Anlaşmazlığı	1074	1664
14.	s.14/b.2	Hüccet	Mülk Anlaşmazlığı	1074	1663
15.	s.59/b.3	Hüccet	Mülk Anlaşmazlığı	1074	1664
16.	s.33/b.2	Hüccet	Satış Anlaşmazlığı	1074	1664
17.	s.78/b.1	Hüccet	Satıştan Kaynaklı Anlaşmazlık	1074	1664

2.2.7. Vakıf ve Fetvayla Alakalı Belgeler

Tablo 8: Vakıf ve Fetva Belgeleri.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.66/b.3	Hüccet	Câmi'-i Harcamaları	1075	1664
2.	s.1/b.3	Fetva	Fetva	Tarih Yok	Tarih Yok
3.	s.4/b.1	Fetva	Fetva	Tarih Yok	Tarih Yok
4.	s.3/b.2	Hüccet	Vakfın İptali	1074	1664

2.2.8. Diğer Belgeler

Tablo 9: Diğer Belgeler.

Sıra No	Sicil Sayfa No / Belge No	Belgenin Türü	Belgenin Konusu	Belgenin Yılı (H)	Belgenin Yılı (M)
1.	s.1/b.2	Hüccet	Tamir	Tarih Yok	Tarih Yok
2.	s.8/b.2	Hüccet	Hırsızlık	1074	1663
3.	s.9/b.2	Hüccet	Görevlendirme / Hırsızlık	1074	1663
4.	s.10/b.1	Hüccet	Görevlendirme / Şikâyet	1074	1663

5.	s.14/b.3	Hüccet	Kayıp Hayvan Davası	1074	1663
6.	s.21/b.2	Hüccet	Bahçe Sınırı Tescili	1074	1663
7.	s.47/b.3	Hüccet	Din ve İsim Değiştirme	1074	1664
8.	s.47/b.4	Hüccet	Din ve İsim Değiştirme	1074	1664
9.	s.51/b.1	Hüccet	Kayıp Hayvan Davası	1074	1664
10.	s.61/b.2	Hüccet	Malik Tayini	1074	1664
11.	s.64/b.2	Hüccet	Yağma	1074	1664
12.	s.65/b.1	Hüccet	Kayıp Hayvan Davası	1074	1664
13.	s.66/b.2	Hüccet	Kefil İsteme	1074	1664
14.	s.73/b.3	Hüccet	Şikâyet	1074	1664
15.	s.75/b.2	Hüccet	Zahire Listesi	Tarih Yok	Tarih Yok
16.	s.18/b.2	Hüccet	Mülk Tescili	1074	1663
17.	s.44/b.2	Hüccet	Mülk Tescili	1074	1663
18.	s.46/b.2	Hüccet	Belge Eksik Bırakılmış	Tarih Yok	Tarih Yok

2.2.9. Belgelerin Konularına Göre Yüzdelik Dağılımı

Tablo 10: Belgelerin Konularına Göre Yüzdelik Dağılımı.

Mahiyeti	Belge Âdeti	Yüzdesi (%)
Vergi, Vergi Ödemeleri ve Narh Belgeleri	12	5,80
Alım-Satım ve Kira Belgeleri	81	39,13
Alacak, Verecek, Borç, Verâset, Miras, Emanet ve Sulh Akidleri Belgeleri	22	10,63
Vekîl ve Vasî Tayini, Nafaka, Boşanma, Mehir, Hibe ve Tereke Belgeleri	35	16,90
Gasp, Darp, Yaralama, Sözlü Saldırı, Cinayet ve Ölüm Belgeleri	18	8,70
Arazi, Mal vb. Çeşitli Anlaşmazlık Belgeleri	17	8,21

Vakıf ve Fetva Belgeleri	4	1,93
Diğer Belgeler	18	8,70

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELGELERİN DEĞERLENDİRMESİ

3. Değerlendirme

3.1. Osmanlı Devleti'nin Durumu (1663-1664)

Tezin çalışma konusunu oluşturan sicil defteri H.1074-1075 / M.1663-1664 arası yıllarına ait kayıtları ihtiva etmektedir. Defterin tamamı 198 sayfa olup, tarafımızdan 1 ile 80 sayfa arasındaki kısım üzerinde çalışılmıştır. İlk 80 sayfada 209 adet belge mevcut olup belgelerden tarihli olanlardan 3 tanesinde Hicrî 1075 (1664) diğerlerinde ise Hicrî 1074 (1663-1664) yılı yazmaktadır.

Söz konusu dönemin Padişahı IV. Mehmed, Sadrazamı ise Köprülü ailesine mensup Köprülüzâde Fâzıl Ahmed Paşa'dır. "Avcı" lakabıyla anılan IV. Mehmed saray içerisinde geleneksel denebilecek tarzda bir hayat sürmüştür. Küçük yaşta tahta geçmesi nedeniyle hükümdarlığının başı olan ilk sekiz yılında annesi, anneannesi ve ikisinin taraftarları arasında paylaşılmıştır.

Tezimize konu olan dönemde Osmanlı'da; askerî, siyasî, iktisadî ve sosyal alanda pek çok gelişmelerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Sadrazam Köprülüzâde Fâzıl Ahmed Paşa, birçok alanda önemli başarılar elde etmiştir. Osmanlı'nın gücünü denizlerde Fransızlara ve Venediklilere, Orta Avrupa'da ise Avusturya ve Lehistan'a ve karşı göstermeyi başarmıştır. Uyvar Kalesini ele geçirdi, 1664 (1075) yılında Avusturya ile 20 yıllığına Vasvar Antlaşması imzalandı (Özcan, 2003, 414).

3.2. Harput'un İdari Yapısı

Harput, eski çağlardan itibaren önemli bir yerleşim yeri idi. Yüzyıllar boyunca birçok devletin egemenliği altında kalmıştır. Osmanlı kuvvetlerinin başında bulunan Karaman beylerbeyi Hüsrev Paşa yönetimindeki bir kuşatma neticesinde Harput, 1516 yılında Osmanlı toprağı haline gelmiştir. Osmanlı tarafından adı yine eskisi gibi bırakılarak Diyârbekir eyâletine bağlanan Harput, sancağın merkezi haline getirilmiştir. Harput'un ilk tahrir kaydı ise 1518'de yapılmıştır (Ünal, 1997, 232-235).

Diyârbekir eyâletine bağlı diğer sancaklar, XVI. ve XVII. asırlar boyunca yurtluk ocaklık statüsü altında mülkiyet olarak idare edilmesine rağmen Harput ise, klasik Osmanlı

Devleti sancağı olarak varlığını devam ettirmiştir (Aksın, 1999, 24).

Çalışmaya konu olan sicil defterinde Harput kazâsının bağlı olduğu eyâlet olan Diyârbekir'in Valisi Hüseyin Paşa ve Kâimmakâmı'nın ise 'Osmân Ağa olduğu geçmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 9/b.2; 10/1; 25/1; 31/1). Fakat ilerleyen belgelerde ise Diyârbekir Eyâleti'nin valisinin değişerek Ken'ân Paşa olduğu görülmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 60/b.2; 65/1; 73/1; 74/1; 80/2).

3.3. Sicilde Adı Geçen İdarî ve Askerî Görevliler

3.3.1. Dizdar

Osmanlı'da kale ile ilgili işlerden sorumlu olan ve kaledeki askerlerin kumandanı olan görevliye dizdar denir. Merkezden berat ile tayin olunan dizdarlar, cebeci yeniçeri ve sipahi gibi bölüklerden seçilmekteydi. Dizdar, görevlendirildiği yerdeki beylerbeyi, sancak beyi ve kazânın kadısına karşı sorumluluk taşıyordu (Oğuzoğlu, 1994, 480-481).

İncelenen sicilde Dizdar Hüseyin Ağa'nın şuhûdü'l-hâl bölümlerinde adı geçmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.7/b.1; 59/2).

3.3.2. Kethüdâ

Kethüdâ tabiri; Osmanlı Devleti'nin teşkilât yapısında yer alan bazı devlet görevlilerinin işlerinde kendilerine yardımcı olan anlamına gelmektedir. Kethüdâlar XVII. ve XVIII. asırlarda kazânın yönetici kesimi içinde önemli bir noktaya gelmişlerdir. Maaş karşılığı çalışan kethüdâlara atıyye verilirdi. Kethüdâlar başarılarından dolayı taltif edilir, daha iyi ve güzel yerlere görevlendirilirlerdi. Ayrıca bu başarılarından dolayı da kendilerine nişân verilirdi (Canatar, 2022, 332-334).

İncelenen sicil defterinde, Şehir Kethüdâsı olarak Bekir Çelebi'nin ismi sık sık zikredilmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 4/b.3). Belgelerin metin bölümünde ve genellikle de şuhûdü'l-hâl bölümlerinde "Kethüdâ" ünvanları kullanılmıştır. Ayrıca; Bezestân Kethüdâsı ve Kethüdâyeri tabirleri de kullanılmıştır.

Şehir Kethüdâsı için örneğin; "Harput'ta bazı esnafların salyanenin ödenmesinde güçlük yaşandığına dair Şehir Kethüdâsı olan Bekir Çelebi'ye şikâyetleri üzerine salyanede yapılan indirime..." dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 36/b.2).

Bezestân Kethüdâsı için örneğin; "Harput'ta yaşayan Ahmed ve Abdullah evlerini Bezestân Kethüdâsı es-Seyyid 'Osman Çelebi mahzarında 40 kuruş karşılığında dışarıdan

gelen devlet görevlilerinin kalması için kiraya vermiştir. Alacakları kira ücretini de yıllık olarak ödemeleri gereken vergilerle mahsuplaşmış...” kaydı bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 51/b.3).

Kethüdâyeri için örneğin; Hasan Ağa Kethüdâyeri belgelerde şuhûdü'l-hâl bölümünde bir çok kez geçmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 39/b.1).

3.3.3. Muhzır

Sözlükte huzura getiren, ortamda hazır bulunduran anlamlarını taşımaktadır. Muhzır için a'vân ve müşîş kavramları da kullanılarak davacıyı ve davalıyı mahkemeye sevk eden memur rolü biçilmiştir (Ahışhalı, 2020, 85-86).

İncelemeye konu olan sicilde muhızr için örneğin; “Harput'ta câriyelerin hamâmda başka câriyeler tarafından darp edildiklerine dair yapılan şikayet üzerine taraf-ı şer'den muhızr gönderilip davalıları ihzâr etmesi...” konusunda bir kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 71/b.2).

Ayrıca yine sicilde; Ca'fer el-Muhzır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 59/b.3), es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 77/b.3) ve Kürd Muhzır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 79/b.1) gibi şahsiyetlerin isimleri şuhûdü'l-hâl bölümlerinde geçmektedir.

3.3.4. Melikler

Türk- İslam devletlerinde herhangi bir şehrin veya herhangi bir bölgenin sevk ve idaresini yapmak üzere hânedan üyelerinden veya yüksek dereceli devlet adamlarından birine o yerin yönetimi verildiğinde o kişi için “Melik” ünvanı kullanılırdı. Fakat bu ünvan hükümdarlar için de kullanılabilmıştır (Güner, 2004, 51-53).

Osmanlı'da voyvodalıklara benzer olan Melikler bulunuyordu. Bu yöneticiler iç işlerinde bağımsız, dış işlerinde ise merkeze bağlı olarak hareket eden yöneticilerdir (Kılıç, 1997, 17).

İncelemeye konu olan sicilde ise yukarıda bahsedilen meliklerden farklı pozisyonda olan melikler bulunmaktadır. Bu melikler, kırsal bölgelerde yaşamını idame ettiren zımmî halkı malî hususlarda devlet nezdinde temsil eden kişilerdir. Sicilde adı geçen melikler; has ve tımar melikleridir. Söz konusu bu görevlilerden; havâss-ı hümayûn Meliki Hocas ve tımâr Meliki Serkis adlı zımmîlerin adları geçmektedir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 51/b.3).

Örneğin; “Harput'taki havâss-ı hümayûn kurâlarına Melik olan Hocas adındaki

zımmînin Âsitâne-i Sa'âdet'e gidip birkaç kıt'a emr-i şerîf ve mübâşir getirip alınan emr-i şerîfin harcı ve tâyin olunan mübâşirlerin ücretini ödemek için Bekir Beşe'den otuz beş bin akçe borç aldığını ve daha sonra bu borcun ödenmesine..." dair kayıt yer almaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 34/b.2).

3.3.5. Sicilde Adı Geçen Diğer Görevliler ve Meslekler

Bazarbaşı; Bazarbaşı 'Osmân (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 4/b.3),

Bezzâzbaşı (Kumaş satıcısı); es-Seyyid 'Osman Ağa Bezzâzbaşı (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 43/b.3)

Bölükbaşı Ahmed Çelebi, (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 49/b.1),

Çeribaşı: Ahmed Ağa Çeribaşı (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 17/b.2; s.19/b.2-20/b.1; 35/b.1-47/b.1), Çeribaşı Esad Ağa (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 18/b.2),

Mütevelli: el-Hâcc Balı (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.2/b.2), Hâcî Mehmed (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.3/b.2).

Tabbâk 'Osman (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 51/b.3),

Yeniçeri Serdarı; Medîne-i Harput Yeniçeri Serdârı Mustafâ Beşe (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 50/b.1).

Bunlara ek olarak sicilde adı geçen görevli ve meslekler ise şunlardır; Çavuş, Çoban, Çorbacı, Dellâl (Alıcı ile satıcı arasında aracılık yapan kişi), Demirci, Hamâmcı, Hoca, İmam, Kalkancı, Kazgancı, Mekkari, Miralay, Mübâşir, Müderris, Mü'ezzin, Sakazâde, Serdar, Sipahi ve Tütüncü.

3.4. Sicilde Adı Geçen Aşiret, Kabile, Cemâ'at ve Tâifeler

Tablo 11: Aşiret, Kabile, Cemâ'at ve Tâifeler.

Aşiretler	Kabileler	Cemâ'atlar	Tâifeler
Cihanbeyli	Herdi	Kaçavaran	'Acem
Herdi			Ekrâd
Kacur (Kaçor)			Esnâf
			Tüccâr
			Zımmîyân

3.5. Sicilde Adı Geçen Eyâlet, Sancak, Kazâ, Nâhiye, Karye, Mahalle, Mezra‘a İle Göller ve Sular

3.5.1. Eyâlet, Sancak ve Kazâlar

Tablo 12: Eyâlet, Sancak ve Kazâlar.

Eyâletler	Sancaklar	Kazâlar
Diyârbekir	Kiğı	Çemişgezek
	Pertek	Erzincan
		Harpur
		Van

3.5.2. Nâhiyeler

Devletin idari yönetim istemi içinde bazen herhangi bir bölgeyi bazen de bir yöre veya semti ifade etmek için kullanılırdı. Nâhiye tabiri Osmanlı Devleti’nin taşra teşkilatında XV. asırda geçmeye başlamıştır. Aslında nâhiye, tımar sistemi içinde ortaya çıkmış ve coğrafi anlamda bir bütünlük arz etmiştir. Osmanlı Devleti’nde her nâhiyenin kendine has özel bir adı olup, nâhiyenin başında ise serasker adı verilen tımarlı sipahiler bulunurdu (Şahin, 2006, 306-308).

Nâhiyelerin merkezlerine kasaba veya nefis adı verilirdi. Fakat her nâhiyenin bir merkezi kasabası ve nefsi olamayabilirdi. Böylelikle nâhiye, belli bir coğrafi alanı ifade ederdi (Çakar, 2003, 39).

İncelemeye konu olan sicilde adı zikredilen nâhiyeler aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 13: Nâhiyeler.

1	Behremaz
2	Ebû Tahir
3	Güllübağ
4	Keban
5	Ozan
6	Pekinik
7	Şüşnaz

3.5.3. Karyeler

Devletin idari yönetim istemi içerisinde en küçük yerleşim birimi olan karyeler (köyler), iktisadi, sosyal, kültürel ve etnik açıdan büyük önem arz etmektedir. Osmanlı Devleti toplumunun büyük bir bölümü karyelerde yaşayıp, tarımla iştigal ettiğinden devletin de ekonomik yükünün büyük bir bölümünü de bu karyeler sırtlamaktaydı (Aksın, 1999, 36).

İncelemeye konu olan sicilde adı zikredilen karyeler (köyler) aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 14: Karyeler.

1	‘Alışam	28	Hinsor	55	Nekerek
2	Ağınsı	29	Hoğı	56	Opus
3	Ahca	30	Hoğu	57	Pağnik
4	Alancak	31	Hoş	58	Parçikan
5	Anak	32	Huğı	59	Pekinik
6	Ankuzı	33	Hüsenik	60	Perçenç
7	Antayik	34	Hüseynik	61	Piran
8	Arnavud	35	İçmecik	62	Pirinççi
9	Aşvan	36	İğiki	63	Rabat
10	Avcılı	37	İğinki	64	Sarılı
11	Berivan	38	Karingid	65	Sürsürü
12	Bizmişan	39	Kavamık	66	Şemsi
13	Bizmişen	40	Kergâh (Çemişgek kazâsına bağlı)	67	Şintil
14	Dalumi	41	Kesrik	68	Tadım
15	Dam-ı Büyük	42	Kiğivenk	69	Tilenzid
16	Depecik	43	Kinederic	70	Uslu
17	Ertminik	44	Körpe	71	Vertetil
18	Erzürük	45	Kurt	72	Vertil
19	Esdere	46	Kuyulu	73	Yenice
20	Etminik	47	Malatyacık	74	Zahrab
21	Habusi	48	Mecek	75	Zalını
22	Hâcı Seyli	49	Melevüz	76	Zalunı
23	Hefthisar	50	Mezraa	77	Zarik

24	Helevüz	51	Mornik	78	Zerteriç
25	Herdi	52	Muri	79	Zezure (Pertek sancağına bağlı)
26	Hersek	53	Müri		
27	Hırhik	54	Müridi		

3.5.4. Mahalleler

Lügatte “bir yere inmek, yerleşmek, konmak,” manasına gelen “hall” kelimesi kökünden türemiş bir mekân ismi olan mahalle kelimesi geçici veya devamlı olarak ikamet etmek amacıyla oluşturulan küçük yerleşim birimlerini ifade etmektedir. Mahalle kavramı ufak değişikliklerle beraber diğer İslâm devletlerinde de aynı anlamda kullanılmıştır. Mahalle, şehri oluşturan unsurların başında gelmektedir (Yel & Küçükaşçı, 2003, 323).

İncelemeye konu olan sicilde adı zikredilen mahalleler aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 15: Mahalleler.

1	Ağa Câmî'-i Mahallesi
2	Ahmed Bey Mahallesi
3	Alaca Mahallesi
4	Arsłaniye Mahallesi
5	Câmî'-i Kebîr Mahallesi
6	Gürcü Bey Mahallesi
7	Hâcılı Mahallesi
8	Hoca Mahallesi
9	Huriye Hâtûn Mahallesi
10	Kara Sofi Mahallesi
11	Meydan Mahallesi
12	Salakhane Mahallesi
13	Saray Hâtûn Mahallesi
14	Sâre Hâtûn Mahallesi
15	Silahane Mahallesi
16	Zahiriye Mahallesi

3.5.5. Mezra‘alar

Tarım yapıldığı halde insanların pek yaşamadığı geniş arazilere mezra‘a adı

verilmektedir. Daha önceleri nüfusu olduğu halde sonradan bu yerlerin zamanla boşaldığı düşünülmektedir. Mezra‘alardan elde edilen gelirler ise genellikle sipahi tımarı içerisinde yer alırdı (Ünal, 1989, 92).

İncelemeye konu olan sicilde adı zikredilen mezra‘alar aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 16: Mezra‘alar.

1	Berivanlı Gölü Mezra‘ası
2	Değirmimi Mezra‘ası
3	Kirkân Mezra‘ası
4	Koruk Mezra‘ası

3.5.6. Göller ve Sular

Sicil defterinde ayrıca bazı göl ve su isimleri yer almaktadır.

Tablo 17: Göller ve Sular.

1	Berivanlı Gölü
2	Eskigöl
3	Mornik Göleti
4	Karagöl Suyu
5	Kör Rasûl Suyu

3.6. Sicildeki Ekonomi İçerikli Belgeler

3.6.1. Vergiler

Osmanlı Devleti; yönetimi altında olan her bölgenin coğrafi şartları, ırk, kültür, din, iktisadi durum ve toplumsal şartları beraber değerlendirerek kanunnâmelerle farklı farklı vergi uygulamaları getirmiştir. Eyâletlerin, sancakların, nâhiyelerin ve bazı sosyal zümrelerin durumu ele alınarak bu kanunnâmeler oluşturulmuştur. Söz konusu kanunnâmelerde çiftçilerin sorumlulukları ve hakları, hangi ürünlerden ne oranında vergi alınabileceği, ticarî faaliyetlerin hangi şartlarda vergilendirileceği ve reâya ile memurların ilişkileri dâhil olarak her şey ele alınmıştır (Çakar, 2003, 236).

İncelememize konu olan sicilde; vergi tahsîlatı, köylüye ve esnafa yüklenen vergilerden, fazladan alınan vergilerden, avâriz ve nüzûl akçesi, tekâlîf-i ‘örfiye, ‘öşr, ‘âdet-i ağnâm, bennâk ve mücerred gibi konulardan bahsedilmektedir. Osmanlı vergiler

konusunda hassas davranıp halkın haksızlığa uğramasını önlemeye dönük tedbirler almıştır. Örneğin; “Harput'a bağlı Van Kal'ası kullarına hass ta'yîn tâyin olunan Behremaz nâhiyesi re'âyâsından Ahmed bin Rıdvân ve Hasan bin Can oğlu ve Hasan bin Şâh Budak Cum'a bin Can ve sâ'irleri Hass mezbûr emini olan Fahrû'l-emsâl 'Ömer Ağa'yı fazladan âdet-i ağnâm talep ederek halkı rencîde ettiğini dair Âsitâne-i Sa'âdet-i âşiyâneye şikâyet edilmesi sonucunda merkezden halktan kanun oranında vergi alınması ve halkın rencîde edilmemesi emirini dair kayıt.” bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 16/b.2).

3.6.2. Öşür

Öşür; Osmanlı Devleti'nde Müslümanlardan tahsîl edilen ve mülk olan toprakların ürünlerinin zekâtı olarak kabûl görmektedir. Bütün çiftçilerden alınan öşür ve sâlâriyye Osmanlı Devleti'nde harac-ı mukaseme veya toprak kirası şeklinde değerlendirilmiştir (Tabakoğlu, 2007, 10-103).

İncelemeye konu olan sicilde 'öşr ile ilgili kayıtlar mevcuttur. Örneğin; “Berivan karyesi sâkinlerinden Cebraîl bin 'Abbas ve 'Alî oğlu Hüseyin bin İlyas'ın Berivanlı Gölü mezra'asında bulunan arazilerini elli seneden beri tasarruf ettiklerini ve 'öşürlerini eda eylediklerini...” dair tescil kaydı bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s. 18/b.2).

3.6.3. 'Avârız ve Nüzûl

İncelemeye konu olan sicilde 'avârız ve nüzûl vergileri içerikli belgeler yer almaktadır. Örneğin; “Kinederic karyesinde yaşayan ahâli, hep birlikte ödedikleri 'avârız ve nüzûl vergisini, içlerinden Halîl'in ben yeniçeri oldum bu yüzden vergi ödemeyeceğim, demesi üzerine Halîl'i dava etmişlerdir. Kadı, Halîl'in önceden olduğu gibi vergi ödemesine karar verildiğine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.52/b.1).

3.6.4. Mukâta'a

Mukâta'a; Osmanlı Devleti'nde malî literatürde devlete ait olan bir gelirin belli bir bedele karşılık olarak kiralanması, yani belli bir süre geçici olarak kullanılması anlamına gelmektedir (Bayraktar, 2004, 160).

İncelememize konu olan sicilde mukâta'a ile ilgili kayıt mevcuttur. Örneğin; “Harput Taşili mukâta'asının Ahmed Çelebi'ye 410 riyâlî kuruşa verilmesi tezkiresine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.4/b.4).

3.6.5. Bennâk ve Mücerred

Osmanlı Devleti’nde evli (bennak) ve bekâr (mücerred) kişilerden alınan vergi türleri olarak geçmiştir. İncelememize konu olan sicilde mücerred ve bennâk vergilerine ait belgeler mevcuttur. Örneğin; “Harput Mukâta‘ası’na tâbi‘ Taşili’nin bennâk ve mücerred vergilerinin Ahmed Çelebi’ye verilmesi tezkiresine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.4/b.4).

3.6.6. Narh

Osmanlı Devleti’nde serbest piyasa düzeni olmayıp ve böylelikle de serbest bir fiyat politikası da uygulanmamıştır. Devlet, birçok mal ve ürünün fiyatını kendi belirlemiştir. Mevsime ve koşullara göre esnafın sattığı her türlü mala belirli bir fiyat, yani narh belirlenmiştir (Ünal, 2011, 512).

İncelenen sicilde narh kaydına ait belge mevcuttur. Örneğin; “Una beher batmana on akçe narh verildi.” şeklinde bir kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.1/b.1).

3.7. Alım-Satım ve Kira İle İlgili Belgeler

İncelemeye konu olan sicilde; alım-satım ve kira ile ilgili tespit edilen 82 adet belge bulunmaktadır. Sicilde yer alan belgelerin çoğunluğu alım-satım işlemlerine ait kayıtlardır. Bu alım-satım kayıtları; bağ, bahçe, tarla, dükkân, ev ve bu eve bağlı müstemilat satışlarıyla alakalı belgelerdir. Alım-satım işlemlerinde genellikle satışı yapılan muhit sınırları belirtilerek ve yeri tam olarak tespit edilerek gerçekleşmiştir. Yine satışı yapılan evin oda sayısı ve eklentilerinin olup olmamasına bağlı olarak fiyatı değişmektedir. Bağ, bahçe ve tarlalar ağaçları ve eklentileriyle tarif edilmekte; tarlaların fiyatları ise sulu veya susuz oluşuna göre tespit edilmektedir.

Alım-satım konu olan mal ve mülkler ya önceden çeşitli şekillerde elde edilen mal ve mülklerin satışından veya irs-i şer‘le intikal eden mal ve mülklerin satışından oluşmaktaydı. Satış işleminin gerçekleştiği anda belgelerde kayıtlar tutulduğu gibi bazen de geçmişte yapılan satışlar sonradan da kayda geçirilebiliyordu. Belgelerde Müslümanlar arasında, zımmîlerin kendi aralarında ve Müslüman ile zımmîler arasında alım-satım işlemlerinin gerçekleştiği kayıtlar mevcuttur. İncelenen sicilde en fazla belge çeşidi alım-satım ve kira ile ilgili belgeler olup bunlar da %39,24’lük bir kısma sahiptir.

Sicilde yer alan alım-satımla ilgili bir örnek vermek gerekirse; “Demirciler Çarşısı’nda yarım hisse dükkânı bulunan Raziye bint-i Gedik’in hissesini Ahmed b.

Hüseyin'e 18 hurda kuruşa satışına..." dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.6/b.1).

Yine; "Câmi-i Kebîr Mahallesi'nde Ebûbekir Çelebi'nin müstemilatıyla birlikte evini Hüseyin b. Mehmed'e 17.500 akçeye sattığına..." dair kayıt örnek verilebilir (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.6/b.2).

Sicilde kiralama işlemine örnek olarak; "Mornik karyesinde bulunan bağ ve bahçenin zimmîler arasında kiraya verilmesine..." dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.7/b.1).

3.8. Alacak-Verecek Davaları

İncelememize konu olan sicilde; alacak-verecek kayıtlarına dair çok sayıda belge mevcuttur. Bu kayıtlarda; borç anlaşmazlığı, borcun mahkeme nezdinde tescil edilmesi, borcun ödenmesi veya borca karşılık rehn bırakma, rehnin kaldırılması, alacaklının alacağını aldığına dair kayıtlar mevcuttur.

Örneğin; "Şintil karyesi sâkinleri arasında borç para alınıp bu borca karşılık ipotek alınmıştır. Bu borcun ödenmesi sonucunda ise rehin olarak alınan malların teslim edilmesi..." dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.22/b.1).

3.9. Çarşı ve Esnaflarla İle İlgili Belgeler

3.9.1. Çarşılar

Demirciler Sûku, Sûk-ı Sultânî (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.3/b.2) ve Diyârbekir'de olup da defterde geçen Diyârbekir Sûku (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.65/b.2) bulunmaktadır.

Sûk; mal sevk edilen yer, çarşı ve pazar manalarında kullanılmıştır (Özcan, 207, 206-208).

3.9.2. Esnaflar

Tablo 18: Esnaflar.

1	Allâf (Yulafçı)	11	Kalaycı
2	Attâr (Aktar)	12	Kasâb
3	Aşçı	13	Keçeci
4	Pabuççu (Ayakkabıcı)	14	Nalband (Hayvanları nallayan kişi)
5	Bakkâl	15	Nalçacı (Ayakkabının altına hafif demir parçalarını çakan kişi)

6	Berber	16	Neccâr (Marangoz)
7	Çulhâ (Dokumacı)	17	Serrâc (At takımları, koşum ve eyer yapan veya satan kişi)
8	Duvarcı	18	Semerci
9	Eskici	19	Tabbâk (Debbağ)
10	Etmekçi (Ekmekçi)	20	Uncu

3.10. Sicilde Yer Alan Dini ve Sosyal Yapılar

Tablo 19: Dini ve Sosyal Yapılar.

Câmler	Mescitler	Vakıflar	Hamâmlar	Diğer Yapılar
Câmi'-i Kebîr	Ahi Mûsâ Mescidi	Kal'a Câmi'-i Vakfı	Cemşid Hamâmı	Van Kal'ası
Zahriye Câmi'-i	Ahmed Bey Mescidi	Sâre Hâtûn Câmi'-i Vakfı	Hoca Hamâmı	Harput Kal'ası
Sâre Hâtûn Câmi'-i Şerîfi				Kal'a Meydanı
Kal'a Câmi'-i				

3.11. Toplumsal Yapı ve İlişkiler

3.11.1. Aile

Toplum hayatının en temel yapı taşı olarak kabûl edilen ailenin evlilik ve nikâh akdi ile kurulmasıyla beraber eşlerin birbirlerine karşı bazı hak ve sorumluluklarıyla başlamaktadır. Bu hak ve sorumluluktan biri de; kocanın kadın üzerinde kazandığı haklara karşılık olarak kadına vermek zorunda olduğu mihrdir. Koca mihrin bir kısmını evlenme akdi sırasında veya düğünden önce verirdi. Bu mihre, mehr-i mu'accel denir. Mihrin diğer kısmını ise düğünden sonra, daha çok evlilik akdi sonlandığı zaman verilir. Bu mihre ise mehr-i mü'ccel adı verilir (Üçok & Mumcu & Bozkurt, 2002, 94).

İncelememize konu olan sicilde yukarıda ifade edilen aile durumlarıyla ilgili kayıtlar mevcuttur. Örneğin; “Harput merkezde yaşayan Rabia Hâtûn’a boşanma sonrası mehirlerinin verilmediğine dair açılan dava...” kaydı bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.8/b.1).

3.11.2. Vasî Tayini

Vasî, vefât eden birinin geride kalan çocuklarına bakmak ve mallarını sevk ve idare

etmekle yükümlü kılınan kimseye denilmektedir.

İncelememize konu olan sicilde vasî tayini ile ilgili çok sayıda belge yer almaktadır. Örneğin; “Tilenzid karyesi sâkinlerinden olup vefât eden Mahmûd Beşe'nin sagîr yetîmi ‘Alî'ye vâlideleri Rahîme nâm Hâtûn'un vasî tayin edilmesine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.39/b.2).

3.11.3. Vekîl Tayini

İncelememize konu olan sicilde; hakkında güvenilir olarak kanaat getirilen şahsiyetlerden vekîl tayin edildiği görülmektedir. Vekîl tayin edilen bu şahsiyetlerin vasî tayininde olduğu gibi genellikle kişinin yakın akrabalarının tercih edildiğine rastlamaktayız.

İncelememize konu olan sicilde vekîl tayini ile ilgili çok sayıda belge yer almaktadır. Örneğin; “Harput’a bağlı İğinki karyesi sâkinlerinden Fatma bnt Ali'nin Seyyid İbrâhîm’i vekîl tayin ettiğine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.3/b.1).

3.11.4. Nafaka Takdîri

Ailenin nafaka temini görevi babanın sorumluluğunda olmakla beraber, şayet baba ailesinin nafakasını temin edemez ise mahkemeye gidilerek anne ve çocuklara nafaka takdîr edilebilirdi. Nafaka; yiyecek, giyecek ve kalacak yerin temini gibi konuların hepsini kapsamaktadır (Aydın, 2009, 285).

İncelememize konu olan sicilde nafaka takdîri ile ilgili belgeler yer almaktadır. Örneğin; “Helevüz karyesi sâkinlerinden olup vefât eden İbrâhîm Bey'in sulbî sagîr oğlu ‘Ömer Çelebi’ye nafaka ve kisve ve sâ’ir mühimmât-ı lâzimesi nafaka ve kisve ve def’-i zarûreti için yevmî on akçe takdîr edilmesine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.17/b.3).

3.11.5. Hibe (Bağışlama)

Lügatte, hibe bağışlamak ve karşılıksız bir şekilde vermek anlamlarına gelmektedir. Hibe, terim olarak ise kendisinden yarar görülen herhangi bir meta veya şeyi bir başkasına vermeği, temlik etmeği ifade etmektedir (Yücetürk, 2009, 220).

İncelememize konu olan sicilde hibe ile ilgili belgeler yer almaktadır. Örneğin; “Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd, Beytullah’a (Kâbe) giderken oğlu Mehmed Çelebi'ye Ahmed Bey Mahallesi’nde ve ‘Alîşam karyesinde bulunan mallarını hibe ve temlik ettiğine...” dair kayıt bulunmaktadır. (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.46/b.4).

3.11.6. Verâset

İncelememize konu olan sicilde miras ile ilgili belgeler mevcuttur. Bu belgelerde miras kalan malların paylaşımı, miras kalan malların satılarak varislere paylaştırılması konuları yer almaktadır. Örneğin; “Harput sâkinlerinden olup vefât eden Mehmed bin Şa‘bân'ın zevce-i metrûkesi Emîne bint-i ‘Alî adlı hâtûnun zevci Mehmed’in muhallefâtından ve küçük oğlu Mahmûd ve küçük kızı Kâfiye’nin muhallefâtlarından kendisine ait olan hisseleri aldığına...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.67/b.4).

3.11.7. Din Değiştirme

İncelememize konu olan sicilde din değiştirip Müslüman olma ve Müslüman ismi almayla ilgili iki adet belge mevcuttur. Örneğin; “Şemsi karyesi sâkinlerinden olan zimmî Vargil veled-i Reşgan'ın Müslüman olması ve ‘Ömer adını aldığına...” dair kayıt (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.47/b.3). Ayrıca yine; “Müslüman olan ‘Ömer’in altı yaşındaki oğlu Hacik’e, ‘Osman isminin verilmesine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.47/b.3; 47/4).

3.12. Toplumsal Düzeni Bozan Olaylar

3.12.1. Gasp ve Hırsızlık

İncelememize konu olan sicilde; toplumsal düzeni bozan gasp ve hırsızlık olaylarına ait belge mevcuttur. Gasp olayına örnek olarak; “Harput sâkinlerinden Ken‘ân ibn ‘Abdullah, ticari işleri için Diyârbekir’e gittiğini ve dönüşte Çayüstü mevzi‘inde bazı şakiler tarafından darp edildiğine ve para ile mallarının gasp edildiğine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.48/b.2).

Hırsızlık olayına örnek ise; “Hâcî Seyli karyesinden Mahmûd Beşe'nin eşyalarının kaybolması nedeniyle Mehmed b. Kaya'yı dava etmesine...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.8/b.2).

3.12.2. Öldürme, Yaralama ve Hakaret Olayları

İncelememize konu olan sicilde; darp, yaralama, ölüm ve hakaret olaylarına ait kayıtlar mevcuttur. Bu kayıtlarda yapılan talep ve şikâyetler neticesinde, keşif ve tahrirlerin yapıldığı, vakaların şahitlerle ispat edilmeye çalışıldığı veya işlenen suçun itiraf edilmesi gibi hususların yer aldığı görülmektedir.

Öldürme hadisesine; “Berivan karyesi sâkinlerinden Kasım'ın hanımı Besi'yi, Piran karyesi sâkinlerinden Bayram ve Süleymân gelip öldürmüştür. Yaşanan olaya Keban nâhiyesinden Halîl ve Hüseyin şahit olmuşlar, yapılan tahkikat neticesinde Bayram ve Halîl suçlu bulunmuşlardır.” örneği bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., 64/3).

Yaralama olayına örnek olarak; “Kaçur Aşireti'ne mensup kişiler olan ‘Alî bin Kaya ile Velî bin Mehmed arasında yaşanan yaralanma olayına...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.7/b.2).

Hakaret olaylarına ise örnek olarak; “Harput sâkinlerinden Mehmedmed Çelebi ibn İbrâhîm Beşe, Perçenç karyesi sâkinlerinden İbrâhîm Beşe nâm Râcil'in kendisine küfür ve hakaret ettiğini ayrıca üstüne yürüdüğüne...” dair kayıt bulunmaktadır (1663-1664 Tarihli H.Ş.S., s.51/b.2).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1663-1664 TARİHLİ HARPUT ŞER‘İYYE SİCİLİ’NİN TRANSKRİPSİYONU (s. 1-80)

4. Tezde Kullanılan Metot ve Transkripsiyon

4.1. Tezde Kullanılan Metot

İncelenmeye konu olan Harput Şer‘iyye Sicili, Ankara’daki Milli Kütüphane’de bulunmakta olup defter kayıt numarası 368’dir. Defterin dijital kopyası ise T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi’nde Meşihat fonunda MŞH.ŞSC.d. 4704 kod ve numara ile kayıtlıdır. Defter, H.1074-1075 / M.1663-1664 yıllarına ait kayıtları ihtiva etmektedir.

Çalışmamıza konu olan bu defterin tamamı 198 sayfa olup, tarafımızdan 1 ile 80 sayfa arasındaki kısım üzerinde çalışılmıştır. Defter içerisinde bulunan belgelere, kolaylık sağlamak amacıyla tarafımızdan her sayfaya ve belgeye ayrı ayrı numaralar verilmiştir. (örneğin; Sayfa:1 / Belge: 1, Sayfa:7 / Belge: 3 şeklinde gibi).

Defterde yer alan belgeler genel olarak okunaklıdır. Okunmayan/ çözülemeyen yerler “...” şeklinde, emin olunamayan kelimeler için “?” işareti kullanılmıştır. Belgelerde boşluk bulunan yerleri belirtmek için, (boşluk) ifadesi kullanılmıştır. Silik olan yerler ise (silik) şeklinde belirtilmiştir.

Belge çevirilerinde transkripsiyon yöntemi kullanılmıştır. Buna göre; elif, hemze (’) ile ayn harfî (‘) işaretiyle, inceltme ve uzatma harfleri de (^) şeklinde gösterilmiştir. Yine “â”, “î”, “û” harfleri sıklıkla kullanılmıştır. Okuma sırasında hatalar en aza indirmeye çalışarak sağlıklı bir transkripsiyon çalışması ortaya çıkarmak amacıyla olağanüstü bir gayret gösterilmiştir.

4.2. Belgelerin Transkripsiyonu

Sayfa: 1 / Belge: 1

Una beher batmana on akçe narh verildi.

Sayfa: 1 / Belge: 2

Mahkeme ta'mîriçin ... 38, ... 2 kıymet 680 akçe. Melik Hokay? ve ... yedleri ile alındı. tahta ... 100 kıymet 800 akçe. Melikleri yediyle sarf olundu. Cis? 320 batman. Melikleri yediyle sarf olundu. Çerbi? 30 yük. Melikleri yediyle....

Sayfa: 1 / Belge: 3

Hanköy... .. cevâbı budur ki Zeyd iki mülk bezirhânesini zevcesi Hind'e hibe ve teslim edip verse Hind dahî alıp kabz eylese hibe-i mezbûru şer'an sahîh olur mu? El-cevâbu? Allâhu a'lemü, olur. İbrâhîm ve tetimmullâhi? bi'l-kabz?...

Sûret-i mezbûrede Zeyd'in fevtinden sonra sâ'ir vereseşi hibe-i mezbûreyi nesh edip Hind'in yedinden almağa kâdir olur mu? El-cevâbu? Allâhu a'lemü, olmaz. İbrâhîm 'an ibn 'Abbâs ve 'ani'n-nebiyyü aleyhi's-selâm kerâmetü'l-k... hatmihi yemna'u'r-rucû'ü mine'l-hibeti müddeti ve

Sayfa: 2 / Belge: 1

fî-yevmi'l-cum'a fî-gurrei Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene erba'a ve seb'in ve elf on sekiz gün Şa'bânü'l-mu'azzam harç akçesi edâ eylemiş. Çarşamba günü mağrib zamânı ki arpası perşembedir mâh-ı Şa'bânın guresine İsmâ'il bin Hüseyin Beşe ve Mehmed bin el-hâcc Hasan nâm kimesneler şehâdet edip kayd şüd.

es-Seyyid 'Osman Efendi, Ahmed Beşe ... , Molla Hüseyin el-mü'ezzin, Mehmed Efendi el-imâm...

Bekir Kethüdâ yediyle harç, günlük ... 4. zimmîler yediyle harç günlük ... 3. on sekiz ... vech-i ... vech-i on yedi Hüseyin Paşa hazretlerine verilen zahîreyi beyân eder.... .. ve pirinç, ... 60 kıyye, koyun 4 ..., revgan 3 kıyye, bulgur 2 kıyye, hizmet 840 akçe.

Sayfa: 2 / Belge: 2

Zahriye Câmî'-i'nin hasbî mütevellîsi olan el-Hâcc Balı mahzar-ı kazâda el-Hâcc Hasan mahzarında mezbûr el-Hâcc Hasan'a hatîb için ta'yîn olunan akçeden mâh-ı saferin evâsıt-ından sene-i kâmiline dek üç bin akçe karz verip ol dahî meblâğ-ı mezkûru alıp kabz-ı va'de hitâmında edâ edecek olup dedikte mezbûrun ikrârın el-Hâcc Hasan kabûl edip kayd şûd.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'îl Efendi el-Vâ'iz, İsmâ'îl Efendi el-Hatîb, 'Alî Çelebi Celâlî-zâde, Handânoğlu Hüseyin Çelebi, Bekir Çelebi Kethüdâ

Sayfa: 2 / Belge: 3

Dâye oğluna nefis-i şehrden zahîre... 10 kıyye 100 akçe, pirinç 5 kıyye 240 akçe, revgan-ı sâde 1,5 kıyye 270 akçe, ... 1 kıyye 144 akçe, kira 80 akçe, şehir kethüdâsı ve melikleri yediyle sarf olundu. Kahve 260 akçe, ... yediyle verildi.

Sayfa: 2 / Belge: 4

Medîne-i Harput zâbiti fahrü'l-akrân İsmâ'îl Bey meclis-i şer'â gelip Ken'ân Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm edip mezbûrın nefis-i şehre nasb ve ta'yîn edip gece ve gündüz cüstcû edip kasaba içinde cürme cinâyet geceleyin gezip sofdalığa yeltenip gezer kimesne bilinirse ve fukarâyı şekâvet edip nâ hakk yere rencîde eder kimesne cümle ahz edip şer'-i şerîfe ihzâr ve şer'an lâzım gelen icrâya i'lâm edip müceb-i icrâ oluna ve taraf-ı şer'den dahî izin verilmek taleb olunur dedikte vech-i meşrûh üzere mezbûra taraf-ı şer'den izin verilip sicil-i mahfûza kayd olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehri Saferü'l-hayr li- sene hamse ve seb'in ve elf.

İsmâ'îl Efendi el-Vâ'iz, Bekir Efendi el-İmam, 'Alî Efendi el-İmam Pazar gününden üç gün Allâhu Te'âlâ a'lemü

Sayfa: 3 / Belge: 1

Yâ Fettâh, Yâ Rezzâk, Yâ Ğani, Yâ Muğnî, Yâ Allâh

Harput kazâsına tâbî' İğinki karye sâkinlerinden Fâtıma bint-i 'Alî Beşe nâm Hâtûn

karye-i mezbûrede vâki' çiftliğini ve bezîrhâne ve bağını ve kavak bağçelerini ve evlerini mebi' iken kendü tarafından es-Seyyid İbrâhîm Çelebi nâm kimesneyi vekîl ettiğine mezbûrenin zevci Hasan Çelebi nâm es-Seyyid İsmâ'îl ve 'Alî Çelebi ibn Budak nâm kimesneler şehâdet edip ve merkûm es-Seyyid İbrâhîm Çelebi dahî vekâleten merkûme-i meclis-i tevkilde kabûl ve mücebine edâya te'ahhüd ve iltizâm etmeğin bu vesîka-i enîka 'alâ mâ'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Beşe bin Mahmûd Beşe, ba'de'-l-karzâde? 'Alî Bey, es-Seyyid Hüseyin Çelebi el-Kâtib, Ca'fer Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 3 / Belge: 2

Hamd nâ hadd ve senâ nâ add ol mâlikü'l-mülk hazretlerine ki vâkıfı'l-ahvâl ... ve müşkilât ...ve innehû rasûlü ekremi sallallâhû 'aleyhi ve sellim hazretlerine ki efdalü beşerin ve şefi'ü rûzi mahşeri ve'l-ashâbi'l-ihbâr ... dır ki üç nücûmi kibâr ... 'alâ-mefhûmi mikdâr ... rıdvânullâhi Te'âlâ ecmaîn ve ba'dehû medîne-i Harput mahallâtından Sâre Hâtûn Mahallesi ahâlîsinden Kelluzâde? sâhibü'l-hayrât el-Hâcc Ahmed Halîfe bin Ahi Mûsâ bu? inkılâb rüzgâr ve'ntezirü rabbü'l-'âlemi ... nazar edip e'd-dünyâ mezra'atü'l-âhireti mefhum-i şerîfi haber ve âgâh olmağın beyyinetün hâlisatün ve hubbin sâfiye ile gelip meclis-i şer'-i mahrûsda? vakfû âtiyü'l-beyânın zaruriyete vekîl ve bi's-şurût mütevellî nasb eylediği oğlu Hâcî Mehmed mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve'l-i'tirâf sarîh-i mer'î edip pederimden irsen mülküm olup medîne-i mezbûrenin Sûk-ı Sultânî'de vâki' birbirine muttasıl iki bâb dükkânımın bir taraftan Sâre Hâtûn Câmi'-i Şerîfi bir taraftan Ufak Ahmed oğlu 'Alî bir taraftan Şerîf Mehmed bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve yine medîne-i mezbûrda ve Eskiğöl? kurbunda vâki' bir bâb dükkân bir taraftan Kato'nun? oğlu 'Alî bir taraftan Sağıroğlu Amoş? bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd üç bâb dükkânımın vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-ı sarîh-i mer'î ile vakf edip mütevellî-i mezbûra teslîm eyledim şöyle şart eyledim ki dükkân-ı mezbûrun îcârlarından hâsıl-ı gallesinden üç akçe itibarıyla pederim Ahi Mûsâ bina eylediği Ahi Mûsâ Mescidi'nin bir akcesini imâmına ve bir akçesini mescit ve dükkânların ta'mîr ve termîmine ve bir akçesi mütevellî-i merkûm Hâcî Mehmed'e ve vakf-ı mezbûrun tevliyeti oğlum Hâcî Mehmed'in vefâtından sonra evlâdına ve evlâdı evlâd-ı evlâdının zikûruna neslen ba'de neslin batnen bade batnin mutasarrıf olalar diye şart-ı sahîh-i şer'î ile hazr olup vechen mine'l-vücûh bir kimesne mâni' ve mürâfa'a olmaya

dedikte mütevellî-i merkûm Hâcî Mehmed dahî vakf-ı mezbûru kelâm-ı meşrûhunda vicâhen tasdîk ettikten sonra vâkıf-ı mezbûr cânib-i vefâttan semt-i? meşakkâte teveccüh edip vakf-ı ‘azzâr? İmâm-ı A‘zâm Fiten’de lâzîmü’l-mağrib? zikr olunan dükkânların vakfiyetinden rücû‘ ettim mütevellû yediyle ref‘ ile bana teslîm eylesin diye da‘vâ ettikde mütevellî-i mezbûr cevâb-ı bi-esvâbihi? ‘âzim olup vakfiyyet-i ‘azzâr? İmâmeyn-i Haremeyn? Fiten’de husûsen ba‘de’t-teslîmi’l-mütevellî vakfî lâzîmi mübînden? olmağla onların mezheb-i şerîfleri üzere vakfiyyet sihhat ve lüzûmuna hükm taleb ederim deyip hükme murâgıb olmağla makâl-ı cânibden te‘emmül-i emîn ve tefekkür-i vefîk cânib-i hayriyede İmâmeyn tevliyeti ihtiyâr edip dükkânların vakfiyyetinin sihhat ve lüzûmuna hükm-i mahkeme-işer‘î etmeğin mahâll mahâll ve ihtilâl ve ibtâlâ mümteni‘ü’l-ihtimâl olmağın fe-men bedelehû ba‘de sâkinehû fe-innemâ ismühû ‘ale’l-lezîne yübeddilûnehû innellâhe semî‘ün ‘alîm cerâ zâlik fî-evâsıt-ı şehr-i Ramâzani’l-mübârek li-sene erba‘a be seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Şeyh el-Hâcc ‘Alî Beşe, Seyyid ‘Alî Beşe ibn Mahmûd Çelebi ve İbrâhîm ibn Ahmed Beşe, İsmâ‘îl Efendi el-Vâ‘iz

Sayfa: 4 / Belge:1

Yâ Fettâh, Yâ Rezzâk, Yâ Ğani, Yâ Muğni, Ya Allah

Bir kasabada sâkin olan zimmîlerden ba‘zısı ma‘siyet için âhar diyara varıp kayıp olsa kasaba-i mezbûra cizyedârı kayıp olan zimmîlerin cizyelerin hâzır olan karındaşlarından ve babalarından bilâ-kefâlet talebe kaâir olur mu beyân buyurulsun. el-cevâb olmaz.

Sayfa: 4 / Belge: 2

esnâf-ı ‘attâr 18 kuruş; esnâf-ı tabbâk 13 kuruş 2 rub‘; esnâf-ı kasâb 13 kuruş; esnâf-ı bakkâl 9 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı etmekci 5,5 kuruş; esnâf-ı pabuççu 5 kuruş 3 rub‘; esnâf-ı berber 7 kuruş; esnâf-ı ‘allâf ma‘a ... ma‘a keçeci 3,5 kuruş; esnâf-ı uncu 2,5 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı na‘lband 3,5 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı neccâr 1,5 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı semerci 2 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı çulhâ 6,5 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı ... 0,5 kuruş; esnâf-ı battâf? 2 rub‘; esnâf-ı duvarcı (2,5 kuruş) ma‘a na‘lçacı (3 kuruş) ma‘a kalaycı (2,5 kuruş) 8 kuruş; esnâf-ı serrâc 1,5 kuruş 1 rub‘; esnâf-ı aşçı? 3 rub‘ 0,5 rub‘; esnâf-ı eskici 3 kuruş 3 rub‘; esnâf-ı ... 25 kuruş. Oldur ki bâlâda zikr olunan esnâflara yüzbaşına sâlyâne olunup cümlelerin ma‘rifetiyle

ve rızâları ile ketb ve terkîm olundu.

Sayfa: 4 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden şehir kethüdâsı Bekir Çelebi ve bezestân kethüdâsı es-Seyyid ‘Osmân ve Bazarbaşı ‘Osmân ve Maksûdoğlu ‘Osmân ve Feteşeoğlu? Allâhverdi ve sâ’irleri mahfel-i kazâda cemî’an zü’amâ ve erbâb-ı tîmâr mahzarlarında herbiri takrîr-i kelâm bu sene ordû-yı bazar ziyâdece tahmîl olunmağla esnâf tâ’ifesi ‘usret çekip ve arpa akçesi nâmıyla kazâ-yı mezbûra bir mikdâr akçe tahmîl olunmağıyla esnâf-ı mezbûr perîşân olmak ihtimâlî olur diye ancak bu sene arpa akçesin kurâ ahâlîleri vermeğe imdâd eylemek üzere râzîlar olup âtiyede yine arpa tahmîl olunmak olursa tarz-ı ferd hânesi üzere ma’an tahmîl olursa vech-i meşrûh üzere tarafeynden râzîlar olup bu sene de arpa akçesin kurâlar verip esnâfa imdâd eylemeğe kendi irâdetleri ile kayd olundu.

Sayfa: 4 / Belge: 4

‘Ömer Efendi Mukâta‘a-ı Taşili? tâbi‘ Harput ‘âdet-i ağnâm ve bennâk ve mücerredât ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ der-‘uhde-i Ahmed Çelebi ber-vech-i peşîn kabûl gerd? gerek fâ? ayda gerek neryâh? yalnız dört yüz on (410) riyâlî kuruştur. vech-i tahrîr-i tezkire budur ki bin yetmiş dört senesinde vâkı‘ Harput Mukâta‘ası’na tâbi‘ Taşili’nin ‘âdet-i ağnâm ve bennâk ve mücerred ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâların işbu bâ’is-i tezkire Ahmed Çelebi ber-vech-i peşîn dört yüz on riyâlî kuruşa verilip merkûm dahî alıp kabûl ve der-‘uhde eylediği ecilden zabtıçün yedine tezkire verilmiştir ki varıp mu‘tâd-ı kadîm olageldiği üzere zabt ve rabt ve kabz eyleyip ve mûmâ-ileyh ta’ahhüd üzere meblâğ-ı mezkûru getirip cânibimize edâ ve teslim eyleyip zimmetinde alınacak hakkımız kalmadığı ecilden halâs-ı tezkire verildi tahrîren fî’t-târîhi’l-mezbûr. imza

Sayfa: 5 / Belge: 1

Yâ Fettâh, Yâ Rezzâk, Ya Allah,

Tahrîren fî-evâsıt-ı şehir-i Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ve seb‘un ve elf.

Mahrûse-i Diyârbekir’de meskûn Hâcî ‘Alî bin Sabuncu nâm kimesne tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup hasm-ı câhid-i şer‘î mahzarında bimâ hüve nehcü’s-sübût vekâleti

sâbit olan Şahin (silik) meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda Medîne-i Harput sâkinlerinden râfî‘ü hâze’l-kitâb kıdvetü’l-erbâbi’l-kalem ‘umdetü eshâbi’l-fihâm Ebûbekir Efendi ibn Selîm müvâcehesinde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip müvekkil-i mezbûr Hâcî ‘Alî’den yüz yirmi kıt‘a kuruş mûmâ-ileyh ile Ebûbekir Efendi bir re’s doru feres iştirâ edip semen-i mezkûr zimmetinde iken âher diyâra gidip istîfâsı mümkün olmamağın hâlâ zikr olunan semen-i bi’l-vekâle da‘vâ ve taleb edip su’âl olunup ihkâk-ı hak olunması matlûbumdur dedikte gıbb-ı merkûm Ebûbekir Efendi cevâbında fi’l-vâki‘ bundan akdem mersûm Hâcî ‘Alî’den yirmi kuruş bir re’s doru feres iştirâ eyleyip yirmi kuruş mukâbelesinde bir donluk kumaş ve tûlbend on kuruş nakd cem‘an yirmi kuruş kuruş tamâmen edâ eyledim dedikte eserü’l-inkâr mûmâ-ileyh Ebûbekir Efendi yedinden kelâm-ı meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimîn Ramazan Bey b. Hamid ve Mustafâ bin Sarı nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i kazâya hâzîrân olup fi’l-hakîka müteveffâ-yı merkûm Ebûbekir Efendi yirmi kuruş semen ile merkûm Hâcî’dan iştirâ eyledim doru feres bahâsı için bir donluk kumaş ve bir tûlbend ve on kuruş nakd verip tamâmen edâ-yı semen eyleyip bizler bu husûsa Âllahu Te‘âlâ şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mersûm Şahin bana kasr-ı yedine tenbîh birle hâzihi’l-vesîka bi’t-taleb ketb olundu. Hurrire fi-evâsıt-ı şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: İsmâ‘îl Efendi el-Müderris, es-Seyyid Hüseyin el-Kâtib, İbrâhîm Bey, Seyyid Ahmed Kasâb ve gayruhum.

Sayfa: 5 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Tadım nâm karye sâkinlerinden Tekhos Keşiş nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu râfî‘ü’l-kitâb fahrü’l-emâsil ve’l-akrân ‘Ömer Ağa ibn Mustafâ Ağa mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip mülk-i sarîhim olan karye-i mezkûre vâki‘ hudûdu lediye’l-ahâlî ve’l-cirân ma‘lûm ve mevzî‘i? müstağni? kızımı mahtûm olduğı yedi bâb tam ve sulu ve ahır ve kenefî ve hark yeri ve sâ‘ir tevâbi‘ ve bi’l-cümle müsmir ve gayr-ı müsmir ile tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve ma‘rifet-i sâhib-i arz ile iki yüz on üç kâmil kuruşu mûmâ-ileyh Ömer Ağa’ya bey‘ ve zikr olan arazînin dahî hakk-ı tasarrufun tefvîz ve teslîm-i mebî‘ edip mukaddemâda benim olan yine yüz kuruşu takâs ve yüz on üç kuruşu dahî yedinde olup bin iki yüz on üç kuruş

semen-i tamâmen ahz ve kabz eyledim. ba‘de‘l-yevm sâlifü‘z-zikr olan ve arazî-ı mûmâ-ileyh keyfe mâ yeşâ‘ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe‘t-tasdîki‘ş-şer‘î sıhhat-i bey‘ ve iştirâya tenbîh birle gıbbe‘t-taleb ketb olundu ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Rebî‘ü‘l-âhir sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

(s.6) Şuhûdü‘l-hâl: İsmâ‘îl Efendi el-müderriş, Ebûbekir Efendi Fecirzâde, Molla Ahmed el-imâm, Molla Zekeriyâ el-mü‘ezzin, ‘Alî Hâcî bin Hasan Ağa, Mahmûd Beşe er-râcil, es-Seyyid Hüseyin, Ca‘fer el-muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 6 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Râziye bint-i Gedik tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup bi-mâ hüve nehcü‘ş-sübût vekîl olan oğlu Hasan bin Hüseyin meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü‘t-tevkîrde işbu râfi‘ü‘l-kitâb Ahmed bin Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkile-i mezbûre vâlidem Râziye’nin mülk-i sarîhi olup Demirciler Sûku’nda vâkı‘ bir haddi Hasan ve bir haddi Hâcî ‘Osmân mülkleri bir haddi tarîk-i ‘ammla mahdûd nısf demirci dükkânı müştereki es-Seyyid Mustafâ râgıb olmayıp hakk-ı meşgule? iskât eyledikten sonra tarafeynden? îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile onsekiz hûrda kuruşa mezbûr Ahmed’e mebî‘ edip yedinden bi‘t-tamâm ve kemâl-i ahz ve kabûl eyledim diye bi‘l-vekâle i‘tirâf edip gıbbe‘t-tasdîk ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Rebî‘ü‘l-âhir sene erba‘a ve seb‘un ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Usta Mevlûd bin Mehmed, Usta Mehmed bin Oruç, ‘Ali bin Yazıcı, Usta ‘Ali bin Ahmed ve gayruhum.

Sayfa: 6 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ebûbekir Çelebi Ebi el-Kâsım meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu‘l-erkânda işbu râfi‘ü‘l-kitâb es-Seyyid Hüseyin ibn Mehmed mahzarında bi‘t-tav‘i‘ş-sâf ikrâr ve i‘tirâf edip bundan akdem Câmî‘-i Kebîr Mahallesi’nde vâkı‘ bir haddi müşterî-i mezbûre Çankal oğlu ve iki haddi tarîk-i ‘âmla mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb beyt-i şita ve bir bâb hazine odası ve fevkânî odası eyvân ve tahtânî ahur ve havlu ve kenefi muhtevi dârı cemî‘i‘t-tevâbi‘ ve‘l-levâhık on yedi bin beş yüz akçeye iştirâ eyledim dârda mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çelebi câr-ı mülâhık şerâyit-i şüf‘aya kemâ huve hakkihâ ri‘âyet ve tahten? ve şüğüûl edip dâr-ı mezkûra şer‘an kendüye tevcîh eyledi ki ecilde semen-i

mezkûr onyedibin beşyüz akçe mersûm Seyyid Hüseyin Çelebi'den ahz ve kabz edip mebî' mezkûre teslim eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dedikte gıbbe't- taleb ketb olundu. Tahrîren evâsıt-ı şehr-i Rebî'ü'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el- imâm, Süleymân Efendi el-Hâcc İsmâ'il, Hacı el-imâm, 'Alî Bey bin Bâyezîd Beşe, Seyyid İbrâhîm Çelebi, el-Hâcc 'Ömer eş-Şerîf Mevlânâ? ve gayruhum.

Sayfa: 6 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden el-Hâcc İbrâhîm bin 'Alî meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'ü'l-kitâb el-Hâcc Halîl bin Ahmed mahzarında bi't-tav'î ve'l- ihtiyâr-ı i'tirâf edip mülk-i sarihim olup Güllübağ nâhiyesinde vâki' bir haddi kalaycı Mustafâ ve bir haddi Hacı Mehmed ve bir haddi Ötücüoğlu Malasarı? ve bir haddi tarîk-i 'âmla mahdûd bağım tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr el-Hâcc Halîl otuzyedi kuruş bey' ve teslim mebî' edip civarımızda Mustafâ nâm kimesnenin bağından vâki'mâ'-i cârîden hakk-ı şer'îsi dahî mâ'an bey' eyledim ba'del-yevm mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dedikte gıbbe't- taleb ketb olundu. Tahrîren evâhir-i şehr-i Rebî'ü'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Ömer Gökce?, 'Abdullatîf Gökce?, Hamza Gökce?, Ebûbekir Gökce? ve gayruhum.

Sayfa: 7 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsı muzâfâtından Mornik nâm karyede sâkin Mehmed Çelebi ibn 'Alî Beşe nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'r-rakîm Hüsenik nâm karye'den Serkis veled-i Mağik nâm zımmî muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem mezbûr Serkis zımmîden 'ale't-tarîki'l-karz iki yüz kâmil kuruş alup zikr olan Mornik'de vâki' mehâttü bi'l-cidâr? ve hudûdü'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûm olan bağ ve bağçemi rehin ve vaz' ve teslim eyledikten sonrasında iki yük üzüm icâre ile yine kendim isticâr etmişdim ve hâlâ zikr olan iki yük üzüm icâre mukâbelesinde ben dahî iki keyl hinta icâre ve nısf çift yerlerim mezbûr Serkis'e teslim ve tasarrufunu tefvîz eyledim. ba'de'l-yevm meblâğ-ı mezkûr ikiyüz kuruşun edâsı müyesser oluncaya değin tasarruf eylesün

dedikte gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Rebî'ü'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Hüseyin Çelebi el-Kâtib, Dizdar Hüseyin Ağa bin 'Abdullah, Velî Bey bin Feyyaz, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 7 / Belge: 2

Kacur? (Kaçor) 'aşiretlerinden 'Alî bin Kaya meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda yine 'aşiret-i mezkûrede Velî bin Mehmed mahzarında üzere da'vâ ve takrîr-i kelâm edip târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem düğün cem'inde mezbûr Velî mezbûrân ile üzerimize gelip mücâzebe ve mudârabe esasında kılıç ile sağ elimin şehâdet parmağını mecruh-u menfa'at izâle eyledi. su'âl olunup icrâ-yı şer' olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mersûm Velî cevâbında inkâr ile mukâbeles "eylemeğin müdde'î-i mezbûr Ali'den kelâm-ı meşrûhasına muvafık beyyine taleb oldukda 'udûl-i ricâlden 'Osman bin Kacur ve Süleymân bin 'Abdul nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup fî'l-vâki' üç sene mukaddem düğün cem'inde iken mudârabe vâki' olup merkûm Velî mezbûrân ile müdde'î-i mezbûr Ali'nin sağ elinin şehâdet parmağını kılıç ile çalup mecrûh eyledi biz bu husûsa şahidleriz ve şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de şerâit-i kabûleha şehâdetleri makbûl olmağın hâze'l-vesîka li-ecli't-temessük bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâsıt şehr-i Rebî'ü'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Hüseyin Çelebi el-Kâtib, İbrâhîm Bey ibn Muhzır, Receb Beşe bin 'Osman, Hasan Beşe er-râcil, Velî bin Ahmed ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 7 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Râbi'a Hâtûn Seyyid Hasan tarafından bey'-i âtiyyü'l-beyâna ikrâra vekîl olup Halîl İbrâhîm Çelebi ve Hüseyin Çelebi ibn Ömer şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan 'Alî Seyyid 'Osman Çelebizâde Ahmed Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb Seyyid Mustafâ Halîl ibn 'Abdurrezâk Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûre vâlidem Râbi'a Hâtûn mülk-i sarîhi olup Pekinik nâhiyesinde vâki' bir tarafı müşterî-i mezbûr ve bir tarafı nefis-i Kulizâde Ahmed ve bir tarafı Hüseyin mülkleri ve bir tarafı Şeklur Çayı ile mahdûd bağını tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yirmi kıt'â

kuruş mersûm Seyyid Mustafâ'ya bey' ve teslîm-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm bağı mezkûr yirmi kuruşa tamâmen ahz ve kabz edip

(s.8) Yâ Fettâh, Yâ Rezzâk, Yâ Ğani, Yâ Muğni, Ya Allah

mezbûrânın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarîhidir keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dedikte gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr, Diğer Mustafâ Ağa Serdâr- Sabık, Mehmed Beşe ibn Ahmed, Ebûbekir Beşe 'Abdurrahman, Molla 'Osman el-imâm, Hüseyin Beşe Topal Ahmed ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 8 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Râbi'a bint-i Ferhad nâm Hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde zevci Süleymân Beşe bin Yusuf mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip zevci mezbûr Süleymân ile tatlîk eyleyip iken zimmette olan muaccel ve müeccel dört bin akçe mihre müstehakı vermeğe te'allül edip su'âl olunup icrâ-yı hak olunmak matlûbundur dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Süleymân Beşe cevâbında mezbûr Râbi'a'nın mihri dört bin akçe olduğunda inkâr ile mukâbele etmeğin müdde'î-i merkûm Râbi'a Hâtûn da'vâsında muvâfık beyyine taleb oldukda 'udûl-i müslimînden Molla Bekir bin Budak el-imâm ve Cum'a bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup fî'l-hakîka mezbûr Râbi'a Hâtûn merkûm Süleymân Beşe'ye 'akd-ı nikâh oldukda ikibin muaccel ve ikibin müeccel cem'an dört bin akçe mihr üzerine 'akd olunup biz muvâcehe üzere Allahu Te'âla şâhidleriz şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın edasında tenbîh birle gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî hurrire fî evâsıt şehr-i Rebî'ü'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'îl Efendi, Velî bin Mehmed, Seyyid Hüseyin el-kâtib, Oruç bin Niyâz?, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 8 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Hacı Seyli nâm karye sâkinlerinden Mahmûd Beşe

ibn Pîrî meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda karye-i mezkûreden Mehmed bin Kaya mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem zıkr olunan karyede vâki‘ menzilimde ahur sekisinden gece ile bir velense ve bir at çulu ve kebe çuka ve bir çizme ve bir şal kuşak ve kilim zayi’ olunmuşidi hâlâ ba‘zı eşyâmı mersûm Mehmed yedinde bulup ahz eyledim su‘âl olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl merkûm Mehmed cevâbında karye-i mezkûrede keçi ile menzile giderken mezbûr Mahmûd Beşe’nin taşra kapusu önünde tarîk üzerinde bir küçük şal kuşak ve at çulu bulup ahz eyledim kayıp eşyâdan haber ve âgâhım yoktur diye mukâbele etmeğin hıfzen li’l-mekâl hâze’l-vesîka bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Rebî‘ü’l-âhir li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa Bezemeci? Mehmed Efendi el-imâm, Mahmûd Bey, es-Seyyid Hüseyin bin Hasan Efendi ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 8 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden el-Hâcc Mustafâ bin Halîl Çelebi meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda işbu râfi‘ü’l-kitâb es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman mahzarında bi’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip mülk-i sarîhi olup İğiki nâm karyede ‘inde’l-ahâlî ve’l-cirân ma‘lûmetü’l-hudûd olan iki kıt‘a kavak bağçelerimin nısfları ve bi’l-cümle tasarrufumda olup bir tarafı çay ve bir tarafı Hırhik sınırı ve iki tarîk-i ‘âmm ile mahdûd tarlamın dahî nısfını tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ma‘rifet-i sâhib-i arz ile üç yüz esedî kuruş ve merkûm Seyyid Mehmed Çelebi’ye bey‘ ve teslîm-i mebî‘ edip yedinden semen-i mezkûr üç yüz esedî kuruş tamâmen ahz ve kabz eyledim. Zıkr olunan (s.9) bağçelerimin nısfları ve tarlamın nısfı mülk-i müşterâsı ve müfevvizidir keyfe mâ-yeşâve yahtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘i mâ-hüve’l-vâki‘ taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-akrân Mustafâ Ağa Alaybeyi, es-Seyyid ‘Osmân Efendi Nakîbü Sâbık, Mahmûd Beşe er-râcil, el-Hâcc Velî, Hasan Beşe bin Şahin, es-Seyyid Hüseyin el-kâtib, Ca‘fer Beşe el muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 9 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbî‘ Hoğu nâm karye sâkinlerinden Herzek veled-i Ahik nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda işbu râfi‘ü’l-kitâb fahrü’l-emâsil ve’l-

akrân ‘Ömer Ağa b. Mustafâ Ağa eş-Şehrîküçük? Köse mahzarında bi’t tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip bundan akdem ‘Ömer Ağa’dan karz yüzyirmi hurda kuruş alıp mukâbelesinde karye-i mezkûrda vâki’ bağ ve bağçemi ve menzilimi rehn vaz‘ eyledim lâkin yedinde rehn-i makbûhdur ve bundan mâ ‘adâ bi’l-cümle benim ve mezkûr? ‘Ömer Ağa’nın müsmir ve gayr-ı müsmir tasarrufumda olan yerleri ber-vech-i iştirâk-ı zirâ‘at etmek üzere ‘akd-i mezâri’ eyleyip merhûm ‘Ömer Ağa’dan gayrı bir fert müşterek olmayıp ve kendim dahî başka zirâ‘at etmemek üzere müte‘ahhid oldum dedikten sonra mukırr-ı mezbûrûn meşrûh üzere vâki’ olan ikrârlarını el-merkûm vicâhen tasdîk eyledikten hâze’l-vesîka bi’t-taleb ketb olundu Hurrire fî-evâhir-i şehr-i Rebî‘ü’l-âhir li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Molla Selman ve Süleymân el-imâm, Molla Zekeriyâ el-imâm, Mahmûd Beşe Mehmed, “Ömer Bey birâderi el-Hâcî Bey, Hâcî İbrâhîm büyük? El-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 9 / Belge: 2

Bi’l-fi’l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan vezîr-i rûşen-i zamîr sa‘âdetlü Hüseyin Paşa hazretlerinin taraf-ı rif‘atlerinden Kâimmakâm olan kıdvetü’l-emâcid ve’l-ekârim ‘Osmân Ağa zîde mecduhû taraf-ı şerîflerinden vech-i âtî üzere mübâşir ta‘yîn olan fahrü’l-akrân Hızır Ağa mübâşir ile Medîne-i Harput kazâsına tâbi’ Hâcî Seyli nâm karye sâkini olup husûs-ı mezkûr için bundan akdem fermân-ı ‘âlî olan bâ‘is-i hâze’l-kitâb Mahmûd Beşe ibn Pîrî meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda karye i mezbûreden Kara Mehmed bin Kaya ve İsmâ‘îl bin Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem gece ile kendi menzirimde vâki’ ahur sekisinden bir velense ve bir at çulu ve bir şal kuşak ve bir çizme ve kilim zayi’ olup bâkîsi mersûm Kara Mehmed yedinde zuhûr etmiştir hâlâ mezbûr Kara Mehmed ikrârdan ve İsmâ‘îl dahî inkârdan men‘le sulh olup mübâşir mûmâ-ileyhin hizmetini hüsn-i ihtiyârları ile edâ eyleyip ben dahî husûs-ı mezkûre müte‘allik da‘vâdan zimmetlerimizi ibrâ eyledim suâl olunup ikrâr ve takrîrleri tahrîr olmak matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su’âl mezbûra Kara Mehmed ve İsmâ‘îl dahî fî’l-vâki’ husûs-ı mezkûr etmeğin mezbûr Mahmûd Beşe ile sulh olup mübâşir mezbûre hizmetini rızamız ile edâ eyledik ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr husûs için asâleten ve vekâleten da‘vâ ve nizâ’ sâdir olursa lede’l hükkâmî’l kirâm makbul ve mesmû‘ olmayıp” dediklerinde gıbbe’t-tasdîk ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Rebî‘ü’l-âhir li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

(s.10) Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa Miralay, Mustafâ Ağa Serdâr, Bekir Çelebi bin

Abdurrahman, Mahmûd Beşe bin el-Hâcî Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa: 10 / Belge: 1

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan vezîr-i rûşen-i zamîr sa'âdetlü Hüseyin Paşa yesserallahu bi'l-hayr mâ yeşâ' hazretlerinin kâimmakâm olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân'Osmân Ağa tarafından vech-i âtî üzere mübâşir ta'yîn olan fahrü'l-emsâl Mehmed Ağa Mübâşir Beşe ile Medîne-i Harput sâkinlerinden Timur bin Timur meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda karye-i Körpe'den Arslan ve Nekerek'den Şadik ve Körik Akob ve Bizmişan'dan Keber ve Astor ve yine Nekerek'den Kerakus ve Kedik Kapuz ve Mirda ve Etmînik'ten Karik muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip bundan akdem Tekeoğlu Mustafâ Beşe ve Tağıl Zekeriyâ nâm kimesneler vilâyetden zulmen alınan akçe için Âsitâne-i Sa'âdete varıp şikâyet eylediklerinde mezbûr zimmîler dahî mukaddemâ İstanbul'da kendi kârlarında olup zulm görmüşleriken kırk ve elli beş akçe alıp şehâdet etmeleri ve fukarânın akçesini mezbûr Tekeoğlu ile telef eyledikleri mukarrer olduğu ecilden ahâlî-i vilâyet tarafından vekâletim hasebiyle da'vâ ve taleb ederim. Su'âl olunup takrîrleri tahrir olunması taleb ederim dedikte gıbbe's-su'âl merkûm Arslan seksen akçe ve Şadik altmış akçe ve Akob seksen akçe ve Kebir elli akçe ve Astor dahî elli akçe ve Kerakus otuz akçe ve Körik yirmi akçe aldıklarını ve kasabadan 'alâkaları yoğken mezbûr Tekeoğlu ile mâ'an şikâyete vardıklarını (silik) ikrâr eylediklerinden sonra mahfûzü'l-mekâle hâze'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Rebî'ü'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa Alaybeyi, 'Alî Bey Menzîlî, Hüseyin Çelebi Menzîlî, Molla İsmâ'il bin Ahmed ve gayruhum

Sayfa: 10 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup sagîr karındâşlar Ahmed ve İbrâhîm nâm yetîmlerin vasî-i mansûbeleri ve kebir karındâşı 'Alî ve 'Ömer Halîl taraflarından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan Mevlûd bin Bayram Velî'nin ve İbrâhîm ibn Sefer nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfiü'l-kitâb Halîl bin Dâvud ve Menenz? mahzarında asâlete ve vekâlete ve visâlete ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip Kurt nâm karyede ma'lûmü'l-hudûd ve ma'rûfî'l-mikdâr yer için mezbûrân Halîl ve Menenz? ile niza'ımız olup bu ana değin muhâsamât üzere iken hâlâ vesâtat-ı müslimîn ile on sekiz hurda kuruşa

sulh olup bedel-i musallah olan on sekiz hurda kuruş merkûmân Halîl ve Menenz? yedlerinden alıp kabûl eydik dedikte kayd olundu. Et-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Molla İlyas bin 'Alî, Çerçi? Ağa Emîrî? Hâcî Hasan 'Abdurrahman, el-Hâcc Balı Beşe bin Hüseyin ve gayruhum

Sayfa: 11 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Hâcî Seyli nâm karye sâkinlerinden Kara Mehmed bin Kaya İsmâ'îl Beşe ile Ahmed nâm kimensne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb Murâd Çelebi ibn 'Abdullah mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mezbûrân Murâd Çelebi'den (silik) ... yüz kırk hurda kuruşdan cem'an iki yüz seksen hurda kuruş alıp zimmetimizde vacib (silik) ... ve târîh-i vesîkadan dört ayın tamâmında kazâsı lâzım olmağın her birimiz taht-ı mülkümüzde ve zîr-i tasarrufumuzda olup karye-i mezbûrede vâki' evimizi Murâd Çelebi deyni vaz' edip teslim eyledik hâlâ yedinden rehn-i makbûzdur dediklerinde mezbûr Murâd Çelebi dahî mukırran-ı mezbûr ile vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârlarında bi'l-muvâceheleri tasdik ve tahkik eylemelerinde hâze'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî-evâhir-i şehri Rebî'ü'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa Alaybeyi, 'Osman Ağa Za'im, Mahmûd Beşe ibn Ramazan Beşe, Hüseyin Çelebi vekili 'Osman, Ca'fer Beşe el-Muhzır.

Sayfa: 11 / Belge: 2

Medîne-i Harput'da Râziye bint-i Molla Yahyâ nâm Hâtûn tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup 'Osman bin Hüseyin ve hâzırı 'Abdullah şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan zevci Hasan b. Mahmûd meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'atü'l-kitâb Ümmihan bint-i Mahmûd tarafından âti'z-zikre tasdik vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan zevci Mehmed bin Rasûl mahfel-i kazâda ikrâr ve i'tirâf edip müvekkile-i mezbûre Râziye'nin mülk-i haremi olup bir tarafı Kör Ahmed oğlu menzili demekle ve menzil-i mezkûrdan mefrez-i? menzile ve tarafeyni 'inde'l-ahâlî-i ma'lûm ve Silahane Mahallesi'nde vâki' bir sofa ve bir kiler ve ahur ve havlu ve fevkânî oda müştemil menziline tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kırk adet hurda kuruş mezbûre Ümmihan Hâtûn'a bey' ve teslim-i mebî' edip zevci vekîl mezbûr yedinden semen-i mezkûra kırk kuruşa tamâmen ahz kabz eyledi. ba'de'l-yevm keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olup. Dedikte gibbe't-tasdikî's-şer'î mâ-

hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Rebî'ü'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Molla Molla İsmâ'il bin Ahmed, Mustafâ Beşe er-râcil, es-Seyyid Hüseyin Çelebi el-Kâtib ve gayruhum

Sayfa: 11 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Safiye bint-i İbrâhîm nâm Hâtûn ve merkûmûn kızları Kerîme ve Zeliha taraflarından bey'-i câ'iyü'z-zikre vekîl olup er karındaşları olan İbrâhîm Çelebi bin 'Alî nâm kimesnelerin 'Osman bin Hâbil ve İbrâhîm bin Enes şehâdetleriyle vekâleti sâbit oldukta sonra asâleten ve vekâleten mezbûr İbrâhîm Çelebi ve yine asâleten karındaşı Mehmed Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb 'Alî Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mülk-i sarîhi olup Ozan nâhiyesinde vâki' bir tarafı 'Osman ve bir tarafı Hâcî Balı ve bir tarafı bostancı tarlası ve bir tarafı ve bir tarafı Ekmekçi Ahmed mülkleriyle mahdûd olan bağımız ber? tamâm? Lagünî? Suyu ve nısf Karagöl Suyu ve hums Kör Rasûl Suyu? ve ev yeri ile cemî'i't-tevâbi' ve'l-levâhık tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile on iki (s.11) bin nakd râyic-i fî'l-vakt fazla akçeye mezbûr 'Alî'ye bey' ve teslîm-i mebî' edip bundan semen-i mezkûr onikibin akçeye bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledik, ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr kızım mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olsun. Dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Rebî'ü'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'il Efendi el-müderriş, Kaya Beşe er-râcil, Yûsuf Beşe bin 'Abdullah, Hâcî Mustafâ ahere'l-mezbûr, Hüseyin Çelebi vekîl 'Alî ve gayruhum

Sayfa: 12 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden İshak Bey bin Selman meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Beşe bin Mahmûd mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip mülk-i sarîhim olup Huriye Hâtûn Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Berber Yûsuf mülküne ve bir tarafı zımmî bâbına ve bir tarafı hudûd ve bir tarafı tarîk-i 'âmmla mahdûd mümtâz olan menzilimi cemî' tevâbi' ve'l-levâhıkı tarafından îcâb ve kabûlü hâvî mebî' sahîh-i şer'î ile yüzellibeş hurda kuruş mezbûr Mehmed Beşe'ye bey' ve teslîm bey' edip

yedinden semen-i mezkûr ellibeş hurda kuruş tamâmen ahz ve kabz eyledim ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarıf olup. Dedikte gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î sıhhat-i bey‘ tenbîh birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Cemâziye’l-ûlâ sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Ahmed Beşe Şeyhzâde, Hüseyin Beşe Delâl, Halîl bin Dâvud, İbrâhîm bin Sefer, Kâsım Behlül Dellâl ve gayruhum.

Sayfa: 12 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinelerinden Fâtıma ve Râziye ibneteyn Sefer taraflarından vech-i âtî üzere vekîl olup ‘Alâ’eddîn ibn Ahmed Bey ve Mehmed Çelebi ibn Allahverdi şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan zî-meclis Mustafâ bin Mahmûd meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müvekkiletân-ı mezbûretân pederleri işbu râfi‘ü’l-kitâb Sefer bin Mehmed mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip mezbûretân Fâtıma ve Râziye mükaddemâ fevt olan vâlideleri Sultân’dan intikâl eyleyip pederleri mezbûr Sefer zimmetinde olan kırk riyâlî kuruş salari mukâbelesinde on kuruşa bir çift altun küpe ve otuz kuruşa dahî nakd cem‘an kırk kuruşa haklarını mezbûr Sefer yedinden tamâmen ahz ve kabz eyleyip mâ‘adâ hukûk da‘vâsından zimmetini ibrâ-yı ‘âmm kâti’ü’n-nizâ’ ile ibrâ eylediklerinde sonra gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î sıhhat-i ibrâya tenbîh birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâ’il-i şehri Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Molla Bekir el-hatîb, Molla Mehmed bin ‘Asur, Mahmûd Beşe el-imâm, Ahmed Beşe Molla Mahmûd, Dâvud Beşe karındaşı ve gayruhum

Sayfa: 12 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Bayram Hâtûn ibneti ‘Alî taraflarından vech-i âtî üzere vekîl olan Bekir bin Hasan ve Hasan bin Ahmed şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan zevci Mahmûd Çelebi bin Mustafâ meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihi’l-erkânda işbu râfi‘ü’l-kitâb Bekir Beşe bin Mahmûd mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkile-i mezbûrenin mülk-i sarîhi olup Meydan Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafı müşterî-i merkûm ve bir haddi Köse Zeynel ve bir tarafı Delâl Kezer mülkleri ve bir tarafı dere olan menzilini tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip altmış hurda kuruşa mezbûr Bekir Beşe’ye bey‘ ve teslîm eyledim semen-i mezkûr altmış hurda kuruş tamâmen ahz ve

kabz eyledi. Ba‘de’l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarrıf olsun. Dedikte mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Hasan Çelebi mezacı, Mahmûd Beşe bin Mahmûd, Mehmed Çelebi veled-i ‘Alî Bey Çavuş, Sefer Beşe el-muhzır ve gayruhum

Sayfa: 13 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Mornik nâm karye sâkinlerinden Ersek veled-i Kebir ve karındaşı Hızır nâm zımmîlerinden meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda işbu râfî‘ü’l-kitâb Ahmed Ağa bin ‘Alî Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezkûrda vâki‘ bir kıt‘a Mornik göletine bir kıt‘a (silik) Delede? Bağ tarlasına muttasıl bir kıt‘a dahî Hüsenik sınırında ve bir kıt‘a dahî Kesrik ve bir kıt‘a Bağlarbaşı’nda ve bir kıt‘a dahî bağlar içinde ve bir tarafı Şehîdler? önünde ve bir kıt‘a dahî yol üzerinde olan müsmir ve gayr-ı müsmir doğuz kıt‘a tarlamı kırk kıt‘a riyâlî kuruşa mûmâ-ileyh Ahmed (silik) ma‘rifet-i sipâhi i ile bey‘ hakk-ı tasarruflarını tefvîz edip bundan mukâbele-i tefvîz olan kırk riyâlî kuruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik ba‘de’l-yevm zikr olan tarlalar müşârün-ileyh Ahmed Ağa keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î sıhhat-i tefvîze tenbîh birle bi’t-taleb ketb olundu. Hurrîre fî-evâ’il-i şehri Cemâziye’l-ûlâ li-sene 1074.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa Hakkverdi, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, el-Hâcî Mehmed Beşe Sarı ‘Alî, ‘Alî bin ‘Abdulhalîm, Hekîm-zâde Mahmûd ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 13 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Mornik nâm karye sâkinlerinden Kebir veled-i Hoçek nâm zımmî meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde işbu râfî‘ü’l-kitâb Bekir Çelebi bin El-Hâcc ‘Osman mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezkûre hakkında vâki‘ bir kıt‘ası harmanları yanında Kafer oğlu tarlasına muttasıl ve bir kıt‘ası dahî Mehmed Çelebi ve bir kıt‘a Mustafâ Beşe tarlalarına müntehî iki kıt‘a tarlalarını ma‘rifet-i sâhib-i arz ile yetmiş hurda kuruş merkûm Bekir Çelebi’ye bey‘ hakk-ı tasarrufunu tefvîz edip yedinden bede-i tefvîz olan yetmiş hurda kuruş tamâmen ahz ve kabz eyledim ol dahî vech üzere kabûl ve tefvîz eyledi. ba‘de’l-yevm keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Mahmûd Çelebi bin Mevlûd, Kalkankulak el-Hâcî 'Ömer, 'Alî bin Mustafâ, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 13 / Belge: 3

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Sarılı nâm karyede Hüseyin Çelebi bin Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda Zerteriç nâm karye sâkinlerinden Haşim Beşe mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip zikr olan Sarılı'da vâki' Hâcî Bayram nâm kimesne iştirâ eyleyip bir tarafı Hâcî Hüsam ve bir tarafı Kapıkıran ve bir tarafı Bolcak ve bir tarafı hark ile mahdûd olan bağçeleri tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile merkûm el-Hâcc Haşim Beşe iki bin iki yüz akçeye tamâmen ahz ve kabz eyledim. ba'de'l-yevm bağçe-i mezkûr keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î hâzihi'l-vesîka ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid 'Osman, İsmâ'il el-Müderriş, Mehmed Efendi el-Hâc, 'Osman Efendi el-hatîb, es-Seyyid Halîl Çelebi bin Hasan, Mehmed Çelebi er-racîl ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 13 / Belge: 4

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Mornik nâm karye sâkinlerinden Yerk veled-i Keşiş Kerakos veled-i Duveliş ve sâ'irleri meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda medîne-i mezbûre sükkânından işbu bâ'isü'r-rakîm Melkon veled-i Vartan muvâcehesinde da'vâ ve ikrâr-ı kelâm edip mersûm Melkon karyemiz re'âyasından olup lâkin şehre nakl ve tavattun etmekle karyesine tertîb eden tekâlîfî me'an edâ eylemeğe te'allül eder suâl olunup alıverilmesi matlûbumdur dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Melkon cevâbında fî'l-vâki' karye-i mezbûreden nakl ve şehre tavattun edip düşen 'avârız-ı karyede (s.14) olan tarla ve damım içün karye ahâlîsine verip sâ'ir tekâlîf-i şakkaya olmakla 'avârız-ı karye ahâlîsi ile sâ'ir tekâlîf-i şakka şehir halkı ile edâ etmek üzere tenbîh birle gıbbe't-taleb ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hâcî Arslan bin Selîm, Seyyid el-Hâcî Mehmed bin 'Abdurrahman, 'Osman Çelebi Tuzzâde, Bekir Çelebi er-racîl, 'Alî Beşe Yusuf el-Hâcî Bekir ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 14 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Bekir Çelebi'nin sulbî sagîr oğlu İbrâhîm ve sagîre kızı Hadice'ye gelip şer'-i şerîfden mansûb vasî olan 'ammisi 'Alî Beşe ibn Mahmûd Efendi meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde sagîrân mezbûrân vâlideleri olup taht-ı nikâhında iken fevt olan işbu işbu bâ'isetü'l-kitâb kitâb 'Osman Çelebi bin İsmâ'îl Çavuş mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip vâlidelerinden sagîrân ve merkûmâna intikâl eden mahreyn ve gayr-ı mahreyn hisseleri için terekesinden vâzi'ül-yed olan merkûm 'Osman Çelebi yedinde elli sekiz hurda kuruş alıp mâ'adâ da'vâdan zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledim dedikte gıbbe't-tasdîkleri mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrire evâ'il-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Ağa Serdâr-ı Sâbık, Zekeriyâ Çelebi Çorbacızâ, Molla İbrâhîm el-hatîb, Seyyithan Bey el-Cündi, İbrâhîm Çelebi ibn Bekir Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa: 14 / Belge: 2

Pertek sancağında vâki' Zezure nâm karye sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Şah 'Alî nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde Harput kazâsına tâbi' Hâcî Seyli nâm karye sâkinlerinden Mahmûd Beşe ibn Pîrî mahzarında takrîr-i da'vâ edip zikr olan Zezure nâm karye halkından mezbûr Mahmûd Beşe'nin mezra'ası içinde vâki' mülk davar ağılımız olup neslen ba'de neslin seksen seneden beri tasarrufumuzda iken hâlâ mezbûr Mahmûd Beşe mâni' olur suâl olunup ikrâr-ı tahrîr olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl merkûm Mahmûd Beşe cevâbında fi'l-hakîka mezbûr Şah 'Alî'nin da'vâ eylediği ağıl mersûm kendinin mülk-i mahzıdır lâkin davarlar benim mezra'am içinden mürûr etmeğin icâre taleb ederim hâlâ icâre da'vâsından dahî ferâğ ve ibrâ-yı zimmet eyledim. ba'de'l-yevm husûs-ı mezkûr için asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sudûr iderse lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a olmasın dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fi-evâ'il-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Efendi Dîvân Efendisi, Mahmûd Beşe ibn Ramazân Beşe, Hâcî Arslan Beşe bin Selîm, Mehmed Çelebi ibn İbrâhîm, Seyyid 'Osman Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa: 14 / Belge: 3

Kıgı'dan Kürd Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde Harput kazâsına tâbi' Hüsenik nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Kara ve dahî ba'de sâ'ir muvâcehelerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem on yedi re's davarım zâyî' olup ba'de mezbûrân Kasâb Hasan ve ba'de sâ'ir yedlerinden nişânı le bulup zem? eylemek diye tenbîh etmeğin mezbûrlar tenbîh? olmayıp kendülere bey' edeni bulmadın yine zem? eylemişler su'âl olunup icâre şer' olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl merkûmân Hasan ve ba'de sâ'ir cevâblarında iştirâ etmiştir ki mezbûr Kürd Mehmed Kasâb davarlar benim mülkümde zâyî' oldu diye nizâ' etmeyin ve dahî (s.15) bâyi'-i mezkûr Kürd İsmâ'il'i bulup merkûm Kürd Mehmed'e teslîm eyledikte ol dahî tarla da'vâsında ferâğ ve kasr-ı yed eyledi diye mukâbele eylemeyin mezbûr Kürd Mehmed, bâyi'-i mersûm Kürd İsmâ'il bana teslîm olmadan diye inkâr edip merkûmân Hasan ve ba'de ve sâ'irden şürûhlarına muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Velî bin Prens ve Kaya bin Hüseyin ve ba'de ve sâ'ir bâyi'-i mersûm Kürd İsmâ'il davar nizâ' iden mezbûr Kürd Mehmed'e teslîm edip ol dahî davar da'vâsından ferâğ olup bu veche üzere şâhitleriz şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-i şehâdet-i şer' iyye ettikten sonra ba'de ri'âyet-i şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın gıbbe't-taleb ketb olundu. Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr, Bekir Efendi Kacarzâde, 'Ömer bin Paşamzâde, Kâsım bin Yûsuf ve gayruhum.

Sayfa: 15 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Velî Beşe'nin kebîre kızları Râbi'a ve Hanife ve Kerîme taraflarından vech-i âtî üzere vekîl olup bimâ hüve nehcü's-sübût vekâleti sâbite olan Hüseyin bin Mustafâ meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrûn sagîr oğlu ve sagîre kızı 'Ömer ve Hanife'nin vasiye-i mansûb olan Bekir bin İbrâhîm mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip Cemşid Hamâmı'nda, hamâmcı oturduğu yerde camekânda ve içerde şadırvan önünde mu'ayyen mekânlarda cülûsunda verese beynlerinde bu ana değin nizâ ve husûmet olmağın hâlâ beyyinelerinde nısfı olunup zikr olunan mekânların nısfı müvekkilât-ı mezbûrân Râbi'a ve Hanife ve Kerîme'nin nısf-ı âharı diye sagîran-ı mezbûrân Ömer ve Hanife'nin olup ba'de'l-yeve husûs-ı mezkûr içün münâza'a ve muhâsama etmemek üzere her biri müte'ahhid oldu dedikte gıbbe't-tasdîkî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fî-evâ'il-i

Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Beşe er-râcil, 'Alî bin Yûsuf, Ca'fer Beşe bin Zâ'im, Mahmûd b Pîrî, Süleymân bin 'Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa: 15 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mehmed Bey ibn Ramazân Beşe meclis-i şer'-i hatîr-
ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'ü'l-kitâb Halîl Beşe ibn İbrâhîm mahzarında bi't-tav'î's-sâf
ikrâr ve i'tirâf edip Ertminik nâm karyede vâki' Menas zimmî yedinden olan çiftliğin nısfını
senede buçuk keyl hinta ve buçuk keyl şa'ir ve iki beyt? icâre ile iki seneye değin mezbûr
Halîl Beşe'ye icâr edip ol dahî nısf-ı çiftliliği icâre-i mezkûre kabûl eyledi deyup bundan
mâ'adâsı târîh-i mezkûrda etmek üzere mersûm Halîl Beşe'den karz-ı hasen iki esedî kuruş
alup lâzımü'l-kazâ deynimdir dedikte mıkırr-ı mezbûr Mehmed Bey vech-i muharrer üzere
cârî olan ikrârında el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Halîl Beşe bi'l-muvâcehe tasdîk edip ketb
olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Molla İsmâ'îl bin Ahmed, Mustafâ Çelebi
bin Süleymân Beşe, Hasan bin Hüseyin, 'Alî Çelebi Yusûf Beşe ve gayruhum mine'l-hâzırîn

Sayfa: 16 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Tilenzid nâm karye sâkinlerinden İsmâ'îl bin Nâm
kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihi'l-erkânda karye-i mezkûrdan işbu râfî'ü'l-kitâb
Mustafâ bin Hüdaverdi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem mezbûr
Mustafâ beni darb ve bir dişi ihrâc eyledi suâl olunup icrâ-yı şer' olunması matlûbumdur.
Dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûr Mustafâ cevâbında: "hâşâ ben bunun dişini ihrâc
etmedim." diye inkâr ile mukâbele etmeğin mer'î mezbûr İsmâ'îl'in kelâm-ı meşrûhuna
muvâfık beyyine taleb oldukda 'udûl-i müslimînden ityân-ı beyyine için üç güne değin
mehl-i şer'-i verilip lâkin sekiz gün mürûr edip yine ityân-ı beyyineden 'acz ve kasır olunup
mukarrer ve mütehakkık olmağın bi't-taleb istimâ' (silik) oldukda mersûm Mustafâ dahî
'alâ vefki'l-mes'ûl halef-i billâhi'l-'Alîyyi'l-'azîm eyledikten sonra hâzihi'l-vesîka alâ mâ
hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa Serdâr, Mehmed Efendi Hâcızâde, Seyyid

Hüseyin Çelebi el-Kâtib, İbrâhîm Beşe er-râcil ve gayruhum.

Sayfa: 16 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ olup Van Kal‘ası kullarına hass ta‘yîn olunan Behremaz nâhiyesi re‘âyâsından Ahmed bin Rıdvân ve Hasan bin Can oğlu ve Hasan bin Şâh Budak Cum‘a bin Can ve sâ‘irleri meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihi‘l-erkânda bi‘l-fi‘l Hass mezbûr emini olan Fahrü‘l-emsâl ‘Ömer Ağa mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip mezbûr ‘Ömer Ağa ‘âdet-i ağnâm diye koyun başına bizden bile kırkbeş(?) akçe talep edip rencide eyledik ecilden ahvâlimizi Âsitâne-i Sa‘âdet-i âşiyâneye i‘lam ve emr-i ‘âlî ihrâc eyledik bi‘l-muvâcehe kırâ‘at olunup men‘ ve def‘ olunması matlûbumdur dedikte fi‘l-vâki‘ emr-i şerîf kırâ‘at olundukda mazmun-i latîfnde zikr olunan re‘âyâdan kânûn üzere koyun başına ikiyüz akçe alınup ziyâde alınmaya ve aldirmayasın diye tasrîh olunmağın fermân-ı şehriyârî mûcebince ‘amel olunup ziyâde akçe talebi ile re‘âyâ rencide olunmamak üzere evin mûmâ-ileyhimâ tenbîh birle gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Hurrire fi-evâ‘il-i Cemâziye‘l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Molla İsmâ‘îl bin Ahmed, Mahmûd Bey bin Ramazân Beşe, Bekir Çelebi Şehir Kethüdâsı, Ca‘fer Beşe el-Mi‘mar? ve gayruhum mine‘l-hâzırîn.

Sayfa: 16 / Belge: 3

Medîne-i Harput Mahallâtından Gürcü Bey Mahallesi’nden Beki? bint-i Fikas? nâm zımmî meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihi‘l-erkânda oğlunun oğulları Muşnah ve Körlik muvâcehelerinde bi‘t-tav‘i‘s-sâf ikrâr ve i‘tirâf edip mahalle-i mezkûre vâki‘ bir haddi Tanik ve bir haddi Mardik ve bir haddi Macid ve bir haddi tarîk-i ‘âmm ile mahdûd menzilimi ba‘de‘t-tahliyyeti‘ş-şer‘iyyeye cem‘i‘t-tevâbi‘ ve‘l-levâhık tahdîd ve ta‘yîn edip merkûmân Muşnah ve Körlik hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve temlîk ve teslîm ve mezbûrlar dahî menzil-i mezkûrdan ba‘de‘l-munâsafa? hisse-i maknelerin? kabûl ve kabz ve ittihâb eyledi. ba‘de‘l-yevm mülk-i mevhûbudur keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gıbbe‘t-taleb ketb olundu Fî‘t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü‘l-hâl: es-Seyyid İsmâ‘îl Efendi, es-Seyyid ‘Osman Efendi Nakîb-i Sabık, es-Seyyid ‘Osman el-Bizar, Bekir Beşe Kederzâde, Ahmed Çelebi el-Hâcî Ahmed ve gayruhum.

Medîne-i Harput kazâsına tâbi hâss kurâlarından Ağınsı nâm karye sâkinlerinden Eharon veled-i Eznor ve Harro? veled-i Gornek? ve Kesrik nâm karyeden Ovikravus? Marek? Ovannis? ve Meradeş veled-i Milkas? ve Hırhik nâm karyeden Vartan veled-i Mezel? ve Tetil? ve Ertminik nâm karyeden Kerakos? veled-i Kızıl? ve Tatil? ve Körpe nâm karyeden Hacik? veled-i Otan? ve Topal Milo ve Pedurus ve Kuyulu nâm karyeden Zümrüd? oğlu ve Mekar? oğlu ve Müri nâm karyeden Rahib Agob ve Pedres? ve Şintil nâm karyeden Vartan ve Aşvan nâm karyeden Agob ve Tadım nâm karyeden Sahak? ve David ve Buzak? ve Zalinı nâm karyeden Karik? ve Hersek nâm karyeden Sayat? ve Yenice nâm karyeden Köse Arslan ve Mornik nâm karyeden Ocak oğlu Vegürkelek? ve Bizmişen nâm karyeden Topal Keşiş ve Melkar? ve Vertetil nâm karyeden Kazer? Markokes? nâm ve Hoğı nâm karyeden Korg? veled-i Makir? ve Ahca? nâm karyeden Ahınca? ve Yupaçi? ve Pekinik nâm karyeden Murâd ve Mevlûd ve Zarik nâm karyeden Poğnik? ve Sürsürü nâm karyeden Ovik? ve Malek? ve Perçenç nâm karyeden Belinç? ve Pedres? ve Şemsi nâm karyeden Kalzik? ve Malek? ve Meccek? nâm karyeden Mikayıl Astor ve Karingid nâm karyeden Ocan? ve sâ'irleri meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda zikr olunan Tadım nâm karye sâkinlerinden işbu bâ'isü'r-rakîm Hokas? veled-i Nekfos? zimmî muvâcehesinde her biri ikrâr ve i'tirâf edip mezbûr tarafımızdan velâyet-i mesâlihini görmeğe vekîl ve melik nasb eyledik bu ana değin cümle için Âsitâne'de ve bunda eylediği deyn makbûlümüzdür ma'rifet-i hâkimü'ş-şer' ile tevzî' ve tahsîl oluna dedikte gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Hüseyin Ağa Kethüdâyeri Can?, Mustafâ Ağa Serdâr, 'Ömer Ağa Çavuş Karındaşzâde, Mehmed Efendi Hâcızâde, es-Seyyid 'Osman Çelebi Nakîb-i Sâbık, es-Seyyid 'Osman el-Bezzâz, Hâcızâde Arslan tâbi' Hasan Ağa, Hüseyin Çelebi vekîl-i timâr, Bekir Çelebi Şehir Kethüdâsı, Ca'fer Beşe el-Muhzir ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Melevüz? nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm Bey nâm müteveffânın sulbî oğlu 'Ömer Çelebi'nin seviye-i umûruna vasî nasb ve ta'yîn olunması lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'-i hâze'l-kitâb nafaka-i inâmdan olup diyânet ve istikâmetle mevsûf olan işbu bâ'is'ül-vesîka 'Osman Çelebi ibn Hasan Ağa

nâm kimesneyi sığar-ı mezbûr ‘Ömer Çelebi’nin emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz ve bil’l-cümle tesviye-i umûru için vasî-i nasb ve ta’yîn edip merkûm ‘Osman Çelebi dahî vesâyet-i merkûm müteveffâ umûr-ı lâzîmesini edâya müte’ahhid olduktan sonra mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâ’il-i Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba’a ve seb’in ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-akrân Hasan Ağa Kethüdâ Yeri, İsmâ’il Ağa ez-za’im, el-Gaffâr Bey mezbûr, ‘Osman Ağa el- Za’im, ‘Osman Çelebi bin Mahmûd Ağa, Silik, Timur Ağa bin Hüseyin, Ahmed Ağa Çeribaşı, ba’de ve gayruhum mine’l-hâzırîn.

Sayfa: 17 / Belge: 3

Medîne-i Harput kazâsına tâbi’ Helevüz? nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan İbrâhîm Bey nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu ‘Ömer Çelebi’nin savb-ı şer’-i şerîfden mansûb vasî-i olan işbu râfi’ü’l-kitâb ‘Osman Çelebi bin Hasan Ağa meclis-i şer’-i şerîf-i şâmihi’l-erkânda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip sagîr mezbûr ‘Ömer nafaka ve kisve ve sâ’ir mühimmât-ı lâzîmesi için kıbel-i şer’den nafaka farz ve takdîr olunmasını iltimâs (s.18) ederim dedikte hâze’l-kitâb bî-garaz müslimîn üzere târîh-i vesîkadan sagîr-i mezbûrûn nafaka ve kisve ve def’-i zarûreti için yevmî on akçeye takdîr edip hîn-i zarûretde istidâne ve lede’z-zafer rücû’ vasî-i mezbûra izin birle mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu. Fi’t-târîhi mezbûr

Şuhûdü’l-hâl: Sâbıkûn.

Sayfa: 18 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbi’ Alancak nâm karye sâkinlerinden Sefer bin Sefer nâm kimesne meclis-i şer’-i hatîr-ı lâzîmü’t-tevkîrde işbu râfi’ü’l-kitâb Yusuf Beşe bin Abdullah mahzarında bi’t-tav’i’s- sâf ikrâr ve i’tirâf edip karye-i mezkûrede eski köy demekle ma’rûf mevzi’de pederim ve benim mutasarrıf bi’l-cümle arâzi ve ev yerlerimi elimde? olan od ağaçları ve iki gün iki gece sulu ve nısfı yoncası ile tarafeynden îcâb kabûlü hâvî bey’-i bât-ı sahîh-i ile şer’ ve ma’rifet-i sipahi ile mezbûr Yusuf zimmette olan seksen akçe bir kuruş olmak üzereler deyn mukâbelesinde bey’ ve teslîm-i mebi’ tefvîz eyledim ol dahî vech-i meşrûh üzere iştirâ ve kabûl ve tefvîz edip zimmette olan seksen bir buçuk riyâlî kuruşu mebi’-i mezkûra takas ve’r-rü’yet? eyleyen? ba’de’l-yevm keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarrıf olsun dedikte gibbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren evâhir-i Cemâziye’l-ûlâ li-sene

erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Bey bin Hasan Ağa, Yahyâ Bey bin Mehmed Ağa, Rızâ Bey Hocalı?, Hâcî ‘Osman ve gayruhum mine’l-hâzırîn.

Sayfa: 18 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Berivan nâm karye sâkinlerinden işbu râfî‘ü’l-kitâb Cebrail bin ‘Abbas ve ‘Alî oğlu Hüseyin bin İlyas nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şâmihu’l-erkânda Çeribaşı Esad Ağa mahzarında da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezkûrede Berivanlı Gölü mezra‘ası demekle ma‘rûf arâziyi kırk seneden beri bilâ nizâ‘ zabt ve tasarruf edip ve sipâhîsine ‘öşr ve resmini edâ ederken hâlâ mezbûr ‘Ahmed Ağa bilâ-vech-i şer‘-i tasarrufumuza mâni‘ ve âhara tapu ile vermek mûrad eder su‘âl olunup icrâ-yı şer‘ olunması taleb ederim dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr ‘Ahmed Ağa cevâbında mezbûrların mezra‘a-i merkûmesi ol-mikdâr zaman mutassarıf olduklarını inkâr ile mukâbele etmeğin merkûmân Cebrail ve Hüseyin imâm nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup fi’l-vâki’ mezbûrân Cebrail ve Hüseyin zikr olan mezra‘a-i Koruk’da elli seneden beri bilâ nizâ‘ tasarruf edip sipahiler şâhidler yine ‘öşr ve resmini edâ ederler bu veche üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Ahmed Ağa mu‘ârazadan men‘ birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren evâhir-i Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid İsmâ‘îl Efendi el-Müderris, Hüseyin Ağa Kethüdâyeri, Bekir Beşe er-râcil, Hüseyin Çelebi İlyas Ağa, Ca‘fer Beşe Ahmed ve gayruhum.

Sayfa: 19 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Seyyid Hüseyin ibn El-Hâcî Mehmed meclis-i şer‘-i şerîfde işbu râfî‘ü’l-kitâb Süleymân Efendi ibn Velî’den mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip mülk-i serham olup Câmi‘-i Kebîr Mahallesi’nde vâki‘ bir haddi kendi mülküm ve bir tarafı Çankal oğlu mülkü ve iki tarafı tarîk-i ‘âmm ile tahtânî bir sofa ve bir beyt-i şitâ ve bir havlu ve bir fevkânî ivan ve bir ot ve tahtta ahuru müştemil menzili tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile mersûm Süleymân Efendi’ye on üç bin yüz akçeye bey‘-i bât-ı ve teslîm-i mebî‘ edip yedinden semen-i mezkûr onüç bin beş yüz akçeye

tamâmen ahz ve kabz eyledim. Ol dahî vech-i meşrûh üzere iştirâ-ı kabûl eyledi. ba‘de’l-yevm menzil-i mezkûre keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î sıhhat-i bey‘ ve şirâya tenbîh birle ketb olundu. Tahrîren evâhir-i Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, ‘Alî Bey ibn Pîrîzâde Beşe, Seyyid İbrâhîm Çelebi, ‘Abdulbâkî ibn Timur ve gayruhum mine’l-hâzırîn.

Sayfa: 19 / Belge: 2

Medîne-i Harput Mahallâtından Saray Hâtûn Mahallesi sâkinlerinden Şerîfe Fâtıma Hâtûn bint-i Murtazâ tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup es-Seyyid İsmâ‘îl Efendi bin es-Seyyid Mahmûd Çelebi şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Molla İbrâhîm bin Mustafâ meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde müvekkilem mezbûrenin oğlu olup bundan akdem vefât eden İbrâhîm nâm müteveffânın zevci-i mezkûrem diğer Fâtıma bint-i İbrâhîm mahzarında takrîr-i kelâm edip mukaddemâ müvekkilem Fâtıma oğlu fevt oldukda bir bağında mâ‘adâ eşyâsı olmağın zevci diğer Fâtıma’ya beş bin yüz akçe nân-ı büyü? verip bağ-ı mezkûr ve karındaşı Seyyid Halîl’den intikâl eden dam kendinin olmak üzere sulh olmuşlar eder lâkin mersûm diğer Fâtıma halıdan (?) hariç bir hamâm leğeni ve ba‘zı eşyâsın dahî fuzûlen olmağın beyyinelerinde nizâ‘ ve husûmet cereyân etmiştir hâlâ mezbûre diğer Fâtıma zikr olunan hamâmlığını müvekkile-i mezbûreye verip ol dahî sulh-ı sâbıkâ ile ibkâ edip ba‘de’l-yevm husûs-ı mezkûre müte‘allık hukuk da‘vâsında birbirimizin zimmetlerini ibrâ-i ‘âmm kâti’ü’n-nizâ‘ ile ibrâyla dedikte gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î ketb olundu. Tahrîren evâhir-i Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr, Bekir Beşe er-râcil, Ahmed Ağa Çeribaşı, ‘Alî Çavuş tâbi‘ Alaybeyi ve gayruhum.

Sayfa: 19 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd meclis-i şer‘-i şâmihi’l-erkânda Medîne-i mezbûr kazâsına tâbi‘ Habusi nâm karye sâkinlerinden işbu bâ‘isü’r-rakîm Sehek veled-i İbrâhîm muvâcehelerinden bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip bundan akdem mezbûrlar benimle meram olup üç yüz seksen riyâlî kuruş almışlar idise hâlâ ‘akd-i mezkûr fesh ve zimmetlerinden olan üç yüz seksen riyâlî kuruşu tamâmen ahz ve kabz ibrâ-i zimmet

eyledim ba‘de‘l-yevm mezbûrlere mukaddemâ rehn vaz‘ eyledikleri dam ve bağ ve bağçe ve arazi ve gayr-i eşyâda vechen mine‘l-vucuh ‘alâka ve müdâhalemler kalmadı (s.20) dedikte mukırr-ı mezbûr Hâbil Beşe vech-i meşrûh üzere cârî olan ikrârlarında el-mukır lehu‘l-merkûmân Senme? ve Makerler? bi‘l-muvâcehe tasdîk edip gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Fî‘t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü‘l-hâl: Zeker Efendi bin Mehmed Ağa, Yusûf Beşe Molla Yahyâ, Yusûf Bey tâbi‘ Zekeriyâ Efendi, Hüseyin bin Hasan, ‘Alî ibn İbrâhîm ve gayruhum.

Sayfa: 20 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Fahrü‘l-akrân Mehmed Bey ibn Hasan Ağa ve Yahyâ Bey ibn Mehmed Ağa meclis-i şer‘de Medîne-i Harput kazâsına tâbi‘ Kesrik nâm karyede sâkinelerinden Haçok veled-i Ohan ve Keşiş veled-i Markos ve Donik veled-i Menas ve Likob veled-i Erik ve Şair veled-i Ohan ve Dipanos veled-i Hohan ve (silik) veled-i Hoçek ve Ferik veled-i Gezuk ve Kerkis veled-i Manok ve Sekis veled-i Mermerak ve Avik veled-i Useb ve Mekroc veled-i Karsib ve Babacan veled-i Hocacan ve Erlik veled-i Loksir ve Astor veled-i Simavon ve Bağdas veled-i David ve Mark veled-i Karik ve Nebras veled-i Avik ve Mardik veled-i Derik ve Serkise veled-i Meşnah ve Arvik veled-i Emirbek ve Vesel veled-i Kârk ve Ledrik veled-i Başvan ve Nekfos veled-i Zakik ve Astor veled-i Melkik ve Yanik veled-i Safitik ve Melkik veled-i Turek ve Avik veled-i Kaz ve Ohik veled-i Emirbek ve Kôrkik veled-i Hoşeth ve Mardures Keşiş ve sâ‘irleri muvâcehelerinde bi‘t-tav‘i‘s-sâf ikrâr ve i‘tirâf edip mülk-i müşterâmız olup karye-i mezkûre hakkında vâki‘ bir tarafı İğiki sınırı ve bir tarafı harkları üzerinde yine İğiki‘ye varınca ve bir tarafı tarîk-i ‘âmmıla ve bir tarafı bağçe taşları ile mahdûd harâbe bağ yerlerine tarafeynden îcâb ve kabûl-i havî bey‘-i bât-ı sahîh şer‘î ile bir sene tamâmına değin senede bin dört yüz hurda kuruş zımmîyun-ı mezkûrûna bey‘-i bât-ı teslîm mebî‘ edip semenini sarf merkûmeye tecil eyledik ve merkûmûn dahî vech-i meşrûh üzere iştirâ ve kabûl eyledik. ba‘de‘l-yevm sâ‘ir mülkleri gibi tasarruf eylesünler dediklerinde gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Cemâziye‘l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Fahrü‘l-akrân Hasan Ağa Kethüdâyeri, Zülfikâr Bey birâderi Süleymân Bey, İshak Bey bin Selman, ‘Osman Çelebi bin Hasan, Halîl Çelebi Ca‘fer, Ahmed Ağa Çeribaşı, Seyyid Hüseyin bin Hasan Efendi, Yusûf bin ‘Abdullah, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 20 / Belge: 2

Medîne-i Harput Mahallâtından Kara Sofî Mahallesi sâkinlerinden ‘Ömer Ağa bin Büyük el-Hâcc meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda ‘Ömer Efendi bin Molla ‘Abbas mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip medîne-i mezkûre kazâsına tâbi‘ Şintil nâm karyede vâki‘ çiftliğimden bir çiftlik zevcem Rahîme Hâtûn’a ve bir çiftlik dahî Yusûf bin ‘Abdullah’a verip bunlardan mâ‘adâ karye-i mezkûrda tasarrufumda olan arazîm ve gayr-i müsmirr tahminen? ve mürâbîleri? ve ma‘rifet-i sâhib-i arz ile merkûm ‘Ömer Efendi’ye bey‘ ve hakk-ı tasarrufunu dört yüz iki kuruşa bey‘ ve tefvîz edip yedinden ‘Osman merkûma dört yüz kuruş bi’t-tamâm ve’l-keâm ahz ve kabz eylediğim olduğu veche üzere iştirâ ve tefvîz eyledi. ba‘de’l-yevm arazî-i mezkûre keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gıbbe’t-tasdikî’ş-şer‘î mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evâhiri Cemâziye’l-ûlâ li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: İsmâ‘îl Efendi, Sâbıkûn. (s.21) İsmâ‘îl Efendi el-Müderris, Seyyid ‘Osman Efendi Şeyh-i seb‘a, ‘Alî Çelebi Hâcî ‘Osman, Bekir Kethüdâ-yı şehir, Bekir Çelebi Eşrafkesezâde?, Receb bin ‘Osman, Bekir Beşe el-ragıp, Mahmûd Beşe Bazaragiden?, Alî Çelebi el-mü‘ezzin ve gayruhum mine’l-hâzırîn.

Sayfa: 21 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Şeyh ‘Alî bin Resûl’e meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l-erkânda Bekir bin ‘Alî Bâlî mahzarında üzerine da‘vâ edip edip bundan akdem Köse Mehmed kimesne yüz kıt‘a riyâlî kuruş ile yirmi hurda kuruş karz verdikte merkûm Bekir kefil bi’l-mâl olup edâsını ta‘allül eder su‘âl olunup alıverilmesi matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl merkûm inkâr ile mukâbele etmeğin müdde‘î-i mezbûr Şeyh ‘Alî dahî kelâm-ı meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Ahmed Efendi ibn el-Hâcc Rıdvan ve Mehmed bin ‘Abdülmenân nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup fi’l-hakîka mezbûr Hâcî ‘Alî Bey Köse Mehmed zimmetinde olan yüz riyâlî kuruş ile yirmi hurda kuruş hakkını mezbûr Bekir kefil bi’l-mâl olup edâsını iltizâm edip biz bu veche üzere şahidleriz şehâdet dahî ederiz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinden sonra eser-i ri‘âyete şerâiyitü’l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın ba‘de tahlîfü’l-‘âdî? meblâğ-ı mezkûr kefil-i mezbûrun sâfir? olup ba‘dehu asıl Köse Mehmed’e rücu’ tenbîh birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâhir-i şehir-i Cemâziye’l-ûlâ sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi Hâcızâde, Ahmed Beşe Şeyhzâde, Bekir Beşe Kezezâde, Arslan Bey Vanlı ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa: 21 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bi'l-fi'l kethüdâ eri olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân 'Îsâ Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'ü'l-kitâb 'Alî Bey bin 'Abdullah mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip Nekerek nâm karyede vâki' olup bir tarafı mezbûr 'Alî Bey mülkü ve bir tarafı çay ve bir tarafı değirmen ve bir tarafı yine değirmen harkı ile mahdûd olan kavak bağçesinle zimmetini eşcârı'alâ târiki'l-münâsaha beynimizde müşterek olup kısa olunan kavakların yerine ve hali olan yerelere mezbûr 'Alî Bey yine kavak harkı edip ve kısa olunan kavaklar beynnemizde tenfiz olunmak üzere müte'ahhide olup ba'de'l-yevm husûs-ı mezkûre müte'allik da'vâ ve nizâ' sudûr ederse 'inde'l-hükkâmî'l kirâm makbûl ve mesmû'a olmasın dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Süleymân Ağa ez-za'im, Zülfikâr Bey birâderi mezbûr, 'Osman Ağa ez-za'im, el-Hâcc Mehmed Beşe 'Abdurrahman ve gayruhum.

Sayfa: 22 / Belge: 1

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Şintil nâm karyede çiftliği olan 'Ömer Bey ibn Bebo? Hâcî meclis-i şer'-i şâmihu'l-erkânda yine karye-i mezbûreden mürabbiyeleri olan Şadik ve karındaşı 'Asas ve Enyan nâm zimmîler muvâcehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mezbûrlar mukaddemâ yeniden karz-ı hasen yüz elli riyâlî kuruşa alıp mukâbelesinde danalarını ve öküzü ve ineği ve sâ'ir emvâl ve erzâkını rehn ve vaz' etmişler idi. hâlâ akdimiz fesh edip zimmetlerinde olan yüz elli riyâlî kuruşu bi't-tamâm ahz ve kabz ve fekk-i rehn eyledim. ba'de'l-yevm mezbûrlar ile husûs-ı mezkûre müte'allik 'alâkam ve medhalim yoktur zimmetlerini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ eyledim dedikte gıbbe't-tasdîkleri mâ-hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî-evâhir-i Cemâziye'l-ülâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâcc 'Alî bin Rıdvan, Mustafâ Beşe ibn İbrâhîm, Hâcî 'Alî bin 'Abdullah, Mustafâ Beşe Hüdâverdi ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Medîne-i Harput Mahallâtından Meydan Mahallesi'nde iken bundan akdem vefât eden Murtazâ nâm müteveffânın kebîr oğlu 'Alî ve kebîre kızları Âmine ve Kezîban taraflarından vech-i âtî'l-yetîm? vekîl olup Mehmed bin 'Osman bin ve Hasan Ebûbekir şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan kebîre karındaşları Velî bin Murtazâ müteveffânın mezbûrân Safer oğlu Ahmed'in vasî-ı mansûbu olan 'Ahmed Bey ibn. Selîm Beşe meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'ü'l-kitâb Hüseyin Beşe ibn Hasan mahzarında asâleten ve vekâleten ve vesâyeten her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûreden irs-i şer'le intikâl eden taht-ı tasarrufda Meydan yüzünde vâki' bir tarafı vakf dükkân ve bir tarafı Hakim oğlu dükkânı ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve iki kıt'a dükkânı taksîm kabûl etmeyip teb'â-yı? veresede enfa' olunmasın tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'-i ile yüz hurda mezbûr Hüseyin Beşe'ye bey' ve teslîm-i mebî' edip yedinden semen-i merkûm yüz hurda kuruş tamâmen ahz ve kabz eyledik. Ol dahî vech-i meşrûh üzere iştirâ ve kabûl eyledik. ba'de'l-yevm dükkânı mezbûr 'Alî'ye keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î ketb olundu. Tahrîren fi evâhir-i şehri Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa Serdâr, Mustafâ Beşe Hüdâverdi, 'Osmân Çelebi danazâde, Mustafâ Çelebi Sakazâde, 'Osmân Beşe İbrâhîm, Mehmed Çelebi Ömer Ağa, Hasan bin Molla Hüseyin, Hüseyin bin Mustafâ, 'Osmân Beşe er-racîl, Seyyid 'Osman bin 'Alî Çelebi, Molla Bayram birâderi Selman ve gayruhum.

Medîne-i Harput sâkinlerinden Amine bint-i 'Abdurrahman ve Perihân bint-i İlyas ve İsmihân nâm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Cemşid Hamâmı'nda içeride ve taşrada Velî Beşe yeri denilen mevzi'de pazartesi ve cum'a günü cülûs husûsunda münâza'ât-ı kesîre eylediklerinden sonra mezbûre Amine mevzi'i mezkûrede pazartesi mezbûre Reyhan ile iştirâk üzere yirmi senede beri oturageldiklerini i'tirâf edip ve yine mevzi'i mezkûre cum'a günü mezbûre İsmihân oturageldikleri mukırr olduklarında ba'de'l-yevm kadîmden olageldiği üzere mevzi'i mezkûrede ber-vech-i iştirâk Amine ve Reyhan cülûs eyleyip cum'a günü mersûm İsmihân cülûs etmek üzere tenbîh birle hâzihi'l-vesîka li-ecli't-temessük bi't-taleb ketb olundu. fi-evâhir-i şehri Cemâziye'l-ûlâ sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Ağa el-Mübâşir, Mahmûd Beşe er-racîl, Arslan Bey Vanlı, Receb Beşe bin 'Osmân, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 23 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbi' Şintil nâm karye sâkinlerinden Tomas ve Şadik ve Lenyan nâm zimmîler meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb 'Ömer Efendi ibn Molla 'Abbas vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ yüz on kuruş deynim olan olup zimmetimizde olmağın biri birine kefil bilâ-mal olarak ve meblâğ-ı mezkûr mukâbelesinde dört camus ve dört öküz ve bir merkeb ve beş bâb mülk evlerimiz rehn vaz' edip merâbî? olmak üzere akd-ı ferâğ eyledik dediklerinden sonra eserü't-tasdîkü'l-mer'i zikr olunan zimmîlerin zimmetlerinde olan yüz on kuruş ve yine hâzır-ı bi'l-meclis büyük Hâcızâde Ömer Ağa kefile bilâ-mal olup edâsına iltizâm eyledim dedikte hâzihi'l-vesîka bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-ülâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hâcî Şeyh Alî bin Rıdvan, Mustafâ Beşe ibn İbrâhîm, Hâcî 'Alî bin 'Abdullah Receb Beşe ibn 'Osman Beşe ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa: 23 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan Efendi ve Hüseyin ibn İbrâhîm asâleten ve mezbûrların vâlideleri Râziye bint-i Hüseyin tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup bimâ hüve nehcü's-sübût vekâleti sâbit olan Mahmûd Beşe ibn el-Hâcc Hüseyin vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb Ahmed ibn 'Alî Çelebi mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mülk-i müşterâmız olup Ozan nâhiyesinde vâki' bir tarafı Cemâl oğlu 'Osmân mülkü ve bir tarafı Bekir mülkü ve bir tarafı Hızır'ın evine 'ubûr eden tarîkden dereye ve ba'de kayaya ve kayadan Cemâl oğlu Mehmed mülkü ve bir tarafı Cemâl oğlu Mustafâ'nın havuz ve karşısında vâki' sınır ile 'Osmân mülküne müntehî bağımızı muhtehî olduğu evi ve havuz? hissesi ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ile târîh-i kitâbdan altı ay cevânib-i erba'asında birer şibr mikdârı meydân mâ'adâsıyla seksen altı hurda kuruşu mezbûr Ahmed Beşe'ye tarafından îcâb ve kabûlü hâvî mebi'sahîh-i şer'î ile bey' ve teslîm-i mebî' ettik hâlâ semen-i merkûm seksen altı hurda kuruşu mersûm Ahmed Beşe yedinden tamâmen ahz ve kabz ve zikr olunan birer şibr mikdârı zimmetini dahî mezbûre hibe-i tam ile hibe eyledim dedikte kayd şüd. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa Serdâr, Seyyid Mahmûd Çelebi bin Ahmed Bey, es-Seyyid Mehmed Çelebi Ahmed el-mezbûr, Mahmûd Bey Ozan Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 24 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Emîne bint-i Mehmed nâm Hâtûn kendisi tarafından asâlete ve vasî-i mansûbesi olduğu sagîre kızı 'Âyşe tarafından vesâyete ve yine mezbûre Amine'nin oğlu Selman asâleten meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde işbu râfî'ü'l-kitâb Süleymân Çelebi ibn Muslî mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mülk-i mevrûsumuz olup Hamidiye nâm mevzi'de vâki' 'inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd olan bağımızı tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Süleymân Çelebi'ye otuz hurda kuruşa bey' ve teslîm-i mebî' edip yedinde semen-i merkûm otuz hurda kuruşu tamâmen ahz ve kabz eyledik ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr Süleymân Çelebi'nin mülki-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gibbe't-taleb ketb olundu. Hurrire fî-evâhir-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Molla İsmâ'îl bin Ahmed, Receb bin 'Osman, İbrâhîm bin Mehmed, Mehmed bin 'Osman ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 24 / Belge: 2

Medîne-i Harput Mahallâtından Meydan Mahallesi sâkinlerinden Şerîfe Fâtîma bint-i Murtazâ tarafından bey'-i âtiyyü'l-beyânı ikrâra vekîl olup Hasan bin Molla Hüseyin ve Mehmed bin Velî şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Molla İbrâhîm bin Mustafâ meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'ü'l-kitâb Fahrü'l-akrân Velî Ağa ibn 'Alî Çelebi tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup bimâ hüve nehcü's-sübût vekâleti sâbite olan sulbi oğlu 'Alî Ağa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip müvekkilem mezbûre mülk-i sarîhi olup mahalle-i mezkûrede vâki' bir haddi Büzük Bek ve bir haddi 'Osman Kethüdâ mülkleri ve iki haddi tarîk-i 'âmm ile mahdûd iki ahur bir fevkânî ot ve bir sofa ve bir beyt-i şitâ ve havlu ve kenefi muhtevî menzilini tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüz yetmiş hurda kuruşa fî'l-yed Velî Ağa'ya bey' ve teslîm-i mebî' edip vekîl merkûm 'Alî Ağa yedinde semen-i mezbûr yüz yetmiş hurda kuruşa bi't-tamâm ve'l-kelâm ahz ve kabz eyledi ba'de'l-yevm menzil-i mezkûre keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun

dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'-i ketb olundu. Tahrîren fî evâ'il-i Cemâziye'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi Hâcızâde, İsmâ'il Efendi, Molla Ahmed el-imâm, Bekir Beşe er-râcil, Hüseyin bin Hasan ve gayruhum.

Sayfa: 24 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Amine bint-i Kaya Bey meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda işbu râfî'ü'l-kitâb Ahmed Beşe ibn 'Alî Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem fevt olan oğlum Sadık Kemâl sıhhatte iken mülk-i mevrûsumuz olup Ozan nâhiyesinde vâki' bir tarafı Halîl Ağa ve bir tarafı Ebra oğlu ve bir tarafı Arap oğlu ve bir tarafı Yurtsuz 'Osman mülkleri olan tarîk ile mahdûd bağımız tarafeynden îcâb ve kabûlû hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile târîh-i müslimden oni ki sene mukaddem mezbûr Ahmed Beşe'ye on hurda riyâlî kuruşu bey' ve teslîm-i mebî' edip yedinde dokuz riyâlî kuruşu semeni tamâmen ahz ve kabz etmiş idi hâlâ bakî kalan beş riyâlî kuruşu dahî ben kabz edip (i)brâ-i zimmet eyledim bağ-ı mezkûr mersûm Ahmed Beşe'nin mülk-i müştêrâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Boş

Sayfa: 25 / Belge: 1

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan vezîr-i rûşen-i zamîr sa'âdetlü Hüseyin Paşa hazretlerinin taraf-ı rif'atlerinden husûs-ı âtiyyü'l-beyânı için mübâşir ta'yîn buyrulan fahrü'l-akrân Hasan Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda Medîne-i Harput sâkinlerinden Seyyid Mustafâ bin Mahmûd nâm emred? ile Mahmûd bin Timur mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip mezbûr Seyyid Mustafâ sabî ve nâ-bâliğ iken zevce-i menkûhası Kâfiye bint-i Seyyid Nizâmeddîn nâm hâtûn-ı sâni mezbûr Mehmed tatlîk-i selâse? ettirip kendi tezevvüce ve mezbûre gadr etmeğin su'âl olunup icrâ-yı şer' olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Mehmed cevâbında mersûm Seyyid Mustafâ 'âkıl ve bâliğ ve on sekiz yaşında olup târîh-i vesîkadan sekiz ay mukaddem kendi hüsn-i ihtiyârı ve rızâ-yı tâmmı ile tatlîk edip ba'de inkızâ'ü'l-'izzet? ben mütezevvîc eyledim. mezbûr Seyyid Mustafâ'dan su'âl ve ikrâr-ı tahrîr olunsun dedikte mezbûr Seyyid Mustafâ tâbi'ân ikrâr eyleyip fî'l-hakîka 'âkıl ve bâliğ ve on sekiz yaşında olup sekiz ay mukaddem

kendi rızâ ve ihtiyârım zevcem mezbûre Kâfiye'yi tatlık eyledim. Evvelen ve âhiren husûs-ı mezkûr için da'vâ ve nizâ'ım yoktur dedikte gıbbe't-tasdîki'ş-şer'-i hâze'l-vesîka li-ecli't-temessük bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâ'il-i şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'il Efendi el-Müderriş, Mehmed Efendi el-Hâcî Ahmed, Fahrü'l-akrân Hasan Ağa Kethüdâyeri, Seyyid 'Osman Çelebi, Zülfi bin Mehmed, Yusûf Bey Çavuş, Hüseyin Çelebi vekîl-i timâr?, Bekir Çelebi Kethüdâ-yı şehr hâlâ ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 25 / Belge: 2

Medîne-i Harput Mahallâtından Meydan Mahallesi'nde sâkin Hasan bin Çaloynasın nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i lâzımü't-teşrîfde edâ-yı dîn Allahverdi bin Nazır mahzarında üzerine da'vâ takrîr-i kelâm edip bu gece mezbûrûn zevcesi kızım Rahîme benim menzilimde beyt-i vâhid altında zevc-i mersûm Allahverdi ile yatarken çemberi ile karım Rahîme'yi boğup helâk mertebesine vardıkda feryâdına yetişip halâs eyledik su'âl olunup icrâ-yı şer' olunması matlûbumdur. Dedikte gıbbe's-suâl olanlar mersûm Hasan'dan kelâm-ı meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Hüseyin bin 'Abdî ve Hüseyin bin Sâtılmış ve Velî bin Feyyâz nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup fi'l-vâki' mezkûre ve mersûm Allahverdi bizim huzûrumuzda "zevcimi ben boğdum" ve tâbî'â ikrâr eyledi bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahî یدeriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyeti'l-kabûl şehâdetleri makbule olmağın ketb olundu. Tahrîren fi 'aşer Cemâziye'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa Kethüdâyeri, Mustafâ Ağa Serdâr, Seyyid 'Osman Sûk, Mahmûd Beşe er-râcıl ve gayruhum.

Sayfa: 26 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Kâfiye bint-i Süleymân nâm Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda zevci 'Osman bin mahzarında takrîr-i kelâm ve takrîr-i da'vâ edip zevcim mezbûr 'Osman beni talâkla tatlık etmişken hâlâ üzerime haval-i murâd edip su'âl olunup men' ve def' olunması matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr 'Osman "ben zevcimi tatlık etmedim" diye inkâr ile mukâbele etmeğın merkûm Kâfiye'den kelâm-ı

meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i ricâlden Kaya ibn el-Hâcc Ahmed ve Hüseyin bin Hamî nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olup fi’l-vâki‘ mezbûr ‘Osman bizim huzûrumuzda “zevcem Kâfiye’yi selâse tatlık eyledim diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr ‘Osman mu‘ârazadan men‘ birle ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: İsmâ‘îl Efendi el-Vâ‘iz, Çerçi? Ağa Emîrî?, Yûnus Bey âhar mezbûr, Hüseyin Çelebi Vekîl-i timâr ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 26 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ketayun ve Hemayon bint-ieyn Hasin nâm sagîrlerin kîbel-i şer‘den mansûb vasîleri olan Mehmed Ağa ibn Cum‘a meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde yine Medîne-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed ve Mehmed nâm sagîrlerin vasî-i şer‘-isi olan işbu râfi‘ü’l-kitâb Ebûbekir Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm merkûmân Ketayun ve Hemayon nâm yetîmlere intikâl eyleyip Ahmed Bey Mescidi kurbunda vâki‘ bir matbah ve bir sofayı muhtevî ‘inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmü’l-hudûd olan menziller harâbe-müşrif olup mebî‘î evveli ve enfâ‘? olmağın tarafeynden îcâb-ı kabûl hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile altmış kît‘a hurda kuruş sagîrân-ı mezbûrân Ahmed ve Mehmed için vasî-i mersûmu Ebûbekir Çelebi’ye bey‘ ve teslîm-i mebî‘ edip yedinden otuz hurda kuruşu tamâmen ahz ve kabz edip bâkî otuz kuruşu dahî bir sene tamâmına değîn te‘cîl eyledim. Ba‘de’l-yevm keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutassarruf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î ketb olundu. Tahrîren fi evâ’il-i Cemâziye’l-âhir li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Alî bin Şa‘ban, Himmet Beşe er-râcil, Hâcî Hasan bin Bâyezîd? Baba, Molla İsmâ‘îl bin Ahmed, ‘Ömer Bey ve gayruhum.

Sayfa: 26 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Fahrü’l-hutebâ ‘Osman Efendi ibn Bayram meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde hasm hasm-ı câhid şer‘ mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip bundan akdem vefât eden Hüseyin nâm müteveffânın sulbî sagîr oğlu ‘Alî’nin vasî-i şer‘-isi olan zevce-i metrukesi Rahîme bint-i ‘Alî mülk-i mevrûsları olan Saray Hâtûn Mahallesi’nde vâki‘ menzillerini harâbe-müşrif ve zarûret-i nafakası olmağın bey‘e beni vekîl eyledi hâzır-ı bi’l-meclis Velî Bey İbn, İbrâhîm ve Molla Hüseyin ibn İbrâhîm nâm

kimesnelerden istişhâd olunsun dedikte mezbûrlar dahî fi'l-hakîka mezbûre Rahîme Hâtûn menzil-i mezkûre bey'e mersûm 'Osman Efendi (s.27) tarafından vekîl edip ol dahî vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve umûr-u lâzîmesini edâya mûte'ahhûde oldu "bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbule olmağın gıbbe't-taleb ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr, İbrâhîm Ağa zü'emadan, 'Ömer Çelebi bin el-Hâcc 'Osman, Eyüb Çelebi âhar mezbûr ve gayruhum.

Sayfa: 27 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden bundan akdem vefât eden Hüseyin nâm mûteveffânın sulbî sagîr oğlu 'Alî'nin tesviye-i umûru içün nasb vasî lâzım ve mühim olmağın nafaka-i inâmdan sagîr mezbûrûn vâlidese işbu râfi'ü'l-kitâb Rahîme bint-i 'Alî nâm Hâtûn hâkim-i mevki'-i hâze'l-vesîka sagîre mezbûre pederi mûteveffâ-yı merkûmdan intikâl edip emvâlini hıfz ve ahvâlini zabt içün vasî nasb ve ta'yîn edip ol dahî vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve umûr-u lâzîmesini edâya mûte'ahhûde olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fi-'aşer Cemâziye'l-âhir li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr Sabık, İbrâhîm Ağa el-zâim, Ömer Çelebi el-Hâcc 'Osman, Eyüb Çelebi âhar, es-Seyyid 'Osman el-Bizar ve gayruhum.

Sayfa: 27 / Belge: 2

Medîne-i Harput Mahallâtından Saray Hâtûn Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hüseyin nâm mûteveffânın sulbî sagîr oğlu 'Alî'nin vasî-i mansûbiyesi olan zevce-i vâlidese Rahîme bint-i 'Alî nâm Hâtûn tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi diğerk oğulları Mehmed ve Arslan nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l- erkânda işbu râfi'ü'l-kitâb Süleyman Beşe ibn 'Abdullah mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip mülk-i mevrûsumuz olup mahalle-i mezkûrede vâki' bir haddi Molla Hüseyin ve bir haddi Babazâde Mahmûd ve bir haddi müşterî-i mezbûr mahallelere ve bir hadd tarîk-i 'âmm ile mahdûd iki bâb beyt ve havlu üzerine müştemil menzillerini harâbe-müşrif zarûret-i nafaka olmağın ba'de'l-müzâyede? tarafından îcâb ve kabûlü bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüzaltmış hurda kuruşu mersûm Süleymân Beşe'ye ve teslîm meb'edip yedinde semen-i mezkûm yüzaltmış hurda kuruşu tamâmen ahz ve kabz edip ve her birimiz haklarımızı istîfâ

eyledik ba‘de’l-yevm menzil-i mezkûre mezbûr Süleymân Beşe keyfe mâ yeşâ’ ve yahtar mutasarrıf olsun. Dedikte gıbbe’t-tasdikî’ş-şer‘î mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa serdâr-ı sâbık, sâbık-ı re’is? İbrâhîm Ağa zü‘amâdan, ‘Ömer Çelebi ibn el-Hâcc ‘Osman, Ebûbekir Çelebi ahîyyü’l-mezbûr, ‘Alî Çelebi bin Yusûf, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 28 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Rabi’a ve benat-ı Velî Beşe tarafından vech-i âtî üzere vekîl olup kâmet-i sîmâsını ma‘rifet-i şer‘ ile ‘ârifân olan Mahmûd Beşe ibn ‘Alî ve ‘Ömer bin Hakkverdi şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Bekir bin İbrâhîm meclis-i şer‘-i şerîf-işâmihu’l-erkânda Rabi’a bint-i ‘Abdullah mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip târîh-i vesîkada on altı sene mukaddem mezbûr Velî Beşe olduktan Uğurlu bağı ve kazağı bağı ve altılcı(?) Mevlûd bağı demekle ma‘rûf ve lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûm olan bağlarını edâ-yı deyn için bey’e garaz ve merânda? eyledikde zevcesi olup müvekkilât-ı mezkûrânın vâlideleri Ağa Sultân nâm Hâtûn ba‘zısını emti’asını bey‘ ve zikr olunan bağları yüz kâmil kuruşa iştirâ ve zevci mezbûr Velî Beşe’nin huzûrunda on sene tasarruf edip ba‘dehû fevt oldukda kızları mezkûrana intikâl etmişken hâlâ mezbûr Rabi’a bir sene mukaddem zevci Velî Beşe Uğurlu bağını bana hibe verdi diye mu‘âraza eder su‘âl olunup iskât-ı hakk olunması matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl merkûm Rabi’a cevâbında zikr olan bağları müvekkilât-ı mezkûrânın vâlideleri Ağa Sultân yüz kuruşa iştirâ eyledim ki ma‘lûm değildir diye inkâr ile mukâbele eylemeğin vekîl-i merkûm Bekir’den kelâm-ı meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i ricâlden ‘Osman Çelebi bin Hâcc Hatîb ve ‘Alî bin ‘Abdulhalîm nâm kimesnelerle li-ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırân olup fî’l-hakîka mezbûr Velî Beşe on altı sene mukaddem zikr olunan Uğurlu ve Kazgı ve Altılcı(?) Mevlûd bağlarını zarûret-i deyn için bey’e garaz ve müzâyede? eyledikde zevcesi olup müvekkilât-ı mezkûrânın vâlideleri Ağa Sultân nâm Hâtûn ba‘zı eşyâsını bey‘ ve mezkûr bağları yüz kâmil kuruşa iştirâ ve teslîm-i semen eyledikten sonra on sene zabt ve tasarruf edip ba‘dehû fevt oldukda kızlarına intikâl eyledi “biz bu husûsa Allahu Te‘âlâ şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mezbûr Rabi’a’ya mu‘ârazadan men‘ birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Cemâziye’l-âhir sene erba‘a ve seb‘în

ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi Takib Sâbık, Molla İsmâ'îl bin Ahmed, Berber 'Alî bin Yûsuf, Sefer bin Pîrî, Bekir Çelebi bin Muslî ve gayruhum.

Sayfa: 28 / Belge: 2

Medîne-i Harput kazâsına tâbî 'Rabat nâm karye sâkinlerinden Murâd ve Kerakos ve Ekob nâm zımmîler meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde Ekrâd tâifesinden Kürd 'Alî mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezkûre halkına vâkî' iki haddi 'Osman ve bir haddi Topal ve bir haddi Sahak mülkleri ile mahdûd tarlayı beynimizde 'ale'l-iştirâk mutasarrıf olmak üzere mahlûlün mukaddemâ tapu ile alıp on seneden beri bilâ nizâ' tasarrufumuzda iken hâlâ hariçden mezbûr Kürd 'Alî zikr olunan tarlaya ta'arruz ve tasarrufumuza mâni' olur su'âl olunup icâre-i şer' olunması matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûr Kürd 'Alî cevâbında "mezbûr zımmîlerin ol mikdâr tasarrufların inkâr ile (s.29) mukâbele eylemeğin" mezkûran zımmîlerden da'vâlarına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i ricâlden 'Osman bin 'Alî ve 'Abdurrahman bin Süleymân nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup fi'l-hakîka zikr olunan tarlayı mezkûrdan Murâd ve Kerakos ve Ekob mahlûlden ile alıp on seneden beri bilâ nizâ' tasarruf ederler bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer' iyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr 'Alî nâm Kürd mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'lvâkî' bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-âhir sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Süleymân Efendi el-İmâm, Hüseyin bin Hasan, Bekir Çelebi bin 'Alî, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 29 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden İsmihân bint-i el-Hâcc 'Osman nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyânı ikrâra vekîl olup 'Alî bin Siyavuş bin Molla İbrâhîm ve Mahmûd Çelebi şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan zevci Mustafâ Ağa 'Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l- erkânda mezbûre İsmihân Hâtûnun kızı eşleri işbu râfî'ü'l-kitâb 'Ömer Çelebi Eyüb Çelebi mahzarlarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip Alaca Mahallesi'nde pederinden muntekîl bir tarafı mezbûrân 'Ömer Çelebi mülklerine ve tarafeyni tarîk-i

‘ammla müntehî bir ot ve ahur muhtevî menziline müvekkile-i mülklerinden mezâz? ve temdîd edip nisf-ı mu‘ayyen mezbûr ‘Ömer Çelebi’ye ve nisf-ı âharını dahî mersûm Eyüb Çelebi’ye hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve temlik ve teslim edip mezbûrlar dahî hibe-i mezkûreyi kabûl ve hisse-i mu‘ayyenelerini kabz ve ittihâb-ı kabûl eylediler. Ba‘de’l-yevm mülk-i mevhûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î sıhhat-i hibeye hüküm birle hâze’l-vesîka bi’t-taleb ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Molla Hüseyin el- mü’ezzin, ‘Alî bin Derviş, Süleyman Beşe bin ‘Abdullah, Kâsım bin Yûsuf, Ebûbekir bin Fazl, Abdullatîf Efendi el-Hatîb, ‘Ahmed Efendi el-imâm, Circis Ağa, bin Mahmûd Ağa ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 29 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden el-Hâcc Mûrad Beşe bin ‘Abdullah meclis-i şer‘-i şerîf-i şâmihu’l- erkânda işbu râfi‘ü’l-kitâb el-Hâcc Mustafâ tarafından vekîl-i sâbitü’l-vekâlesi olan oğlu Ahmed Çelebi tarafından bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip mülk-i sarîhi olup ‘adedi nâm mevzi‘de vâki‘ bir haddi Katırcıoğlu ve bir haddi Zalını zımmî ve bir haddi Mübârek bağları ve bir haddi Pekinik Çayı ile mahdûd hamâmcı zımmîden iştirâ eyledim ki tekik bağımı bağçesi ve hazanı ve câr-ı olan sulu ve bi’l-cümle tevâbi‘ ve’l-levâhık ile mezbûr Hâcî Mustafâ’ya bir tonluk mor çuka ve yüz kıt‘a riyâlî kuruş bey‘ ve teslim-i mebî‘ edip yedinde semen-i mezkûreye tonluk mor çuka ve yüz riyâlî kuruş tamâmen ahz ve kabz eyledim ba‘de’l-yevm bağ-ı mezkûre keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î ketb. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: (s.30) Bekir Bey ibn Halîl Ağa, ‘Alî Çelebi bin Yûsuf, Bekir Çelebi bin Molla ‘Alî, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 30 / Belge: 1

Dârü’s-saltanatü’s-seniyye Kostantiniyyetü’l-mahmiyyeti’l-mahallât Zincirlikuyu nâm Mahalle sâkinlerinden Dergâh-ı Âlî Yeniçerileri Başçavuşluğundan Kerkük ağası olan fahrü’l-emâcid ve’l-ekârim Velî Ağa ibn Menaş? Gor? meclis-i şer‘-i Muhammedî ve mahfel-i kazâ-yı Ahmediyye-i ‘alîye efdalü’t-tahiyyâtta işbu bâ‘isü’l-kitâb karındaşı Nebi Beşe nâm râcil mahzarında ikrâr ve takrîr-i merâm eyleyip Medîne-i Harput mahallâtından

Hoca Hamâmı kurbunda vâki‘ bir tarafı kendi mülküne ve bir tarafı Arnavutzâde mülküne ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm müntehî taşrada bir sofa ve bir oda ve bir ahur ve içerde beş bâb oda ve eyvan ve havlu ve kenef ve cemî‘i‘t-tevâbi‘ ve‘l-levâhık ve yine mahalle-i mezbûrda bir tarafı Kasâb ‘Osman mülküne ve bir tarafı Doydu? Karı mülküne ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm müntehî evlerimi mezbûr karındaşım Nebi Beşe‘ye hibe-i sahîh-i şer‘iyye ile hibe ve temlîk ve teslim ve ol dahî kabûl ve kabz eyledi. ba‘de‘l-yevm mülk-i mevhûbudur keyfe mâ-yeşâ ve‘l-yehtâr mutasarrıf olsun dedikte sıhhat-i hibeye hükm birle işbu vesîka-i enîka ‘alâ mâ-hüve‘l-hakîka bi‘t-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe vaz‘ ve sâlim olundu. Hurreire fi‘l-yevmi‘s-sâmin fi-şehri Recebi‘l-mürecceb li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: fahrü‘l-akrân ‘İzzetlü Hasan Ağa Kethüdâyeri, fahrü‘l-akrân eş-Şeyh Süleymân Ağa, fahrü‘l-eşbâh Mustafâ Beşe Serdâr, Hâcî Arslan Beşe er-râcil, fahrü‘l-e‘imme Muslî Efendi, Molla Mustafâ el-Kâtib, Yahyâ Çelebi Mehmed Ağa, Mehmed Bey el-Hâcc İbrâhîm, Pehlivan Kasım bin Yûsuf ve gayruhum.

Sayfa: 30 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Erba‘a bi-Tımârdan Mustafâ Ağa mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü‘l-kitâb Mîralây Mustafâ Ağa Bey tarafından husûs-ı âtiyyü‘l-beyâna vekîl olan ‘Alî Çavuş mahzarında bi‘t-tav‘ ve‘r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müşârün-ileyh Mustafâ Bey‘den istikrâz eylediğimiz nakd akçe ve iştirâ eylediğimiz barktan sermayesi cümle hesab olunup vâcibü‘l-edâ ve lâzımü‘l-kazâ yüz otuz kuruş verecek deynim olup edâsına ‘adem-i kudretim olmağla mukâbelesine Depecik nâm karyede mutasarrıf olduğunda üç bin akçe tımâr cemî‘ mahsûlâtın ve sâ‘ir rûsûm ve hukûkun iş bu mâh-ı Cemâziye‘l-âhirin gurreinde üç sene kâmiline dek mahsûlâtın ve hukûk-ı rûsûmâtın bey‘ ve tefvîz edip ol dahî meblâğ-ı mezkûr mukâbelesinde kabûl ve kabz edip de yine takas edecek oldu dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü‘l-mezbûr ‘Alî Çavuş dahî vekâleti tasdik ve kabûl edip gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Recebi‘l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Kaçarzâde Bekir Efendi, Vanlı İbrâhîm Ağa, Kürd Ahmed, Uç Ağa Çelebi, Seyyid Hüseyin Çelebi ve gayruhum mine‘l-huzzâr.

Sayfa: 30 / Belge: 3

Medîne-i Harput mahallâtından Hâcılı Mahallesi sâkinlerinden Fâtıma bint-i ‘Abdulgaffâr Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü’l-beyâna Fazlullah Çelebi ibn Mehmed Efendi ve Molla Mehmed bin ‘Abdurrahman nâmların şehâdetleri ile sâbitü’l-vekâle olan olan Mehmed Bey ibn el-Hâcc Mîrzâ Bey nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i vâcibü’t-teşrîfde Mersûme Beyoğlu râfî‘ü’l-kitâb Hüseyin Çelebi bin ‘Alî mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem merkûmân mahalle-i mezbûre bir bâb sofa ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb kiler kapı aralığı dek kenefle cemî‘ kadîmî tevâbi‘ ile mülk-i menzil evlerini merkûm Hüseyin Çelebiye seksen akçe bir kuruş olmak üzere hurda hesabı üçyüz kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen-i ma‘dûd ve teslîm-i mebî‘-i mahdûd eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evler kadîmî tevâbi‘ ile mezbûrûn mülk-i müşterâsıdır. (s.31) keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Hüseyin Çelebi dahî vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik ve kabûl edip sıhhat-i bey‘e hüküm birle bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ hüve’l-hakîka ketb ü terkîm olundu Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahreddin Çelebi bin Mehmed Efendi, Zinnureyn birâderi, ‘Osman Çelebi bin ‘Alî, Kazzâz ‘Ömer bin ‘Alî, Mûrad Beşe bin ‘Abdullah ve gayruhum.

Sayfa: 31 / Belge: 1

Bi’l-fi’l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa‘âdet sa‘âdetlû Hüseyin Paşa -yesserallahu te‘âlâ- bi’l-hayr yeşâ hazretlerinin taraf-ı rif‘atlerinden buyuruldu-i şerîfleriyle husûs-ı âti’l-beyânın mübâşir ta‘yîn buyurulan fahrü’l-akrân Mehmed Ağa nâm kimesne mahfel-i şer‘-i hâtır-ı vâcibü’t-tevkîrde medîne-i mezbûre muzâfâtından Pağnik nâm karye sâkinlerinden ‘Alî Beşe ibn Mustafâ Çelebi nâm kimesne-i şer‘-i şerîf-i ihzâr ve muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip merkûm ‘Alî Beşe’nin kölesi câriyesiyle fî’l-i şenî’ ederken görüp vurup katl ettiği i’lâm olunmağla husûs-ı mezbûr mahallinden su‘âl olunup Efendim Sâhib-i Devlet hazretlerine ‘âyid olan ‘öşrûn taleb ederim dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr ‘Alî Beşe cevâbında “benim câriyem olmayıp bir maknû? kölem vardır zımnımdadır hâşâ sümme hâşâ bu fi’l benden sâdır olmamıştır bî-garaz müslimînden su‘âl olunsun dedikte ‘udûl-i müslimînden sıkât-ı muvahhidînden ahâlî-i karyenin imâmı Molla Mehmed bin ‘Alî ve diğer Mehmed Beşe bin Zülfikar ve Mustafâ bin

Mahmûd ve ‘Alî Beşe bin Sefer ve Ahmed bin Sefer ve diğer Ahmed bin Ferman ve Ahmed bin Mehmed ve Hâcî bin Velî ve Mahmûd bin Ahmed nâm kimesneler meclis-i kazâya hâzırûn olup fi’l-hakîka merkûm ‘Alî Beşe’nin bir maknû? kölesi olup zımmındadır câriyesi olduğu ma’lûmumuz değildir bu husûs-ı merkûm iftirâ-yı mahz? olduğu muhakkaktır diye her biri ‘alâ tarîki’ş-şehâde ihbâr eylemelerine mübâşir-i merkûm mu‘ârazadan men‘ birle gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘-i ketb olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-akrân Mustafâ Ağa Serdâr, Velî Beşe Belam, Mûrad bin Mahmûd, ‘Ömer Efendi el-Hâtib, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 31 / Belge: 2

Medîne-i Harput Kal‘ası sâkinlerinden Bekir bin Mevlûd vâlidesi İsmihân ve hemşiresi Köher nâm Hâtûn tarafından bimâ hüve nehcü’s-sübût vekâli olan diğer oğlu Hüseyin nâm kimesneler mahfel-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde işbu râfi‘ü’l-kitâb Hasan bin mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ı tâm ve takrîr i kelâm edip Kal‘a-i mezbûre vâki‘ bir tarafı Kalender oğlu mülküne ve bir tarafı Mevlûd mülküne ve bir tarafı Karaca oğlu mülküne ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb ot ve bir bâb sofa ve bir bâb tâbhâne ve havlusu ile kenefle ve karlığı ile ve cemî‘ tevâbi‘ ile mülk-i menzil evlerimiz seksen akçe bir kuruş örtmesiyle olmak üzere hurda halı altmışdokuz kuruş bey‘-i bât-ı sahîh kıt‘a ile mebî‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zıkr olan evleri merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârlarını el-mukırr-ı lehü’l-mezbûr Hasan dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey‘ hüküm birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: el-Hâcc Arslan Beşe, Vanlı Gaffâr Bey el-Hatîb, diğer Arslan Bey Vanlı, Dilâver Merdim Hasan Ağa, Molla İsmâ‘îl bin Ahmed, İbrâhîm Bey el-Mîzânî, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 32 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden ‘Âyşe bint-i Ahmed nâm Hâtûn da‘vâ şer‘iyyeti görmeği kendi tarafından Ahmed bin ‘Alî nâm kimesne vekîl nasb ve ta‘yîn eylediklerine

mersûmenin kâmet-i sîmâsını ma‘rifet-i şer‘ ile ‘ârifân olan ‘Osman Beşe ibn Hasan Çelebi ve Bekir ibn Seydi ‘Alî nâm kimesneler şehâdet edip şehâdetleri siz kabûle vâki‘ olduktan sonra vekîl-i merkûm Ahmed dahî vekâle-i mezbûre-i meclis tevkîlde kabûl ve hizmetin edâya te‘ahhüd ve iltizâm itmeğin bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ-hüve’l-hakîka gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe vaz‘ ve teslîm olundu ki lede’l-hâce ihticâc idine. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid Hüseyin Çelebi, Bekir Çelebi Kethüdâ-yı Şehir, Ca‘fer Beşe el-Muhzır, es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 32 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye zımmîlerinden olup mürd olan Kânîk nâm zımmînin sagîr oğulları Arslan ve Karakös nâm sagîrelerin ahvâllerini hıfz ve emvâllerini zabt cem‘i umûrunu görmeğe bir vasî lâzım olmağın nâm kimesne vasî nasb ve ta‘yîn olunup ol dahî vesâyet-i kabûl ve hizmet-i lâzîmesin edâya te‘ahhüd ve iltizâm itmeğin bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ’l-hakîka ketb ve imlâ ve yed-i tâlibe vaz‘ olduki lede’l-hâce ihticâc idine. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hüseyin Ağa Dizdâr, ‘Alî Bey bin Pîrî Beşe, Pehlivan Kasım, Kara Molla Hasan, Minik İlyas Tâlebe ‘Alem ve gayruhum.

Sayfa: 32 / Belge: 3

Medîne-i Harput muzâfâtından İğiki nâm karye sâkinlerinden Elkan veled-i Vartannis ve karındaşı Ohan nâm bâliğa Murâd ve diğerkarındaşı olup mürd olan Kallik nâm zımmînin sagîr oğulları Arslan ve nâm sagîrlerin kıbel-i şer‘den mansûb vasî-i şer‘-isi olan Maksûd nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu râfî‘ü’l-kitâb Mahmûd Beşe ibn Mehmed Çelebi nâm Râcil mahzarında her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûrede bu hudûd ‘akârında vâki‘ bir tarafı Mahmûd Çelebi bin es-Seyyid Yûsuf ve bir tarafı Evak zımmî ve iki tarafı Dayızâde Mustafâ Beşe ile mahdûd mülk-i mevrûs bağçe yerini etrafda söğüt ve kavak eşcârları ile ve kadîmî cârî olan suyu ile zarûret-i nafaka eclî içün işbu merkûm Mahmûd Beşe’ye hurda hesabı üzere kırk yedi kuruş bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen-i ma‘dûd ve teslîm-i mebî‘-i mahdûd eyledik ba‘de’l-yevm sâlîfû’z-zikr olan bağı birine eşcârları ile ve kadîmî cârî olan suyu ile

merkûmun mülk-i müştêrâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırrûn-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan asâleten ve vesâyeten ikrârlarını el-mukırr-ı lehü’l-mezbûr Mahmûd Beşe dahî vicâhen tasdik edip sıhhat-i bey‘ hüküm birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Sâbıkûn

Sayfa: 32 / Belge: 4

Hılâ-yı sûtûrda mestûr olan husûsun mahallinde keşf ve tahrîri için kibel-i şer‘-i mutahhardan bi’t-taleb irsâl olan Fahrû’n-nüvvâb ‘Ömer Efendi mîr-livâ tarafından Mehmed Bey’in zeyl-i kitâbda mestûrû’l-esâmî olan müslimîn ile Medîne-i Harput mahallâtından Meydan Mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn ‘Alî nâm kimesne menziline dâhil ve akd-ı meclis-i şer‘-i şerîf eylediklerinde mezbûr Mehmed Çelebi meclis-i mersûmda takrîr-i kelâm edip zeyl-i kitâbdan üç gün mukaddem altı yaşında sagîre kızım Bint-ihân kendi san‘ı ile mangal üzerine düşüp ekser a‘zası ihrâk-ı bi’n-nâr olmuş idi hâlâ ol eser-i harktan fevt oldu meyyit-i mezbûre nazar olunup vukû‘u üzere keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikte mûmâileyh ‘Ömer Efendi ve mîr-livâ tarafından Mehmed Bey zeyl-i vesîkada mestûrû’l-esâmî olan müslimîn ile sagîre-i mezbûre Binthân nâm meyyite nazâr ve ekser a‘zası ihrâk-ı bi’n-nâr olduğunu müşâhede ve mu‘âyene eylediklerinden sonra vukû‘u üzere mahallinde keşf ve tahrîr ba‘dehu gelip meclis-i kazâda her birine haber vermeğin hâzihi’l-vesîka bi’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî’l-yevmi’l-hâmis ve’l-ışrîn şehr-i Şa‘bân li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Alî Bey ibn İbrâhîm Çelebi Bulgarzâde, es-Seyyid ‘Alî bin es-Seyyid Mahmûd, es-Seyyid Hasan bin Mehmed, es-Seyyid ‘Abdurrahman bin Mehmedcan, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 33 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Hinsor nâm karye sâkinlerinden ‘Âyşe bint-i ‘Osman Paşa nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü’l-beyâna bimâ hüve nehcü’s-sübût vekîl-i olan zevci Mustafâ Bey nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü’l-kitâb ‘Alî Bey bin ‘Abdullah mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûrân yine merkûm ‘Alî Bey ile münâza‘â elyediği hudûd-ı ‘inde’l-ahâlî ve’l-cirân ma‘lûm bir çiftlik sulu ve susuz

zimmîlerin hakk-ı tasarrufunu sipâhî ma‘rifetiyle tefvîz ve harâbe ev yerlerini ve ma‘mûr hanını ve harâbe han yerini bi‘l-cümle yüz bütün kâmilü‘l-vezn ve‘l-ayâr riyâlî kuruş bey‘ ve tefvîz edip bey‘ ve tefvîz mukâbelesinde zikr olunan semen-i ma‘dûdu mersûm yedinden alıp kabûl ve kabz edip teslîm-i mebî‘ eyledim, ba‘de‘l-yevm sâlifü‘z-zikr olan çiftlik sulu ve susuz topraklar ve harâbe evleri ve han, harâbe han yeri merkûmûn mülk-i müşterâsı hakk-ı müfevvizdir, keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan vekâleti ikrâr-ı sahîhini el-mukırrü lehü‘l-mezbûr ‘Alî Bey dahî vicâhen tasdîk ve kabul hâzihi‘l-vesîka gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi‘l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Fahrü‘l-akrân Velî Ağa, Mahmûd Ağa Hoğulu, Oğlu ‘Alî Çavuş, Süleymân Ağa el-Za‘im, Hasan bin Eyüb, Eyüb Beşe bin Molla Kasım ve gayruhum.

Sayfa: 33 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Beki nâm zimmîye tarafından husûs-ı âtiyyü‘l-beyâna bi-mâ hüve nehcü’s-sübût vekîli olan Hamza ibn ‘Alî mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü‘l-kitâb es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibn ‘Abdurrahman nâm kimesne mahzarında bi‘l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip târîh-i kitâbdan on iki sene mukaddem müvekkilem mezbûrenin vâlidesi Anabeki nâm zimmî Ozan nâhiyesinde vâki‘ ma‘lûmetü‘l-hudûd babasından müntakil mülk-i mevrûs bağını cârî olan suyu ile ve yolu ile mezbûre sagîre iken zarûret-i nafaka için bey‘-i bât ile bey‘ edip merkûm es-Seyyid Hüseyin mutasarrıf iken müdâhale edip da‘vâ etmeğin zarûret-i ecli için bey‘ olduğunu mersûmûn tahkîki olmağla mukaddemen vâlidem merkûme Anabeki mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çelebi’ye on iki kuruşa bey‘ eylediği benim dahî makbûlümdür deyip beni tesciline vekîl eyledi. ba‘de‘l-yevm husûs-ı mezbûra müte‘allık da‘vâ ve nizâ‘ı olmayıp kat‘-ı nizâ‘ oldular sâlifü‘z-zikr olan bağ-ı mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü‘l-mezbûr es-Seyyid Hüseyin dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe‘t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Recebi‘l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: ‘Osman Efendi el-hatîb, Molla Hüseyin el-imâm, ‘Alî Bey ibn Pîri Beşe, Bekir Beşe ibn Ahmed kethüdâ, İbrâhîm ibn Timur ve gayruhum.

Sayfa: 33 / Belge: 3

Medîne-i Harput muzâfâtından Muri nâm karye sâkinlerinden Sefer nâm zimmî mahfel-i kazâda ve lâzımü'r-rızâ işbu râfî'ü'l-kitâb Ahmed Çelebi ibn el-Hâcc Mustafâ mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı molla? kendiliğinden? tarîk ve bir tarafı kirsiya? ve iki müşterî-i mezbûrûn bu hudûd ile mahdûd bir kıt'a sulu tarlamin hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle otuz beş hurda tefvîz edip mukâbele-yi tefvîzde olan semen-i mezkûreyi mezbûr Ahmed Çelebi yedinden alıp kabûl ve kabz eyledim. ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bir kıt'a tarlamdaki cârî olan suyu ile mezbûrûn mülk-i müfevvizidir keyfe mâ-yeşâ yuhtâr mutasarrıf olunsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Ahmed Çelebi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr. fi şehr-i Recebi'l-ferd li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Efendi el-hatîb, Halîl Bey bin Büyük el-Hâcc Bey, 'Osman Efendi Molla Hüseyin el-imâm, Derviş Bey bin 'Osman Çelebi, 'Alî Beşe bin Tütüncü Bekir, Dayızâde ustafa Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 34 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Havvâ bint-i 'Ömer nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl-i olup zevci olan Feyzullah ibn Mehemmed Efendi nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfî'ü'l-kitâb Mahmûd Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûrânın Arslaniye Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Mevlûd mülküne üç tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir bâb sofa ve bâb kış evi ev damısıylâ ve fevkânî eyvanıylâ ve havlusu ve kenefle merkûm Mahmûd Beşe kırk altı hurda kuruş bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan evleri kâdimî ve tevâbi' ile mezbûrânın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yuhtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vekâleti ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mahmûd Beşe dahî vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkik edip sıhhat-i bey' hüküm birle bu vesîka 'alâ mâ-hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb olundu. fi-evâhir-i şehr-i Recebi'l-ferd li-sene 1074.

Şuhûdü'l-hâl: 'Alî Bey bin Pîrî Beşe, Bekir Beşe Mahmûd Beşe, Bekir Çelebi bin Muslî, 'Ömer Çelebi ibn Murtaza Beşe, Molla İsmâ'îl bin Ahmed ve gayruhum mine'l-

huzzâr.

Sayfa: 34 / Belge: 2

Medîne-i Harput'ta vâki' havâss-ı hümayûn kurâlarına cümle ma'rifetiyle melik olan Hocas nâm zımmî mahfel-i kazâda Bekir Beşe nâm râcil muvâcehesinde takrîr-i merâm edip târîh-i kitâbdan dokuz ay kadarıyla havâss-ı mezbûr re'âyâları beni vekîl edip mevzi'î umûrları için Âsitâne-i Sa'âdet'e göndermişler idi biz dahî varıp birkaç kıt'a emr-i şerîf ve mübâşir getirip alınan emr-i şerîfin harcı ve ta'yîn olunan mübâşir merkûmun ücreti için mesfûr Bekir Beşe'den otuz beş bin akçe karz almıştım hâlâ sâlifü'z-zikr olan meblâğ-ı mezbûru havâss-ı mersûm re'âyâlarından hüsn-i rızâlarıyla ve ma'rifet-i şer'le cem'ine mezbûr Bekir Beşe ta'yîn olunmuştur. Zikr olunan akçeden yirmi sekiz bin yüz yirmi beş akçesini cem' ve tahsîl eyleyip bâkî kalan altı bin sekiz yüz yetmiş beş akçesini dahî ben ve Mornikli Ocağ oğlu ve İğikili Ehun ve Pekinikli Mûrad ve Hırhikli Dubenk ve Vertetilli Kaz nâm kimesneler ile biri birine kefil-i bi-mal olmağla edâ eylemek su'âl olunsun dedikte mezbûr Bekir Beşe ol mikdâr akçeyi cem' ve tahsîl bâkîsini dahî mezbûrûndan alıp kabz eyledim diye ikrâr edip ketb ve tahrîr olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Recebi'l-ferd li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'il Efendi, Circis Bey, Molla 'Alî el-imâm, Molla Mevlûd Beşe Molla 'Osman, İbrâhîm Çelebi ve gayruhum.

Sayfa: 34 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan vefât eden 'Abdullah nâm Râcilin sagîre oğulları Halîl 'Alî nâm sagîran babalarından irsâle intikâl eden emvâllerini hıfz ve ahvallerini zabta bir vasî lâzım olmağın kıbel-i şer' den İskender nâm kimesne vasî-i mansûb ve ta'yîn olunup ol dahî vesâyet-i kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya te'ahhüd ve iltizâm etmeğın bu vesîka-i enîka 'alâ mâ'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe vaz' ve teslîm olundu ki lede'l- hâce ihticâc idine Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi el-hatîb, Hüseyin Efendi el-mü'ezzin, Mustafâ Bey Mîralây, Diğer Mustafâ Ağa Serdar, el-Hâcc Arslan Beşe bin Selîm ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 34 / Belge: 4

Medîne-i Harput muzâfâtından Ankuzı nâm karye sâkinlerinden Mehmed ve karındaşları Saka Hüseyin ve Tütüncü ‘Alî Bey mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü’l-kitâb Hüseyin Ağa mahzarında bi’t-tav‘ve’r-rızâ her biri takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûrede vâki‘ babamızdan intikal eden sulu ve susuz topraklarımızın hakk-ı tasarrufunu izn-i sâhib-i arz ile tefvîz kıt‘a üzere ve ma‘mûr ve harâbe evlerimizi ve tut bağçemizi sâ‘ir mu‘ayyen bağçelerimizi bey‘-i bât ile Hüseyin Ağa’ya altı kuruş bey‘ ve tefvîz ve teslim edip altı kuruşa ahz ve kabz eyledik ‘alâkamız kalmadı keyfe mâ yeşâ’ mutasarrıf olsun dedikte gıbbe’t-tasdîk ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i Recebi’l-ferd li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Osman Çavuş za‘îm, Liceli Rıdvan Beşe, Hâcî Arslan, Cum‘a Üngüz? Kelem? Koruklu? Oruç? ‘Îsâ, Perencî? Seyyid Zülfikâr, Elmas oğlu Ya‘kûb Dilâver, Selîmzâde? Seyyid Hasan ve gayruhum.

Sayfa: 35 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden ‘Abdullah Beşe nâm müteveffânın sagîr oğulları Halîl ve ‘Alî sagîrlerin kıbel-i şer‘den vasî-i mansûbu İskender nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü’l-kitâb ‘Alî Şâh mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ Sâre Hâtûn Câmi‘-i’nin mü‘ezzinine vakf ve harâbe-müşrif olan mazmânhanenin hâkeri müteveffâ-yı mezbûr ‘Abdullah Beşe’ye câmi‘-i mezbûrûn mütevellîsi izn-i şer‘le kırk kuruşa bey‘ edip ol dahî otbâ? eyleyip senede bir kuruş müteveffânın zimmetinde kalmağın hâlâ mü‘ezzin olan Bekir Çelebi taleb edip ve yetîmlerin dahî nafaka ve kisve-i zarûretleri olmağla vakf-ı mezbûrûn vereceği deyn-i müsbiti ve yetîman-ı mezbûrânın zarûret-i nafaka ve kisveleri ecli için mahalle-i mezbûrede vâki‘ müteveffâ-yı merkûm babalarından müntakil bir tarafı İbrâhîm mülküne ve bir tarafı Sucu mülküne ve bir tarafı el-Hâcc Bekir mülküne ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb evden eyvânıyla ve tamâmı? ahurı ile ve havlusu ve kenefiyle müştemil yeri vakfı olan evlerin binâsını doksan hurda kuruş bey‘-i bât-ı sahîh-i ile bey‘ edip semen-i mezkûrun kırk hurda kuruşun vakf-ı mezbûrûn mütevellîsi ma‘rifetiyle mü‘ezzin-i mersûm Bekir Çelebi’ye teslim edip bâkî kalan elli hurda kuruşun mezbûrân yetîmlerin nafaka ve kisveleri için alıp kabz eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evlerin binâsı mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun câmi‘-i mezbûra senede bir vakiyye revgan-ı çerâğ yer icâresi? vere dedikte mukırr-ı mezbûrun

minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vesâyeten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr 'Alî Şâh dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi el-hatîb, Molla Hüseyin el-mü'ezzin, Mustafâ Bey Mîralây, diğeri Mustafâ Ağa Serdar, Ahmed Ağa Çeribaşı, el-Hâcc Arslan Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 35 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mahmûd bin Süvar nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb diğeri Mehmed bin 'Alî mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil-i taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Müridi toprağında vâki' bir tarafı Çoban oğlu Hüseyin yanına bu hudûd ile mahdûd bağı ve bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle Döğeri suyu ile ve kadîmî tevâbi' ile ve levâhıkıyla merkûm Mehmed'e bey'-i bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağ bağçe ve sular ve kadîmî tevâbi' ile ve hazânıyla merkûm Mehmed Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mehmed dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip vesîka-i enîka ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Yahyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Bostancıoğlu Mehmed, Ahmed Karındaş, Hasan bin Handan, Karacazâde Hüseyin Bey Oğlu Hasan, Çobanoğlu Hüseyin, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 36 / Belge: 1

Medîne-i Harput'da Şehir Kethüdâsı olan Bekir Çelebi ve sâ'ir esnâf tâîfeleri bi'l-cümle meclis-i şerîfe gelüp her biri izhâr-ı tezallüm eyledikleri Medîne-i mezbûre sâliyâne vâki' oldukda esnâf üzerine tahammül olup her esnâf tahmîline göre olunmayıp ba'zı esnafa ziyade ve ba'zına noksan olmağla nice fukarâyâ te'addî olup edâsına iktidarları olmadığı ecilden Kethüdâ-yı mezbûr cümle esnâf tâîfesi ma'rifetiyle her esnâfın tahammülüne göre tahammül olup her yüz başına ne düşerse ta'yîn olunduğu üzere vermede muhalif olunmayıp edâ eyleme râzılar olduğumuz tahrîr olsun dedikte birebir esnâfı her yüz kuruşa

beyyinelerinde elli kuruş tahmîl olup esnâf-ı mezbûrân Şeyh es-Seyyid ‘Alî Çelebi ve sâ’irleri minvâl-i meşrûh üzere vermede muhalefet etmeyip râzılar olduklarına bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ-hüve’l-hakîka gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Ömer Efendi el-Hatîb, es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Hasan Efendi, es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 36 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Râziye bint-i Velî nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü’z-zikre bi-mâ hüve nehcü’s-sübût vekîl olup oğlu Halîl bin Mustafâ nâm kimesne mahfel-i kazâda ve lâzımü’r-rızâda Medîne-i mezbûre muzâfâtından Hüseyin nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Budak mahzarında iddi‘â edip müvekkilem mezbûrenin babası müteveffâ Velî’den ‘âiid olan karye-i mezbûrede vâki‘ ma‘lûmetü’l-hudûd ve Dügün? bağını dayım Bekir kendi hissesiyle ma‘ân fuzûlen bey‘ eylemişdir izn-i şer‘le müvekkilem vâlidemin hisse-i şâyi’ası teslîm olunması matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr Hasan cevâbına Velî nâm kimesne vefât eyledikte oğlu merkûm Bekir ile kızı mersûm Râziye diğer kızı Döne’den edip mezbûre Döne müteveffâ olup oğlu İbrâhîm vâlidesine âiid olan hissesi mukâbelesinde ‘alâ sebîli’s-sulh ve’t-tehârüc bir harâbe ev yerini alıp kabûl ve kabz eyledi ve merkûme Râziye dahî bağ-ı mezkûrde ‘âiid olan hisse-i şâyi’asının akçesini karındaşı merkûm Bekir yedinden alıp fasl olunmuştur diye cevâb vermeğin mezkûran İbrâhîm ve Râziye ihzâr-ı husamâ olup istifsâr olundukda İbrâhîm vâlidesi hissesi mukâbelesinde sâlifü’z-zikr harâbe ev yerini alıp kabûl eylediğini i’tirâf edip mersûm Râziye baği mezkûrdan düşen hissesini karındaşı mezbûr Bekir yedinden almayup bir vechle bey‘ine rızâ vermediğine yemîn teklîf oldukda mezbûre Râziye halef-i billâhi’l-‘aliyyi’l-‘azîm eyleyip zikr olan bağın dört sehmden bir sehm hisse-i şâyi’ası mesfûreye hüküm teslîmine tenbîh birle bu vesîka-i enîka gıbbe’t-tasdikî’ş-şer‘-i ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Alî Bey bin Pîrî Beşe, es-Seyyid ‘Osman Efendi, Munzurzâde Hüseyin Çelebi, Seyyid ‘Osman Âkif, ‘Ömer Efendi el-Hatîb ve gayruhum.

Fi'l-asl Çemişgezek kazâsına tâbi' Kergâh nâm karye sâkinlerinden Şâhverdi bin Şâh Hüseyin nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Hüseyin bin Cano mahzarında ikrâr edip karye-i mezbûre 'akârında vâki' sekiz kıt'a sulu ve bundan mâ'adâ susuz tarlalarımın hakk-ı tasarrufların sâhib-i arz ma'rifetiyle tefvîz ve yine karye-i mezbûrede vâki' bir kıt'a harâbe bağ tarlalarına dört bâb harâbe ev yerine havlusuyla müştemil kapusu önünde bir kıt'a bağçesini eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve kadîmî tevâbi' cârî olan suyu ile ve iki kıt'a bostan yerini ve tarlaların etrafında olan söğüt ve kavak eşcârları ile ve tat pınarı demeyle ma'rûf nâm mevzi'ide vâki' hissemi ve tut bağçemde olan yedi dut ağaçları ve ma'lûmü'l-hudûd kom işbu merkûm Hüseyin'e ikiyüz hurda (s.37) kuruş bey' bât-ı sahîh ile bey' ve hakk-ı tasarrufunu tefvîz eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan sulu ve susuz topraklar ve evler ve bahçeler merkûm vech-i meşrûh üzere merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun zikr olunan semen-i mezkûre merkûm yedinden bi't-tamâm alup kabûl ve kabz edip teslîm-i mebi' eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Hüseyin dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i şehri Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mîr Mustafâ Ağa Han, Köçek bin Hızır, Kâzım bin Cum'a bin Kul Ahmed, Velî bin Hüseyin, İlhan bin Hüseyin, Kul bin Serkan, Ca'fer bin Kâzım, Sefer bin Ca'fer, Mehmed Beşe bin 'Abdullah, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Medîne-i Harput sâkinlerinden 'Alî ibn Hızır nâm kimesne mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre sâkinlerinden Mihribân bint-i nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl-i olan 'Osman Çelebi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip medîne-i mezbûre mahallâtından Salakhane Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem müteveffiye olan Sultân bint-i Hâcî nâm hâtûnun terekesin nizâsı? ferağ? Verâsetini bana muhâmeredir? diye ahz ve kabz edip müahhizen? müteveffiye-i merkûmenin ben 'ammîsi oğlu olup gibbe's-şer'-i irsen bana intikâl eder mersûm Mihribân kâbız-ı muhallefât olmağıyla vekîl merkûm muvâcehesinde mezbûrenin 'ammîsi oğlu olduğum isbât olunup mücîbü't-tasviye? merkûmenin terekesini ahz ve kabz eylemek matlûbumdur dedikte mezbûr 'Alî merkûm Sultân'ın 'ammîzâdesi olduğuna vekîl 'Osman Çelebi inkâr ile

mukâbele etmeğin ferâğı? merkûmun takrîrine muvâfık ve kelâmına mutâbık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Mehdî bin Mahmûd ve Mevlûd bin Halîl nâm kimesneler li-eclî’ş-şehâde meclis-i kazâya hâzırân olup fî’l-hakîka müteveffâ Sultân Hâcî nâm kimesnenin sulbiye kızı ve merkûm ‘Alî dahî Hızır nâm kimesnenin sulbi sahîh oğludur mezbûrân Hızır ile ‘Alî li-ebeveyn karındaşlar olup babaları (boşluk) nâm kimesne olduğunu biliyoruz husûs-ı mezbûra şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyeti şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonar mersûm Mihribân’ın kabz eyledi eşyâları merkûm ‘Alî’ye teslim olunmasına tenbîh birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-müderrişîn ‘Osman Efendi, Mehmed Efendi el-imâm, Ahmed Ağa bin Ca‘fer Ağa, ‘Alî Beşe bin Mustafâ Çelebi, es-Seyyid ‘Osman Ağa

Sayfa: 37 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Kiğivenk nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Ahmed nâm müteveffânın sagîre kızı Na‘ime nâm sagîrenin ahvalini hıfza ve emvâlini zabta bir vasî lâzım olmağın taraf-ı şer‘den ‘ammîzâdesi Şahin Bey vasî-i nasb ve ta‘yîn olunup ol dahî hizmet-i vesâyeti kabûl ve cem‘i umûrun görmeğe müte‘ahhid ve iltizâm etmeğin bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ’l-hakîka gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-müderrişîn ‘Osman Efendi, ‘Osman Çavuş el-za‘im, Fahrü’l-eşbâh Hasan Ağa, Zekeriyâ Efendi, bin Mehmed Ağa, es-Seyyid Hasib ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 38 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Hoş nâm karye sâkinlerinden Emîne bint-i el-Hâcc Pîrî nâm Hâtûn mahfel-i kazâda şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde Mustafâ ibn İbrâhîm mahzarında takrîr-i da‘vâ edip karye-i mezbûre toprağında vâki‘ Düğün? bağı karîb merkûmân kom olup koyunların bağı mezkûre ilka ve harâbe-müşrif eylemiş eder su‘âl olunup kararı ref’ olunmak matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr Mustafâ cevâbında fî’l-hakîka mezbûrenin bağı kurbunda kırk altı seneden mütecâviz kom olup mersûmun bağı

sonradan ‘ızsız olunup ihdâstır mezkûr komun içinde koyunlarımı katlayıp kasdıyla bağını ilkâ etmemişdir ve haber-i âgâhım yoktur diye bi’l-küllîyyen inkâr ile mukâbelesinde etmeğin istihlâf oldukda halef-i billâhi’l-’azîm eyledikten sonra zikr olan bağı mezbûre Emîne’den su’âl olunup muhdes ve kom-ı kadîm mu’terife olmağın mu‘ârazadan men‘ birle bu vesîka-i enîka ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-e’imme Mehmed Efendi, Ebûbekir Efendi, ‘Alî Bey Bulfazâde, el-Hâcc Arslan Beşe, Şeyh ‘Alî bin Rıdvân, Mahmûd bin ‘Ömer ve gayruhum.

Sayfa: 38 / Belge: 2

Defter oldur ki müteveffîye Sultân nâm hâtûnun muhallefâtın beyân eder.

Kazgan-ı sagîr ‘aded 1, 4 kuruş;

teşt ‘aded 1, 5 kuruş;

sahan ‘aded 1, 1 kuruş;

üsküre ‘aded 1, 5 kuruş;

tabak ‘aded 1, 2 kuruş;

sini sahan ‘aded 1, 3 kuruş;

tabak ‘aded 1, 1 kuruş;

hamâm leğeni ‘aded 1, 4 kuruş;

bakırcı ‘aded 1, kıymet 1 kuruş;

yastık ‘aded 1, 1 kuruş;

minder ‘aded 1, 2 kuruş;

münakkaş yorgan ‘aded 2, kıymet 2 kuruş;

sac ayağı ‘aded 1, kıymet 1 kuruş;

yün perdesi ‘aded 1, kıymet 1 kuruş;

kılınç ‘aded 1, kıymet 1 kuruş;

cacîm ‘aded 1, kıymet 1 kuruş;

ka'liger? 'aded 1, kıymet 2 kuruş;

evler bab 'aded 4, 165,5 kuruş.

Cem'an yekûn iki yüz altmış beş buçuk kuruştur.

Sayfa: 38 / Belge: 3

Medîne-i Harput muzâfâtından Hoş nâm karye sâkinlerinden olup Mustafâ ibn İbrâhîm nâm kimesneler meclis-i şer'a gelip karye-i mezbûre sâkinlerinden Dilâver nâm kimesne ihzâr ve muvâcehesinde iddi'â idüp merkûm Dilâver bana gözlü kedi diye şetm eyledi su'âl olunup mûcebi icrâ olunmak matlûbûmdur dedikte gıbbe's-su'âl 'akîbe'l-inkâr beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden es-Seyyid Mahmûd bin Mahmûd ve Maksûd bin Şemseddîn nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup fî'l-hakîka merkûm Mustafâ'ya mezbûr Dilâver gözlü kedi diye şetm eylediğini işitdik husûs-ı mezbûra şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri kabûle olunup gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mahmûd Çelebi, Molla Receb, Durak ve gayruhum.

Sayfa: 38 / Belge: 4

Medîne-i Harput muzâfâtından 'Alîşam nâm karye sâkinlerinden 'Âyşe bint-i Ahmed nâm Hâtûn tarafından bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl-i olan Ahmed bin 'Alî nâm kimesne mahfel-i kazâda ve lâzımü'r-rızâda karye-i mezbûrede olup bundan akdem vefât eden Cebrâ'il nâm müteveffânın kebîr oğulları Kaya ve Mehmed ve sagîr oğulları Halîl ve Mustafâ nâm sagîrlerin kıbel-i şer'den mansûb vasî-i şer'-ileri 'Osman Beşe mahzarlarında bi'l-vekâle (s.39) takrîr ve da'vâ edip müvekkilem mezbûre 'Âyşe Hâtûn'un babası Ahmed nâm kimesne vefât edip vâlidesi müteveffâ Cebrâ'il alup müteveffâ-yı mezbûr babasının karye-i mezbûre vâki' ma'lûmetü'l-hudûd evlerini iki kıt'a ma'lûmetü'l-hudûd bağçesini Ozanönü ma'rûf nâm mevzi'de vâki' bağçe yerini ve iki re's öküz ve bir kazgan ve bir teşti zabt edip kendü vefât etmekle mezbûrûn kâbız-ı muhallefât olmaların zikr olan eşyâ ve emlâkların teslîm olunmasın taleb ederim dedikte gıbbe's-su'âl mezbûrlar sâlifü'z-zikr olan emlâk ve eşyâlar merkûm 'Âyşe'nin babası mâlî olduğunu inkâr ile mukâbele eylemeğin

vekîl merkûmân takrîrine muvâfık ve kelâm-ı mutâbık beyyine taleb oldukda ‘udûl-i müslimînden Molla Mustafâ Ağa bin Pîrî ve Cebrâ‘il ibn Resûl nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i kazâya hâzırân olup fi‘l-hakîka sâlifü‘z-zikr olan emlâk ve eşyâlar merkûm ‘Âyşe’nin bası (babası) müteveffâ Ahmed’in mâlî olup müteveffâ Cebrâ‘il mezbûrânın vâlideşi tezvîc edip kendisi zabt eylemiş idi mezkûrun emlâk ve eşyâları mezbûre ‘Âyşe’nin babası mâlî ve verâseti merkûme münhasıra olduğunu biliyoruz husûs-ı mezbûra şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki‘ olup teslîmine tenbîh birle gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Ömer ibn Şâh ‘Alî, Halîl ibn Pîrî ‘Alî, ‘Ömer bin Hüseyin ibn ‘Abdi ‘Ömer, Mehmed ibn Hâcî, Kürd Yûsuf nâm kimesne, es-Seyyid Halîl Göründük?

Sayfa: 39 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Kiğivenk nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Ahmed nâm müteveffânun sulbi kızı Naime nâm sagîrenin kıbel-i şer‘den vasî-i mansûb olan işbu bâ‘is-i hâze’l-kitâb Şahin Bey mahfel-i kazâda şer‘a gelip takrîr-i kelâm edip sagîre mezbûreye babası müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtından irs-i şer‘i ile intikâl eden malından nafaka ve kisve ve süknâ ve hizmet edecek hüddâm ve sâ‘ir mühimmât-ı lâzimesi için yevmiye otuz akçeye takrîr olunmak taleb ederim dedikte hâkim-i mevki‘-i müstetâb vech-i meşrûh üzere sagîreyi mezbûre babası müteveffâ-yı mezbûreden intikâl eden mâlından nafaka ve kisve süknâ ve hizmet edecek hüddâm ve sâ‘ir harc-ı lâzimesi için târîh-i kitâbdan yevmî otuz akçe takdîr ‘inde’l-ihîtyâc istidâne vakt-ı zaferde rücû’a mezbûr Şahin Bey’in izin vermeğin gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi’l-ferd sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-eşbâh Hasan Ağa Kethüdâyeri, Mustafâ Çelebi Hozekdekli, Kara İbrâhîm, es-Seyyid Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa: 39 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mahmûd Beşe nâm müteveffânun sagîr yetîmi ‘Alî nâm sagîrin ahvalini hıfza ve cem‘i umûrunu görmeğe bir vasî lâzım olup vâlideleri Rahîme nâm Hâtûn kıbel-i şer‘den

vasî-i nasb ve ta'yîn olunup hizmet-i vesâyeti kabûl ve cem'î umûrun görmek müte'ahhid olmağın gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa ibn Davûd Beşe, es-Seyyid 'Osman Efendi, 'Alî Bey Sabri Beşe, Mustafâ Çelebi Hızırzâdegân?, Velî Beşe, 'Ömer ibn Ahmed ve gayruhum.

Sayfa: 40 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mahmûd Beşe nâm müteveffânın sagîr oğlu 'Alî nâm sagîrin kıbel-i şer'den mansûb vasîsi olan vâlidesi Rahîme nâm Hâtûn mahfel-i kazâda ve lâzımü'r-rızâda işbu râfî'atü'l-kitâb Molla Mahmûd ibn Molla Ahmed ve Hızır Beşe ibn 'Alî mahzarlarında ve mayeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' müteveffâ zevcim Mahmûd Beşe'nin taht-ı tasarrufunda iken vefât edip sagîr merkûm 'Alî ile karındaşı Hüseyin'e intikâl eden bir çiftlik toprakların nısfı çiftlik merkûm 'Alî'nin sulu ve susuz topraklarını zirâ'at ve hırâsete kâdir olmayıp ve hem zarûret-i nafaka ecli için merkûmân Molla Mahmûd ile Hızır Beşe'ye 'ale'l-iştirâk hakk-ı mutasarrıfın sâhib-i arz ma'rifetiyle seksen akçe bir kuruş olmak üzere yetmiş hurda kuruşa bey' ve tefvîz eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan nısf-ı çiftlik arâzi-i kadîmin cârî olan suyu ile merkûmânın mülk-i müşterâları ve hakk-ı müfevvizileridir keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsunlar ve semen-i mezkûre mezbûr kısımlar nafakası ecli için alup kabz eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki' olan mayeten ikrâr-ı meşrûhasını el-mukırrü lehü'l-mezbûrân Molla Mahmûd ve Hızır Beşe kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Receb li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, es-Seyyid 'Osman Efendi, 'Alî Bey bin Pîrî Beşe Mustafâ Çelebi Sipahi, Velî Beşe nâam er-Racîl, Kulaoğlu 'Osman Beşe, İsmâ'îl bin Receb, Ahmed bin Mahmûd, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 40 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mahmûd Beşe ibn Hüseyin Çavuş nâm müteveffânın bâliğ oğlu Hüseyin nâm kimesne mahfel-i şer'-i şerîfde ikrâr ve i'tirâf edip karye-i mezbûre toprağında vâki'

müteveffâ babamın mutasarrıf olup karındaşı ‘Alî ile bana intikâl edip müşâ’ müşterek olduğumuz bir çiftlik toprağından bana hissesi ‘âyid olan nısf-ı çiftlik sulu ve susuz topraklarımın hakk-ı mutasarrıfın sâhib-i arz ma‘rifetiyle işbu merkûmân Molla Mahmûd ile Hızır Beşe’ye ‘ale’l-iştirâk seksen akçe bir kuruş olmak üzere hurda hesabı yetmiş kuruş tefvîz edip mukâbele-i tefvîz olan meblâğ-ı mezkûre merkûmân yerlerini alup kabûl ve kabz edip teslîm bey‘ eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan nısf-ı çiftlik sulu ve susuz topraklarından cârî olan suyu ile merkûmânın mülk-i müfevvizileridir keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsunlar dedikte hakk-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırratu’l-mezbûrân Molla Mahmûd ve Hızır Beşe dahî her biri vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn.

Sayfa: 41 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mahmûd Beşe nâm müteveffânın kebîr oğlu Hüseyin ve zevce-i metrûkesi Rahîme nâm Hâtûn kendi tarafından asâleten müteveffâ-yı merkûmun sagîr oğlu ‘Alî ve sagîre kızı Hadice nâm sagîrelerin kibel-i şer‘den mansûb vasîleri olup vesâyeten mahfel-i kazâda işbu işbu râfi‘ü’l-kitâb Yûsuf Beşe ibn ‘Abdullah mahzarında her biri asâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre akâratda vâki‘ müteveffâ-yı merkûm Mahmûd Beşe İbrâhîm nâm kimesne ile müşâ’-ı müşterek mutasarrıf oldukları tekik bağın nısfı irs-i şer‘le bizlere intikâl edip ve nısf-ı âharı dahî müteveffâ-yı merkûm İbrâhîm’in kızları İsmihân ve Ümmühani nâm Hâtûnlara intikâl etmeğın kendi haklarını emânet eden nısf-ı hakkı tekik bağımızı merkûm Yûsuf Beşe’ye ikibin akçeye bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik dediklerinde mezbûre İsmihân Hâtûn tarafından bimâ hüve nehcü’s-sübût vekîl olup zevci olan Bekir Çelebi ibn ‘Osman Çelebi mersûme Ümmühani tarafından vekâleti sâbite olan zevci Velî Beşe nâm kimesneler dahî merkûm Yûsuf Beşe muvâcehesinde her biri ikrâr edip müvekkiletân-ı mezbûretân sâlifü’z-zikr olan mülk-i mevrûs nısf-ı hisse tekik bağını yine merkûm Yûsuf Beşe’ye ikibin akçeye bey‘-i bât-ı sahîh ile mebî‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan ma‘lûmü’l-hudûd tekik bağı cümleten merkûmun mülk-i müştêrâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dediklerinde makrûn mezbûrûnun minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrârların el-mukırrü lehü’l-mezbûr Yûsuf Beşe dahî

vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Receb li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid 'Osman Efendi, 'Alî Bey Bulgarzâde, Hızır Beşe er-Racîl, Mustafâ Beşe bin Hûdaverdi, Molla Mahmûd bin Melîk Ahmed, 'Ömer Bey Çavuş Karındaşı ve gayruhum.

Sayfa: 41 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Kiğivenk nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Han Ahmed nâm müteveffânın karındaşı oğlu Şahin Bey kendi tarafından asâleten ve müteveffâ sagîre kızı Naime nâm sagîrenin kibel-i şer' den mansûb vasîsi olup vesâyete mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre kal'ası sâkinlerinden Mahmûd Ağa ibn Ahmed nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve hemşîresi Şahime Hâtûn tarafından bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl olup muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip merkûm Mahmûd Ağa'nın diğeri hemşîresi olup bundan akdem müteveffâ olan 'Âyşe nâm hâtûn müteveffâ-yı merkûm Han Ahmed'in zevcesi ve kendi hayâtta iken iken merhûm olup evlâdı olmamağla ve verâseti zevci müteveffâ Han Ahmed ve karındaşı Mahmûd Ağa ve hemşîresi Şahime'ye intikâl edip ve merkûm Han Ahmed dahî vefât edip verâseti benim ile sagîre kızı Naime isâbet edip müteveffâ-yı mezbûranın mehrinden ve sâ'ir muhallefâtından merkûm Mahmûd Ağa'ya ve hemşîresi 'Âyşe'ye 'âyid olan müteveffâ-yı merkûm Han Ahmed zimmetinde kalıp hâlâ taleb eylediklerinde dörtbin hesab olunup müteveffânın deyn-i müsbatı ve yetîme-i mezbûre bin zarûret-i nafakası ecli için karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmetü'l-hudûd tekik bağını merkûm Mahmûd Ağa'ya bin sekiz yüz akçeye bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip semen-i mezkûrun dörtbin akçesini merkûmların deyni takas edip (s.42) bâkî kalan dört akçesini yetîme-i mezkûrenin nafakası ecli için olup kabz edip teslîm-i bey' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağ-ı merkûman mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mahmûd Ağa dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Receb li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eşbâh Hasan Ağa, Kapuakran Ahmed Ağa, 'Osman Çavuş ezza'im, Molla Muslî Efendi, 'Ömer Bey Çavuş Karındaşı ve gayruhum.

Sayfa: 42 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinler muzâfâtından Esdere? sâkinlerinden Hüseyin ve Emîrzâ nâm kimesneler mahfel-i kazâda Mustafâ ibn İbrâhîm mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve takrîr-i da'vâ edip karye-i Hoş topraklarında vâki' olan ma'lûmetü'l-hudûd olan komun nısfı merkûm Mustafâ'nın babası müteveffâ İbrâhîm'in nısf-ı âharı babamız müteveffâ Demur'un olup ikisi mâ'an müşâ' müşterek zabt edip mutasarrıflar iken vefât etmelerin hâlâ mezbûr Mustafâ nısf-ı hakkı babamızdan müntakıl komun tasarrufuna mâni' olur su'âl olunup icrâyı hak olunmak matlûbundur dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûr Mustafâ sâlifü'z-zikr olan komun nısfı mezbûrünün babaları mülkü olup irsle kendilere intikâl edip kendiyle müşâ' müşterek oldukları ma'rûf olup 'ale'l-iştirâk mutasarrıf olmalarında tenbîh birle gıbbe't-taleb ketb olundu. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi el-Hatîb, Kaya Efendi bin Mehmed Ağa, Mahmûd Beşe bin Mehmed Çelebi, el-Hâcc Arslan Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 42 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Rahîme nâm Hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olan Mehmed Bey ibn Mîrzâ Bey nâm kimesne mahfel-i şer'-i şerîfde merkûman müteveffânın sagîre kızı Kâfiye nâm sagîrenin kıbel-i şer'den mansûb vasîsi olan 'Alî nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ve ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûre Rahîme müteveffâ-yı merkûm Mehmed hayâtta iken mehr-i müecceli mukâbelesinde bir sırmalı 'isabe tafta peştamal ve bir 'Acem bezi alıp zimmetin ibrâ eylemiş vefâtdan sonra muhalefâtından sümün hissesi mukâbelesinde 'alâ tarîki's-sulh ve't-tehârüc bir kumaş zenne? kaftan ve bir seccâde ve bir tay alıp hissesi mukâbelesinde kabûl ve kabz eyledi zimmeti ibrâ ve iskât eyledi dedikte hakk-ı mezbûran vekâlete ikrârını vasî-i merkûm ve vicâhen tasdik edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i i Receb sene 1074.

Şuhûdü'l-hâl: 'Alî Efendi Mehmed Ağa, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, 'Alî Çavuş Miralay, Timur Ağa ibn Halıkverdi, Mustafâ Çelebi bin Hasan Ağa.

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hamzâ bin Hüseyin ve hemşîresi Rahîme nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olan oğlu Mahmûd nâm kimesneler mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed ibn Civan mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i Pekinik toprağında vâki' bir tarafı 'Abdurrezzâk oğlu Mustafâ Çelebi'nin bağına ve bir tarafı es-Seyyid Mehmed bağına ve bir tarafı Hasrek bağına ve bir tarafı kom ve ba'zen Karakaya bir hudûd ile mahdûd mülk-i mevrûs müşâ' ve müşterek Düğün? bağını müsmiresiyle kâdimî ve tevâbi' ile merkûm Mehmed'e dokuz buçuk hurda kuruşa bey'-i bât-ı sahîh ile mebî' edip kabz-ı semen ve teslîm bey' eyledim. Ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağ ve müsmiresiyle kâdimî ve tevâbi' ile mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukır lehu'l-mezbûranın minvâl-i muharrer üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mehmed dahî tasdîk ve kabûl edip ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Receb sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Efendi el-Mü'ezzin, Bulgarzâde 'Alî Bey, Mehmed Ağa bin Ahmed, Mustafâ Çelebi bin 'Abdurrahman, es-Seyyid Mehmed bin Mevlûd ve gayruhum.

Medîne-i fi şehri Şa'bânî'l-mu'azzam mübârek cum'a günü sene erba'a ve seb'in ve elf Şa'ban. Medîne-i Harput muzâfâtından Herdi nâm karyeye tâbi' Kaçavaran(?) cemâ'atından Hüseyin bin Hızır nâm kimesne mahfel-i kazâda Hâcî Mehmed Emin 'Abbas ibn İlyas mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip Kirkân mezra'a toprağında vâki' bir tarafı 'Arap oğlu ve bir tarafı Kerdik uşağı ve bir tarafı Miran uşağı ve bir tarafı Hâcer uşağı bu hudûd ile mahdûd diğer Değirmimi(?) mezra'a mezbûre vâki' evlerimi ve otağımı ve sulağımı ve taht-ı tasarrufumda olan toprakların hakk-ı tasarrufunu sipahî ma'rifetiyle merkûm 'Abbas'a bey'-i bât-ı sahîh ile bey' ve hakk-ı tasarrufun tefvîz edip mukâbele-i bey'-i tefvîzde olan kırk esedî kuruşu merkûm yedinden alıp kabz edip teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan otağı ve sulağla ve tasarrumda olan topraklar ve ma'lûmetü'l-hudûd evler merkûman mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvesidir keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr tasarruf eylesün dedikte mukırr-ı merkûmun minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr 'Abbas'a dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve

seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Kethüdâ, Molla 'Abbas, Süleymân bin 'Osman, Mehmed Kethüdâ, 'Osman bin Molla 'Abbas, Yılan Kethüdâ ve gayruhum mine'l-hâzırîn.

Sayfa: 43 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Tilenzid nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mahmûd Beşe nâm müteveffânın kebîr oğlu Hüseyin ve zevce-i metrûkesi Rahîme nâm Hâtûn kendi tarafından asâleten müteveffâ-yı merkûmun sagîr oğlu 'Alî ve sagîre kızı Hadice nâm sagîr ve sagîrelerin kıbel-i şer' den mansûb vasîleri olup vesâyeten mahfel-i kazâda işbu işbu râfi'ü'l-kitâb. tekrâr, tekrâr

Sayfa: 43 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan bin Mustafâ nâm kimesne mahfel-i kazâda yine medîne-i mezbûrede olup bundan akdem müteveffâ olan Sultân nâm Hâtûnun vârisi Emmi 'Alî tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl-i olan İbrâhîm mahzarında takrîr-i da'vâ edip müteveffâ-yı mezbûre ile bir ev içinde sâkin olup yine diyâr-ı âhârda iken mersûm Sultân müteveffâ olup verâseti merkûm 'Alî'ye isâbet ve muhallefâtını ahz ve kabz edip mezbûrenin yanında emânet vaz' eyledim defter-i mücebince eğer menkûlât ve gayr-ı eşyâlarını tasarrufuna mani' olur ma'a hazâ müteveffâ-yı mezbûre hayâtında iken vech-i meşrûh üzere kendi mâlını defter edip mâ'adâsı merkûmenin yanında emânet vaz' olunmuş benim mâlım olduğuna müslimîni eşhâd eylemiştir su'âl olunup müteveffânın kendi mâlını ikrâr vermede olan defter-i mücebince emânet vaz' eylediğim menkûlât ve gayr-ı eşyâlarım bana teslîm olunmasını taleb ederim dedikte gıbbe's- su'âl cevâbı tasdîk olup müteveffânın kendi dâr-ı içinde mevcûd bulunan erzâk ve esbablarımla müteveffâ Sultân'nın malıdır mezbûr Hasan Beşe'nin emânet vaz' olunmuş mâlı olduğu ma'lûmumuz değildir diye bi'l-kelime inkâr ile mukâbele etmeğin müdde'î-i merkûmdan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Molla Muslî Efendi (s.44) bin Budak ve Mûrad Beşe yine 'Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde kazâyâ hâzırân olup fi'l-hakîka müteveffâ Sultân kendi hali hayâtında kemâl-i sıhhatinde vech-i meşrûh üzere kendi mâlını ve eşyâlarını ikrâr ve defter eyleyip merkûm Hasan'ın yedinde olan defter-i mücebince eğer menkûlât ve gayr-ı eşyâlar merkûm Hasan Beşe'nin malıdır benim

yanımda emâneti vaz‘ eylemişdir diye bizi eşhâd eyledi minvâl-i meşrûh üzere müteveffânın ikrârına şâhidiz ve şehâdet dahî ederiz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘âyet-i şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olduktan sonra bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ’l-hakîka ketb olundu. merkûman yedinde olan defter-i mûcebince emânet vaz‘ olunan eşyâların teslimine tenbîh birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid ‘Osman Ağa Bezzâzbaşı, Yahyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Nebi Beşe bin Kaştımur?, Molla İsmâ‘îl bin ‘Ahmed ve gayruhum.

Sayfa: 44 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Zarik sâkinlerinden Beğdesar? veled-i Esik? nâm zımmî mahfel-i kazâda ve lâzımü’r-rızâda işbu râfi‘ü’l-kitâb Fahrü’l-akrân İbrâhîm Ağa mahzarında bi’t-tav‘ ve’r-rızâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik karye-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Karakös nâm zımmî fekr? mülk? münzâl? evine ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bir bâb kış evi ve bir bâb ahur ve bir bâb merak fevkânî çardak havânısı ile övender? örtmesiyle müştemil merkûm Karakös kapısından mürûr etmek şartıyla müşârün-ileyh İbrâhîm Ağa’ya seksen akçe bir kuruş olmak üzere yirmi hurda kuruş tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i kît‘a ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî‘-i mahdûd eyledim sâlifü’z-zikr olan evler merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr İbrâhîm Ağa dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Hurrire fî-evâ’il-i şehri-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene 74.

Şuhûdü’l-hâl: Ebûbekir Çelebi müdrî?, İsmâ‘îl Bey bin Mustafâ, Mahmûd Çelebi bin İbrâhîm, İbrâhîm bin Hasan, Bekir bin Kürd Mehmed, Sefer bin Mahmûd, ‘Alî Çavuş Miralay, Halîl bin Mahmûd ve gayruhum.

Sayfa: 44 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Fahrü’z-zü’amâ İbrâhîm Ağa mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre muzâfâtından Zarik nâm karye sâkinlerinden Karakös veled-i nâm zımmî mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip karye-i mezbûrede vâki‘ Beğdesar nâm

zımmînin yedimde olan hüccet-i şer‘iyye mûcibince iştirâ eyledim ma‘lûmetü’l-hudûd evlerimi merkûm Karakös’ün karye-i mesfûrede vâkî’ olan iki tarafı Şatmik zımmînin evlerine bir tarafı zikr olan evler ve bir tarafı tarîk ile mahdûd bir bâb dahî fevkânî tahtânî evler kapısı çeşme tarafı feth olunmak üzere istibdâl edip sâlifü’z-zikr evlerin üzerine sekiz hurda kuruş fazla aldım merkûm Beğdesar zımmîden aldığım evler merkûman Karakös merkûmun zikr olan evleri benim olup keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâkî’ olan ikrârını el-mukır lehu’l-mezbûr Karakös dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip bu vesîka-i enîka ‘alâ mâ’l-hakîka gıbbe’t-taleb ve imlâ ve bir tâlibe vaz’ ve i’tâ olundu ki lede’l-hâce ihtiyâc edene. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn.

Sayfa: 44 / Belge: 3

Medîne-i Harput mahallâtından Meydan Mahallesi sâkinlerinden Keşan bint-i ‘Abdullah nâm Hâtûn mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre sâkinlerinden fahrü’l-muhzırat tabi-el-meşurat Zeyneb bint-i Hüseyincan Ağa tarafından tasdîk-i vekîl olan Mehmed Bey ibn Hasan Ağa mahzarında bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil mahalle-i mezbûrede vâkî’ bir tarafı Palulu Mehmed mülküne ve bir tarafı zımmî Ok mülküne ve bir tarafı Karnik zımmî mülküne ve bir tarafı tarîk-i ‘amm (s.45) ile mahdûd bir bâb sofa evi kendi örtmesiyle ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb ahur ve havlusu ile müştemil mülk-i menzil evlerimi kırk iki hurda kuruş mersûm Zeyneb Hâtûn tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i kıt‘a ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘-i eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evler merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrenin minvâl-i muharrer üzere vâkî’ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Mehmed Bey’in dahî vekâleti tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey‘ hüküm birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. evâil-I şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, Hüseyin Çelebi bin Mehmed Ağa, ‘Osman b. ‘Ömer Çelebi, Ahmed Çelebi bin ‘Alî Çelebi, Ağzıyarım? oğlu Mustafâ ve gayruhum.

Sayfa: 45 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Dam-ı Büyük nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne mahzarında yine medîne-i mezbûre muzâfâtından Hırhik nâm karye sâkinlerinden Velî bin Yasin Beşe mahzarında takrîr-i da'vâ edip târîh-i kitâbdan yirmi sene mukaddem zarûretim olmağın terbiye için sulbi kızım 'Âdile merkûm Mehmed'e vermişdim hâlâ ettiğimde teslîmine te'allül eder su'âl olunup mezbûre kızım yanıma kalması matlûbumdur dedikte gıbbe'l-istintâk mezbûr Velî cevâb mutasaddi olup mersûme 'Âdile hemşîrem kızımı ve hemşîrem müteveffâ olmağla mezbûre besleyip terbiye edip senin mezkûrunda nafaka ve kisve ve sâ'ir levazımına on hurda kuruşa harc ve sarf eyledim evvel evlensin diye cevâb vermeğın merkûm Mehmed mezbûre 'Âdile'ye sarf eylediği meblâğ-ı mezkûr on hurda kuruşu edâ ve teslîm ve merkûm Velî dahî alıp kabûl ve kabz edip kızı mersûme 'Âdile'nin babası Mehmed'e teslîm olunmasına tenbîh birle bu vesîka-i enîka gıbbe't-tasdîki's-şer'î ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Hayrullâh?, Cemâl bin İsmâ'îl, Hamzâ bin 'Alî, Hüdâverdi bin Mahmûd, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 45 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Habusi nâm karye sâkinlerinden Sâre nâm zımmî tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olan karındaşı Ovanes veled-i Mardik nâm zımmî mahfel-i kazâda işbu râfî'ü'l-kitâb Kara Kâviz nâm zımmî mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûre Sâre'nin silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Fatik zımmî bağına ve bir tarafı su harkı ve bir tarafı şehre giden tarîk ve bir tarafı bâyi'-i mezbûre bu hudûd mahdûd olan bağçenin nısfı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve kadîmeden cârî olan suyu ile mezbûre Karagöz yirmi bir buçuk hurda kuruş tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi'-i eyledim sâlifü'z-zikr olan bahçenin nısfı merkûmun mülk-i müştêrâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki' olan vekâleten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Karagöz dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb edi. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Zekeriyâ Efendi Mehmed Ağa, Ken'ân Ağa ibn 'Abdullah, Molla İsmâ'il bin Ahmed, 'Osman bin Hüseyin, Bir Yavuz veled-i Sokas, Ovak zımmî ve gayruhum.

Sayfa: 46 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Habusi nâm karye sâkinlerinden Hokas veled-i Delik nâm zımmî mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Ovak veled-i Sokas muvâcehesinde tav'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Hokas oğlu ve bir tarafı müşterî-i mezbûre ve bir tarafı Mekikik zımmî ve bir tarafı Torik oğlu bu hudûd ile mahdûd bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve kadîmî tevâbi' cârî olan suyu ile merkûm eviyle onbir hurda kuruşa tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' edip kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bahçe-i merkûmun mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Ovak dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey' hüküm birle bu vesîka-i enîka gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehir-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn.

Sayfa: 46 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hızır Çelebi ibn Yûsuf mahfel-i kazâda irs-i sagîre Mustafâ ibn Mehmed tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyâna kıbel-i şer' den mansûb vasîsi olan babası merkûm Mehmed ve merkûman sulbi kızı Asiye nâm Hâtûn kâmet-i sîmâsını ma'rîfet-i şer' ile 'ârifân olan el-Hâcc Kaya ve Mustafâ.

Sayfa: 46 / Belge: 3

Medîne-i Harput mahallâtından Hoca Mahallesi sâkinlerinden Hızır Çelebi ibn Yûsuf nâm kimesne mahfel-i kazâda sulb-i sahîh oğlu Mehmed ve zevcesi Mihri bint-i el-Hâcc 'Alî ve sulbiye kızı Asiye tarafından bi-mâ hüve nehcü's-sübût 'Alî Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip kendim Beytullah'a revâne olmak murâd edip taht-ı tasarrufumda

muntazam mahalle-i mezbûrede vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd evlerimi bi’l-cümle zevce-i mezbûrem Mihribân’a hibe ve temlîk ve teslîm eyledim ve vâdim içinde olan tahmîlât câriyemi ve sergilerimi ve örtü döşek esas büyütlümü bi’l-cümle ve şahbâz nâmına bir güzelmi? ve bir câriyemi oğlum Mehmed’e hibe ve teslîm eyledim mezbûr Mehmed dahî mukâbele-i hibede bana iki yüz kuruş ‘ivaz verip teslîm eyledi ve yirmi miskâl bir altun bileziği kızım mersûm Asiye’ye hibe ve teslîm eyledim ba‘de’t-tahliyeti’ş-şer‘iyye meclis-i hibede mezbûrünün her biri ithâb-ı kabûl ve kabz eylediler zikr olunan emlâk ve erzâk ve eşyâlar vech-i meşrûh üzere mezbûrların mülk-i mevhûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsunlar dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırratu’l-mezbûrân Mehmed Çelebi ve ‘Alî dahî asâleten ve vekâleten tasdîk ve kabûl edip gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘-i ketb olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hasan Ağa Kethüdâyeri, Resûl Efendi el-müderris, Mehmed Çelebi Hasan Ağa, ‘Osman Çavuş, Serrâc Velî, Ahmed bin Piyale ve gayruhum.

Sayfa: 46 / Belge: 4

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd nâm kimesne mahfel-i kazâda ve lâzımü’r-rızâda sulbî oğlu Mehmed Çelebi mahzarında bi’t-tav‘ ve’r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm Ahmed Bey Mahallesi’nde ma‘lûmü’l-hudûd evlerimden bir bâb sofa ve bir bâb hârem odası ve taşra oda eyvanıyla tahtânî ahur ve havasıyla merkûm Mehmed’e hibe ve temlîk ve teslîm eyledim ol dahî meclis-i hibe ittihâb-ı kabûl ve kabz eyledi ve bundan mâ‘adâ ‘Alîşam nâm karye’de olan ‘Alî Kethüdâ oğlu nâm murâba‘anın zimmette cihet-i karziyeden otuz yedi bütûn esedî kuruş ile zirâ‘at eylediği kırk keyl buğday ve yirmi keyl arpa tahmini mezbûre hibe ve teslîm edip Beytullah’a gitmeği murâd edip mezbûr Mehmed dahî kendi sermayesinden iki yüz kuruş harçlığı mukâbele-i hibede bana ‘ivaz eyledi ben dahî alıp kabûl ve kabz eyledim sâlifü’z-zikr olan evler ve karye-i mezbûre olan murâba‘a zimmette otuz yedi esedî kuruş ile kırk keyl buğday yirmi keyl arpa tohumunu mezbûrûn mülk-i mevhûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırratu’l-mezbûr Mehmed Çelebi dahî tasdîk ve kabûl edip gibbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Osman Efendi el-Hatîb, Fahrü’l-eşbâh Hasan Ağa Kethüdâyeri,

Hüseyin Bey Ağa oğlu, Mehmed Efendi el-İmâm, Kara Hasan ve gayruhum.

Sayfa: 47 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Molla Murâd nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü’t-tevkîrde sulbi sahîh oğlu Mehmed Çelebi kendi tarafından asâleten vâlidesi Havva ve hemşîresi Kerîme nâm hâtûnlar tarafından tasdîk-i vekâlet muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip yine Beytullah serveni olmak murâdım olup tasarrufumda olan mâlîmdan yirmi altı ‘aded sahan ve bir teşt ve iki sinî ve bir tencere ve bir büyük kazgan, örtü döşek ve sâ’ir salları ve ism-i mâl ıtlâk olan eşyâlarımı bi’l-cümle mezbûrûn oğlu Mehmed ve kızım Kerîme ve zevcem Havva’ya hibe temlik ve teslîm eyledim onlar dahî meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz eylediler ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr eşyâlar ve ism-i mâl ıtlâk olan nakîr-i kıtmîr her an verase mezbûrların mâl-ı mev’hûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsunlar dedikte mukîrr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukîrr-ı lehü’l-mezbûr Mehmed Çelebi dahî asâleten ve vekâleten tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Osman Efendi el-Hatîb, Fahrü’l-eşbâh Hasan Ağa Kethüdâyeri hâlâ, Mehmed Bey bin Hasan Ağa, Mehmed Efendi el-İmâm, Receb Mürîdim Hasan Ağa, Emin Ahmed, Kara Hasan, ‘Osman Beşe Durmuş-zâde?, Çeribaşı Ahmed Ağa ve gayruhum.

Sayfa: 47 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hâbil Beşe ibn Murâd nâm kimesne mahfel-i kazâda sulbi kızı Sâre nâm Hâtûn tarafından tasdîk-i vekîl olan Mehmed Çelebi mahzarında tav‘an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam Ahmed Bey Mahallesi’nde vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb oda ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb evden damı havlusu ile ve arsasıyla müştemil mülk-i menzil evlerimi mersûmeye hibe ve temlik ve teslîm eyledim ol dahî meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz eylediler ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evler mezbûrenin mülk-i mev’hûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukîrr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh vâki‘ olan ikrârını el-mukîrratu’l-mezbûr dahî vekâleten kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn, Sâbıkûn.

Sayfa: 47 / Belge: 3

Hâzara fî-meclisi'ş-şer'î'ş-şerîf ve Vargil veled-i Reşgan es-sâkininu karye-i Şemsi ve âtî bi-kelimetî'ş-şehâdetin ve kâle tebbetüet ve an-küllîn dînin bâtılın ve dehîret dînü'l-İslâmi fehukimet bi-islâmihi ve semma 'Ömer. Hurrire fî'l-yevmi'l-'aşer min şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-İmâm, Ca'fer Bey el-cündî, Receb Beşe 'Osman Beşe, Ahmed bin Handan, es-Seyyid Hüseyin Çelebi ve gayruhum.

Sayfa: 47 / Belge: 4

İslâm ile müşerref olan merkûm 'Ömer'in altı yaşında sagîr oğlu Hacik hayr-ı ebeveynine tâbî' olmağla İslâmına hüküm olunup 'Osman nâmıyla tesmiye olunur. Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn.

Sayfa: 48 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hamzâ ibn Mansur nâm kimesne mahfel-i kazâda sulbi kızları Emîne ve Râziye ve Safiye nâm hâtûnlar taraflarından bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîlleri olan es-Seyyid Mehmed Çelebi ve sulbi sahîh oğlu olup bundan akdem vefât eden Mustafâ nâm müteveffânın sagîr oğulları 'Ömer ve 'Osman ve sagîre kızları Rahîme ve Kezibe nâm eytâmın kibel-i şer'den mansûb vasîsi olan 'Abdurrahman Çelebi mahzarında tav'an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip kızlarını mezbûrân Emîne ve Râziye ve Safiye hâtûnların her birine kendi mâlından mâldan beş hurda kuruş hibe ve teslim edip onlar dahî meclis-i hibede ittihâb-ı kabûl eylediler ve bundan mâ'adâ e't-taht-ı tasarrufumda olup Müridi nâm karye toprağında vâki' ma'lûmü'l-hudûd bağ ve bağçemi hazanı ve kadîmi suları ile ve Kara Sofî (silik) Mahallesi'nde vâki' ma'lûmü'l-hudûd evlerimi ve tâbhâne vâki' ma'lûmü'l-hudûd üç rub' hisse dükkân (silik) ve bir tava ve bir tas ve iki kilim ve bir palas ve bir yük perdesi ve bir kat yorgan ve döşek ve sâ'ir (silik) ism-i mâl itlâk olunan erzâk ve eşyâlarımı bi'l-cümle her ne var ise bir kazgan ve bir teşt ve derun (silik) sahandan mâ'adâ mezbûrûn yetîmlere hibe ve temlik ve teslim eyledim ba'de'ttahliyeti'ş-şer'iyye ve hisse-i merkûm (silik) dahî meclis-i hibede ittihâb-ı kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm

sâlifü'z-zikr olan bağ, bağçe, evler ve sâ'ir (silik) eşyâlar bi'l-cümle mezbûrûn mâl-ı mevhûblarıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsunlar dedikte vâhib mezbûrûnun minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırratu'l-mezbûran es-Seyyid Mehmed ve'Abdurrahman Çelebi dahî vekâleten ve asâleten tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Hüseyin Efendi, Molla Mustafâ bin Haydar, Bekir Bey 'Alî Paşa, 'Osman bin Ca'ferzâde, Hüseyin bin Himmet, Katukcızâde el-Hâcc İbrâhîm, Devrimzâde Hasan ve gayruhum

Sayfa: 48 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ken'ân ibn 'Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'a gelip ve takrîr-i kelâm edip bundan akdem ticâret ecli içün Diyârbekir'e varıp Van cânibinden birkaç tüccâr tâifesi ve mekâri ile gelirken bir renc? elinde? Çayüstü nâm mevzi'de kâfileden mukaddem dâhil olduğumda tarîk üzerinde medîne-i mezbûreden gâ'ib 'ani'l-meclis olan Mehmed ve İbrâhîm Beşe'nin kölesi (boşluk) nâm şakîler iki nefer kimesne ile sel-i seyf üzerime gelip koynumdan yüz elli 'aded kuruş ve bir kılıç ve bir sîm hançer ve bir mafzalım? alıp beni katl etmek sadedinde iken feryâdına ref'âmdan ba'zı kimesneler âgâh olup imdâdına gelip beni halâs eylediler (silik) hâzirûn-ı bi'l-meclis-i müslimînden hakikat-ı hâl su'âl olunup vak'a tahrîr olunması matlûbumdur dedikte tüccâr tâifesinden İbrâhîm bin Hasan ve Mekkâriden el-Fedâ ibn Akçakoca ve Süleymân b. Hasan nâm kimesnelerden husûs-ı mezbûr su'âl olundukda fî'l-hakîka mezbûr Ken'ân bizlere refîk olup bizden mukaddem mevzu mezkûre geldikde mezbûran Mehmed ve İbrâhîm Beşe'nin kölesi (boşluk) iki nefer adam ile sel-i seyf mezbûrûn üzerine gelip bizler dahî mezbûrûn feryâdına geldikde mezbûr şakîler firâr edip merkûm Ken'an ticaret üzerine la ya'kul tahmîl eyleyip bir müddet geldikten sonra 'aklı başına geldi husûs-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere müşâhede eyledik diye her biri 'alâ tarîki's-şehâde haber vermelerin bu vesîka-i enîka 'alâ mâ-hüve'l-hakîka bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kaya Efendi bin Mehmed Ağa, Bekir Çelebi Müridi, Mahmûd Beşe er-Râcil, Mehmed Beşe bin 'Abdullah, Pabucî Hasan Beşe nâm râcil ve gayruhum.

Sayfa: 49 / Belge: 1

Maskat-ı re'si Van kazâsından olup hâlâ Mahmiye-i Âmid'de tevâtür eden 'Alî bin Kulî nâm kimesne mahfel-i şer'-i hâtır-ı vâcibü't-tevkîrde Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye sâkinlerinden Aleksan veled-i Hızır nâm zımmî mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edip târîh-i kitâbdan dört sene mukaddem mezbûr zımmînin yanında bi-tarîki'l-emâne bir kara kılıç ve bir nusf sîm hançer ve bir yeşil hafka 'aba vaz' edip hâlâ sâlifü'z-zikr olan eşyâlarımı mezbûr Aleksan yedinden alıp ahz ve kabz eyledim mezbûran zimmetinde bir nesnem kalmadı ve bir vechle 'alâkam ve medhalim yoktur dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Aleksan dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Recebi'l-ferd sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Ahmed Çelebi, Ca'fer Bey el-Cündi?, Bölükbaşı Ahmed Çelebi, Fahrü'l-akrân 'Ömer Bey bin Çavuş Karındaşı, 'Osman Yalnız? Türük? ve gayruhum.

Sayfa: 49 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden İbrâhîm bin 'Abdurrahman Çavuş nâm müteveffânın sagîre kızları Kerîme ve Kadile nâm sagîrlerin ahvâllerini hıfz ve cem'i ahvâllerini görmeğe bir vasî lâzım olmağla kıbel-i şer'den İsmihân bint-i Bekir nâm Hâtûn vasî-i mansûb ve medîne-i mezbûreden es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin el-Hâcc Mehemmed vasî-i mezbûrenin üzerine nâzır ta'yîn olunup mezbûre İsmihân hizmet-i vekâleti ve merkûm es-Seyyid Hüseyin Çelebi dahî nezâreti kabûle kabz edâya her biri ta'ahhüd ve iltizâm eylemelerin bu vesîka-i enîka 'alâ mâ-hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. fî-evâsıt-ı şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kantar Ağa el-Cündi, Kasımzâde 'Ömer Çelebi, Mahmûd Çelebi, 'Osman Çelebi 'allâf?, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 49 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem mürd olan Vartan veled-i Bâlî nâm zımmînin menkûhası Manane nâm zımmîye mahfel-i kazâ ve lâzımü'r-rızâda mürd

merkûmanın vâlidesi Canzâde ve kız karındaşı Melki nâm zımmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i merâm edip zevcem merkûmun Vartan'ın Gürcü Bey Mahallesi'nde vâki' taht-ı tasarrufumda olan evleri ve Şüşnaz nâhiyesinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd bağ taksîm olunup bana 'âйд olan hisse-i şâyi'amı taleb ederim dedikte gıbbe'l-istintâk mezbûretan cevâblarında sâlifü'z-zikr olan evlere ve bağa bihâ takdîr olunup her birine 'âйд verâci' olan taksîm-i hisselerimizi ta'yîn ve teslîm olunmak bizim dahî matlûbumuzdur diye cevâb vermelerine tarafeynin cevâbları zabt olunup hâzirûn-ı bi'l-meclis olan ehl-i vukûf müslimîn tahmînleri üzere mezkûr evlere altı bin ve bağına iki bin altmış akçe bihâ takdîr olunup tahmin olduğu üzere cümlesi râzılar olmağın meblâğ-ı mezbûr sekiz bin altmış akçenin üç bin yedi yüz akçe yirmi akçesi mürd-i mezbûrûn kız karındaşı mezbûre mülküne hissesine ve iki bin dört yüz seksen akçesi anası merkûm Canzâde'nin hissesine ve bin sekiz yüz altmış akçesi menkûhası mersûm Manane'nin hissesine 'âйд olan 'alâ mâ-farazallahu Te'âlâ taksîm ve her birinin hisse-i şâyi'aları ta'yîn olunduktan sonra mezbûre Manane kendine 'âйд olan semen-i mezkûr bin sekiz yüz altmış akçeyi merkûmetan illerinden bi't-tamâm alıp hissesi mukâbelesinde kabul ve kabz edip mürd-i mezkûrenin evlerinde ve bağında 'alâkam kalmadı irsen husûsuna müte'allık da'vâ ve talebim kalmayıp zimmetlerini ibrâ eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrenin minvâl-i muharrer üzere vâki' ikrârınıel-mukırrü lehü'l-mezbûretan Canzâde ve Melki dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fi evasıt-ı şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-İmâm, es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 50 / Belge: 1

Hılâ-yı sûtûrda mestûr olan husûsun mahallinde keşf ve tahrîri için kıbel-i şer'-i mutahhardan bi't-taleb irsâl olan Fahrü'n-nüvvâb 'Ömer Efendi zeyl-i vesıkada mestûrü'l-esâmî olan müslimîn ile Medîne-i Harput'ta hâlâ Yeniçeri Serdârı olan Mustafâ Beşe nâm kimesnenin menziline dâhil ve akd-ı meclis oldukda merkûm Mustafâ Beşe meclis-i mersûmda takrîr-i kelâm edip Perçenç nâm karye sâkinlerinden İbrâhîm Beşe ile Mehmed Çelebi nâm kimesnenin şer'-i da'vâsı olup murasele ile ihzârına taleb edip mezbûreyi getirip hasmiyle mürâfa'a etmek için zabt eyledikde işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan Bekir Beşe nâm râcil dört nefer hizmetkârları ile odam üzerine gelip mezbûre-i halâs etmek için bana itâle-i lisân edip hançer ile sol kolumu vurup mecrûh eylemişdir nazar olunup keşf ve tahrîr ve

mezbûrdan su'âl olunup icrâ olunması matlûbumdur dedikte mûmâileyh 'Ömer Efendi zeyli vesîkada mestûrû'l-esâmî olan müslimîn ile merkûm Mustafâ Beşe'nin eser-i cerâhatına nazar ve sol kolunda azîm kılıç yarası müşâhede ve mu'âyene eylediklerinde bi'l-muvâcehe mezbûr Bekir Beşe'den su'âl olundukda inkâr ile mukâbele etmeğin müdde'i-i merkûmdan takrîrine muvâfık 'udûl-i müslimînden beyyine taleb olundukda Mahmûd Beşe ibn el-Hâcc Hüseyin ve Ahmed Beşe ibn Molla Mahmûd ve Hüseyin Çelebi ibn Haydar Ağa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'-a hâzırân olup fi'l-vâki' mezbûr Mustafâ Beşe kendi vadesinde iken merkûm Bekir Beşe dört nefer hizmetkârı ile odasına gelip mezbûr İbrâhîm Beşe'yi halâs etmek kasd ve itâle-i lisân edip hançer ile sol koluna vurup mecrûh eylediğini müşâhede eyledik husûs-ı mezbûre "şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de ri'âyeti şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' nâ'ib mezbûr mahallinde keşf ve tahrîre ba'de gelip meclis-i şer'de haber vermeğin hâzihi'l-vesîka gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi evahir-i şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Ağa bin el-Hâcc Mehmed, Mehmed Çelebi bin Halîl Ağa, el-Hâcc Kaya Beşe, es-Seyyid Bekir Çelebi bin 'Osman Efendi, el-Hâcc Arslan Beşe, Mehmed Beşe er-Râcîl ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 50 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Körpe nâm karye sâkinlerinden Dobek veled-i Korkik nâm zimmî ve karındaşı Şemam nâm zimmî tarafından bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olan oğlu Ohnik ve diğer karındaşı Kerkenek tarafından müseccel vekîl olan Mûrad Bey nâm zimmîler meclis-i şer'-i hâtır-ı vâcibü't-tevkîrde işbu râfi'ü'l-kitâb Bekir Bek veled-i Karagöz mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr-ı tâm ve takrîr i kelâm edip karye-i mezbûre 'akârında vâki' taht-ı tasarrufumuzda olan mülk-i mevrûs üç bâb harâbe ev yerlerini ve bir bâb kıt'a harman yerini ve iki kıt'a ma'lûmü'l-hudûd bostan yerini merkûm Bekir Bek yirmiiki hurda kuruş bey' bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan üç bâb harâbe ev yerlerini ve harman yeri ve iki kıt'a bostan yeri merkûmun mülk-i müştêrâsıdır, keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun" dedikte mukırrun mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ikrârını el-mukırrû lehü'l-mezbûr Bekir Bek zimmî dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi evahir-i şehri Şa'bânî'l-mu'azzam sene

erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Osman Efendi el-Hatîb, es-Seyyid ‘Osman Efendi, Mahmûd Bey bin Rıdvan Beşe, Yûsuf Çelebi bin el-Hâcc İbrâhîm Ağa, Bekir Efendi, bin ‘Alî Babası ve gayruhum.

Sayfa: 50 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden zimmîyân tâifesinden Kotan veled-i Tomacan ve Can Mûrad Bey ve Hızır Bey ve Malcan ve Mercan ve Yağu Bek ve Anderas ve Meldun ve Avanes ve Safer ve İsra Bey ve Hızır ve Haçok ve Aslan ve Avanes ve sâ’irleri mahfel-i şer‘-i şerîf-i vâcibü’t-tevkîrde işbu râfî‘ü’l-kitâb Fahrü’l-akrân Mustafâ Ağa ve İsmâ‘îl Bey mahzarında tav‘an her biri ikrâr ve i‘tirâf edip bin yetmiş üç senesine mahsûb olmak üzere fermân olunan ‘avârız ve nüzûl akçesinden hânelerden (s.51) tahsîl olunan akçe için müşârün-ileyh Mustafâ Ağa’dan iki yüz kırk riyâlî kuruşa merkûm İsmâ‘îl Bey’den altı bin akçe istikrâz edip mezbûrana vech-i meşrûh üzere vâcibü’l-edâ ve lâzımü’l-kazâ verecek deynimiz vardır beynimizde sâlyâne eyleyip hânelermize tahmîl olunan meblâğ-ı mezbûru için cem’ ve tahsîl ve merkûmlara teslîm edelim diye her biri ikrâr ve i‘tirâf eyleyip mukırrun mezbûran Mustafâ Ağa ve İsmâ‘îl Bey dahî her biri vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evasıt-ı şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, es-Seyyid Mehmed Çelebi bin ‘Abdurrahman, Receb Beşe bin ‘Osman, es-Seyyid Hüseyin bin ‘Abdurrahman, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 51 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Kulcan veled-i Tahta nâm zimmî mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre muzâfatından Hefthisar nâm karye sâkinlerinden Arzman nâm kimesne şer‘-i şerîf-i ihsaran muvâcehesinde iddi‘â edip târîh-i kitâbdan yedi ay mukaddem Medîne-i Harput’ta kendi evim içinde iki re’s biri boz ve biri siyah merkebim sirka olup hâlâ bir re’s siyah merkebim mezbûr Arzman’ın yedinde bulup ahz eyledim su‘âl olup alıverilmek matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr cevâbında târîh-i vesîkadan iki ay mukaddem karye-i mezbûrede Velî nâm kimesneye Diyârbekir sükkânından Bekir Ağa nâm kimesne

verip mezbûr dahî getirip babam ‘Alî’ye teslîm eylemişdir târîh-i mezbûrdan beri mutasarrıfdir merkeb-i mezkûr mu’âhenet olunup merkûm Velî ile babası ‘Alî’ye hâzır eylesine mehl-i şer‘-i talep ederim dedikte dört güne ismihâl olunup târîh-i mersûmdan kırk günden mütecâviz mürûr edip mezbûrlar hâzır olmamağın zikr olunan merkeb Kulcan teslîm ve mezbûrûn hâzır oluncaya dek zabt eylesine tenbîh birle bu vesîka-i enîka gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Yahyâ Efendi ibn Mehmed Ağa, Şa‘bân ibn Bâkî Çelebi, Vanlı Arslan Bey, Ebûbekir Dördgöz ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 51 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibn İbrâhîm Beşe nâm kimesne mahfel-i şer‘-i şerîf-i vâcibü’t-tevkîrde medîne-i mezbûre muzâfatından Perçenç nâm karye sâkinlerinden İbrâhîm Beşe nâm Râcil mahzarında takrîr ve da‘vâ edip târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem karye-i mezbûreden gelirken mezbûr İbrâhîm Beşe tarîk üzerinde ev koma çıkıp bilâ sebeb bana şetm ve galîza ile şetm edip ve âlet-i harbiyle üzerime gelip beni vurmak kast eyledikte mezbûrûn yedinden halâs bulup Kesirik nâm karyeye dâhil oldum su’âl lâzım-ı icrâya olmağın taleb ederim dedikte gıbbe’s-su’âl ‘akîbe’l-inkâr beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden ‘acz olmağın istihlâf olundukda halef-i billahi’l-’Alîyyi’l-’azîm edip bu vesîka ‘alâ mâ-hüve’l-hakîka gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Yahyâ Efendi ibn Mehmed Ağa, Hacı Şeker Mürdüm Çelebi Bey, Mehmed Beşe er-Râcil, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, Pabuççu Velî Beşe ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 51 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ahmed ve ‘Abdullah ibneyn el-Hâcc Süleymân nâm kimesne mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre ahâlîleri bezestân kethüdâsı es-seyyid ‘Osman Çelebi ve Bazarbaşı ‘Osman ve tabbâk ‘Osman ve ‘allâkdâr Davûd ve sâ’irleri ve zımmîyan tâifesinden havâss-ı hümayûn meliki Hocas ve tımâr meliki Serkis nefsi-i şehirden Kulcan ve Tomacan ve sâ’irleri mahzarlarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip medîne-i

mezbûrede vâki‘ taht-ı tasarrufumuzda olan mülk menzil ve ahırdan taşra evlerimizi ahuru ile ve gelen mübâşirlerin sâkin olacak odanın mükemmelen döşemesiyle ve sâ‘ir lâzimiyle ve lâzım olduğu tahammülât hânesiyle ve bir kat yorgan döşegi ile vilâyete gelen âyende (s.52) ve revende içün işbu bin yetmiş senesinde Ramazânın gurresinde bir sene kâmiline varınca mezbûrûna kırk riyâlî kuruşa icâreye verip meblâğ-ı mezkûrun yirmi kuruşun bedel-i beldar akçesiyle ve yirmi kuruşun nüzûl akçesiyle salyâne edip cem’ ve tahsîl ve mezbûra teslîm edecek olduk dediklerinde mukırrûn-ı mezbûrûnun minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârların el-mukırrânü’l-mezbûrâna el-mezbûrûn dahî her biri vicâhen tasdîk edip gıbbe’t-taleb kayd olundu. Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid ‘Osman Efendi, Bekir Beşe bin Ahmed Kethüdâyeri, ‘Osman Çelebi Mürdüm Behlül Oğlu, es-Seyyid Hüseyin, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 52 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Kinederic nâm karye ahâlîlerinden Ahmed bin Yarmış ve Allahverdi ibn Ahmed ve Mustafâ bin Hüseyin ve Mehmed ibn ‘Alî ve sâ‘irleri bi-cem‘an? mahfel-i şer‘-i enverde karye-i mezbûre sâkinlerinden Halîl Beşe ibn Hüseyin mahzarında her biri da‘vâ edip mezbûrun karındaşları Mevlûd ve Allahverdi ve Nebi ve Zülfikâr nâm kimesneler kadîmî bağı karyemiz re‘âyâları ve ‘avâriz hanesine bağı emlâkları olup zirâ‘at ve hırâset eyledikleri toprakların ve sâ‘irât-ı dam ve emlâklarının ‘avâriz ve nüzûl ve sâ‘ir tekâlîflerin bu ana gelince bizimle mâ‘an edâ eylemişler iken hâlâ mezbûr Halîl Beşe ben yeniçeri oldum diye vâki‘ olan tekâlîflerde sâlyânelerini vermeğe mani’ olur su‘âl olunup takrîr-i tahrîr olunması matlûbumdur dediklerine gıbbe’s-su‘âl mezbûr Halîl Beşe cevâbında ben yeniçeri ve mezbûrlar benim kardaşlarım olup fermân olunan ‘avâriz ve nüzûlün gayr-ı tekâlîflerden teklîfe râzı değilim diye cevâb vermeğin kardaşları mezbûrların tekâlîf îcâb ider emlâk ve arâzileri olup vâki‘ olan tekâlîflerde hâllerince karye ahâlîlerine edâ eylemelerine tenbîh ve mezbûr Halîl Beşe’ye dahî bî-vech mu‘ârazadan men‘ birle bu vesîka-i enîka gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şa‘bânî’l-mu‘azzam sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Beşe bin ‘Abdullah, Molla Hâbil bin Resûl Efendi, Mehmed bin Mahmûd, Şeyh Emîr Ağa, es-Seyyid Halîl el-Muhzır.

Sayfa: 52 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hüseyin bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Ahmed bin Şa'ban mahzarında tav'an ikrâr-ı tam ve ta'bîr-i merâm edip medîne-i mezbûre Kal'a Meydanı, vâki' bir tarafı Kal'a Câmi'-i Vakfî'na ve bir tarafı Hüseyin Beşe' dükkânı ve bir tarafı dahî oğlu tarafı evine kendi ... 'âmm-ı hudûd bir bâb bakkâl dükkânı merkûm Ahmed'e tarafeynden îcâb-ı kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bakkâl dükkânı merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtar mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Ahmed'e dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey'e hüküm birle bu vesîka-i enîka 'alâ mâ hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb olundu ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bakkâl Selîm, Velî bin 'Alî, 'Ömer bin Hasan, Maflı? oğlu Mehmed, Receb Beşe bin 'Osman, Bakkâl oğlu Mehmed ve gayruhum.

Sayfa: 52 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan vefât eden Halîl Çavuş nâm müteveffânın sagîr oğlu 'Alî nâm sagîrin kıbel-i şer'den mansûb vasî-i olup ceddesi olan fahrü'l-muhzirat Emîne bint-i es-Seyyid Ahmed nâm hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'z-zikre bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl olan oğlu Fahrü'l-akrân Mustafâ Ağa mahfel-i şer'-i şerîf-i hatîr-ı vâcibü't-tevkîrde işbu râfi'atü'l-kitâb diğerr oğlu Fahrü'l-eimmetü'l-kiram Ahmed Bey ve damadı el-Hâcc Mehmed Çelebi mahzarlarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edip târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem sagîr mezbûr 'Alî'ye mersûm vâlidem vasî nasb olunup (sılik) ... karyesinin mahsûlâtını ve sâ'ir rûsûmâtın zabt ve cem' umûrin görmeğr kendi tarafından müşârûn-ileyh Ahmed Bey'i vekîl eylemişleri Mesfûr Asitane-i Saadete gitmekle hizmet-i vekâlet-i merkûm el-Hâcc Mehmed Çelebi görüp bin yetmiş üç senesinde karye-i mezbûreden hâsıl olan mahsûlâtın ve rûsûm şer'-isin ahz ve kabz edip yedi müşârûn-ileyh mâliyyete dâhil etmeyip zimmetine sagîr mezbûrûn bir sene kalmayıp ve hizmet-i vekâleten dahî izhâr-ı 'acz etmeğın mezbûre vâlidem sagîr merkûmun ... karyesinin gılali mahsûlâtın ve cem' umûrin görmeğr el-Hâcc Mehmed Çelebi vekîl ta'yîn eyleyip ol dahî hizmet-i vekâle meclis-i tevkîlde kabûl ve mücebine edâya te'ahhüd ve iltizâm etmeğın bu vesîka-i enîka gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şa'bânî'l-mu'azzam

li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mahmûd Beşe ibn el-Hâcc Hüseyin, Hersenkli Velî Bey, el-Hâcc Arslan Beşe, es-Seyyid Hüseyin Çelebi, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 53 / Belge: 1

Hılâ-yı sûtûrda mestûr olan husûsun mahallinde tahrîri içün kıbel-i şer‘den bi’t-taleb irsâl olan Fahrü’n-nüvvâb Mehmed Efendi Medîne-i Harput muzâfâtından Erzürük nâm karyede münâza‘aya dâhil ve ‘akd-i meclis olundukda erbâb-ı zu‘amadan Allahverdi Ağa ibn Mustafâ Çavuş nâm kimesne mersûmda karye-i mezbûre sükkânından Oruç oğlu veledi-i ve Mevlûd bin Hâcî mahzarlarında takrîr-i da‘vâ edip karye-i mezbûre toprağında vâki‘ bir tarafı Hüseyincan Ağa tarlasına ve bir tarafı Mustafâ Çavuş tarlasına ve bir tarafı sofa tarîk-i ‘âmm ile mahdûd yüz tarla demekle ma‘rûf bir kıt‘a tarlamı mezbûran Oruç veledi ve Mevlûd fuzûlen zirâ‘at eylemişlerdir su‘âl olunup kasr-ı yed eymeleri matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûran inkâr ile mukâbele eylemelerin kadîmî merkûmun takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Receb bin Oruç ve Beşîr bin İbrâhîm nâm kimesneler li-ecli’s-şehâde hâzırân olup fî’l-vâki’ münâza‘âta yüz tarla otuz seneden mütecâviz müşârün-ileyh Allahverdi Ağa’nın taht-ı tasarrufunda olup zirâ‘at ve hırâset edip ‘öşrûn sipâhine teslîm eylediğini biluruz husûs-ı mezbûre şâhitleriz şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki‘ olduktan sonra mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahallinde tahrîre ba‘de gelip meclis-i şer‘ine haber vermeğin bu vesîka-i enîka gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘-i ketb olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehr-i Ramazânî’l-mübârek li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Pîr Sinân bin Şâh ‘Alî, Bekir Ağa ibn Ahmed Ağa, Timur Ağa ibn Halıkverdi, ‘Alî bin Velî, Haluk bin İbrâhîm, Şahin bin ‘Abdullah, Yusûf bin ‘Abdullah, Mehmed bin Receb, İsmâ‘îl bin Mehmed, Dâvud Birâderi, Beşîr bin İbrâhîm ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 53 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Mornik nâm karye sâkinlerinden Firak nâm zimmî mahfel-i kazâda Ahmed bin Emirza mahzarında tav‘an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd iki kıt‘a bağçe yerini ve sulu susuz tarlalarının

hakk-ı tasarrufunda olan meblâğ-ı mezkûrin merkûm yedinden alıp kabûl ve kabz eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l- mezbûr Ahmed dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Şa‘bânî’l-mu‘azzam li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Ebûbekir Çelebi bin Fazlı, Bakkâl Hüseyin Çelebi, Kebâbcı oğlu Halîl, Celâli oğlu ‘Alî.

Sayfa: 53 / Belge: 3

Hılâ-yı sûtûrda mestûr olan husûsun tahrîri içün şer‘i i şerîf-i mutahhardan bi’t-taleb irsâl olan Fahrü’n-nüvvâb medîne-i harput muzâfâtından Erzürük nâm karye sâkinlerinden ‘Abdullah nâm kimesnenin menziline dâhil ve akd-ı meclis olundukda erbâb-ı zu‘amadan Allahverdi Ağa ibn Mustafâ Çavuş nâm kimesne meclis-i mersûmda merkûm ‘Abdullah muvâcehesinde takrîr-i da‘vâ edip karye-i mezbûrede vâki‘ babamdan intikâl edip mülk-i mevrûs ev yerimi merkûm ‘Abdullah fuzûlen zabt edip kendi divarından kapı açmıştır su‘âl olunup feth eylediği kapıda olunmak matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr cevâbında şer‘ edip fî’l-vâki‘ zikr olunan ev yeri merkûmûn mülk-i mevrûsu olup ben kendi evimden kapu açtım meclis-i mezbûrede merkûm ‘Abdullah’a i‘tirâf eylemeğin mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahall-i münâza’âda merkûman i‘tirâfını tahrîre ba‘dehu gelip meclis-i şer‘de haber vermeğin vech-i meşrûh üzere feth olunan kapumda olunup mezbûrûn ev yerinden kasr-ı yed eylemesine tenbîh birle gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Ramazânî’l-mübârek li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Pîr Sultan bin Şâh Hüseyin, Bekir Ağa bin Ahmed Ağa, Timur Ağa Hâlıkverdi, ‘Alî bin Velî, Şahin bin ‘Abdullah ve gayruhum.

Sayfa: 54 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye zımmîlerinden Kerkenek veled-i Musah ve karındaşı Ezvik nâm zımmîler mahfel-i şer‘-i hâtır-ı vâcibû’t-tevkîrde işbu râfi‘ü’l-kitâb ‘Alî Bey ibn İslâm mahzarında her biri tav‘an ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip babamız mürd mezbûr Musah’ın zarûret-i deyn-i müsbet ecli içün karye-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı kağlar Serkis ve bir tarafı Semik ve bir tarafı Körtik ve bir tarafı diğer değirmen harkı bu hudûd ile mahdûd mülk-i mevrûs kavak bağçemizi merkûm ‘Alî Bey tarafeynden

icâb-ı kabûlü hâvî bey‘-i ile yirmi yedi hurda kuruşu bey‘ bât-ı sahîh ile mebî‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik ba‘de‘l-yevm sâlifü‘z-zikr olan kavak bahçesi mezbûrân mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dediktelerinde mukırrûn-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırr-ı lehü‘l-mezbûr ‘Alî Bey dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe‘t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Ramazânî‘l-mübârek li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: İsmâ‘îl bin Mevlûd, Sefer Çelebi bin Mûrad Bey, Şehir Kethüdâsı Bekir Çelebi, es-Seyyid Hüseyin bin ‘Abdurrahman, Ca‘fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 54 / Belge: 2

Medîne-i Harput Kal‘ası sâkinlerinden ‘Osman Beşe ibn Mevlûd bin Hüseyin nâm kimesne kendi tarafından asâleten ve karındaşı Ebûbekir ve Mu‘aviye hemşîresi Fâtıma ve vâlidesi Bozkurtlu taraflarından vekâleten mahfel-i kazâda ve lâzımü‘r-rızâ işbu râfî‘ü‘l-kitâb Halîl Çelebi bin Pîrî mahzarında asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr i kelâm edip kal‘a-i mezbûrda vâki‘ bir tarafı Hâcî Bostan oğlu evlerine bir tarafı el-Hâcc İbrâhîm Ağa evlerine ve bir tarafı el-Hâcc Mustafâ Ağa ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb oda örtmesiyle ve kenefi ile ve havlusu ile mülk-i mevrûs evlerimi merkûm Halîl Çelebi‘ye yirmi dokuz riyâlî kuruşa nakd ve altı ‘aded misüllü mitilli dülbend ve siyah çifteye(?) tarafeynden icâb-ı kabûlü hâvî bey‘ bât-ı sahîh ile mebî‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de‘l-yevm sâlifü‘z-zikr olan evler merkûman müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan asâleten ve vekâleten ikrârını el-mukırr-ı lehu‘l-mezbûr Halîl Çelebi dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe‘t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Ramazânî‘l-mübârek li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Hüseyin Ağa Dizdâr, Hüseyin Beşe Çebeci, Halîl Bekir bin Büyük el-Hâcc Bey, Hüseyin Halîl bin İbrâhîm, Yûsuf bin Behram Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 54 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan mürd olan Vartan veled-i Bâlî nâm zimmînin zevcesi Manane nâm zimmî mahfel-i kazâda mürd merkûman anası Canzâde ve kızkarındaşı Melki nâm zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm edip zevcim merkûm

Vartan'ın Gürcü Bey Mahallesi'nde vâki' olan ve Şüşnaz nâhiyesinde vâki' bağında ve sâ'ir muhallefâtında bana 'âyid olan hissemi taleb ederim dedikte gıbbe'l-istintâk mezbûretân cevâblarında sâlifü'z-zikr olan evler ve bağçe ve sâ'ir muhallefât 'alâ mâ-farazallahu Te'âlâ taksîm olunup yahsebü'l-irs her birimize 'âyid ve râci' olan hisselerimizi ta'yîn ve teslîm olunmak bizim dahî matlûbumuzdur diye cevâb vermelerine tarafeynin cevâbları zabt olunup mürd-i mezkûrun evlerini ve bağı ve sâ'ir muhallefâtın on üç sehmi altı sehmi mürd-i mezbûrûn kızkarındaşı mezbûre mülki ve dört sehmi anası merkûm Canzâde'nin hissesine ve üç sehmi zevcesi mesfûre Manane'ye 'âyid ve râci' olup her birinin hisse-i şâyi'aları ta'yîn olduktan sonra mezbûre Manane'e i'âde-i kelâm edip zevci mezkûr Vartan'ın evlerinden ve bağında ve sâ'ir muhallefâtından ta'yîn olunan hissemi alıp kabûl ve kabz edip mezbûretân mülkü ve Canzâde'nin zimmetlerini ibrâ eyledim dedikte mukırr mezbûrenin vech-i meşrûh üzere vâki' olan ikrâr-ı meşrûhasında el-mukırr-ı lehümâ el-mezbûretân dahî tasdik ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-İmâm, Holcan veled-i Malcan, Tomcan veled-i Dipanos, Sanus veled-i Kaspar, Arslan veled-i Şahik ve gayruhum.

Sayfa: 54 / Belge: 4

Medîne-i Harput sâkinlerinden Sefer veled-i Serkis ve karındaşı Asdur nâm zimmi mahfel-i kazâda 'Osman Beşe ibn Şâh 'Alî tarafından tasdikde vekîli olan Mehmed bin 'Abdullah mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip mülk-i silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Huriye Hâtûn Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Receb ve bir tarafı Cibâli oğlu 'Ahmed ve bir tarafı İbrâhîm ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd mülk-i mevrûsu iki bâb evlerimizi havlusu mezbûr 'Osman Beşe'ye yirmi yedi hurda kuruş tarafeynden (s.55) îcâb-ı kabûlü hâvî bey' bât-ı sahîh-i şer'i ile mebî' kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledik ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan evler merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârlarını el-mukırr-ı lehu'l-mezbûr Mehmed dahî vekâleten tasdik ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Beşe bin 'Abdullah, Diğer Mehmed Çelebi bin 'Alî, Resûl Mürdüm Mustafâ Ağa, 'Ömer Efendi el-hatîb, es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 55 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Nekerek nâm karye sâkinlerinden İbrâhîm bin Hasan nâm kimesne mahfel-i kazâda Pirinççi karye ağası Timurtaş Ağa mahzarında takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' ma'lûmü'l-hudûd Pirinççi tarlası dimeyle ma'rûf babamdan müntakîl bir tarafı tarlâmın tasarrufuna merkûm Timurtaş Ağa mâni' olur su'âl olunup men' olmak matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mezkûr cevâbında tımar karyesidir zikr olunan toprak âhar kimesnenindir tapuya müstehak olmuştur gayr-ı tapuya veririm mezbûrân babasından müntakîl tarlası olduğu ma'lûm değildir diye inkâr ile cevâb vermeğin merkûmdan beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden Satılmış ve İbrâhîm nâm kimesneler li-ecli's-şehâde hâzırân olup fi'l-hakîka sâlifü'z-zikr tarlayı merkûmun babası Hasan tasarruf edip vefâtından sonra merkûm İbrâhîm mutasarrıf olup zirâ'at ve hırâset edip 'öşrûn sipâhine teslîm eylediğini biluruz husûs-ı mezbûre şâhitleriz şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mezbûr Timurtaş Ağa mu'ârazadan men' birle gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi Şehir Kethüdâsı, es-Seyyid Hüseyin Çelebi, Arslan bin Halîl, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum

Sayfa: 55 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Safiye bint-i Ahmed Beşe nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'z-zikre bimâ hüve nehci's-sübût vekîl-i olan Süleymân bin Halîl Beşe nâm kimesne mahfel-i şer'-i enverde medîne-i mezbûre sâkinlerinden Hanife bint-i-i Hüseyin nâm Hâtûn tarafından tasdîke vekîl olan 'Ömer bin İsmâ'il Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûrân karye-i Hâcî Seyli 'akârında vâki' ma'lûmetü'l-hudûd bir tarafı tekik bağını kâdimî ve tevâbi' ile mersûm Hanife'ye otuz hurda kuruşa tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen-i teslîm-i ma'dûd eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tekik bağı mezbûrenin mülk-i müştêrâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vekâleti ikrârını el-mukır lehu'l-mezbûr 'Ömer dahî bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ebûbekir Efendi Efendi el-hatîb, Fahrü'l-e'imme Mehmed Efendi, Ömer bin Bekir, es-Seyyid Hüseyin Mehmed, es-Seyyid Bekir Çelebi bin Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 56 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Fâtîma bint-i-i 'Alî Beşe nâm Hâtûn tarafından husûs-
ı âtiyyü'l-beyâna bimâ hüve nehcü's-sübût vekîl-i olan es-Seyyid İbrâhîm Çelebi bin Molla
İsmâ'îl nâm kimesne mahfel-i şer'-i hatîr-ı lâzîmü't-tevkîrde işbu râfî'ü'l-kitâb Hâcî Bekir
bin Nasûh Beşe mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem
mezbûrânın silk-i mülk-i sahîhinde dâhil-i taht-ı tasarrufunda muntazam ve münselik
medîne-i mezbûre (silk) muzâfâtından Etminik nâm karye 'akârında vâkî' mutasarrıf olduğu
çölmek havuzundan bir kıt'a çevirme? gök? bağını kavak bağçesiyle ve orta derede vâkî'
gök? bağı ve bağçe eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve kavak bağçesiyle ve yine
çölmek havuzunda vâkî' karık? ve vartek? ile müşâ' müşterek olduğu ma'lûmü'l-hudûd
kavak bağçesiyle Kirakos ile müşterek ma'lûmü'l-hudûd kavak bağçesini ve Nortik zımmî
ile müşterek ma'lûmü'l-hudûd kavak ma'lûmü'l-hudûd kavak bağçesini ve Armud
Deresi'nde vâkî' ma'lûmü'l-hudûd Ahnek ile müşterek kavak bağçesini ve Dornek zımmîle
müşterek ma'lûmü'l-hudûd kavak bağçesini ve yine bir kıt'a ma'lûmü'l-hudûd kavak
bağçesini Ahî değirmenden cârî olan sudan on iki günden bir gün bir gece ve Armud
Deresi'nde cârî olan sudan onüç günde iki gece suları ile karye-i mezbûre sularından
kadîmden olageldiği minvâl üzere cârî olanları ile ve yine karye-i mezbûrede nısf-ı
bezîrhânesi ve yirmiiki bâb evlerini havluları ile ve kadîmî tevâbî' ile mezbûr Hâcî Bekir'e
sekiz yüz hurda kuruşa bey' bât-ı sahîh kat'î ile bey' eyledim ve bunlardan mâ'adâ yine
karye-i mezbûre toprağında vâkî' taht-ı tasarrufunda olduğunu ma'lûmü'l-hudûd iki çiftlik
sulu ve susuz topraklarının hakk-ı tasarrufun kadîmî cârî olan suları ile sâhib-i arz
ma'rifetiyle mezbûre iki yüz yirmi hurda kuruşa tefvîz edip mukâbele-i bey' ve tefvîzde olan
meblâğ-ı mezkûranın yirmi hurda kuruşa merkûm yedinden bi't-tamâm alıp kabûl ve kabz
eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan arâzi ve emlâk mezbûrân mülk-i müşterâsı ve hakk-
ı müfevvizidir keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-
i muharrere üzere vâkî' olan vekâleten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Hâcî Bekir dahî
vicâhen tasdîk ve kabûl edip gibbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i
Ramazânî'l-mübârek li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsmâ'îl Efendi el-Vâ'iz, Birâderi es-Seyyid Molla Mehmed, Diğer Zekeriyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Yahyâ Efendi, Hasan Ağa bin Hüseyincan Ağa, Hüseyin Bey oğlu, Mehmed bin Allahverdi, 'Alî Bey ibn İbrâhîm, Berber Hasan Çelebi, Dellâl Hüseyin Beşe, Perçençli Ahmed Beşe, 'Alî bin Budak ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 56 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden İsmâ'îl bin Peyami nâm kimesne mahfel-i kazâda medîne-i mezbûre muzâfâtından Avcılı nâm karye sâkinlerinden 'İsâ bin Hakkverdi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' taht-ı tasarrufumda olan ma'lûmü'l-hudûd üç kıt'a sulu tarlalarımın hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle mezbûr 'İsâ'ya otuz beş hurda kuruşa tefvîz edip mukâbele-i tefvîzde olan semen-i mezkûr otuz beş hurda kuruşa mezbûr yedinden alıp kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr tarlalar merkûmun mülk-i müfevvizidir keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr 'İsâ dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gibbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Alî bin İbrâhîm, Hüseyin birâderi, Süleymân oğlu, Halîl bin Hüseyin 'Alî, 'Alî bin Hızırilyâs ve gayruhum.

Sayfa: 57 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Zerteriç nâm karye sâkinlerinden el-Hâcc Haşim Beşe nâm kimesne mahfel-i kazâda Can Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre 'akârında vâki' ma'lûmü'l-hudûd dört bâb evlerimi örtmesiyle ve havlusu ile ve bundan mâ'adâ iki kıt'a ma'lûmü'l-hudûd bağçelerimi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle kadîmî cârî olan su ile bir kıt'a ma'lûmü'l-hudûd tekik bağı mezbûre bi-tarîki'l-emâne verip karye-i mezbûreye götürdüm mâdem ki karye-i mezbûrede ol dahî evlerde sâkin olup bağ ve bağçemin timârını edip emânet tarîkiyle mutasarrıf olan zamân-ı âhar karyeye gitmek mûrad eyledikte sâlifü'z-zikr olan evleri ve bağı ve bağçelerimi yine bana teslim eyleme dedikte mukırr-ı mezbûr Can Ahmed tasdîk ve kabûl edip gibbe't-taleb ketb ve rekîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Beyazid 'Abdullah, Molla Mustafâ Palulu, Yûsuf bin Şerîf, 'Alî bin Mehmed, Şehir Kethüdâsı Bekir Çelebi ve gayruhum.

Sayfa: 57 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Hâcî Seyli nâm karye sâkinlerinden Mehmed Beşe bin Turgud nâm kimesne mahfel-i şer'-i hatîr-ı vâcibü't-tevkîrde işbu râfî'ü'l-kitâb Aravik nâm zımmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı öksüzler ve bir tarafı Pelnik oğlu ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tapu tarlası dimeyle ma'rûf bir tarafı ve yine bir tarafı Şâh Nazır ve bir tarafı öksüzler ve bir tarafı Canik oğlu ve bir tarafı Mûrad Bey ve bir tarafı çay ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd kıraç mevzi'de bir kıt'a ve yine bir tarafı İbrâhîm Beşe ve bir tarafı Mahmûd Beşe ve bir tarafı öksüzler ve bir tarafı tarîk ile mahdûd giver tarla dimeyle ma'rûf bir kıt'a ve harmanyeri dimeyle ma'rûf bir kıt'a ki cem'an altı kıt'a tarlalarımın hakk-ı tararrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle kadîmden cârî olan suyu ile bunlardan mâ'adâ bir tarafı çevlik ve bir tarafı İbrâhîm ve bir tarafı Bekir oğulları ve bir tarafı ve bir tarafı tarîk ile müntehî Seydi Ahmed tekiği dimeyle ma'rûf iki kıt'a tekik bağı zikr olunan tarlaları eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve merkûm Aravik zımmîye yüzon hurda kuruşa bey' bât-ı sahîh ile bey' ve hakk-ı tasarrufun tefvîz eyledim. ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tekik bağları ve tarlaları merkûmun mülk-i müştêrâsı ve hakk-ı müfevvizidir keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun ve zikr olunan semen-i mezkûri merkûm yedinden bi't-tamâm ve'l-kelâm alıp kabûl ve kabz eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrere üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Aravik dahî dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehir-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Bey Mîralay, Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, el-Hâcc Beşe bin Selîm, Hasan Çelebi bin Ya'kûb, Mûrad Mûrd Beşe Çavuş Karındaşı ve gayruhum.

Sayfa: 58 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden 'Ömer bin Mehmed nâm kimesne asâleten ve karındaşı Bekir kendi tarafından asâleten ve hemşîresi 'Âyşe nâm hâtûn ve karındaşı Rahîme nâm sagîre tarafından bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olup vekâleten ve diğêr sagîre hemşîresi Rahîme nâm sagîrenin mansûb vasî-i olup vesâyeten mahfel-i kazâda işbu râfî'ü'l-

kitâb es-Seyyid Halîl bin İbrâhîm nâm kimesne mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhinde dâhil-i taht-ı tasarrufunda muntazam ve münselik Meydan Mahallesi'nde vâki' bir tarafı el-Hâcc Selâmet evlerine ve bir tarafı Burak oğlu evlerine ve bir tarafı Timurtaş evlerine ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile müntehî bir bâb bir bâb sofa ve bir bâb tâbhâne ve bir bâb kiler ve iki bâb anbâr ve bir bâb oda önünde eyvanıyla ve bir bâb odun evi içi ve havlusu ile ve taşrada iki bâb ahur ve bir bâb hamâm evi kenefiyle ve taşra havlusu ile ve cemî' tevâbi' ile mülk-i mevrûs evlerimizi merkûm es-Seyyid Halîl'in mahalle-i mezbûrde vâki' ma'lûmü'l-hudûd evleri ile istibdâl edip evlerinden mâ'adâ iki yüz riyâlî kuruşa bir donluk Londura çuka bey' bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' kabz-ı semen ve teslîm mebî' eyledik ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan ma'lûmü'l-hudûd es-Seyyid Halîl'in evleri ve bizim mülk-i mevrûs evlerimiz mezbûrûn mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrârlarını el-mezbûr es-Seyyid Halîl dahî vicâhen tasdik edip gibbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid 'Alî bin es-Seyyid Mahmûd, el-Hâcc Mustafâ bin Mehmed, es-Seyyid Hasan bin Fazlı, Hâcî Mûrad bin Mustafâ Çelebi, Mehmed Bey bin Hasan Ağa, Hüseyin Çelebi Birâderi, el-Hâcc Arslan Beşe, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi.

Sayfa: 58 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Hâcî Seyli nâm karye sâkinlerinden Mehmed Beşe bin Zorkaya nâm kimesne mahfel-i şer'-i hafîr-ı vâcibü't-tevkîrde işbu râfi'ü'l-kitâb Aravik nâm zımmî mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı öksüzler ve bir tarafı Pelnik oğlu iki tarîk ile mahdûd tapu tarlası dimeyle ma'rûf bir kıt'a ve yine bir tarafı Şâh Nazır ve bir tarafı Canik oğlu ve bir tarafı Mûrad Bey ve bir tarafı tarîk ile mahdûd Bademlik nâm mevzi'de ve bir kıt'a ve yine bir tarafı İbrâhîm Beşe ve bir tarafı Mahmûd Beşe ve bir tarafı öksüzler ve bir tarafı tarîk ile mahdûd giver tarla dimeyle ma'rûf bir kıt'a ve harmanyeri dimeyle ma'rûf bir kıt'a ki cem'an altı kıt'a tarlalarımın tarafı erba'alarında bir erza' bir de mâ'adâ hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle ve tarlalar içinde olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve bunlardan mâ'adâ bir tarafı çevlik ve bir tarafı İbrâhîm ve bir tarafı Bekir oğulları ve bir tarafı tarîk ile müntehî mahdûd seydi Ahmed bağı dimeyle ma'rûf iki kıt'a tekik bağının

tarîk-i erba‘asında bir erza‘ bir de mâ‘adâ kadîmden cârî olan suyu ile merkûm Aravik zımmîyeye yüz on hurda kuruşa bey‘ bât-ı sahîh ile mebi‘ edip ve hakk-ı tasarrufun tefvîz eyledim. mukâbele-i bey‘ ve tefvîzde olan semen-i mezkûr yüz on hurda kuruşu merkûm yedinden bi’t-tamâm alıp kabûl ve kabz eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan tekik bağları ve altı kıt‘a tarlalar merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf (s.59) olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrere üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukır lehu’l-mezbûr Aravik dahî dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâ’il-i şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Bey Mîralay, Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, el-Hâcc Arslan Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 59 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Pekinik nâm karye sâkinlerinden es-Seyyid Fazlullah bin nâm kimesne mahfel-i kazâda ve lâzımü’r-rızâ işbu râfi‘ü’l-kitâb es-Seyyid Mustafâ Çelebi bin es-Seyyid ‘Abdurrezzâk mahzarında tav‘an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre ‘akârında vâki‘ vâlidem Sâliha nâm hâtûn yedinde olan hüccet-i şer‘iyye mûcibince iştirâ eylediği bağ ve bağçe vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb da‘vâ ve talebim yoktur mezbûre vâlidemin kendi mülk-i mahzî olup bey‘ eylemiş mezbûr es-Seyyid Mustafâ Çelebi’nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehu’l-mezbûr es-Seyyid Mustafâ Çelebi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâ’il-i şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hüseyin Çelebi bin Haydar Ağa, el-Hâcc Arslan Beşe, ‘Alî Çavuş bin Ahmed Çelebi, es-Seyyid ‘Alî bin Yûsuf Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 59 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Pekinik nâm karye sâkinlerinden Garib Sultân nâm zımmîye tarafından husûs-ı âtiyyü’l-beyâna bimâ hüve nehcü’s-sübût vekîl-i olan Mevlûd bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu râfi‘ü’l-kitâb es-Seyyid ‘Alî bin Yûsuf mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûrenin karye-i

mezbûre ‘akârında vâki’ bir tarafı Hüseyin Beşe ve bir tarafı çevcikten? gelen çay tepeye? varınca ve iki tarafı bâyi’-i mezbûre bu hudûd ile mahdûd harâbe-yi gök? yerini senede beş akçe resm-i bağat ile mezbûre on iki hurda kuruşa bey’ bât-ı sahîh ile bey’ edip kabz-ı semen ve teslim mebi’ mahdûd eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan bağ yeri merkûmân mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki’ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr es-Seyyid ‘Alî dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba’a ve seb’în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Bekir Efendi el-Hatîb, Hüseyin Ağa Dizdar, Mustafâ Çelebi bin es-Seyyid ‘Abdurrezzâk, Hüseyin Beşe bin Mustafâ, Mehmed bin ‘Osman, Mustafâ bin Revzan, Tütüncü Arslan ve gayruhum.

Sayfa: 59 / Belge: 3

Medîne-i Harput muzâfâtından Dalumi nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem mürd olan (boşluk) nâm zımmînin sagîr oğlu Kotil nâm sagîrin kibel-i şer’den mansûb vasîsi olan Bulmuş nâm zımmî mahfel-i şer’i hatîr-ı vâcibü’t-tevkîrde işbu bâ’isü hâze’l-kitâb ‘Abdol nâm zımmî mahzarında takrîr-i da’vâ edip yetîmi mezbûrân babasından müntakıl karye-i mezbûrede vâki’ bir bâb ahuru mezbûr fuzûlen zabt eder su’âl olunup kasr-ı yed eylemesi matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su’âl mezbûr cevâbında sâlifü’z-zikr ahır benim mülk-i müşterâmdır hüccet-i şer’iye ile on altı (s.60) seneden mütecâviz mülkiyet üzere mutasarrıf vermede hüccet-i şer’im vardır diye ibrâz edip ba‘de’n-nazar ve’l-kırâ’at mazmûn-ı hüccet-i mezbûrân cevâbına mutâbık şehâde oldukda sonra hüccet-i muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Mûrad bin ‘Abdullah ve İsmâ’îl b. ‘Abdullah nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i kazâyâ hâzırân olup fî’l-vâki’ sâlifü’z-zikr ahır merkûmun mülk-i müşterâsı olup onaltı seneden mütecâviz mülkiyet üzere mutasarrıf olduğuna şahitleriz şehâdet dahî ideriz mezbûr yetîmin babası mülkü olduğu ma’lûmumuz değildir diye mezbûrun mülkü olduğunu biliyoruz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer’iye eylediklerinden sonra şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki’ oldukda sonra mezbûr Bulmuş mu‘ârazadan men’ birle gıbbe’t-taleb ketb Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Şevvâl li-sene erba’a ve seb’în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Arslan Bey Vanlı, Bekir Beşe bin Mahmûd Beşe, Halîl Bey bin Büyük el-Hâc, Şeyh ‘Alî bin Rıdvan, Ca’fer el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 60 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Zalını nâm karye sâkinlerinden Mûrad bin ‘Abdullah nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûreden Âhican nâm zımmî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre ‘akârında vâki‘ Ahmed nâm kimesneden iştirâ eylediğim altı kıt’a nısf-ı hisse tarlalarımın hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma‘rifetiyle ve içinde olan badem eşcârları ile merkûm Âhican on iki buçuk hurda kuruşa bey‘ ve tefvîz eyledim mukâbele-i bey‘ ve tefvîzde olan semen-i mezkûr on iki buçuk kuruşdan on buçuk kuruş alıp kabûl ve kabz eyledim bakî kalan iki kuruş mukâbelesinde mezbûr Âhican’ın karye-i mezbûr toprağında vâki‘ bir tarafı Mustafâ ve bir tarafı Menzik ve bir tarafı Topal Mustafâ ve bir tarafı dere feneri mahdûd olup tazarrufunda olan bir kıt’a tarlayı alıp kabûl ve kabz eyledim. ba‘de’l-yevm vech-i meşrûh üzere altı kıt’a tarla merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Âhican dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Şevvâl li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Arslan Bey Vanlı, ‘Alî Çavuş bin Mehmed Ağa, ‘Alî Beşe bin Bekir Beşe, İsmâ’il Beşe bin ‘Abdullah, ‘Abdullah bin ‘Abdullah ve gayruhum.

Sayfa: 60 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Anak nâm karye sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâdan bi’l-fi’l Diyarbekir Eyâletine mutasarrıf olan vâlî-i vilâyet sâhib-i sa‘âdet vezîr Asaf nazar-ı sa‘âdetlü Ken‘ân Paşa -Maşaallahu Te‘âlâ- bi’l-hayr mâ yeşâ hazretlerinin taraf-ı rif‘atlerinden ‘izzetlü Yûsuf Ağa’nın mektûb-ı şerîfleri ile husûs-ı âti’l-beyânın mübâşir ta’yîn buyurulan Halîl Bey ma‘rifetle karye-i mezbûre sipâhîsi ‘Osman Çelebi ve Can Ahmed nâm kimesneleri ihzâr ve muvâcehelerinde iddi‘â edip târîh-i kitâbdan otuz gün mukaddem merkûm Ahmed ile bir tarla husûsunda nizâ‘ımız olup mezbûr ile cidâl eylediğimizde karye-i mezbûre ağası ‘Osman Çelebi’ye istinâd edip merkûm ile Bekir Bey dîl olup üzerime hücum ve beni darb-ı şedîd ile darb eyledikleri içün ahvâlîmi Mütteyyim? Ağa’ya i’lâm şer‘iyle lâzım-ı icrâ olunması içün mektûb ve mübâşir ta’yîn olmağın hüccet-i şer‘a su’âl olunup icrâ olmak matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su’âl ‘akîbe’l-inkâr beyyine taleb oldukda mehl-i şer taleb edip bir güne istihal olunup üç gün mürûrundan sonra hâzır oldukda ityân-ı beyyineden kemâ yenbağî ‘acz-i ızhâr edip husûs-ı mezbûr-ı tefahhus ve

mezbûrûn (s.61) da‘vâsı tezvîr ve hilaf-ı inhâ eylediği tahkik olunup merkûm Mehmed mu‘ârazadan men‘ bir gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu olunup yedi tâlibe vaz‘ olundum ki lede’l-hâce ihtiyâc idene. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Şevvâl li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: ‘Osman Efendi el-mizani, ‘Osman Çavuş el-za‘im, Çerçi? Ağa el-cüdi, Arslan Bey Vanlı, ‘Alî Bey bin ‘Abdullah.

Sayfa: 61 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden el-Hâcc İbrâhîm Beşe bin Büyük el-Hâcc Bekir nâm kimesne mahfel-i kazâda Vertil nâm karye sâkinlerinden Markus veled-i Sahek nâm zimmî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki‘ bir tarafı Hıdır ve bir tarafı Perçenç nâm karyeden cârî olan hark ve bir tarafı diğer man hark bu hudûd ile mahdûd olan bostan yerini kadîmden cârî olan olan suyu ile suyun eşcârları ile merkûm Markus tarafeynden îcâb ve kabûl-i hâvî ile yirmi hurda kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan bostan yeri merkûmânın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Markus dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip, gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ’il-i şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid Hasan bin Emin Bey, Receb Beşe bin ‘Osman Çelebi İğikili ‘Osman, es-Seyyid Hüseyin Beşe ‘Abdurrahman, es-Seyyid Bekir Enes oğlu ve gayruhum.

Sayfa: 61 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Huği nâm karye sâkinlerinden iken Opek veled-i Hodpek nâm zimmî dahî mahfel-i kazâda ‘Ömer Ağa bin Köçek el-Hâcc Bey mahzarında takrîr-i kelâm edip târîh-i kitâbdan altı sene mukaddem karye-i mezbûre toprağında vâki‘ ‘Ömer Ağa’nın mülk-i tarlasına ki bir tarafı kehrserde çayı olan su harkı ve bir tarafı Makri oğlunun bağçesi ve bir tarafı Sâre Hâtûn Câmi‘-i Vakfi olan tarla ve bir tarafı Bekir Bey tarlasına müntehî mahdûd zemîne kavak eşcârı ğars edip zikr olunan bağçenin yeri mezbûr ‘Ömer Ağa’nın olup ve eşcârının nısfı benim ve nısf-ı âharı yine merkûm ‘Ömer Ağa’nındır zimmetde ‘alâkam yokdur dedikte mukırr-ı mezbûrûn vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr ‘Ömer Ağa dahî tasdîk edip, gıbbe’t-taleb ketb olundu.

Tahrîren fî-evâ'il-i şehîr-i Şevvâl li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Hasan Çelebi, 'Alî Çelebi bin 'Osman, Ca'fer bin el-Muhzır, Holcan Veled-i Totcan, Boğık Veled-i Ağık, Haçık Veled-i Kemâl.

Sayfa: 61 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden Hasan Nasûh er-racîl mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid Mevlûd muvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm edip Zalunî nâm karyede vâki' bir tarafı Ohenik zımmî ve bir tarafı Hekîm oğlu ve bir tarafı Torsik zımmî ve bir tarafı Ölçücü Receb bu hudûd ile mahdûd tekik bağını mezbûrûn kırk üç kâmil riyâlî kuruşa bey'-i bât-ı sahîh ile meb' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ'ûn ve yehtâr'ûn mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûrlar es-Seyyid Ebûbekir ve es-Seyyid Hasan ve es-Seyyid Mevlûd dahî her biri vicâhen tasdîk edip, Kayd şûd Tahrîren Fî't-târîhi mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Bey bin Ramazân Beşe, es-Seyyid Ahmed Çelebi, Ebûbekir Efendi el-Hatîb, es-Seyyid 'Osman ibn, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, Bazarbaşı 'Osman, Mehmed el-Hâc.

Sayfa: 62 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden İbrâhîm Ağa bin Murtazâ Ağa mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Allahverdi Ağa bin Mustafâ Çavuş mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i Arnavud? 'akârında vâki' babam merhûm Murtazâ Ağa'dan bana 'irs-i şer'-i ile intikâl iden damlar ve bağ ve bağçe ve taht-ı tasarrufumda olan zirâ'at ve hırâset eylediğimiz sulu ve susuz toprakların ve mülk-i mezra'a yerlerinden cüz'î ve küllî alâ mâ-farazallâhu Te'âlâ kendi hisseme resm-i otlak 'âyid olan hissemi kadîmden cârî olan suyu ile müşârün-ileyh Allahverdi Ağa'ya seksen akçe bir kuruş olmak üzere beşyüz hurda kuruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip ve zemînlerin hakk-ı tasarrufun sâhib-i arz ma'rifetiyle tefvîz edip mukâbele-i bey' ve tefvîzde olan semen-i mezkûr beşyüz hurda kuruşu merkûm yedinden bi't-tamâm alıp kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm kendi hisseme 'âyid olan evler ve bağ ve bağçe ve zirâ'at olan sulu ve susuz topraklar mülk-i mezra'a yerlerinde benim hissem kadîmden cârî olan su ile mezbûrûn mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvizidir, keyfe

mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrû lehü'l-mezbûr Allahverdi Ağa dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip, gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâ'il-i şehri Şevvâl li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yahyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Zekeriyâ Efendi Birâderi, Hasan Ağa bin Mustafâ Çavuş, Hüseyin Çelebi ibn Mehmed Ağa, Mehmed Çelebi er-Racîl, Mustafâ Çelebi Arnavud, Süleymân Çelebi Pertık, Timur Ağa, Mahmûd Çelebi bin Kör 'Ömer, Hasan Çelebi Sâkin Erciş, Mehmed Ağa Sâkin Erciş ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 62 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden İlyas Çavuş nâm müteveffânın sagîr oğulları Mehmed ve Mustafâ nâm sagîrlerin ahvâllerini hıfz ve emvâllrini zabt ve cem'i evlerini görmeğe bir vasî lâzım olmağın tarîk-i şer' den vâlideleri Zâhîde binti-i İsmâ'il nâm Hâtûn vasî-i mansûb ve ta'yîn olunup ol dahî vesâyet-i kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya te'ahhüd ve iltizâm etmeğın bu vesîka-i enîka 'alâ mâ-hüve'l-hakîka ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yahyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Molla Şîr bin Molla Mehmed, Mustafâ Çelebi bin Bekir Beşe mehterbaşı?, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 62 / Belge: 3

Medîne-i Harput sâkinlerinden 'Ömer ve İbrâhîm ibn Mahmûd Çelebi nâm kimesneler asâleten karındaşı Bekir Çelebi kendi asâleten ve hemşîresi 'Âyşe nâm Hâtûn tarafından bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîl olup vekâleten ve diğeri sagîre hemşîresi Rahîme nâm sagîrenin mansûb vasîsi olup vesâyeten mahfel-i şer'-i hatîr-ı vâcibü't-tevkîrde işbu râfi'ü'l-kitâb es-Seyyid Halîl Beşe İbrâhîm nâm kimesne mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrâr ve takrîr i kelâm silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Meydan Mahallesi'nde vâki' bir tarafı el-Hâcc Selâmet evlerine ve bir tarafı Borazan oğlu evlerine ve bir tarafı Timurtaş evlerine ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile müntehâ mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb fevkânî oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir bâb tabhâne ve iki eyvân ve iki bâb anbar ve fevkânî oda ve bir bâb odunluk dâmı ve bir bâb şirahane ve tahtânî ahur ve bir bâb samanlık ve taşra kenefî ve havlusu ve cemî' tevâbi' ile

mülk-i mevrûs evlerimizi merkûm es-Seyyid Halîl'in mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd evleri ile (s.63) istibdâl edip evlerinden mâ'adâ üçyüz hurda kuruş nakd ve bir donluk Londura çuka bey'-i bât-ı sahîh-i kıt'a ile mebî' edip kabz-ı semen ve teslîm mebî' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan merkûm es-Seyyid Halîl'in ma'lûmü'l-hudûd evlerini ve bizim mülk-i mevrûs evlerimiz mezbûrûn mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki' olan asâleten ve vekâleten ve vesâyeten ikrârlarını el-mukırrü lehü'l-mezbûr es-Seyyid Halîl dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip, gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid 'Alî bin es-Seyyid Mahmûd, el-Hâcc Mustafâ bin İbrâhîm, es-Seyyid Hasan bin Mehmed, Hasan bin Mehmed, Hasan bin Fazlı, Hâcî İbrâhîm bin Mustafâ, Mehmed Bey bin Hasan Ağa, Hüseyin Çelebi Birâderi, el-Hâcc Arslan Beşe, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi ve gayruhum

Sayfa: 63 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Kesrik nâm karye zımmîlerinden İkob veled-i Kârok nâm sagîrin babası merkûm Kârok zimmî mahfel-i kazâda ve lâzımü'r-rızâda Kırbık veled-i Manas nâm zimmî mahzarında velâyeten ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre toprağında vâki' ma'lûmü'l-hudûd oğlum merkûm Kârok ceddî Hokas zimmî hüccet makbuzu mucebince hibe ve temlîk ve teslîm eylediği emlâktan ve bir kıt'a ma'lûmü'l-hudûd bağçe ve mülk-i tarlasını velâyetim hibemle merkûm Karnik otuz hurda kuruşa bey'-i bât-ı sahîh ile mebî' edip kabz-ı semen-i ma'dûdu ve teslîm mebî' mahdûd eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağçe ve mülk-i tarlamin mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki' olan velâyet-i ikrârlarını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Karnik dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip, gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Çelebi bin Paşam, Ahmed Beşe bin Kuji Büyük, 'Alî Beşe, Mûrad Bey, İsmâ'il bin Budak, Serkis veled-i Padik, Astor veled-i Ohatik, Serkis veled-i Patik, Vartanik veled-i Bedik ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 63 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden es-Seyyid Velî ibn İbrâhîm nâm kimesne mahfel-i kazâda sâhib-i devlet-i sekbânlardan İbrâhîm nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ edip mezbûr bağat cem' için havale olup benden bağ akçesi taleb eyledikte bir müdde-i tevakkuf ile döndüğüm için beni hançer ile urup mahrûm eylemiştir nazar olunup keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikte merkûmân eser-i cerâhatına nazar su'âl olunmağın hançer yarası müşâhede ve mu'âyene olundukda merkûm İbrâhîm'den su'âl olundukda bağ akçesi için mezbûr Velî'nin kapusuna varup taleb eylediğimde bana şetm edip darb eyledi be dahî hançer ile mezbûru urdum diye ikrâr ve i'tirâf edip ma-vak'a bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Rebî'ü'l-âhir li-sene hamse ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid İsmâ'il Efendi, Molla 'Ömer tâlibü'l-ilm, es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, Terzi 'Osman bin Ahmed, Zekerîya bin 'Osman Beşe

Sayfa: 64 / Belge: 1

Medîne-i Harput mahallâtından Hâcılı Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed ibn el-Hâcc 'Alî kalbinden ikrâr-ı âtiyyü'z-zikre vekâleti sâbite şer'-i olan Ahmed Çelebi meclis-i şer'-i Muhammedî ve mahfel-i Ahmedîyye-i 'alîye efdalü't-tahîyyâtta merkûm el-Hâcc Mehmed câriye-i memlûkesi Perihân bint-i-i 'Abdullah mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip müvekkilim el-Hâcc Mehmed hasbitallâhu Te'âlâ ve taleben li-merzâtî'l-kerem ve rağbetühü bi-hadîsin seyyidinâ Muhammedin men a'taka rakabetihi hüve minhü? a'takullâhu Te'âlâ bi-küllî 'uzvin fihi 'uzven fihi necâtü mine'n-nâr mucebince işbu boylu kara gözlü Gürciyyü'l-asl mezkûre Perihân mâlından ifrâz ve i'tâk eyledi min ba'de sâ'ir ahrâr-ı müslimîn gibi hürretü'l-asl olsun bu husûsa kıbel-i şer'-i şerîfden yedine temessük verilsin dedikte mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vekâleten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Perihân dahî vicâhen tasdik ve kabûl edip mezbûrenin 'itkına hüküm birle gibbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâl li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi el-Mûris, Ebûbekir Çelebi el-müderres, 'Alî Beşe Paşamzâde, el-Hâcc Hasan bin 'Abdullatîf, Allahverdi bin Menteşe, 'Ömer Efendi el-Hatîb, es-Seyyid Hüseyin Çelebi bin Hasan Efendi, Ca'fer Beşe el-Muhzır ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 64 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Parçikan nâm karyeden Cihanbeyli ‘aşâyirinden Nadir bin Süleymân nâm kimesne mahfel-i kazâda Allahverdi bin Şâhverdi ve ‘Alî bin Hüseyin mahzarlarında takrîr ve da‘vâ edip târîh-i kitâbdan dokuz ay mukaddem mezbûrân müfettiş (boşluk) nâm Ağa’nın önüne düşüp üzerine gelip erzâk ve emlâkim hebâ ve gâret ettirdiler husûs-ı mezbûru rif’atlü mütesellim ağaya i’lâm edip mektûb-ı şerîf ile Hasan Ağa kulları mübâşir ta’yîn buyurulmağın mübâşir merkûm ma‘rifetiyle su’âl olunup yahsebü’ş-şer’ müceb-i icrâ olunmak matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su’âl ‘akîbü’l-inkâr beyyine taleb olundukda Herdi nâm karyede Hızır bin Cano ve ‘Alî bin Mustafâ nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i kazâya hâzirân müdde‘î-i mezbûrun takrîrine muvâfık ve kelâmına mutâbık şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki’ olmağın bu vesîka gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren Fî’t-târîhi mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa kâ‘im-makâm-ı serdâr, el-Hâcc İbrâhîm Ağa, Vanlı Arslan Bey, Mahmûd Beşe er-racîl, Ca‘fer Beşe el-Muhzır.

Sayfa: 64 / Belge: 3

Hılâ-yı sûtûrda mestûr olan husûsun mahallinde keşf ve tahrîri için kîbel-i şer‘-i mutahhardan bi’t-taleb irsâl olan Fahrü’n-nüvvâb Mehmed Efendi mîr-livâ tarafından Ahmed Bey’in zeyl-i vesîkada mestûrü’l-esâmî olan müslimîn ile Medîne-i Harput muzâfâtından Berivan nâm karye sâkinlerinden Kasım bin Kulu nâm kimesnenin çadırına dâhil ve ‘akd-ı meclis olundukda Piran nâm karye sâkinlerinden Bayram bin Hüseyin ve Süleymân ibn Şâh ‘Alî nâm kimesneleri ihzâr ve muvâcehelerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip târîh-i kitâbdan iki gün mukaddem ben şehre gelip cum‘a günü ba‘de’l-’asr mezbûrân Bayram ve Süleymân kendi çadırına karındaşım olup hâlâ Erzincan’da olan Ferzo nâm karındaşımın zevcesi Besi nâm hâtûn çadırım içine hançer ile vurup katl eylemişler eser-i cerâhatına nazar olunup keşf ve tahrîri ve mezbûrândan su’âl olunup takrîrleri tahrîr olunmasın taleb ederim dedikte mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ve mîr-livâ tarafından Ahmed Bey’in zeyl-i vesîkada mestûrü’l-esâmî olan müslimîn ile maktûle-i mezbûre (s.65) Besi’nin eser-i cerâhatına nazar ve sol koltuğunda ve sol böğründen ve arkasından ve karnından ve sâ’ir a‘zâsından ‘azîm hançer yaraları müşâhede ve mu‘âyene eylediklerinde mezbûrân Bayram ve Süleymân’dan su’âl olundukda her biri inkâr ile mukâbele eylemelerin gıbbe’l-istişhâd Keban nâhiyesinde Halîl bin Hüseyin ve Hüseyin bin ‘Alî nâm kimesneler li-ecli’ş-

şahâde hâzırân olup fî'l-vâkî' mezbûr Keban'dan gelip mezra'amıza 'ubur iderken bir 'avret sadâsı gelip feryâdına geldiğimizde mezbûrân Bayram ve Süleymân'ın ellerinde hançer merkum Kasım'ın çadır içinde mersûme Besi'yi hançerleri ile vurup katl eylediler husûs-ı mezbûru vech-i meşrûh üzere müşâhede ettik şâhitleriz şehâdet dahî ideriz diye her bir edâyı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkî' olup nâ'ib-i mûmâ-ileyh mahallinde keşf ve tahrîr ve ba'dehu gelip meclis-i şer'de haber vermeğin hâzihi'l-vesîka gıbbe't-taleb ketb olundu. Hurrîre fî'l-yevmi'l-ısrîn fî şehri Şevvâl li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa ibn Mustafâ Çavuş, Yûsuf Ağa ibn İbrâhîm, İbrâhîm Çelebi bin Murtaza Ağa, Bekir Çelebi bin 'Osman Çavuş, Hasan Çelebi Mürdüm Hasan Ağa, Hâcî bin 'Alî, Hüseyin bin Şerîf, Ya'kûb bin Kasım ve gayruhum.

Sayfa: 65 / Belge: 1

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa'âdet vezîr Asaf nazar-ı sa'âdetlü Ken'ân Paşa -yesserallâhu te'âlâ- bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin taraf-ı rif'atlerinden mütesellim 'izzetlü Yûsuf Ağa tarafeynden husûsu'z-zikre mübâşir ta'yîn olunan Hasan Ağa nâm kimesne mahfel-i kazâda Medîne-i Harput sâkinlerinden Hüseyin Çelebi mahzarında takrîr-i merâm edip târîh-i kitâbdan iki ay mukaddem Ergani nâm kasaba hizmetkârı yediyle bir re's kuları? allun? erkek katırı kasaba-i mezbûrede sâkin olan 'Acem tâifesinden kazgancı 'Acem zımmî târîh-i kitâbdan on ay mukaddem katırımı zâyî' etmiş idim diye ahz ve kabz eyleyip hâlâ mezkûr katırı müşârun ileyh kendi yanında hıfz eyleyip hakikat-i hâlde vâkıf olmak için bizi ta'yîn buyurdıkları ecilden mezbûr Hüseyin Çelebi'den su'âl ve takrîr-i tahrîr olunmasın taleb ederim dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında fî'l-hakîka mârû'z-zikr katırı târîh-i mezkûrdan iki ay mukaddem olarak yetip kasaba-i mezbûrede gâ'ib-i 'ani'l-meclis olan 'Acem-i zımmî mâlımdan zâyî' oldu on aydan mukaddem guyûb hizmetkârım yedinden aldığı istimâ' ve ben dahî gitmek üzere iken müşârun ileyh ağa hazretlerinin huzûr-ı 'izzetlerine ihzâr olunup rif'atlı ağa-yı müşârun ileyh husûs-ı mezbûrun izhârın taleb etmeğin mezbûr katırı bu târîhden on ay mukaddem medîne-i mezbûreden olan İshâk Bey yedinden alıp on ay mâlımdı diyecek mezbûr İshâk Bey merkûmun cevâbını tasdik edip Serkis zımmîden su'âl olundukda târîh-i mezkûrdan on ay mukaddem İbrâhîm Ağa'dan alıp on ay mâlımda idi dedikte mezbûrun cevâbını dahî tasdik edip mezbûr dahî mezkûr Serkis cevâbın tasdik edip mezbûr İbrâhîm

Ağa'dan su'âl olundukda târîh-i mezbûrdan iki ay mukaddem Tomas nâm zimmîden alıp iki ay mâlîmda idi dedikte mezbûrun cevâbını dahî merkûm Tomas tasdîk edip mezbûr Tomas'dan su'âl olundukda târîh-i mezkûreden dört sene mukaddem Dellâl Bekir'den alıp dört sene mâlîmda idi dedikte mezbûrun dahî mezbûr Tomas'ın cevâbını tasdîk edip mezbûr Dellâl Bekir'den su'âl olundukda üç sene dört ay mukaddem es-Seyyid Hüseyin nâm kimesneden alıp üç sene dört ay mâlîmda dedikte mezbûrun cevâbını es-Seyyid Hüseyin dahî tasdîk edip merkûm es-Seyyid Hüseyin'den su'âl olundukda Diyârbekirde Sûk-ı Sultânî'de bey'ü min-yezîd olunup (s.66) mezâddan alıp ben dahî mezbûr Bekir'e bey' eyledim dedikte mecmû'unun cevâbları zabt olunup mezbûr Hüseyin Çelebi'nin hizmetkârı yedinden merkûm 'Acem ahz eylediği katırı on sene Medîne-i Harput'da bey' ve şîrâ olunduğuna cemm-i gafîr ihbârlarıyla mâ-vak'a ketb olundu. Tahrîren fî-şehri Şevvâl sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yahyâ Efendi ibn Mehmed Ağa, el-Hâcc Arslan Beşe, Mehmed Bey ibn Hasan Ağa, Mûrad ibn Hüseyin Bey, Ebûbekir Şehir Kethüdâsı ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 66 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından İğinki nâm karye sâkinlerinden Zakik veled-i Martaş ve karındaşı Kâkik ve kebir veled-i nâm Avid nâm zimmîler mahfel-i kazâ ve lâzımü'r-rızâda râbî'ü'r-râfî'ü'l-kitâb Yahyâ Efendi ibn Mehmed Ağa mahzarında tâbî'an her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre 'akârında vâki' bir tarafı Kenkus bağçesine ve bir tarafı kaya ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ve bir tarafı çay ile madûd olan kavak bağçemizin zemîni ile ve cem'i tevâbi' ve kadîmden cârî olan sulu ile merkûme kırk iki hurda kuruşa bey' bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm mebî' eyledik ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan zemîni cârî olan sulu ile mezbûrun mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırrûn mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârlarını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Yahyâ Efendi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip, gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Zekerîyyâ Efendi Mehmed Ağa, 'Alî Çavuş bin Ahmed Çelebi, es-Seyyid Mustafâ bin 'Abdurrezzâk, es-Seyyid Yahyâ bin Yûsuf, Hüseyin Çelebi 'Alî Bey ve gayruhum.

Sayfa: 66 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Tadım nâm karye sâkinlerinden Budak ve İlkan ve Cano ve Davûd ve Zurnacı ve sâ'irleri mahfel-i kazâda Halîl ve Yûsuf ibn Cebrail nâm kimesne mahzarlarında her biri iddi'â edip mezbûrân karyemiz toprağın zirâ'at edip her gâh zarârları ve tea'ddîleri olup rağbet eylemeden hâlî değildir ve ba'de'l-yevm karye-i mezbûre ahâlîlerine zarârları ve tea'ddîler olursa mûcib-i icrâ olunmak için hîn-i muhâsamada mezbûrânı ihzâr zarârlarına zâmin bir kefil taleb ideriz dediklerine Hüseyin Bey ibn İlyas Bey nâm kimesne mezbûrâna kefil olup ba'de'l-yevm mezbûrâna bir vechle zarâr müterettib edip tea'ddîleri olursa mezbûrânı ihzâr vâki' olan zarârlarına zâmin ve edâsına ta'ahhüd oldum dediğim bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi't târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Bey Mîralay, Arslan Bey Vanlı, Yûsuf el-Cündi, Paşazâde 'Alî Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 66 / Belge: 3

Câmi'-i Kebîr mü'ezzini İbrâhîm Çelebi mahfel-i kazâda sabıkan Câmi'-i Kebîr mü'ezzini olup fevt olan 'Alî Çelebi'nin kebir oğlu Hasan Çelebi mahzarında ikrâr edip câmi'-i mezbûrân cüz akçesinden dokuz kuruş ve on bir bütün riyâlî kuruş ta'mîr akçesinden alıp cüz akçesi dokuz kuruş Hasan Çelebi'ye on bir bütün riyâlî on üç riyâlî Süleymân Efendi'ye karz verdim, dedim kayd şüd Tahrîren fî-evâilî Cemâziye'l-ûlâ sene 1075.

Şuhûdü'l-hâl: 'Osman Efendi, Molla Mûsâ Oğlu, 'Ömer Ağa Çavuş Birâderi, Mehmed Çelebi bin Keşanlı, Mahmûd Çelebi.

Sayfa: 67 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Kepçeci 'Osman ve Kasım ibn 'Alî Bâlî nâm kimesneler mahfel-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda bâ'is-i hâze'l-kitâb Mahmûd Beşe bin el-Hâcc Hüseyin mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam münselik 'adedi nâm mevzi'de vâki' bir tarafı Muntazır oğlu 'Osman Bey bağına ve bir tarafı Cabir'in oğlu Mehmed bağına ve ba'zen Mûrad bu hudûd ile mahdûd mülk-i mevrûs tekik bağımızı yüz beş kuruşa târîh-i vesîkadan dört gün mukaddem bey' bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' edip kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i

mahdûd eyledik ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan tekik bağı kadîm-i ‘tevâbi’ ile merkumun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ’ ve yehtâr mutasarraf olsun dedikte mukırrûn mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki’ olan ikrârlarını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Mahmûd Beşe dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip, gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, Bekirzâde Mehmed Bey Sâkin Monlakendi, Mehmed Bey bin Halîl Ağa, İbrâhîm bin el-Hâcc Haşim, Molla Ahmed Efendi, Kalkancızâde Mehmed Çelebi, Hâcî bin Hamzâ, Şeyhzâde ‘Ömer Çelebi, Çerizâde ‘Osman Çelebi, Velî bin Kazzâz Bekir ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 67 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Avcılı nâm karye sâkinlerinden ‘Îsâ nâm kimesne mahfel-i kazâda ikrâr edip karye-i mezbûrede vâki’ bir tarafı çay ve bir tarafı bâyi’-i mezbûr ve bir tarafı yarımşar ve bir tarafı hendek ile mahtûd bağçemi kimi üç hisseden bir hissesini Cilli Velî’nin, üç hisseden bir hissesinden mâ‘adâ mezbûre yirmi beş hurda kuruş nakd ve bir kürklü serhaddî çuka ve karye-i mezbûrede vâki’ ve bir tarafı çorak oğlu ve bir tarafı kendi mülküne ve bir tarafı hendek ve bir tarafı tarîk ile mahtûd bir kıt‘a tarlayı bey‘ bât-ı ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi’ eyledim dedikte gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i Şevvâl li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ Ağa Serdâr, Şeyh Emîr Ağa, Himmet Beşe bin Kalender, İbrâhîm Beşe Velî, Hüseyin bin Hasan ‘Alî ve gayruhum.

Sayfa: 67 / Belge: 3

Medîne-i Harput muzâfâtından Avcılı nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Hüseyin ‘Alî mahfel-i kazâda Mehmed Beşe bin Cum‘a mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûrede vâki’ bir tarafı İbrâhîm ve bir tarafı Halîl ve bir tarafı çay ve bir tarafı tarîk ile mahtûd kavak bağçemi zemîniyle ve kadîmden cârî olan suyu ile merkûm Mehmed Beşe’ye on dört hurda kuruşa bey‘ bât-ı sahîh ile bey‘ eyledim dedikte. Kayd olundu. Tahrîren fî’t târîhi’l-mezbûr. Sâbıkûn.

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin Şa‘bân nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi Emîne bint-i-i ‘Alî nâm Hâtûnun tarafından husûs-ı âtiyyü’l-beyâna ‘Alî bin Şa‘bân ve İbrâhîm bin Halîl nâm kimesnelerin şehâdetleri ile el-vekâle olup hâlâ zevci olan Mevlûd bin Şa‘bân nâm kimesne mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun sagîr oğlu Ahmed nâm sagîrin kibel-i şer‘-i mutahhardan vasî-i mansûbu Bekir Çelebi bin ‘Alî mahzarında bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı merhûmun muhallefâtından zevcesi olan müvekkilem merkûm Emîne’ye ‘âйд olan semen-i hissesi ve zimmetinde kalan mehr-i mü’ecceline ve babası (s.68) müteveffâ-yı mezbûreden sonra vefât edip sagîr oğlu Mahmûd ve sagîre kızı Kâfiye’nin hisse-i şâyi‘alarından ba‘zılarından gıbbe’ş-şer‘ mezbûreye ‘âйд olan sūdüs hissesine yüz yirmi hurda kuruş ‘âйд olup semen-i mezkûr yüz yirmi hurda kuruşu vasîsi mezkûr Bekir Çelebi yedinden bi’t-temâm ve’l-kemâl alıp kabûl ve kabz edip ibrâ oldular ba‘de’l-yevm müteveffâ zevci Mehmed’in muhallefâtından ve sagîr oğlu Mahmûd ve sagîre kızı Kâfiye’nin muhallefâtlarından mezbûreye ‘âйд olan hissesi husûsunda vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb da‘vâ talibesi kalmadı dedikte mukırr-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan vekâleten ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr vasî Bekir Çelebi dahî vesâyeten tasdîk ve kabûl edip, gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâli’l-mükerrem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafâ bin Molla Pîr ‘Alî, ‘Alî Beşe bin Bekir Beşe, es-Seyyid İbrâhîm Beşe, es-Seyyid Hüseyin bin es-Seyyid Mehmed, ‘Alî bin Süleymân ve gayruhum.

Medîne-i Harput sâkinlerinden ‘Ömer Ağa bin Köcek el-Hâcc Bey mahfel-i kazâda Huği nâm karye zimmîlerinden Haçek veled-i Meçek ve Ovak veled-i Ohenik nâm zimmîler mahzarlarında her biri da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip mezbûrân benim murâba‘a olup topraklarımı bir vechle emânet-i zirâ‘at ve hirâset edip ve bir çorak bağçemi dahî bi-tarîki’l-emâne zabt edip hâlâ murâba‘alıktan ihrâc eyleyip tasarrufumda olan topraklarım bana teslîm edip mezkûr bağçeyi vermeyip müdâhele eder kasr-ı yed eylemesi matlûbumdur dedikte gıbbe’s-su’âl mezbûrân zimmîler cevâbında bizim babalarımızdan kalma mülkümüzdür mezbûrun mülkü değildir diye inkâr ile mukâbele eylemelerin beyyine taleb olundukda ‘udûl-i müslimînden Ebûbekir Efendi ve Zeker Bey nâm kimesneler li-ecli’ş-

şehâde hâzırân olup fî'l-hakîka mezbûrân Haçek ve Ovak bizim huzûrumuzda sâlifü'z-zikr olan çorak bahçe yerini bizim yanımızda emânet-i vaz' edip emânet tarîkiyle zabt ederdik hâlâ murâba'alıktan bizi ihrâc eyledi mezkûr bağçe mezbûrun kendi mülküdür bizim 'alâkamız yokdur diye ikrâr eylediler mezbûrların ikrârları üzere şâhidleriz ve şehâdet dahî ederiz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hîn-i kabûlde vâki' oldukdan sonra mezbûr 'Ömer Bey zikr olunan bağçeyi mezbûrlara bey' ve hibe ve mülkünde bir vecihle ihrâc eylediğine istihlâf olundukda halîfû bi-llâhi'l-'Alîyyi'l-'azîm edip mezbûrân zımmîler mu'ârazadan birle gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ebûbekir Efendi el-Hatîb, Mehmed 'Osman Çelebi, Bekir bin Mahmûd Beşe, Tütüncü Bekir Çelebi, 'Alî Mürdüm 'Ömer Bey ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 68 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ahi Miroğlu 'Ömer nâm kimesne mahfel-i kazâda şer'-i hâtır-ı vâcibü't-tevkîrde bâ'isü hâze'l-kitâb 'Osman bin Ahmed mahzarında tav'an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Müridi toprağında vâki' iki tarafı müşteri'-i mezbûr ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile müntehî mahdûd bağ ve bağçe-i mümtâz fî eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve kadîm-i suyu ile (s.69) ve hazanıyla cem'-i tevâbi' ile merkûm 'Osman'a dört bin akçeye tarafeynden icâb-ı kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan bağ ve bağçe mezbûrânın mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan vekâleti ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr 'Osman dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâl li-sene 1074.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-imâm, Ebûbekir Efendi el-Hatîb, Zülfikâr bin Molla Yûsuf, Velî bin Dellâl Bey, Ahmed bin Mustafâ ve gayruhum.

Sayfa: 69 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden 'Alî bin Şa'bân nâm kimesne mahfel-i kazâda ve lâzımü'r-rızâda bundan akdem vefât eden Mehemed nâm müteveffânın sagîr oğlu Ahmed

nâm sagîrin kıbel-i şer‘den mansûb vasî-i şer‘-isi olan Bekir Çelebi mahzarında tav‘an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil Ahmed Bey Mahallesi’nde vâki‘ ma‘lûmü’l-hudûd bâb-ı ahur ve bâb-ı metbah babamdan müntakil evlerimi yetîm-i mezbûr Ahmed’e kırk beş hurda kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ mahdûd eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evimiz mezbûr yetîmin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘olan ikrârlarını el-mukır lehu’l-mezbûr Bekir Çelebi dahî vesâyeten tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâl li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid Emirza el-Hâcc Receb, Hasan bin Muslî, Kepçecizâde ‘Osman Çelebi, Mevlûd bin İbrâhîm, el-Hâcc Kaya Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 69 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hasan Çelebi ibn el-Hâcc Pîrî nâm müteveffânın sagîr oğlu Hüseyin nâm sagîrin kıbel-i şer‘den vasî-i mansûbi olan ‘ammisi Mehemed Çelebi müteveffâ-yı merkûmânın zevce-i metrukesi Fâtıma bint-i-i minik Hüseyin Efendi ve Râbi‘a bint-i-i el-Hâcc Zeynel nâm hâtûnlar tarafından bimâ hüve nehcü’s-sübût vekîl olan Mehemed Efendi bin el-Hâcc Hasan nâm kimesneler işbu râfi‘ü’l-kitâb Mustafâ Çelebi bin Süleymân mahzarında her biri vekâleten ve asâleten ikrâr ve takrîr i kelâm edip yetîm-i mezbûrânve müvekkilelerimin Meydan Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafı Hasan Efendi mülküne ve bir tarafı ‘Ömer Efendi mülküne ve iki tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd bir bâb sofa ve bir bâb tabhâne ve bir bâb hazine evi fevkânîsi ile bir bâb havlusu ve merkûm Mustafâ Çelebi doksan hurda kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evler merkûmânın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ yehtâr mutasarruf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki‘olan vekâleten ve vesâyeten ikrârlarını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Mustafâ Çelebi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâl li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Caca Bey bin Nasûh, İshâk bin Ahmed, Mevlûd Çelebi bin Halîl, şâhid nakl olundu (s.70) Caca Bey bin Nasûh, İsmâ‘îl bin Ahmed Çelebi, Hüseyin Çelebi bin Hasan Efendi, ‘Ömer Çelebi oğlu Paşamzâde ‘Osman ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 70 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mustafâ bin Şa‘ban nâm kimesne asâleten ve karındaşı Mevlûd kendi tarafından asâleten ve hemşîreleri Zâhide ve Sâfiye ve Rahîme nâm hâtûnlar tarafından bimâ hüve nehcü’s-sübût vekîlleri olup vekâleten mahfel-i şer‘-i hatîr-ı vâcibü’t-tevkîrde medîne-i mezbûre sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin Şa‘ban nâm müteveffânın sagîr yetîmi Ahmed nâm sagîrin kıbel-i şer‘den vasî-i mansûbi olan Bekir Çelebi b. ‘Alî mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumuzda muntazam ve münselik Ahmed Bey Mahallesi’nde vâki‘ bir tarafı Kasım Ağa mülküne ve bir tarafı Molla Ebû’l-Kasım mülküne ve bir tarafı Haçinik evlerine ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile müntehî mahdûd bir bâb sofa bir bâb tabhâne havlusu ile müştemil mahdûd evlerimizi kenefiyle sagîr mezbûr Ahmed’e altmış hurda kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip vasî-i merkûm yedinden semen-i mezkûri mebî‘ bi’t-temâm alıp kabûl ve kabz edip teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm sâlifü’z-zikr olan evler sagîr mezbûrun mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırrân-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki‘olan asâleten ve vekâleten ikrârlarını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Bekir Çelebi dahî vesâyeten tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Şevvâli’l-mükerrerem li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: es-Seyyid Emirzâde el-Hâcc Receb, Hasan bin Muslî, Kepçecizâde ‘Osman Çelebi, Mevlûd bin İbrâhîm, el-Hâcc Kaya Beşe, Molla İbrâhîm birâderi Süleymân Efendi, Molla İsmâ‘îl bin Ahmed, Paşamzâde ‘Alî Beşe ve gayruhum mine’l-huzzâr ve gayruhum mine’l-huzzâr.

Sayfa: 70 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin Şa‘ban nâm müteveffânın sagîr oğlu Ahmed’in yedinden akdem vasîsi olan Bekir Çelebi nâm kimesne mahfel-i kazâda takrîr i kelâm edip sagîr mezbûrânın vasîsi olup lâkin hizmet-i vesâyetden kemâ yenbeği olmağın taraf-ı şer‘de bir vasî-i nasb ve yedinden makbûz olan emvâli yetîme nasb olunan vasîye teslîm olunmasını talep ederim dedikte sagîr mezbûrânın ‘ammisi Mevlûd nâm kimesne mezbûrenin ahvâlini hıfz ve emvâlini zabt için kıbel-i şer‘den vasî-i ve diğr ‘ammisi ‘Alî nâm kimesne nâzır nasb ve ta‘yîn olunup her biri kabul hizmetin edâya te‘ahhüd ve iltizâm eylediklerinden sonra merkûm Bekir Çelebi cevâba mansûb

mezbûr Ahmed için iştirâ eylediğim ma'lûmü'l-hudûd evleri ve evlerden mâ'adâ elli hurda kuruşluk nakd akçe ve altı sahan ve bir leğen ibrik ve bir kat yo(r)ğan döşek ve iki 'aded tâsı vasî-i mezbûr Mevlûd'e zabt ve teslîm edip ve mâl-ı yetîmden mezbûr sagîran nafaka ve kisve ve sâ'ir hârici levâzımı için elli hurda kuruşa harc ve sarf eyledim dedikte vasî-i mezbûr Mevlûd dahî sâlifü'z-zikr evleri ve elli hurda kuruşluk nakd akçe ve altı 'aded sahan ve bir leğen ibrik ve bir kat yorğan döşek iki tâsı mezbûr Bekir Çelebi yedinden bi't-temâm alıp, kabz edip nafaka ve kisvesine harc ve sarf eylediği elli hurda kuruşu kabûl edip mâl-ı yetîmden zimmetin eri eyledim merkûmun zimmetinde sagîr merkûm Ahmed'in emvâli ve erzâğı ve bir akçe el-hakk kalmadı dedikte vasî-i merkûm Mevlûd'ün minvâl-i muharrer üzere vâki'olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Bekir Çelebi dahî tasdîk (s.71) ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Emirzâde el-Hâcc Receb, Hasan bin Muslî, Kepçecizâde 'Osman Çelebi, Mevlûd bin İbrâhîm, el-Hâcc Kaya Beşe ve gayruhum.

Sayfa: 71 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ahmed Beşe bin Şeyh Ebû'l-Kasım Efendi nâm kimesne mahfel-i şer'-i hatîr-ı vâcibü't-tevkîrde bâ'isü hâze'l-kitâb Mustafâ ibn Yûsuf mahzarında tav'an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil Hanik toprağında vâki' bir tarafı müşteri'-i mezbûr ve bir tarafı deluk taşı ve bir tarafı Kasâb Kaya ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile müntehî mahdûd tekik bağım içinde olan eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve havzı suyu ile mezbûrun evi önünde bir kıt'a tekik bağıyla târîh-i kitâbdan bir sene mukaddem on yedi hurda kuruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i ma'dûd ve teslîm-i mebî' mahdûd eyledim sâlifü'z-zikr bağı vech-i muharrere üzere merkûrmânın mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mustafâ dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ebûbekir Efendi el-Hatîb, 'Alî Çavuş bin Ahmed Çelebi, Tuna? Şâh Hüseyin Beşe, İbrâhîm Çelebi Hamâmcı, Çamuryudanzâde Hüseyin ve gayruhum.

Sayfa: 71 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ümmi Hâni bint-i Mustafâ nâm hâtûn tarafından husûs-ı âtiyyü'z-zikre vekîl olan zevci Kaya nâm kimesne mahfel-i kazâda yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Fâtıma bint-i Nasûh hâtûnun ve vâlidesi Esme Sûltan'ın taraflarında vekîl olup mersûme Fâtıma hâtûnun zevci 'Alî Çelebi mahzarında takrîr ve da'vâ edip müvekkîlem zevcem Ümmi Hâni'ye mezbûretân Fâtıma ve Esme Sûltan hâtûnlar cevriyeleri ile hamâm içinde darb-ı şedîd ile darp eylemişlerdir su'âl olunup müceb-i icrâ olunmak matlûbumdur dedikte mezbûretânın vekîli 'Alî Çelebi cevâba mutasaddi olup müvekkîlelerim ve câriyelerini mezbûri darp etmemişlerdir diye inkâr ile mukâbele etmeğin müdde'îye-i merkûmenin da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'aciz etmeğin mezbûretân Fâtıma'ya ve Esme Sûltan'a yemîn teveccüh etmeğin taraf-ı şer' den muhızır gönderilip mezbûretânı ihzâr mersûme Ümmi Hâni câriyeler ile ma'ân hamâm içinde darp etmediklerine yemîn teklîf oldukda her biri halef-i billâhi'l-'Alîyyi'l-'azîm edip vekîl-i mekûm Kaya mu'ârazadan men' birle gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâ'il-i şehri Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Receb Beşe bin 'Osman, 'Alî Çelebi bin Mehmed Beşe, es-Seyyid 'Alî es-Seyyid Hasan Çelebi 'Alî, Kasım Kürd ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 72 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Huğî nâm karye sâkinlerinden Tavûd veled-i Kârok nâm zımmî mahfel-i şer'-i şerîf-i şâmihu'l-erkânda karye-i mezbûre zımmîlerinden Boğık veled-i Melkon mahzarında takrîr-i kelâm edip babam merkûm Kârok mezbûrân babası Melkon ile li-ebeveyn karındaşlar olup babalarından menkûl bağ ve bağçe ve bezîrhâne ve topraklar ve ism-i mâl ve emlâk-ı itlâk olan erzâk ve emlâkları yanlarında taksîm olunup lakîn birkaç kıt'a tarlalar taksîm olunmayıp mezbûrân babalarımız mürd olup mezkûr tarlalar merkûm Boğık'ın tasarrufundadır diye babam mürd mezkûr Kârok'un hissesini da'vâ ve taleb eyledikde sâlifü'z-zikr olan tarlalardan 'âyid olan kısım mukâbelesinde karye-i mezbûre toprağında vâki' bir tarafı Ağık tarlası ve bir tarafı mezbûr Boğık zımmînin tarlası ve bir tarafı Bekir Bey'in tarlası ve bir tarafı 'Osman nâm kimesnenin tarlasıyla mahdûd mezbûrun taht-ı tasarrufunda olan tarlanın nısfını bundan mâ'adâ yine karye-i mezbûrede vâki' bir tarafı Bekir Bey'in vakf eylediği tarla ve bir tarafı Menas tarlası ve bir tarafı 'Osman ve bir tarafı mezbûrân tarlasıyla mahdûd tarladan iki evlik yer alıp kabûl ve kabz eyledim.

ba‘de’l-yevm mezbûrun taht-ı tasarrufunda olan bağ ve bağçe ve bezîrhâne ve topraklarında ve cem’ esâs-ı büyü ve öküz ve inek ve merkeb ve bi’l-cümle ism-i mâl ve emlâk-ı ıtlak olunan erzâk ve emlâk ve eşyâlarında vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb da‘vâ ve talebim ve ‘alâkam kalmadı, ibrâ iskât eyledik mezbûrun kendinin mülk-i mahzı ve hakk-ı sarîhidir keyfe mâ şöyle ki mezbûrden husûs-ı mezbûre müte‘allık da‘vâ ederim ‘inde’l-hükkâm-kirâm mesmû‘a ve makbûle olunmaya dedikte mukırr-ı mezbûr vech-i meşrûh üzere vâki‘ olan ikrârını el-mukırrü lehü’l-mezbûr Boğık dahî tasdîk ve kabûl edip gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi-evâ’il-i şehri Zi’l-ka’deti’ş-şerîfe li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Zekeriyyâ Efendi bin Mehmed Ağa, el-Hâcc Arslan Beşe, Kığılızâde Hüseyin Çelebi, es-Seyyid Yûsuf Çelebi, Torik veled-i Makar, Haçık veled-i Seferhan ve gayruhum.

Sayfa: 72 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Ümmihâni bint-i Mustafâ nâm hâtûnun zevci Kaya mahfel-i şer‘de medîne-i mezbûre sâkinlerinden ‘Alî Çelebi ibn el-Hâcc Süleymân mahzarında takrîr-i da‘vâ edip mezbûr ‘Alî Çelebi’nin zevcesi Fâtıma ve vâlideşi Esme Sûltan nâm hâtûnlar zevcem mezbûre Ümmi Hâni’yi Hoca Hamâmı’nda darp eylemişlerdir mezbûretân ihzâr olup husûs-ı mezbûr su‘âl olup takrîrleri tahrîr olunması matlûbumdur dedikte adam gönderip mezbûretâna su‘âl olundukda bil’l-külleyi inkâr ile mukâbele eylemelerine istihlâf olundukda her biri halef-i billâhi’l-’Alîyyi’l-’azîm eylediklerine mezbûr Kaya bî-vech-i mu‘ârazadan men‘ birle gıbbe’t-taleb ketb olundu. Tahrîren fi’t târîhi’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Receb Beşe bin ‘Osman Çelebi, ‘Alî Çelebi bin Mehmed Beşe, es-Seyyid ‘Alî Çelebi, es-Seyyid Hasan Çelebi ‘Alî Çelebi.

Sayfa: 73 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Holcan ve İrhan ve Ovid ve Aron Malcan nâm zımmîler mahfel-i kazâda ve lâzımü’r-rızâ karye-i Hüsenik zımmîlerinden Vartik veled-i Karnik nâm zımmî mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre ‘akârında vâki‘ bir tarafı müştêr-i mezbûr ve bir tarafı Mehmed bağına ve iki tarafı tarîk-

i âmm ile mahdûd bir kıt'a tekik bağımızı kadîmi tevâbi' ile on beş hurda kuruşa merkûm ve Vartik'e bey' bât-ı sahîh ile mebî' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan tekik bağı merkûmun mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırrun mezbûrûnun minvâl-i muharrer üzere vâki'olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Vartik dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi bin Na'lçacı Hacı Mustafâ, es-Seyyid Hasan bin es-Seyyid Hüseyin, es-Seyyid Hüseyin bin Allahverdi, Ahmed Beşe bin Kudret, Budak bin Allahverdi.

Sayfa: 73 / Belge: 2

Medîne-i Harput mahallâtından Zahiye Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin Mevlûd Bey nâm müteveffânın sulbi oğlu Mehmed nâm sagîrin vâlidesi Kezbân bint-i 'Alî Bey tarafından husûs-ı âtiyyü'z-zikre bi-mâ hüve nehcü's-sübût vekîli Hacı Bey ibn Hüseyin nâm kimesne mahfel-i şer'-i şerîfe gelip takrîr-i kelâm edip sagîr mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûm muhallefâtından irs-i şer'iyile intikâl eden mâlından nafaka ve kisve ve sâ'ir mühimmât-ı lâzimesi içün müvekkilem mersûme Kezbân'ın yevmî dört akçe nafaka takdîr olunmak taleb eder dedikte hâkim-i mevki'-i müstetâb vech-i meşrûh üzere sagîr mezbûrân babası müteveffâ-yı mezbûrde intikâl eden mâlından nafaka ve kisvesi ve sâ'ir harc-ı lâzimesi içün târîh-i kitâbdan yevmî dört akçe takdîr edip 'inde'l-ihtiyâc istidâne vakt-ı zaferde rücû'a mezbûre Kezbân dahî izn verilmeğin mâ-vaka'a ketb olundu. Tahrîren fî-evâ'il-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid İbrâhîm Çelebi, 'Alî Beşe ibn Bekir Beşe, Çerikzâde Mehmed, Şehir Kethüdâsı Bekir Çelebi, es-Seyyid Hüseyin Çelebi.

Sayfa: 73 / Belge: 3

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa'âdet vezîr Âsaf-ı nazar sa'âdetlü Ken'ân Paşa -yesserallahu Te'âlâ- bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin dîvân-ı sa'âdetlerinde 'akd-i meclis olunup Opus nâm karye sâkinlerinden Mirza ve İskender oğlu Yûsuf Çelebi ve sâ'irleri ve zımmiyyûndan Esrik veled-i Esbeb ve Ovanis ve Malkon

veled-i Reşinhan ve Tarakcioğlu İgor ve Yorsik ve Muşeh oğlu ve Tarik oğlu ve Keredid veled-i Muşeh ve Kacar veled-i Kelleci ve Derdor ve diğer Kacar ve Kuyumcuoğlu ve Ovanis ve sâ'irleri bi-eshirim meclis-i şer'-i şerîf nebevide her biri karye-i mezbûre sâkinlerinden Mûrad nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm edip merkûm Mûrad haber ve âgâhımız yoğ iken Âsitâne-i Sa'âdet-i âşiyâna varıp karyemiz ağası gâ'ib-i 'anî'l-meclis olan Mustafâ'nın bin sekiz yüz kuruşumu aldı diye hilâf-ı inhâ ile ihzârını emr-i şerîf alıp husûs-ı mezbûri sahîb-i devlet-i el-mürüvvet hazretlerine i'lâm-ı husûs-ı mezbûr merkûm Mûrad muvâcehesinde (s.74) cümlemizden gıbe's-şer' su'âl olmağın vech-i meşrûh üzere merkûmân Âsitâne-i Sa'âdet'e gidip müşârün-ileyh Mustafâ Bey'in ihzârını emr-i 'âlî aldığını san'ımız ve haber yok bizler ağamızdan razı ve hoşnutlarız diye her biri meclis-i mersûmda ikrâr eylediklerinden sonra müşârün-ileyh Mustafâ Bey'in keyf-i hâlî su'âl oldukda hâzirûn-ı bi'l-meclis olan zü'emâdan Süleymân Ağa ve Allahverdi Ağa ve Hasan Ağa ve İbrâhîm Ağa ve 'Osman Çavuş nâm kimesneler her biri mezbûrûn hüsn-i hâline 'alâ tarîki's-şehâde haber vermelerin mâ hüve vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Zî'l-ka'detî's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa bin Mustafâ Çavuş, Hüseyin Çelebi bin Mehmed Ağa, 'Alî Çelebi bin Bekir Beşe, Şeyh Emîr Ağa bin Süleymân Ağa, Velî Bey bin İbrâhîm Ağa ve gayruhum.

Sayfa: 74 / Belge: 1

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan Vâlî-i vilâyet sâhib-i sa'âdet vezîr Asaf nazar-ı sa'âdetlü Ken'ân Paşa - yesserallahu Te'âlâ- bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin tarafı rif'atlerinden bu husûs-ı için (?) 'aşâyir-i Herdi'ye mübâşir ta'yîn buyurulan Ahmed Bey meclis-i şer'-i şerîf-i Nebevî ve mahfil-i münîf-i Mustafâvî sallallahu 'alâ şârîhâda meclis-i şerîflerine hâzır paşa-yı müşârün-ileyh hazretlerinin huzûr-ı 'izzetlerinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i merâm edip karye-i Herdi'den mürûr eylerken şencur deresi demekle ma'rûf nâm mevzi'de kabâil-i mezbûreden İçmecik nâm karyeden gâ'ib 'anî'l-meclis olan Mûrad ve 'Alî ve Hüseyin bin Kebiri nâm kimesneler yolum üzerine gelip taş ile koluma ve başıma darb-ı şedîd ile darb eylediler eser-i cerâhatıma nazar olunup keşf ve tahrîri ve mezbûrun ihzâr olunup bi-hasebi's-şer'i lüzumu icrâ olunmasını talep ederim dedikte mezbûranın eser-i cerâhatına nazar olundukda başında ve sol kolunda taş yarası müşâhede ve mu'ayene olunduktan sonra paşa-yı müşârün-ileyh hazretlerinin buyuruldu şerîfleri ve kîbel-i şer'-i

mutahhardan mürasele birle Medîne-i Harput sâkinlerinden zü'emâdan Allahverdi Ağa ve bî-garaz müslimîn ile kabâil-i mezbûreye varıp şakî mezbûrlar firâr eylemelerine yine kabâil-i mezbûrdan Timur ve Yûsuf ve Davûd nâm kimesneler meclis-i mersûm ihzâr olunup husûs-ı mezbûr ve merkûmân keyfiyet-i hâlleri su'âl oldukda fi'l-hakîka mevzi'i mezkûre mersûm Ahmed Bey'in yolu üzerine inip darp eyledikleri mesmu'umuz olmuşdu ama bizler hâzır ama bizler hâzır değillerdik lâkin mezbûrun şekâvet ve fesad meşhûrlardır tâife-i mezbûrden ferdin mezbûrlar hüsn-i hâline şehâdet eylediğine yoktur ve bizler dahî hüsn-i hâllerini bilmezuz ve kefil dahî olmazız diye her biri sû-i hallerine 'alâ tarîki'-ş-şehâde ihbâr eylediklerin mâ-hüve'l-vâki' ketb olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Zî'l-ka'deti'-ş-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Ağa el-za'im, Ahmed Ağa Merzifon, Velî Ağa Hayreddîn, Sâbıkûn. (s.75) Hasan Ağa el-za'im, Ahmed Ağa Merzifon, Velî Ağa Hayreddîn, 'Alî bin Mûsâ Paluli, Mustafâ Ağa bin Kethüdâ-yı Çavuş, Mahmûd Çelebi Çavuş. Halîl Çavuş ve gayruhum

Sayfa: 75 / Belge: 1

Bi'l-fi'l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan sa'âdetlü ve devletlü Ken'ân Paşa - yesserallahu Te'âlâ- bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin huzûr-ı 'izzetlerinde Medîne-i Harput muzâfatından Malatyacık nâm karye sâkinlerinden Hâcî Mustafâ nâm kimesne takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm edip kabâil-i Herdi'ye mübâşir ta'yîn buyurulan Ahmed Bey mürûr ederken kabâil-i mezbûrede birkaç nefer şakiler mezbûrun yolu üzerine inip taş ile vurup mecrûh eylerken şakî mezbûrân mâlları aygırıyla götürdükleri hayvanatdan bir re's al kısarak ve iki kulun biri bir yaşında ve biri bir buçuk yaşında ve yine bir re's al kısarak kulun bir yaşında kendi mâlımdır ve ben Herdi kabilesinden değilim Malatyacık karyesindenim zıkr olunan kısarak ve taylar bana teslîm olunmasını talep ederim diye eşkâlleri ile haber verip hakîkatî'l-hâl su'âl olundukda hâzirûn bi'l-meclis olan müslimînden Hüseyin bin Mehmed Ağa ve 'Abdi Bey ibn Mehmed Ağa karye-i mezbûreden olduğuna ihbâr eylemelerine sâliki'z-zıkr kısarak ve taylar merkûm hâceye teslîm olunsun ve yine kazâ-yı mezbûra tâbi' Zahrab? nâm karye sâkinlerinden Velîcan nâm kimesne zımmî takrîr-i kelâm edip benim dahî üç re's inek biri boz ve ikisi siyah ve iki re's kara sığır öküz biri siyah ve biri sarı ve bir yaşında üç dana ikisi siyah ve iki re's benim mâlımdır diye eşkâlleri ile haber verip teslîmini talep ederim dedikte teslîm olunup ve yine karye-i mezbûre sâkinlerinden 'Alî nâm kimesne bir

re's kara inek ve iki re's tosun ki biri siyah ve biri sarı alâ ve iki düve birer yaşında teslîmini taleb ederim dedikte teslim olunup ve karye-i Antayik'den Saruhan nâm kimesne iki re's boz merkeb kendi mâlımdır diye eşkâlleri ile haber verip teslîmini taleb eyledikde mezbûrân dahî cevâbını tasdik ve merkebleri teslim eyledik sonra her biri cevâbında mansûb olup zayi' olan davarlarımızın bi'l-cümle alıp zabt eyledik sonra 'alâkamız kalmadı diye ikrâr ve i'tirâf edip eylemelerine mâ-vaka'a ketb olundu. Tahrîren fi-evâsıt-ı şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbıkûn

Sayfa: 75 / Belge: 2

Zahîre-i oldur ki Velî Ağa'nın kötürdüğü sâbıkûn mübâşire zîrde verilen zahîreyi beyân eder iki günlük

pirinc 1 batman, kıymet 48 akçe;

at 5 çift, kıymet 30 akçe;

odun 2,5 yük, kıymet 42 akçe;

yağ? 300 dirhem, 22 akçe;

otlak 26 akçe; arpa 3 ...,

kıymet 66 akçe; ekmek 16 akçe.

Sayfa: 76 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Elîfe bint-i Hâbil Beşe nâm Hâtûn tarafından husûs-ı âti'l-beyâna kâmet-i sîmâsını ma'rifet-i şer'îyle 'ârifân olan Halîl bin el-Hâcc Ahmed ve Mustafâ bin 'Alî nâm kimesneler şâhidleri ile sâbitü'l-vekâle olan Velî Bey ibn İbrâhîm Çelebi nâm kimesne mahfel-i kazâda mersûmun li-ebeveyn karındaşı Mustafâ Çelebi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûre Elîfe müteveffâ babası Hâbil Beşe'nin muhalledfâtından cem'-i metâ' ve aruz ve 'akâr ve esâs-ı büyût ve sâ'ir ism-i mâlemlâk-ı ıtlâk olan erzâk ve emlâk ve eşyâların müvekkilem mezbûreye 'âyid olan hisse-i şâyi'ası mukâbelesinde 'alâ sebîli's-sulh ve't-tehârûc bir yeşil kadife ve seksen akçe bir kuruş olmak üzere yüz beş hurda kuruş ve zamah-ı nasında olan akçesi mukâbelesinde

hissesine ba'de'l-hesâb otuz beş kuruş ve bunlardan mâ'adâ müteveffâ-yı merkûmûn nakd akçesinden 'âyid olan hissesi mukâbelesinde bir çift altun küpe altun yaprağıyla ve bir altun nehi(?) ve nakd altunu mukâbelesinde bir çift gümüş saç bağı ve bir sarı atlas alıp kabûl ve kabz edip müteveffâ-yı merkûmun arâzi ve emlâk ıtlâk olunan arâzi ve emlâk ve erzâk ve eşyâlarında vechen mine'l-vücûh min ba'd 'alakâ ve mutalebesei kalmayıp karındaşı merkûm Çelebi ve diğer karındaşları gâ'ib-i 'ani'l-meclis olan Mehemmed ve Hasan Beşe de irsen husûsuna müte'allık alacak hakkı da'vâ ve nizâ' kalmadı zimmetlerini ibrâ ve 'âmm ile ibrâ ve ıskât-ı tâm ile ıskât eyleyip beni tesciline vekîl eyledi ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre bizzat ve bi'l vasıta da'vâ ve nizâ' sadr olursa 'inde'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olunmaya dedikte mukırr-ı mezbûran minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mustafâ Çelebi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Çelebi Hocaşâde, Süleymân Çelebi Karındaşı, Diğer Karındaşı 'Ömer Çelebi, 'Alî Çelebi bin Seyyid Bâlî, Ahmed oğlu Arslan bin Mehmed, İbrâhîm bin 'Osman ve gayruhum.

Sayfa: 76 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Mornik nâm karye sâkinlerinden Matik veled-i Ohan nâm zımmî mahfel-i kazâda oğlu Markos veled-i Ohan nâm bâliğa mürd mahzarında tav'an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezbûre 'akârında vâki' olan bağ ve bağçemi ve evlerimi sulu ve susuz topraklarımı ve bir re's ineğimi ve sâ'ir potuğumu bi'l-cümle ism-i mâl ve emlâk-ı ıtlâk olunan erzâk ve emlâk ve eşyâlarımı mezbûre hibe ve temlîk ve teslîm eyleyip ol dahî ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye meclis-i hibede ittihâb-ı kabûl ve kabz eyledi ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr bağ ve bağçe ve evler ve topraklar ve bir re's inek ve esâs-ı büyütl bi'l-cümle ism-i mâl ve emlâk-ı ıtlâk olunan erzâk ve emlâk eşyâlar merkûmûn mülk-i mevhûbudur. Keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte vâhib merkûmûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Markos dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kâtib Molla Mustafâ Efendi, 'Alî Beşe bin Bekir Beşe, Molla bin? Muslî? Efendi, es-Seyyid Bekir bin es-Seyyid Hüseyin, Molla Hüseyin el-mü'ezzin, es-Seyyid Hüseyin bin Mehemmed, es-Seyyid Hasan bin Mehmed, Mustafâ Ağa Serdâr ve

gayruhum.

Sayfa: 77 / Belge: 1

Medîne-i Harput Kal'ası sâkinlerinden Hüseyin Çelebi ibn Haydar Ağa mahfel-i kazâda şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkîrde hâlâ kal'a-i mezbûre Kethüdâsı 'Alî Çelebi ibn İbrâhîm Çelebi mahzarında tav'an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip kal'a-i mezbûrede vâki' bir tarafı müşterâ-yı mezbûre ve bir tarafı hisâra müntehî ve bir tarafı Muşioğlu? ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd iki bâb evimi tevâbi' ile merkûm 'Alî Çelebi'ye seksen riyâlî kuruşa tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'îyle bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi'-i mahdûd eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr evler merkûmûn mülk-i müşterâsıdır. keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrân minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-mezbûr 'Alî Çelebi dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, 'Alî Çelebi bin Bekir Beşe, Mahmûd Beşe bin El-Hâcc Hüseyin, Mahmûd Beşe bin Seydi, 'Osman Bey bin Haydar Ağa, Bekir Çelebi Davûd Ağa ve gayruhum.

Sayfa: 77 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Ozan Hamza nâm müteveffânın oğlu İbrâhîm nâm kimesne kendi tarafından asâleten sagîr karındaşı ibn Yasin ve sagîre hemşiresi Fâtîma nâm sagîrlerin kıbel-i şer'den mansûb vasîsi olup vesâyeten mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrûn zevcesi Hanîfe Hâtûn mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edip vâlidemiz Altun nâm müteveffânın bin akçe mehri babam müteveffâ Hamzâ'nın zimmetinde kalıp erzâk ve emlâkda bir evinden mâ'adâ bir nesnesi kalmayıp evini merkûm Hanîfe'ye dört bin akçe mehri mukâbelesinde âhare on bütün riyâlî kuruşa bey' edip gayr-ı mâlî olmamağıyla beynimizde merâme? olunup sâlifü'z-zikr on kuruşdan vâlidem mersûm Altun'un akçe mehri mukâbelesinde üç kuruş mezbûre yedinden alıp kabz eyledim. Merkûme Hanîfe de vechen mine'l-vücûh da'vâ ve talebim kalmadı zimmetin ibrâ eyledim dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan asâleten ve vesâyeten ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûre Hanîfe dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe't-taleb ketb

olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Bekir Beşe bin Mahmûd, Mustafâ Ağa bin Davûd Beşe, Mahmûd Bey bin Ramazân Beşe, 'Alî Beşe bin Bekir Beşe, Mahmûd Beşe bin Pîrî ve gayruhum.

Sayfa: 77 / Belge: 3

Medîne-i Harput mahallâtından Câmi'-i Kebîr Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Beşe ibn Kasım Efendi mahfel-i kazâda hâzır olup Ebû Tahir nâhiyesinde Uslu nâm karyeden Mehmed nâm kimesne mahzarında merkûmûn iki yaşında sulbi sagîr oğlu Velî tıflı ihzâr ve takrîr-i merâm edip mezbûr sagîrin vâlidesi müteveffâ olup babası merkûm Mehmed fakîrû'l-hâl olmağla mezbûrûn terbiyesine kâdir olmayup bana terbiye içün vermişdir kıbel-i şer' den nafaka takdîr olunup kendi mâlından cem'-i harc-ı lâzimesi içün üzerine dey olmak üzere yevmî sekiz akçe nafaka takdîr olunup merkûm Ahmed Beşe kendi mâlından infaka ihraz ve (s.78) emr olunmağın mâ-vaka'a gıbbe't-tasdîki's-şer'-i ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl Mahmûd Beşe bin Mehmed Çelebi, el-Hâcc Nebî? Oğlu?, el-Hâcî oğlu Mehmed Beşe, Ahmed Beşe bin Yazıcı, es-Seyyid Hüseyin el-Muhzır ve gayruhum.

Sayfa: 78 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden İbrâhîm bin 'Abdullah ve vâlidesi Melîke nâm zımmîye mahfel-i kazâda ve lâzımû'r-rızâda medîne-i mezbûre sâkinlerinden Süleymân ibn Halîl mahzarında her biri takrîr ve da'vâ edip Meydan Mahallesi'nde vâki' ma'lûmû'l-hudûd mülk-i mevrûs evlerimizi merkûm Süleymân'ın babası müteveffâ Halîl'in yanında yirmi kuruş ile bir sîm kemere rehin vaz' edip merkûm Halîl vefât etmekle oğlu mezbûr Süleymân yirmi kuruş ile kemerini alıp evlerimizi vermede ta'lib eder su'âl olunup aliverilmesin taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-su'âl mezbûr cevâbında sâlifü'z-zikr olunan evleri mezbûrlar benim babam müteveffâ-yı mezbûr Halîl'e bey'-i bât edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî'-i eylemiş hâlâ benim mülk-i mevrûsumdur diye cevâb vermeğın mezbûrân İbrâhîm ve Melîke'ye bey' eylediklerine mekrler olup istişhâd oldukda 'udûl-i müslimînden Muslî Beşe ibn (boşluk) ve es-Seyyid Son Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i kazâya hâzırân olup fî'l-vâki' merkûmân İbrâhîm ve Melîke sâlifü'z-zikr evleri müteveffâ-yı merkûm Halîl'e yirmi riyâlî kuruş ile bir sîm kemere bey'-i bât-ı sahîh ile bey' edip kabz-ı

semen ve teslîm eylediğine şahidleriz şehâdet dahî ideriz diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mezbûrlar mu'ârazadan men' birle gıbbe't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmûd Beşe ibn Mehmed Çelebi, Bekir Çelebi ibn Muslî, Ayık? es-Seyyid 'Osman, sâbıkûn.

Sayfa: 78 / Belge: 2

Medîne-i Harput sâkinlerinden Delâl Hamza mahfel-i kazâda işbu râfi'ü'l-kitâb Mûrad Beşe bin 'Abdullah nâm kimesne mahzarında tav'an ikrâr ve takrîr-i kelâm edip silk-i mülk-i sahîhimde dâhil taht-ı tasarrufumda muntazam ve münselik Ağa Câmi'-i Mahallesi'nde vâki' bir tarafı 'Abdurrahman mülküne ve bir tarafı Hâcî Hasan mülküne ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir bâb sofa ve bir tabhâne ve bir bâb oda evi ve bir bâb ot öğünde eyvanıyla ve taşrada bir bâb fevkânî ot tahtânî ahuru ile ve örtmesiyle ve kenefi ve iki havlusu ile müştemil mülk menzil evlerimi işbu mezbûr Mûrad Beşe'ye üçyüz kâmilü'l-vezn ve'l-ayâr'ü-riyâlî kuruşa bey'-i bât-ı sahîh-i kıt'a ile bey' edip kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i mebî'-i mahdûd eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr olan evler merkûmûn mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrûn minvâl-i muharrer üzere vâki' olan ikrârını el-mukırrü lehü'l-mezbûr Mûrad Beşe dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip sıhhat-i bey' cevâzi's-şirâya hükûm birle bu vesîka-i enîka 'alâ mâ hüve'l-hakîka gıbbe't-taleb ketb olundu ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafâ Bey Miralay, 'Ömer Bey bin Çavuş Karındaşı, Bazaragiden Mahmûd Beşe, Ahmed Çelebi bin Türkân İbrâhîm, 'Âyşe Hâtûnzâde Mehmed Çelebi, Zekeriyâ Efendi bin Mehmed Ağa, Mehmed Beşe (silik) ve gayruhum.

Sayfa: 79 / Belge: 1

Medîne-i Harput muzâfâtından Şintil nâm karye zimmîlerinden Kahliz veled-i Kaso nâm zimmî mahfel-i kazâda 'ammesi olan Şadik veled-i (boşluk) mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm edip Cedim nâm zimmîden muntekil karye-i mezbûrede vâki' bir '' çiftlik zemînlerimizi merkûm Şadik ile babam müteveffâ Suvahar? kimesne yanında rehin vaz'

edip kendi mürd olmağla Şadik rehniden ihrâc edip babam hissesini mâ'an tasarruf edip su'âl olunup zikr olunan topraktan babam hissesinden kasr-ı yed eylemesi matlûbumdur dedikte gıbbe's-su'âl mezbûr Şadik cevâbında mezkûr topraktan mürd-i mezkûr Kaso'ya intikâl eden hissesini babamızın deyni mukâbelesinde bana ferâgat edip mezbûr hayâtta iken on sekiz sene muvâcehesinde tasarruf eyledim ve babamızın deyni ben edâ eyledim diye cevâb verip mezbûr Melhas merkûm Şadik zikr olunan toprakları babası mürd-i mezkûr Kaso'nun muvâcehesinde on dört sene tasarruf eylediğine meclis-i şer' de mutasarrıf olmağın mu'ârazadan men' birle gıbbe't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi el-Îmâm, Hüseyin Çelebi bin Hasan Efendi, Mahmûd bin Pîrî, Kürd Muhzır Kasım ve gayruhum.

Sayfa: 79 / Belge: 2

Medîne-i Harput muzâfâtından Piran nâm karye sâkinlerinden bundan akdem maktûl olan Besi nâm Hâtûn'un zevci Ferzo ve vâlidesi Bahâr ve karındaşı Muslî Beşe nâm kimesne karye-i mezbûre sipâhîsi olan Mustafâ Çelebi mahzarında her biri takrîr-i kelâm edip maktûl mezbûrenin kâtilleri olan Süleymân ve Bayram nâm kimesneleri mezbûr Mustafâ Çelebi zabt edip kendilerine kefil-i bi'l-nefs olmuşdur mezbûrânın kısâs olunmaları talebiyle vâlî-i vilâyet sa'âdetlü Ken'ân Paşa hazretlerine varmak mûradımız olmağla Diyârbekir'den gelince mezbûrânı Harput Kal'ası'nda dizdar-ı hıfz eylemek matlûmuzdur kâtılan-ı mezbûran meclis-i kazâda bize teslîm ve ez-şer' iyle kal'a-i mezbûrede habs olsun dediklerinde mezbûr Mustafâ Çelebi kâtil merkûmân Süleymân ve Bayram nâm kimesneleri ihzâr ve mezbûrüne teslîm eyleyip mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehr-i Zî'l-ka'deti's-şerîfe li-sene erba'a ve seb'in ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: 'Alî Bey bin Pîrî Beşe, 'Ömer Beşe bin Kürd Sefer, 'Osman Efendi el-müderris, Bekir Çelebi müderris, 'Alî Beşe bin Bekir Beşe ve gayruhum mine'l-huzzâr.

Sayfa: 80 / Belge: 1

Medîne-i Harput sâkinlerinden Mehmed Bey bin Halîl Bey asâleten ve hemşileri 'Âdile ve Safiye nâm Hâtûnlar kâmet-i sîmâlarını ma'rifet-i şer' iyle 'ârifân olan Mehmed Bey ve Yûsuf Bey nâm kimesnelerin şehâdetleri vekâleti sâbite olan 'Osman Bey ibn el-

Hâcc İbrâhîm nâm kimesneler mahfel-i şer‘-i şerîf-i şâmihu‘l-erkânda karye-i Hırhık sâkinlerinden Velî Beşe mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm karye-i mezbûrede vâki‘ ak değirmen demekle ma‘rûf değirmenin nısfı merkûm Velî’nin olup ve nısfı âharının dört sehminden iki sehmi merkûm Mehmed Bey’in ve bir sehmi mezbûre ‘Âdile’nin ve bir sehmi mersûm Safîye’nin olup zikr olunan değirmenin nısfı değirmen önünde ve arkasında olan iki kıt‘a kavak bağçesiyle ve kadîm-i saban değin tarlaları ile mezbûr Velî tarafından îcâb-ı kabûlü hâvî bey‘-i ile yüz otuz beş hurda kuruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ edip kabz-ı semen-i ma‘dûd ve teslîm-i mebî‘ mahdûd eyledik ba‘de‘l-yevm sâlîfû‘z-zikr olan nısfı değirmen hissemiz kadîm-i tevâbi‘ ile merkûmûn mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr mutasarruf olsun dediktelerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzere vâki‘ olan asâleten ve vekâleten ikrârlarını el-mukırr-ı lehü‘l-mezbûr Velî Beşe dahî vicâhen tasdîk ve kabûl edip gıbbe‘t-taleb ketb ve terkîm olundu. Tahrîren fî-evâhir-i şehri Zî‘l-ka‘deti‘ş-şerîfe li-sene erba‘a ve seb‘în ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: ‘Alî Bey bin Pîrî Beşe, es-Seyyid ‘Ahmed ‘Osman, Mahmûd Beşe Bazaragiden, es-Seyyid İsmâ‘îl bin Mustafâ, es-Seyyid ‘Osman Ayık?, el-Hâcc Beşe bin ‘Osman, Yûsuf Bey bin el-Hâcc İbrâhîm, Mustafâ Beşe bin ‘Abdullah ve gayruhum.

Sayfa: 80 / Belge: 2

Bi‘l-fi‘l Diyârbekir Eyâletine mutasarrıf olan sa‘âdetlü ve devletlü Vâlî-i vilâyet sâhibü‘l-‘izze ve’s- sa‘âdet Ken‘ân Paşa -yesserallahu te‘âlâ- bi‘l-hayr mâ-yeşâ divân-ı sa‘âdetlerinde Medîne-i Harput muzâfâtından Kavamık nâm karye sâkinlerinden Sultân bint-i (boşluk) nâm hâtûn Fahrû‘n-nüvvâb ‘Ömer Efendi huzurunda meclis-i şer‘de Ekrâd tâifesinden bundan akdem mezbûre Sultân’ın zevci olan İbrâhîm bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip mezbûr İbrâhîm’in sekiz ay taht-ı nikâhında olup sekiz ay mürûrinden sonra bilâ sebep beni tatlık edip ba‘zı töhmet ittihâzıyla nice bahane eyledi su‘âl olunup lâzım-ı icrâ olunmasını talep ederim dedikte gıbbe’s-su‘âl mezbûr İbrâhîm cevâbında mezbûre Sultân’ı bîkr alıp zifâf gecesini bîkrini zâil olmuş müşâhede edip kable‘d-duhûlu evvel gece beni tatlık eyledim diye cevâb vermeğın mezbûre Sultân merkûm İbrâhîm’in sekiz ay taht-ı nikâhında olduğuna yine talep oldukda ‘udûl-i müslimîn karye-i mezbûre ahâlîlerinden Molla Hacı bin Şahab ve ‘Osman b. Sâmi nâm nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde hâzırân olup fi‘l-vâki‘ “mezbûre Sultân İbrâhîm’in sekiz ay zevcesi olup taht-ı nikâhında olduğunu biluruz husûs-ı mezbûre şâhidleriz ve şehâdet dahî

ederiz" diye her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup nâib (s.81) mûmâ-ileyh mahallinde tahrîr ve ba'de gelip mahfel-i şer'de haber vermeğin mâ-vaka'a taleb ketb olundu. Tahrîren fî-gurrei Zî'l-hicce li-sene erba'a ve seb'în ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa Çavuş-ı Divan, 'Ömer Efendi İmâm Sahîb-i Devlet, İbrâhîm Ağa Çavuş-ı Divan ve gayruhum mine'l-huzzâr.

SONUÇ

Birinci elden kaynaklar olan şer'iyye sicilleri, Osmanlı tarihi ile şehir tarihçiliği araştırmalarında çok önemli bir yer tutmaktadır. Siciller; yazıldığı dönemin siyasi, askeri, iktisâdî, hukûkî, bürokrasi, dinî ve sosyal hayatı hakkında bilgiler sunmaktadır. Ayrıca evlenme-boşanma, miras, alım-satım, mülkiyet, arazi, tayin vb. daha birçok hususi konu hakkında da çeşitli bilgiler içermektedir.

Bürokrasinin işleyişiyle ilgili yaşanabilecek aksamaların önüne geçme, şer'iyye sicillerinde dikkat çeken konulardan biridir. Nitekim şer'iyye mahkemeleri; özünde davaların görüldüğü mekânlar olmasına rağmen gelen işlere göre; kimi zaman noter, kimi zaman tapu dairesi, kimi zaman maliye, kimi zaman fetva mercii ve kimi zaman da halkın dilek ve şikâyetlerinin dinlendiği bir çözüm merkezi hüviyetinde çalışmıştır. Böylelikle de şer'iyye mahkemelerinde hem yoğun bir iş yükü hem de geniş bir hizmet ağı çeşitliliği oluşmuştur. Bu çeşitlilik ve bolluk da araştırmacılara belge konusunda fırsatlar sunmaktadır.

1663-1664 yıllarını kapsayan 368 Nolu Harput Şer'iyye Sicil Defteri'nde yöreye özgü ve ilgi çekici konular mevcuttur. Defterdeki belgeleri titizlikle incelememiz sonucunda defterin tutulduğu dönemde Harput'la ilgili hukûkî, idarî, iktisadî ve sosyal hayata dair kayda değer bilgilere ulaştık. Nitekim bu belgelerde ev, bağ, bahçe, tarla ve dükkân alım-satımı, kiraya verme, sözleşme, hibe, borçlanma, rehin, kefalet, vekâlet, verâset, veli ve vasi tayini, nikâh, mihr, evlenme ve boşanma ile çeşitli konulardaki anlaşmazlıklar, darp ve yaralama gibi muhtelif konular yer almaktadır. Ayrıca sicilde eyâletten ve merkezden gelen emirlerin uygulanması, halkın dilek ve şikâyetlerinin dinlenmesi ve bunların giderilmeye çalışılması ile şehirdeki işleyişle alakalı kayıtların da yer aldığı belgeler bulunmaktadır.

Sicilde yer alan belgelerin önemli bir bölümünü alım-satımla ilgili belgeler oluşturmaktadır. Alım-satım işlemleri, ağırlıklı olarak Ozan nâhiyesi, Meydan Mahallesi, Mornik ve Kesrik köylerinde gerçekleşmesine rağmen Harput'ta yaygın bir ticari faaliyet olarak öne çıkmaktadır. Bu işlemlerin büyük bir bölümü Müslümanlar arasında yapılmakla beraber; gayrimüslimlerin kendi aralarında ve Müslümanlarla yaptığı işlemler de bulunmaktadır. Satış işlemlerine genellikle bağ, bahçe, kavaklık, arsa, tarla, ev ve müştemilatı ile dükkân, hayvan vs. konu olmaktadır. Erkeklerin yanında kadınların da vekîlleri kanalıyla alım-satım işlemlerinde yer aldıklarını görmekteyiz.

Harput'ta kadınlar ile kız çocuklarının haklarının korunduğunu, kadınların ekonomik

ve sosyal hayatta aktif olarak rol aldıklarını görmekteyiz. Nitekim kadının eşinin vefât etmesi veya eşinden boşanması durumunda kadına mehir, nafaka ve sümün verilmekte; hatta kocasının imkânları ölçüsünde kadın, kocasından mal veya para bile alabilmekteydi. Mirastan erkek çocukları gibi kız çocuklarına da pay ayrılmakta ve nafaka takdir edilmekteydi.

Harput şehrindeki Müslim ile gayrimüslim halkın etkileşimlerini, yaşadıkları köy ve mahalle isimlerini, kullandıkları ünvan ve mesleklerini belirlemeye çalıştık. Sicilde yer alan köylerin yarısına, mahallerin sekizde birine, nâhiyelerin ise dörtte birine yakın bir bölümünde gayrimüslim halkın yoğun olarak yaşadığı düşünülmektedir. Müslümanlar ile gayrimüslim halkın bir arada yaşadıklarını ve birbirlerinin hukukuna riayet ettiklerini, kanun ve nizam çerçevesinde işlerini yapmaya çalıştıklarını belirledik. Harput'ta gayrimüslim halkın da Müslümanların kullandıkları isim ve ünvanlar gibi kendi örf, adet ve kültürlerine has isim ve ünvanlar kullandıklarını tespit ettik. Müslim ile gayrimüslim halk arasında mahkemeye intikal eden dinî ve etnik temelli sorunlara ait hiçbir kayda rastlanmamakla beraber sosyo-ekonomik ihtilafları içeren bazı kayıtlar mevcuttur.

İncelediğimiz belgelerin sonucunda ortaya çıkarmış olduğumuz köy ve mahallelerden bazılarının, hâlâ aynı isimlerle günümüzde bulunduğunu; bazılarının ise büyüyüp gelişen diğer köy ve mahallerle birleştiğini müşahade ettik.

Sicilde molla, müderris, imâm ve seyyid ünvanlarının sıklıkla geçmesi; Harput'ta Müslüman sayısının fazla, ilim adamlarının yaygın olduğu ve eğitime önem verildiğini göstermektedir.

Halkın iş ve işlemlerini nizam çerçevesinde yapmaya çalışması ve devlet kayıtlarıyla da bunu tescil ettirmesi, yaşadığı sorunlarla ilgili hak arama talepleri doğrultusunda Harput'taki yerel makamlara veya eyâlet merkezi olan Diyarbakır'a hatta başkent İstanbul'a kadar rahatlıkla gidebilmesi halkın vatandaşlık bilinci seviyesini ortaya koymaktadır. Ayrıca halkın bu talep ve şikâyetlerinin yetkili makamlarca da dikkate alınıp çözümlenmeye çalışılması; Osmanlı Devleti'nin kurumsallığa, eşitliğe, adalete ve insan haklarına verdiği önemi göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Afyoncu, E. ve Ahıskalı, R. (2002). Kâtip. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 25. Ankara: TDV Yayınları. S. 53-55.
- Ahıskalı, R. (2006). Muhzır. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 31. Ankara: TDV Yayınları. S. 85-86.
- Akgündüz, A. (1998). *Şer'îyye Sicilleri*, C.1. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları. S. 21-75.
- Akgündüz, A. (2009). İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri. *İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S.14. s. 13-48.
- Aksın, A. (1999). *19. Yüzyılda Harput*. Elazığ: Ceren Ofset ve Matbaacılık & Reklamcılık.
- Anbarlı, B. Ş. ve Demir, K. A. (2014). Osmanlı Adli ve İdari Sisteminde Kadılık: Kurumsal Bir Değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.6. S.10. s. 71-89.
- Ardıçoğlu, N. (1964). *Harput Tarihi*. İstanbul: Harput Turizm Derneği Yayınları.
- Arık, F. Ş. (1997). Osmanlı'da Kadılık Müessesesi 1, Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, S.8. s. 27.
- Aşan, M. B. (1999). Osmanlı Öncesi Harput ve Yöresinde Türk İskânının Tarihi Gelişimi. *Dünü ve Bugünüyle Harput Sempozyumu*, C.1. Elazığ: TDV Elazığ Şubesi Yayınları.
- Atalar, M. (1980). Şer'îye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, S.4. s. 309-330.
- Atar, F. (2003). Mahkeme. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 27. Ankara: TDV Yayınları. s. 338-341.
- Avcı, C. (2006). Nâib. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 32. İstanbul: TDV Yayınları. s. 311-312.
- Aydın, M. Â. (2003). Mahkeme. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 27. Ankara: TDV Yayınları. s. 341-344.
- Aydın, M. Â. (2009). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: s. 285.
- Başbakanlık Osmanlı Arşivi, 368 Nolu Harput Şer'îyye Sicili, s. 1-80.
- Bayraktar, H. (2004). XIX. Yüzyılda Haleb Eyaleti'nin İktisadî Vaziyeti. 8, Elazığ: *Fırat*

Üniversitesi Orta- Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları. s. 160.

Bozkurt, F. (2012). Yetimi Kolla Malını Korum! Tereke Defterleri ve Yetim Malları, *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C.II, S. 3. s. 69.

Canatar, M. (2022). Kethüdâ. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 25. Ankara: TDV Yayınları. s. 332-335.

Çakar, E. (2003). *XVI. Yüzyılda Halep Sancağı 81516-1566*. Fırat Üniversitesi Orta- Doğu Araştırmaları Merkezi Yayınları, No:1. Elazığ: s. 39-236.

Devellioğlu, F. (1993). *Osmanlıca- Türkçe Lugat*. Ankara: Aydın Kitapevi Yayınları. s. 798.

Duman, A. (2007). Kadı Defterleri (Şer‘iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi. *EKEV Akademi Dergisi*, S.33. s. 139-156.

Ekinci, E. B. (2001). Osmanlı Hukukunda Mahkeme Kararlarının Kontrolü (Klasik Devir). *Belleten*, C.65. S. 244. s. 959-1006.

Gökbilgin, M. T. (1992). Osmanlı İmparatorluğu Medeniyet Tarihi Çerçevesinde Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi. İstanbul: Enderun Kitabevi. s.85.

Güner, A. (2004). Melik. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 29. Ankara: TDV Yayınları. s. 51-53.

Hayli, S. (1988). Tarihi Coğrafya Açısından Harput Şehri’nin Fonksiyonları ve Etki Sahası. *Dünü ve Bugünü ile Harput Sempozyumu*, C. 2. Elazığ: s. 287-305.

İnalcık, H. (2007). *Osmanlı İmparatorluğu Klasik Çağ (1300-1600)*, (çev. Ruşen Sezer). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

İpşirli, M. (2010). Şeyhülislâm. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 39. İstanbul: TDV Yayınları. s. 91-96.

Kılıç, O. (1997). 18. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti’nin İdari Taksimatı Eyalet Sancak Tevcihatı. Elazığ: s. 17.

Kramers, J. H. (1979). Şeyhülislâm. *İslâm Ansiklopedisi*, C. 11. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. s. 485-489.

Küçükbaşcı, M.S. (2022) Kâtip, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 25. Ankara: TDV Yayınları. s. 49.

Kütükoğlu, M. S. (1992). Buyruldu. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 6. İstanbul: TDV Yayınları. s.478-480.

- Kütükoğlu, M. S. (1994). *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Ankara: s.197.
- Kütükoğlu, M. S. (1995). Ferman. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 12. İstanbul: TDV Yayınları. s. 400-406.
- Kütükoğlu, M. S. (2011). Temessük. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 40. İstanbul: TDV Yayınları. s. 413-414.
- Oğuz, M. ve Akgündüz, A. (1998). Hücet. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 18. İstanbul: TDV Yayınları. s. 446-450.
- Oğuzoğlu, Y. (1994). Dizdar. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 9. İstanbul: TDV Yayınları. s. 480-481.
- Ortaylı, İ. (1976). Osmanlı Kadı'sının Taşra Yönetimindeki Rolü Üzerine. *Amme İdaresi Dergisi*, C. 9. S. 1. s. 95-107.
- Özcan, A. (2003). Mehmed IV. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 28. Ankara: TDV Yayınları. s. 414-418.
- Özcan, T. (2005). Muhallefât. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 30. İstanbul: TDV Yayınları. s. 405-406.
- Özcan, T. (2007). Pazar. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C.34. İstanbul: TDV Yayınları. s. 206-208.
- Özharat, S. Z. (2015). XVII. Yüzyılın İkinci Yarısında Ayntab Şehri'nin Yönetimi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 14. S. s. 89-125.
- Öztürk, S. (2001). Kassâm. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 24. Ankara: TDV Yayınları. s. 579-582.
- Pakalın, M. Z. Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C.2, s.621.
- Patacı, Ö. O. (2016). Osmanlı Tereke Kayıtlarının Sanat Tarihi Araştırmaları Açısından Önemine Yönelik Bazı Değerlendirmeler, *Osmanlı Tarihi Araştırma Merkezi Dergisi*. s.331.
- Sertoğlu, M. (1986). *Osmanlı Tarih Lugatı*, Enderun Kitabevi, İstanbul: s. 236.
- Şahin, İ. (2006). Nâhiye. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 32. İstanbul: TDV Yayınları. s. 306-308.
- Şentürk, M. (1993). *Urartular Döneminde Elazığ*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

- Tabakoğlu, A. (2007). Öşür. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 34. İstanbul: TDV Yayınları. s. 100-103.
- Tak, E. (2009). Diplomatik Bilimi Bakımından XVI-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Gelişimi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Taş, H. (2008). Osmanlı Kadı Mahkemesindeki Şühûdü'l-Hâl Nasıl Değerlendirilebilir?. *Bilig*, C. 44. S. 25. s. 25-44.
- Uğur, Y. (2010). Şer'iyeye Sicilleri. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 39. İstanbul: TDV Yayınları. s. 8-11.
- Uzunçarşılı, İ.H. (2014). *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilâtı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Üçok, C. ve Mumcu, A. ve Bozkurt, G. (2002). *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara: Savaş Yayınevi. s. 94.
- Ünal, M. A. (1997). Harput. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 16. İstanbul: TDV Yayınları. s. 232-235.
- Ünal, M. A. (1989). *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı (1518-1566)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Ünal, M. A. (2011). *Osmanlı Tarih Sözlüğü*. İstanbul: Paradigma Yay. s.512.
- Ünal, M. A. (2015). *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*. Isparta: Fakülte Kitabevi Yayınları.
- Yediyıldız, B. (2003). *XVIII. Yüzyılda Türkiye'de Vakıf Müessesesi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınevi.
- Yel, A. M. ve Küçükbaşcı, M. S. (2003). Mahalle. *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 27. Ankara: TDV Yayınları. s. 323-326.
- Yurt Ansiklopedisi. (1982). Elazığ. C.4. İstanbul: Anadolu Yayıncılık. s. 2474-2583.
- Yücetürk, Z. (2009). 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili (H.1155/M.1742– 1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. s. 220.

مصطفیٰ (ص) ۱۰
 مصطفیٰ (ص) ۱۱
 مصطفیٰ (ص) ۱۲
 مصطفیٰ (ص) ۱۳
 مصطفیٰ (ص) ۱۴
 مصطفیٰ (ص) ۱۵
 مصطفیٰ (ص) ۱۶
 مصطفیٰ (ص) ۱۷
 مصطفیٰ (ص) ۱۸
 مصطفیٰ (ص) ۱۹
 مصطفیٰ (ص) ۲۰
 مصطفیٰ (ص) ۲۱
 مصطفیٰ (ص) ۲۲
 مصطفیٰ (ص) ۲۳
 مصطفیٰ (ص) ۲۴
 مصطفیٰ (ص) ۲۵
 مصطفیٰ (ص) ۲۶
 مصطفیٰ (ص) ۲۷
 مصطفیٰ (ص) ۲۸
 مصطفیٰ (ص) ۲۹
 مصطفیٰ (ص) ۳۰
 مصطفیٰ (ص) ۳۱
 مصطفیٰ (ص) ۳۲
 مصطفیٰ (ص) ۳۳
 مصطفیٰ (ص) ۳۴
 مصطفیٰ (ص) ۳۵
 مصطفیٰ (ص) ۳۶
 مصطفیٰ (ص) ۳۷
 مصطفیٰ (ص) ۳۸
 مصطفیٰ (ص) ۳۹
 مصطفیٰ (ص) ۴۰
 مصطفیٰ (ص) ۴۱
 مصطفیٰ (ص) ۴۲
 مصطفیٰ (ص) ۴۳
 مصطفیٰ (ص) ۴۴
 مصطفیٰ (ص) ۴۵
 مصطفیٰ (ص) ۴۶
 مصطفیٰ (ص) ۴۷
 مصطفیٰ (ص) ۴۸
 مصطفیٰ (ص) ۴۹
 مصطفیٰ (ص) ۵۰
 مصطفیٰ (ص) ۵۱
 مصطفیٰ (ص) ۵۲
 مصطفیٰ (ص) ۵۳
 مصطفیٰ (ص) ۵۴
 مصطفیٰ (ص) ۵۵
 مصطفیٰ (ص) ۵۶
 مصطفیٰ (ص) ۵۷
 مصطفیٰ (ص) ۵۸
 مصطفیٰ (ص) ۵۹
 مصطفیٰ (ص) ۶۰
 مصطفیٰ (ص) ۶۱
 مصطفیٰ (ص) ۶۲
 مصطفیٰ (ص) ۶۳
 مصطفیٰ (ص) ۶۴
 مصطفیٰ (ص) ۶۵
 مصطفیٰ (ص) ۶۶
 مصطفیٰ (ص) ۶۷
 مصطفیٰ (ص) ۶۸
 مصطفیٰ (ص) ۶۹
 مصطفیٰ (ص) ۷۰
 مصطفیٰ (ص) ۷۱
 مصطفیٰ (ص) ۷۲
 مصطفیٰ (ص) ۷۳
 مصطفیٰ (ص) ۷۴
 مصطفیٰ (ص) ۷۵
 مصطفیٰ (ص) ۷۶
 مصطفیٰ (ص) ۷۷
 مصطفیٰ (ص) ۷۸
 مصطفیٰ (ص) ۷۹
 مصطفیٰ (ص) ۸۰
 مصطفیٰ (ص) ۸۱
 مصطفیٰ (ص) ۸۲
 مصطفیٰ (ص) ۸۳
 مصطفیٰ (ص) ۸۴
 مصطفیٰ (ص) ۸۵
 مصطفیٰ (ص) ۸۶
 مصطفیٰ (ص) ۸۷
 مصطفیٰ (ص) ۸۸
 مصطفیٰ (ص) ۸۹
 مصطفیٰ (ص) ۹۰
 مصطفیٰ (ص) ۹۱
 مصطفیٰ (ص) ۹۲
 مصطفیٰ (ص) ۹۳
 مصطفیٰ (ص) ۹۴
 مصطفیٰ (ص) ۹۵
 مصطفیٰ (ص) ۹۶
 مصطفیٰ (ص) ۹۷
 مصطفیٰ (ص) ۹۸
 مصطفیٰ (ص) ۹۹
 مصطفیٰ (ص) ۱۰۰

[illegible][illegible]

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Muzaffer DÖNER	Fotoğraf		
Doğum Yeri:				
Doğum Tarihi:				
Medeni Durumu:				
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Elazığ İlkokulu		Elazığ	
Ortaöğretim				
Lise	Elazığ İHL		Elazığ	
Lisans	Mimar Sinan Üniversitesi	Fen-Ed. Fak. Tarih Bölümü	İstanbul	
Yüksek Lisans				
İş Deneyimi:				
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:				
e-posta				
Yayınlarımlarım:				